

LJUS PÅ VÄGEN MED KOMMENTARER

av Annie Besant och C.W. Leadbeater

LJUS PÅ VÄGEN: FÖRSTA DELEN

KAPITEL 1

INLEDNING

A.B. – *Ljus på vägen* är en av flera ockulta avhandlingar, som finns i de stora lärarnas vård och används i lärjungarnas undervisning. Den utgör del av *De gyllene föreskrifternas bok*, som innehåller många avhandlingar, som skrevs i olika världsåldrar men har det gemensamt att de innehåller ockult sanning och därför måste studeras på annat sätt än vanliga böcker. Förståelsen av dessa böcker är beroende av läsarens förmåga, och när någon av dem offentliggöres för världen, kan man få blott en förvrängd uppfattning om vad den lär, om man fattar den bokstavligt.

Då denna bok är bestämt avsedd för att påskynda deras utveckling som vandrar Vägen, framlägger den ideal, som människorna i världen bara undantagsvis är beredda att godtaga. Endast i den mån människan kan och vill leva läran, kan hon förstå den. Om hon inte utövar den, förblir den en stängd bok för henne. Varje ansträngning att leva den sprider ljus över den, men om läsaren inte anstränger sig, blir det inte bara så att han vinner mycket litet av den, utan han skall vända sig emot boken och kalla den värdelös.

Denna avhandling består naturligt nog av flera delar. Den gavs Västerlandet av mästaren Hilarion, en av de stora lärare som hör till den Vita Logen – en mästare som gjorde en stor insats i gnostiken och nyplatonismen, en av de stora gestalter som försökt hålla kristendomen levande. Flera av hans inkarnationer har skett i Grekland och Rom, och han är särskilt intresserad av att vägleda Västerlandet i dess medvetenhetsutveckling. Han erhöll boken, sådan vi nu har den, utan noterna, av den venetianske mästaren, en av de stora lärare som H.P.B. omtalade såsom chohaner.

Femton av de kortfattade regler, man finner i denna boks första del, och femton i andra delen, är utomordentligt gamla och skrevs på det äldsta sanskrit. Till dessa korta sentenser, som lagts till grund för lärjungens undervisning, lade chohanen andra sentenser, som nu ingår i boken och alltid skall läsas tillsammans med de förstnämnda, då de förmedlar kompletterande ideer, utan vilka läsaren skulle kunna ledas vilse. Alla reglerna i bokens båda delar, utom de trettio korta aforismerna, skrevs av chohanen, som gav dem till mästaren Hilarion. Följande uppställning visar de femton kortfattade reglerna i Första delen, såsom de förefanns i den utomordentligt gamla handskriften. Den siffra, som står före varje regel, är den ursprungliga, medan den siffra, som följer efter den, är den som uppträder i den nutida boken.

I	Döda äregirigheten.	1
II	Döda begäret efter liv.	2
III	Döda begäret efter bekvämlighet.	3
IV	Döda all förnimmelse av avskildhet.	5
V	Döda allt begär efter sinnesfornimmelse.	6
VI	Döda allt begär efter växande.	7
VII	Begär endast det som finns inom dig.	9
VIII	Begär endast det som finns bortom dig.	10
IX	Begär endast det som är ouppnåeligt.	11
X	Begär ivrigt makt.	13
XI	Begär innerligt frid.	14
XII	Begär äodelar framför allt.	15

XIII	Sök vägen.	17
XIV	Sök vägen genom att draga dig tillbaka inåt.	18
XV	Sök vägen genom att modigt skrida framåt i det yttre.	19

Det framgår av ovanstående uppställning (som omfattar endast bokens första del) att reglerna 4, 8, 12, 16, 20 och 21 saknas i förteckningen. Detta beror på att de inte tillhör bokens äldsta del. Dessa regler och de inledande och avslutande kommentarerna är den del som tillfogades av denna större gestalt som gav mästaren den. Dessutom finns noter, som skrevs av mästaren Hilarion själv. Boken, sådan den ursprungligen publicerades år 1885, innehöll dessa tre delar: tänkespråken hämtade ur den gamla handskriften, chohanens tillägg och mästaren Hilarions noter. All detta skrevs ned av Mabel Collins, som verkade såsom det fysiska redskapet, pennan som nedtecknade det. Mästaren själv översatte boken och lämnade intrycket av den på hennes hjärna. Hans var den hand som förde pennan. Så infördes senare i tidskriften *Lucifer* under rubriken "Comments" några artiklar, som var skrivna av Mabel Collins under mästarens inflytande och som är utomordentligt värdefulla, värda att läsa och studera.

När vi nu börjar med själva boken, finner vi först följande uttalande:

Dessa regler är skrivna för alla lärjungar: Giv akt på dem.

Här göres en skillnad mellan världen och lärjungarna; detta är icke en bok avsedd för världen i allmänhet. Ordet "lärjunge" skall betraktas i två betydelser – den oinvigde och den invigde. Om vi noga läser boken, kan vi se att undervisningen i samma ord uttrycker två klart urskiljbara linjer, att varje mening har en dubbel betydelse, varav den ena är avsedd för de mer, den andra för de mindre framskridna. Vi skall försöka urskilja dessa två linjer, när vi kommer till de inledande uttalandena. Avhandlingens andra del synes vara helt och hållet avsedd för den framskridne lärjungen, men den nämnda dubbelheten är genomgående i första delen.

Många, som ännu inte kommit lärjungaskapet nära, missförstår fullständigt dessa regler och kritiserar dem ofta, som om de framhölle ett ideal, som är hårt och saknar medkänsla, Dylikt blir alltid fallet, när ett ideal framställs, som ligger för högt för läsaren. Ingen är hjälpt av ett ideal som, hur ädelt det än må vara i sig självt, icke verkar tilldragande på honom. Det är en praktisk lärdom för hur vi bemöter människor att vi skall framställa för dem bara sådana ideal som kan verka tilldragande på dem. Oavsett alla de böcker av detta slag som finns är likväl det som människan själv har med sig det som bestämmer vad hon får ut av dem och beror hennes förståelse av hennes egen förmåga att besvara de frågor som innehålls i de tankar böckerna framställer. Också fysiska ting existerar för oss bara om vi utvecklat de organ som kan gensvara på dem; därför finns det i detta nu hundratals olika slags vibrationer som träffar oss men som vi är oförmögna att märka. Sir William Crookes belyste detta mycket väl en gång, när han sökte visa hur inskränkt vår kunskap om elektriciteten är och hur stor därför möjligheten av framåtskridande i elektricitetsläran. Han sade att det skulle göra en oerhört stor skillnad för oss, i själva verket revolutionera våra föreställningar, om vi ägde organ som gensvarade på elektriska vibrationer i stället för ögon känsliga för ljusvibrationer. I torr luft skulle vi inte vara varse något, ty den leder inte elektricitet. Ett hus byggt helt i glas skulle vara ogenomskinligt, men ett vanligt hus genomskinligt. En silvertråd skulle se ut som ett hål eller en tunnel i luften. Vad vi vet om världen beror således av vårt gensvar på dess vibrationer. På liknande sätt gäller att en sanning inte är en sanning för oss, om vi inte kan gensvara på den. När vi alltså har att göra med böcker skrivna av ockultister, kan vi uppfatta deras tanke bara efter måttet av vårt eget andliga framåtskridande. Varje del av deras tanke som är för subtil eller för hög går oss förbi, som om den inte funnes där.

Mycket mer kan man få ut av denna bok genom meditation på innehållet än genom blotta läsningen. Dess största värde ligger i att den ger anvisningar för vår meditation. Välj ut en enda mening och meditera sedan på den. Hejda det lägre mentalas automatiska funktion och väck den inre medvetenhet som kommer i direkt kontakt med tanken. Man kan sålunda komma bort ifrån det konkreta mentalas bilder till omedelbar uppfattning av sanningen.

Meditationen möjliggör sålunda för oss att i hjärnan erhålla en större mängd av den direkta uppfattning av sanningen som jaget har förvärvat i sina egna världar. Ändå är det så att en människa som mediterar men inte också läser eller lyssnar på en lärare, visserligen gör framsteg på det andliga planet men blott långsamt. Om hon därtill hade den fördelen att hon läste eller lyssnade, skulle hon skrida framåt långt snabbare. Läsning eller studium kan ställa in de studerandes hjärna så att den erhåller mer kunskap genom meditationen. Men för en människa, som bara lyssnar och läser och inte mediterar, är knappast något framåtskridande möjligt eller går det ytterst långsamt. Båda delarna måste finnas med. Mycken meditation och något lyssnande eller någon läsning för verkligen en människa framåt.

C.W.L. – På titelbladet till första utgåvan av *Light on the Path*, utgiven år 1885, beskrivs den såsom ”En avhandling skriven för deras bruk som är okunniga om den österländska visdomen och som önskar gå in under dess inflytande”. Men själva boken börjar med uttalandet att dessa regler är skrivna för alla lärjungar. Den senare beskrivningen är förvisso den riktigare, såsom bokens historia skall visa.

Som vi för närvarande äger den, dikterades den av mästaren Hilarion genom Mabel Collins – en dam som är välkänd i teosofiska kretsar och som en tid samarbetade med madam Blavatsky i redigeringen av tidskriften *Lucifer*. Mästaren Hilarion hade i sin tur fått den av sin egen lärare, den store som av teosofier ibland kallas Venetianaren. Men också han författade bara en del av den. Den har genomgått tre faser. Låt oss nu beskriva dem i tur och ordning.

Också nu är den bara en liten bok, men den första form, vari vi sett den, är ännu mindre. Det är en handskrift på palmblad, äldre än vad som kan beräknas. Så gammal är den att man även vid Kristi tid redan glömt dess ålder och dess författares namn och betraktade dess ursprung såsom förlorat i den förhistoriska urtidens dimmor. Den består av tio palmblad, och på vart och ett är bara tre rader skrivna, ty i en palmbladshandskrift löper raderna över sidans längd, inte över bredden som hos oss. Varje rad är fullständig i sig – en kort aforism – och det språk de är skrivna på är sanskrit i en arkaisk form.

Den venetianske mästaren översatte dessa aforismer från sanskrit till grekiska till bruk för sina alexandrinska lärjungar, till vilka hörde mästaren Hilarion i sin inkarnation såsom Iamblichos. Han inte bara översatte aforismerna utan även tillfogade vissa förklaringar, som vi gör klokt i att taga med originalet. Om vi till exempel betraktar de tre första aforismerna, skall vi se att det stycke, märkt nummer 4, som följer dem, tydligt är avsett såsom en kommentar till dem, så att vi bör läsa den så: ”Döda äregirigheten, men arbeta såsom de äregiriga arbetar. Döda begäret efter liv, men akta livet såsom de gör som begär det. Döda begäret efter bekvämlighet, men var lyckliga såsom de som lever för lyckan.”

På samma sätt bildar reglerna 5, 6 och 7 en grupp, som följs av 8, vilken är en kommentar av chohanen – och så vidare långt in i boken. Dessa grupper om tre är inte så ditsatta av blotta slumpen utan avsiktligt. Om vi undersöker dem, skall vi finna att det är ett visst samband mellan de tre i varje sådant fall. De tre regler, som ovan fördes samman till en och samma grupp, pekar till exempel hän mot hjärtats renhet och andens stadga. Man kan säga att de anger vad människan måste göra med sig själv, vad som är hennes plikt gentemot sig själv såsom förberedelse för arbetet.

Den andra gruppen om tre aforismer (nummer 5 till och med 8) uppger att vi måste döda all förnimmelse av avskildhet, allt begär efter sinnesförmimmelse och begäret efter växande. De anger människans plikt gentemot dem som omger henne i samhället. Hon måste inse att hon är ett med andra. Hon måste vilja uppge själviska och avskilda njutningar. Hon måste döda begäret efter personligt växande och arbeta för det helas växande.

I nästa grupp om tre (nummer 9 till och med 12) får vi veta vad vi skall begära – det som finns inom oss, det som finns bortom oss och det som är ouppnåeligt. Detta är uppenbarligen en människas plikt mot det högre jaget. Sedan följer aforismer (13 till och med 16) om att begära makt, frid och ägodelar. Allt detta är begär som utrustar oss för arbetet på vägen. Nästa

grupp av regler (17 till och med 20) säger åt aspiranten hur han skall söka vägen.

De regler, som nu har nummer 4, 8, 12 etc., är förklaringar och utläggningar av den venetianske mästaren. Tillsammans med de ursprungliga aforismerna utgjorde de boken sådan den först publicerades år 1885, ty mästaren Hilarion översatte den från grekiska till engelska och gav den i denna form. Nästan genast efter att den tryckts, tillade han den ett antal synnerligen värdefulla noter av egen hand. Till denna första upplaga trycktes dessa noter på särskilda blad, vilkas baksidor var gummerade, så att de kunde fästas i början och slutet av den lilla bok som just lämnat trycket. I senare utgåvor har dessa noter insatts på sina rätta ställen.

Också den sköna lilla uppsatsen om karma, som återfinns i bokens slut, är av den venetianske mästaren och har varit införd i boken alltsedan första upplagan.

Den arkaiska sanskrithandskrift, som utgjorde grunden till *Light on the Path*, översattes även till egyptiska, och många av den venetianske mästarens förklaringar klingar mer av den egyptiska än av den indiska undervisningen. Den studerande, som i viss mån kan leva sig in i denna gamla civilisations anda, skall finna detta vara till stor hjälp i förståelsen av denna bok. De förhållanden, som omgav oss i det gamla Egypten, skilde sig i grunden från dem som råder i dag. Det är nästan omöjligt att få folk att förstå dem nu, men om vi kunde nå tillbaka till den mentala inställning man vid denna tid intog, kunde vi inse mycket som jag befarar att vi i dag saknar. Vi har för vana att tänka för mycket på dagens intellekt och trivs med att skryta om de framsteg vi gjort utöver de gamla civilisationerna. Otvivelsaktigt har vi på vissa områden nått längre än de, men det finns också andra, där vi ingalunda står på deras nivå. Jämförelsen är dock kanske en smula orättvis, eftersom vår civilisation alltjämt är mycket ung. Om vi går tre hundra år tillbaka i Europas och i synnerhet Englands historia, finner vi ett sakernas tillstånd, som sannerligen framstår som mycket ociviliserat. När vi jämför dessa tre hundra år, och därvid tar med de hundrafemtio år av vetenskapens utveckling, som spelat en så stor roll i vår civilisations historia, med de fyra tusen år, genom vilka den egyptiska civilisationen blomstrade så gott som oförändrad, ser vi genast att vår civilisation är något ganska obetydligt. Varje civilisation, som varat så länge som fyra tusen år, har haft möjlighet att pröva alla slags experiment och erhålla resultat, som vi ännu inte fått, så att det inte är rättvist att jämföra oss i vår dags början med någon av de stora civilisationerna vid dennas middagshöjd.

Vår femte underräs har på intet sätt nått sin höjdpunkt eller sin största härlighet, och när den når denna, kommer den att vara avgjort mer framskriden än alla andra civilisationer, särskilt i vissa avseenden. Den kommer att ha sina egna kännetecken, varav några kanske för oss skall te sig mindre tilltalande än de äldre civilisationernas, men på det hela taget blir det ett framåt-skridande, eftersom de i tur och ordning följande raserna är liksom tidvattnet, när vågorna sköljer in. Var och en kommer in och drar sig tillbaka, och nästa kommer litet längre in. De har alla sin uppgång, höjdpunkt och nedgång. Hos oss stiger alltjämt tidvattnet, så att vi ännu inte har den i vissa avseenden stadgade ordning man hade i de äldre civilisationerna. Vi är tyvärr än så länge långt ifrån att ha förverkligat osjälviskheten – känslan av att samhället såsom en helhet är det som främst skall beaktas och icke individen. Detta uppnåddes i somliga av de äldre civilisationerna till en grad, som skulle få det att för oss nu framstå som ett slags utopi, men å andra sidan växer vi till att besitta förmågor, som dessa äldre folk inte ägde. Det fanns i det tidiga Rom ett kortvarigt skede, då "ingen var för partiet och alla var för staten", såsom Macaulay uttryckte det. I ett tal till folket i Taormina sade Pytagoras att staten var mer än fader och moder, rent av mer än hustru och barn, och att varje människa alltid borde vara redo att uppge sina egna tankar, känslor och önskemål för enhetens sak – för *res publica*, den allmänna saken, som ordet "republik" ursprungligen betyder, det gemensamma bästa eller det helas välgång, för vilket envar borde vara villig att offra sina personliga intressen. Också i England, under drottning Elisabets dagar, fanns ett skede av dylik sann patriotisk känsla och verksamhet.

Jag menar inte att hela folket i gamla Egypten eller i gamla Grekland eller någon annanstans i världen var osjälviskt. Inte på något sätt, men alla bildade människor anlade en mycket

vidare syn, en syn på livet som mycket mer beaktade det gemensamma än vad vi gör. Också vi skall nå dit, och när vi gör det, bör vi förverkliga det fullare än någon av de äldre raserna och även utveckla det något utöver vad de äldre raserna gjorde.

Om vi kunde komma tillbaka till detta gamla egyptiska synsätt, skulle vi förstå *Ljus på vägen* så mycket bättre. Den studerande gör klokt i att frammana den inställningen hos sig själv, när han studerar den, så att den kan hjälpa honom att sätta sig in i hur de tänkte som studerade den i dessa äldre tider.

Det är lätt för några av oss, som genomgått den skolning som sätter oss i stånd att minnas våra förflutna liv. Jag minns min senaste inkarnation i Grekland, där jag deltog i de eleusinska mysterierna, och ett annat mycket tidigare liv, där de stora egyptiska mysterierna, varav några rester alltså finns i frimureriet, fyllde en viktig funktion, och detta möjliggör för mig att få ut mycket mer av böcker sådana som denna än jag hade kunnat utan ett dylikt minne. En stor hjälp fås även av intryck från det förflutna, som ger en känsla av atmosfär. Vare sig denna bok är egyptisk eller indisk, finns det ingen värdefullare ädelsten i vår teosofiska litteratur – ingen bok som bättre lönar det noggrannaste och mest ingående studium.

Som tidigare förklarats, var *Ljus på vägen* den av första av tre avhandlingar som har en unik ställning i vår teosofiska litteratur, eftersom de ger anvisningar från dem som vandrat vägen till dem som önskar vandra den. Jag minns att framlidne Swāmī T. Subba Row en gång sade oss att dess föreskrifter hade flera lager av mening – att de kunde tagas om och om igen såsom anvisningar för olika stadier. Först är de brukbara för aspiranterna – för dem som vandrar provlärjungaskapets väg. Sedan börjar de om igen på en högre nivå för den som inträtt på den egentliga vägen genom den port som den första av de stora initiationerna utgör. Och sedan sägs det att samma föreskrifter kan återigen, i en ännu högre mening, tagas till rättesnören för den som nått adeptskapet och tränger fram till ännu högre prestationer. För den människa, som kan förstå denna handledning i hela dess mystiska innebörd, bär den på detta sätt längre än någon annan.

Dessa böcker, som alldeles bestämt är skrivna för att påskynda deras evolution som befinner sig på vägen, lägger fram ideal, som människor i världen vanligen inte är beredda att godtaga. Även bland studerande kan det finnas somliga, som undrar över den form, vari undervisningen givits. Det enda sättet att förstå den är att taga den för given och försöka leva den. I boken *Vid mästarens fötter* sägs att det inte räcker med att säga att den är poetisk och skön; den som vill lyckas måste nämligen göra exakt såsom mästaren säger, uppfatta varje ord och taga emot varje antydning. Detsamma gäller om denna bok. Den som inte försöker leva efter läran, kommer att ständigt råka på ställen i den som förargar honom och som han alls inte håller med om, men om han försöker att leva den, kommer den innebörd han skall fatta den i att till sist klarna för honom. Varje ärlig ansträngning att verkligen leva läran kastar alltid ljus över den, och detta är det enda sätt, på vilket denna oskattbara pärla kan rätt värderas.

I dylika böcker finns mycket mer av mening än den som själva orden förmedlar. Därför är det till stor del så att varje människa får ut av dem vad hon själv har med till dem – hon har med sig förmågan att tillgodogöra sig en viss del av deras budskap och erhåller bara den delen. Att blott läsa dessa böcker, även att studera dem, räcker således inte. Det är nödvändigt att också meditera på dem. Om man väljer ut de ställen som synes något svåra – de kryptiska, mystiska, paradoxala utsagorna – och tänker och mediterar på dem, får man ut mycket mer av dem, ehuru man ofta knappast kan uttrycka det.

Jag försöker uttrycka vad jag kommer att tänka på med avseende på dessa olika punkter, vad de har betytt för mig, men jag är hela tiden medveten om att jag inte alls fullt förmedlar min mening. Jag vet att jag mycket ofta inte kan uttrycka hela den idé som finns i min tanke. När jag kläder den i ord, låter den mycket banal, och likväl kan jag för mig själv se en väldig mängd av högre innebörd. Jag ser detta kanske med min mentalkropp. Detsamma gäller på varje nivå. Utöver det vi kan inse med mentalkroppen finns det ännu mera, som kan inses bara med kausalkroppen och genom intuitionen. Vad vi än uttrycker, finns alltid något ännu djupare, som

knoppas och blommor inom oss. Det är sant att människan är ett uttryck för det eviga och att intet som står utanför det eviga kan hjälpa oss, och det är denna sanning, som denna boks tre författare ständigt vidhåller.

KAPITEL 2

DE FYRA FÖRBEREDANDE UTSAGORNA

Innan ögonen kan se, måste de vara oförmögna till tårar.

A.B. – Detta är den första av fyra utsagor, som beskriver de fyra förberedande kraven för den egentliga vägen. Dessa utsagor beskriver sann syn, sant hörande, sant tal och sant stående inför mästaren, det vill säga sann förmåga att tjäna mänskligheten under hans ledning.

Denna utsaga och de tre följande är avsedda för två klasser av lärjungar. Till den första klassen hör de som går provlärjungaskapets väg och således undervisas om att göra sig av med allt det som vi kallar personligheten. Dessa förberedande anvisningar är avsedda att visa dem att de måste börja med att utmönstra det lägre jaget. Till den andra klassen hör de som redan är invigda. Mer fordras av dessa. De måste göra sig av med sin individualitet, det reinkarnerande egot, så att vid vägens ände deras liv står helt under monadens ledning. Vi skall alltså se att var och en av dessa fyra utsagor kan fattas såsom berörande personligheten eller individualiteten, och att den studerande, som söker leva det de lär, uppfattar dem enligt den ståndpunkt han nått.

Det är värt att märka och minnas att dessa utsagor kan fattas enligt två alldeles olika ståndpunkter också på ett annat sätt. Dessa läror kommer från den vita logens mästare, men exakt samma utsagor göres av dem som följer livets mörka sida och övar den svarta magin, dem som vi ibland kallar skuggans eller mörkrets bröder. Det finns två sätt, på vilka ögonen kan bli oförmögna till tårar, och allt enligt hans drivkraft blir den väg aspiranten vandrar. Den ena vägen går den som strävar efter att bli en lärjunge av den mörka sidan. Han fattar denna utsaga så att den lär honom att bli fullständigt likgiltig för njutning och smärta genom att förhärda hjärtat och utesluta all medkänsla. Den som söker bli oförmögen till tårar genom att döda all känsla, vandrar i riktning mot den mörka vägen. Den människa, som vandrar den andra vägen, blir oförmögen till tårar bara vad gäller hennes egna personliga sorger. Hennes egen lägre natur rör henne inte, men hon är fullt vaken för andras känslor. Det är bara på egen risk en människa kan bli likgiltig för andras lidanden.

Vi kan ställa de båda vägarna mot varandra så här:

MÖRKA VÄGEN	LJUSA VÄGEN
1. Utestänger all känsla av sorg.	Ökar förmågan att känna, tills den svarar på varje vibration av andra.
2. Reser kring individen en mur, som utesluter alla sorger.	River ner varje mur eller hinder, som skiljer och hindrar individen att känna andras sorger.
3. Verkar i grunden sammandragande på livet.	Verkar utvidgande på livet, när individen försöker leva sig in i andra.
4. Leder till död, förintelse och avīchi.	Leder till liv, odödlighet och nirvāna.

Den grundläggande skillnaden mellan de två vägarna ligger i att den första hela tiden går mot avskiljande och slutar i ett tillstånd av absolut isolering, medan däremot den andra ständigt riktas mot förening och slutar i ett tillstånd av fullständig enhet.

På den vita vägen skall aspiranten stegvis utmönstra allt inom sig som han känner såsom smärta som drabbar honom själv, allt som skakar honom genom hans personlighet, allt slags

sorg eller bekymmer som påverkar honom såsom berörande det personliga jaget. Han måste nå dithän att han är oförmögen att känna sorg för sitt eget avskilda intresse. I själva verket skall han sikta på att göra sitt emotionalhölje till helt och hållet ett redskap för det högre jaget, utan något eget självständigt liv. Detta skall ha varken attraktioner eller repulsioner, varken begär eller önsknings, varken hopp eller fruktan – allt detta skall utmönstras. Detta skall inte uppfattas enligt den felaktiga föreställningen att höljet skall förstöras, utan det måste upphöra att självt svara på intryck från yttrevärlden. Bara det avskilda livet måste dödas, men höljet måste behållas i mänsklighetens tjänst.

Denna förändring, som lärjungen måste göra i sin egen karaktär, visar sig bestämt i höljets konstitution. Hos den vanlige lärjungen ändrar det ständigt sina färger, men när det renas och allt avskilt liv rensas ut, förblir det ett färglöst och strålande hölje, som påverkas endast av de återspeglningar som kommer från det inre livet. Det har då ingen egen färg utan endast den som det högre jaget kastar på det. Det liknar månens spegelbild på en vattenyta – en pärlvit strålgång, vari det finns ett visst ljusspel, som knappast kan kallas färg. Denna förändring sker mycket gradvis i lärjungens emotionalkropp, medan han arbetar med den svåra uppgiften att göra sig mottaglig för sina medmänniskors alla sorger men allt mer likgiltig för allt det som drabbar honom själv. Det vore mycket lätt för honom att döda varje känsla, men att bli allt känsligare för andras känslor och samtidigt inte låta några personliga känslor komma in är en mycket svårare uppgift som föreläggs aspiranten. När han fortsätter med arbetet, finner han emellertid att hans själviska känslor stilla försvinner, allteftersom de förvandlas till osjälviska.

Lärjungen kan pröva sin medkänslas kvalitet och äkthet genom att se efter om han känner det eller ej, när andras lidande inte tränger sig på hans uppmärksamhet. Om man ser en människa lida eller om man ställs inför ett fall av grov misshandel, känner man givetvis smärta, men känner man samma smärta, när människan ifråga inte står framför våra ögon? Vår medkänsla är något synnerligen torftigt, om den väcks till liv bara vid åsynen av lidande. Skicka en människa ut i en storstad som London, och hon kanske blir fruktansvärt drabbad av det lidande hon får se omge henne. Men för henne bort från allt detta, och hon glömmer snart det elände hon bevittnat och blir alldeles glad igen. Lärjungen har att leva som om allt detta lidande vore närvarande inför honom hela tiden. Att lindra det måste vara drivkraften i hans arbete.

Ingen har nått det tillstånd, där han är mottaglig för det stora skriket av smärta som talas om *Tystnadens röst*, såvida hans motiv i livet inte är att hjälpa mänskligheten, antingen lidandet finns för hans ögon eller ej, ty detta är en lärjunges verkliga drivkraft. Det bästa sättet att göra sig av med personligheten, att bli likgiltig för egna personliga glädjeämnen och sorger, att bli oförmögen till tårar, är att låta det mentala tänka på världens sorg och sätten av avhjälpa den. Detta får det personliga jaget att intaga sin rätta plats bredvid det större jaget, den föräldralösa mänskligheten.

När lärjungen genomgår initiation och börjar utveckla buddhimedvetenheten, antar denna oförmåga till tårar en ny karaktär. Han börjar då förstå ordet "evolution", att det hos människan betyder den högre triadens utveckling. Då börjar han inse det verkliga bruket av hela lidandet och smärtan liksom deras ändamål. Han blir så småningom oförmögen till tårar, eftersom han förstår vad lidandet är värt för dem som genomgår det, eftersom han ser att, när lidandet drabbar en människa, det gör detta såsom en absolut nödvändighet för själens högre utveckling. Visserligen kan denna människa teoretiskt sett ha undvikit detta lidande, om hon hade handlat vist i det förflutna, ty det är resultatet av hennes förflutna karma, när det inte alstrats av hennes dårskap i det närvarande. Men det praktiska sättet att se på saken visar att människan varit dåraktig, valt att lära genom en dylik erfarenhet i stället för genom visdom, ty hon har inte alltid valt att följa det bästa hon vetat, och nu lider hon och smärtan ger henne visdom för framtiden och främjar därför hennes evolution.

När lärjungen inser detta, når han ett tillstånd, vari han kan beskrivas såsom ägande den fullaste medkänsla men alldeles saknande ledsnad. Känslan av ledsnad kommer in bara när

medvetenheten icke är inlyst av buddhilivet. När lärjungen erfar buddhimedvetenheten, ökar hans medkänsla oerhört, men hans ledsnad försvinner. Och när han stiger högre, gör denna vidare syn honom oförmögen till tårar, eftersom han när han står inför det bittraste lidande, som han lär sig att gensvara på och att känna inom sig, känner också dettas ändamål och mening. Han kan deltaga i lidandet till fullo men utan den minsta önskan om att det borde vara något annat än vad det är. Avsaknaden av någon önskan att slippa lidandet, innan det utfört sitt verk, kan råda endast när medvetenheten är inlyst av buddhi. Detta är det tillstånd som har betecknats såsom Kristustillståndet. Lagen är god och det högstas vilja är fullkomlig, och lidandet verkar mot ett fullkomligt mål. Därför fylls lärjungen med förnöjsamhet och tillfredsställelse. Han känner lidandet, men av sorg och grämselse känner han ingenting alls.

När lärjungen når detta stadium, har hans medvetenhet blivit en del av världens liv. Om han tänker på sig själv såsom "jag", är det såsom del av detta "jag", vari också alla andra "jag" finns. Nu finns för honom intet som är utom eller skilt från honom själv. Han identifierar sig med det enda stora livet, på vilket stadium det än må stå, så snart det behöver hjälp. Han mister helt och hållet den känsla, som är så vanlig i världen, av att somliga människor är utanför. Han är i alla och med alla.

Denna insikt om förening gör en oerhörd skillnad i den hjälp människan är i stånd att ge världen. När hon hjälper någon människa, känner hon dennas bekymmer såsom sina egna, inte såsom någon annans svårigheter, skilda från henne själv. Hon ser dem just såsom den andra gör. I stället för att bistå henne utifrån, hjälper hon henne därför inifrån. Det är en oerhörd skillnad mellan den hjälp man ger utifrån och den man ger inifrån. Den förstnämnda är tillfällig och främmande, men den hjälp som kommer inifrån ökar kraften i människans eget liv.

Lärjungen kan nå detta tillstånd endast emedan han odlat medkänslan, har lärt sig att identifiera sig med andras sorger och glädjeämnen, har gjort sitt eget liv till ett liv i gemenskap med alla. Utan detta vore denna förlust av avskildheten ouppnåelig. Den enda oförmåga till tårar som han har att känna är den som gör honom likgiltig för det som berör det personliga jaget men gör honom livligt medveten om allt som drabbar de andra omkring honom.

C.W.L. – Vår president har med avseende på bokens fyra första utsagor, som börjar med "Innan ögonen kan se, måste de vara oförmögna till tårar", förklarat att de kan fattas alldeles fel och då är lika godtagbara för svartmagikern som för oss själva. Han torde fatta dem så som om de innebure att han måste döda all känsla, bygga in sig i ett skal och stänga världens sorger och bekymmer utanför detta. Detta är raka motsatsen till den lära som ges lärjungen på den vita vägen, ty han får lära sig att öka sin förmåga att känna, tills han uppnår fullkomlig medkänsla med sina lidande medmänniskor.

Vi hör mycket talas om svartmagiker, men jag föreställer mig att icke många vet mycket om dem. Jag har mött många exemplar av denna art och kan därför påstå mig veta något om deras natur och metoder. Några av dem är mycket intressanta människor men ingalunda några trevliga bekantskaper. Det finns många olika typer, som föres under den allmänna beteckningen "svartmagiker". Till exempel de svarta i Sydafrika och Västindien och sannolikt aboriginerna i Australien utövar åtskillig svart magi av ringare slag. Den är något mycket torftigt; även de själva medger att den inte har någon inverkan på vita människor. Man har hört talas om vissa fall, vari de har lyckats med att få vita att känna sig mycket illa till mods, men man måste tillägga att detta möjliggjordes genom det slags liv dessa förde. Dylik magi beror för sin framgång till stor del på fruktan hos de människor, mot vilka besvärjelserna slungas, likväl är den verksam nog på sitt svaga sätt. Dessa primitiva människor har vissa droger, kan hypnotisera och har makt över vissa jordandar av lägre slag och liknande väsen. De förmår vålla sjukdom hos en människa eller hennes familj eller hennes boskap eller fördärva hennes trädgårdar och åkrar, så att de inte bär frukt, även om de i det sistnämnda fallet inte håller sig för goda för att ibland ge sin magi ett stöd av salpeter.

Det finns en annan kategori människor, en smula förnämare, som eftersträvar ockult makt

för sina egna syften. De har lärt ett visst mått av ockultism – ibland ganska mycket – men de brukar sin makt själviskt. Med dylika medel lyckas de ofta förtjäna pengar och nå en samhällsställning och att behålla denna till sin död. Efter döden försöker de ibland fortsätta på samma väg, men framgången blir skral, och deras planer grusas. Förr eller senare sviker allting dem, varpå de sjunker ner i ett mycket eländigt tillstånd. Ett dylikt liv innebär ett alldeles avgjort bakslag för jaget.

Ytterligare en och en mer framskriden typ av svartmagiker begär ingenting för sig själv. Han söker inte erhålla pengar eller makt eller inflytande eller något dylikt, och detta gör honom genast mycket mäktigare. Han lever ett rent och självbehärskat liv, liksom några av vårt eget folk kunde göra, men det mål han uppställt för sig är avskildheten. Han vill hålla sig vid liv på de högre planen, fri från att uppgå i Logos; han ser med fasa på det som för oss är den största sällhet. Han vill behålla sin ställning exakt sådan den är, och dessutom hävdar han att han kan göra det, att människans vilja är stark nog att motstå den kosmiska viljan till en viss grad.

Jag har mött sådana människor, och vår president, som alltid försöker rädda även de mest osannolika själar, har en och annan gång bemödat sig att omvända människor, som försatt sig i detta tillstånd, för att få dem över till vårt tänkesätt – fastän tyvärr inte med särskilt stor framgång. Hon säger ibland till dem: ”Ni vet hur det kommer att sluta. Ni känner naturlagarna alldeles tillräckligt, och ni är intelligenta nog att se vart er väg leder er. Det är visst och säkert att ni till sist måste fullständigt misslyckas. När denna manvantara är till ända, när denna planetkedja är över, kommer ni att ingå i Logos, antingen ni vill eller inte, i Logos på högre nivåer, och i vilket tillstånd kommer ni då att befinna er?”

”Det där vet ni egentligen inte”, svarar de. ”Likväl kan vi medge att det är vad som synes skola hända. Men vi säger er ärligt att vi inte bryr oss om det. Vi är mycket nöjda med vår nuvarande ställning; vi kan hävda vår individualitet mot varje ansträngning att draga oss in i Logos för en mycket lång tid, rentav till manvantarans slut. Huruvida vi kan behålla den därefter, vet vi inte och det bryr vi oss heller inte om. Antingen vi kan det eller ej, kommer vi att ha haft vår glanstid.”

Detta är en diskutabel ståndpunkt, och den som intar den kanske inte är just en god människa, men han behöver inte heller vara en dålig människa i den gängse bemärkelsen. Han har förvisso åtskilligt sataniskt högmod i sin konstitution, men han är inte nödvändigtvis illvillig eller ondsint gentemot människorna. Likväl är han absolut samvetslös. Den som råkade stå i hans väg, skulle han undanröja med långt mindre hänsyn än den vi skulle visa en mygga. Men med en människa, som inte stod i hans väg, skulle han kunna vara en riktigt god vän, och det finns inte nödvändigtvis någon aktiv ondska i hans konstitution. Han är inte alls ett odjur av ondska, men han är en människa som går sin egen väg och följer den till priset av allt det som för oss betyder framåtskridande. Detta är allt som vi har rätt att säga emot honom. Vi är tryggt vissa om att han kommer att sluta i en stor katastrof. Själv är han inte så säker på det, och i alla händelser är han beredd att möta den.

Som regel är dessa människor självtilräckliga, och de misstror och föraktar alla andra. Detta är alltid vad som kännetecknar den som vandrar den mörka vägen; han har rätt och alla andra har fel. Han ser ner på alla andra. Man talar ibland om ett svart broderskap. Det finns inget dylikt. Det skulle inte kunna finnas något verkligt broderskap bland dem, men de sluter sig tillfälligtvis samman när en fara förestår eller när något hotar någon av deras planer. På sin höjd rör det sig om en mycket löslig allians, fruktansvärd bara på grund av den väldiga makt några av dem besitter. Det händer gång efter annan att det arbete, några av våra mästare utträttat för världens evolution, korsar deras banor, och då blir de fruktansvärda fiender. De kan inte röra våra mästare – jag tror att detta måste reta dem mycket – men de kan ibland få tag i en av mästarnas lärjungar, och så vålla något litet förtret eller någon besvikelse, om vi kan antaga att en mästare skulle känna besvikelse.

Grunden till alla de varningar, vi får att taga oss i akt för dessa människor, är att vi nog skall

finna att de ibland försöker leda oss vilse. Madame Blavatsky, som visste åtskilligt om dem och hade en hälsosam respekt för dem, gav snarare intrycket av att de var frestande demoner, som fröjdas åt ondskan för dess egen skull. Detta torde gälla bara dem som står på en lägre nivå. De mäktigare bland dem torde anse det alldeles ovärdigt att fröjdas åt något, men deras planer, som alltid är helt och hållet själviska, kan ibland vålla vissa människor mycken skada. De är lika lugna, självbehärskade och lidelsefria som vilken lärjunge till mästaren som helst. I själva verket är de det ännu mera, eftersom de avsiktligt dödat alla känslor. De skulle inte skada en människa bara för att göra henne illa, utan, som jag tidigare sade, för att fullfölja något eget syfte, som hennes existens hindrar, skulle de inte tveka att röja henne ur vägen. De som arbetar med att hjälpa människor i emotionalvärlden, påträffar ibland deras offer, och i de fallet sker det ofta att den som försöker hjälpa, drar på sig svartmagikerns bestämda motstånd.

För att återgå till vårt huvudämne. Det är mycket svårt att lära sig att gensvara på känslor och likväl inte låta sin personlighet visa sig på något sätt – att vara i fullkomlig sympati med andras känslor och likväl inte ha några egna. Många människor drabbas mycket av att se andra lida, men glömmer det, om de inte själva ser detta lidande. Tag till exempel många av de mer förmögna i en stad som London. När man visar dem det förfärliga elände, som råder i slummen, blir de mycket drabbade och gör genast allt de kan för just de nödlidande de får se. Ändå beger de sig sedan ut att jaga och fiska och roa sig och glömmer därvid fullständigt att det finns något elände. I sådant fall gäller sorgen bara delvis den nödlidande och beror huvudsakligen på att man själv plågas av att en annan människas lidande trängt in i ens medvetande. Detta slags medkänsla är något torftigt – det är inte alls verklig medkänsla.

När vi till fullo inser mänsklighetens lidande, förlorar vi efter hand vårt eget ur sikte. Vi glömmer att vi har personliga lidanden, emedan vi ser att mänsklighetens lidanden är så stora och vi inser att det som faller på vår lott egentligen bara är vår del av den allmänna bördan. En människa, som kan nå detta sinnestillstånd, har till mycket stor del nått utöver sin personlighet. Hon sörjer fortfarande för mänskligheten, men inte längre för sig själv. Hon har blivit oförmögen till tårar vad hennes egna glädjeämnen och sorger beträffar.

Det är ingen lätt sak att rätt betrakta andras lidanden. Presidenten och jag utredde för några år sedan frågan om hur olika människor upplever smärtan av sådant som en utomstående skulle betrakta som samma slags fysiska lidande. Vi fann att i ett ytterlighetsfall en människa led kanske tusen gånger mer än en annan och att i det vanliga livet den ene ofta kan känna smärta hundra gånger starkare än den andre. Om den ene visar tecken på att lida och den andra inte, får man inte antaga att den senare nödvändigtvis är tapprare eller mer filosofisk. Detta behöver inte vara fallet. Vi undersökte frågan om hur mycket lidande olika människor tillfogades genom fängelsevistelsens nesligheter. För somliga människor betydde dessa så gott som ingenting, för andra innebar de det mest intensiva mentala och emotionala lidande. Det är därför fåfängt att säga: ”Jag känner inte av det och det, och därför borde andra inte heller göra det.” Man vet inte i vilken grad eller i vilken proportion andra lider. Jag har funnit att mycket sådant, som inte rör mig det ringaste, likväl kan vålla andra svår smärta, medan raka motsatsen gäller andra saker, såsom till exempel obehagliga ljud, vilka ofta vållar dem som är i färd med att utveckla sina finare sinnen akut lidande. Jag såg en gång vår president i ett verkligt kvalfullt tillstånd, när en stor ammunitionsvagn skrällde förbi det hus vid Avenue Road i London, där vi befann oss. Detta betyder naturligtvis inte att hon miste kontrollen över sina nerver. Hon har ofta förklarat att lärjungen, samtidigt som han måste öka sin känslighet, också måste kontrollera sitt nervsystem, så att han utan att blinka står ut med vad slags smärta eller störning som än drabbar honom.

Innan örat kan höra, måste det ha förlorat sin känslighet.

A.B. – Lärjungen måste bli fullständigt likgiltig för andras åsikter om honom, vad gäller hans egna känslor. Om de tänker och talar väl om honom, skall han inte känna sig upplyft; om de talar illa om honom, skall han inte låta sig nedslås. Ändock får han samtidigt inte vara lik-

giltig för andras åsikter, såsom de påverkar de människor som hyser dem. Han skall således inte vara vårdslös med avseende på de intryck han gör på andra, ty om han stöter bort dem genom sitt uppförande, mister han sin förmåga att hjälpa dem.

Allt medan lärjungen skrider framåt, utvecklar han psykiska krafter och blir sålunda medveten om vad andra tänker om honom. Han lever då i en värld, vari han kan höra allt som sägs om honom och kan se varje kritik i en annans sinne. Han når denna punkt, när han höjt sig över all kritik och inte påverkas av andras åsikter. Somliga människor är mycket angelägna om att utveckla klärvoajans, innan de nått detta stadium, men om de insåge detta faktum, skulle den astrala medvetenhet, som de så ivrigt begär, mista sin lockelse.

C.W.L. – Man skall inte fatta detta så att den utvecklade människa, som får höra allt annat än smickrande anmärkningar om sig själv, stålsätter sig mot känslan av irritation och säger: ”Det är för hemskt, allt det där, men jag vägrar att bry mig om det, jag ägnar det ingen som helst uppmärksamhet.” Säkerligen går hon igenom ett dylikt stadium, men mycket snart når hon ett tillstånd, där hon absolut och fullständigt inte bryr sig, när det som sägs är alldeles som fåglarnas kvitter eller syrsornas spel – det må vara en liten störning i bakgrunden, men det är också allt. Hon väljer då inte ut någon särskild syrsa för att lyssna särskilt på denna, och inte heller fäster hon sig vid tanke eller tal av någon särskild person, som säger något dumt.

Vi måste alla försöka nå det stadiet. Vi håller alltid fram det inför människor, eftersom det är våra mästars inställning och det är in i deras ”värld” vi försöker gå. De kan med rätta undra: ”Hur kan vi hoppas förvärva dessa storas inställning?” Naturligtvis kan ingen göra det genast, men vi borde sikta på det och komma så nära vi kan, och ett av sätten att göra detta – en metod som verkligen är mycket lätt – är att helt enkelt inte bry sig det ringaste om vad folk säger.

När vi förvärvat den inställningen, är nästa steg att tänka på den dåliga karma dessa människor skaffar sig genom att tänka eller tala illa oss. Vi kan då beklaga det för deras skull, och därför är det gott att vi bemödar oss om att inte ge större anledning än vi kan för enfaldiga och nedsättande anmärkningar – icke det ringaste därför att vi skulle fästa oss vid dem, utan därför att de vållar dem dålig karma som ger sig hän åt dylika.

Innan rösten kan tala i mästarnas närvaro, måste den ha mistat förmågan att såra.

A.B. – Lärjungen måste göra sig av med allt sådant hos sig som kan vålla en annan smärta. På de tidiga stadierna får han lära sig att ur sitt tal utmönstra allt som kan vålla smärta – icke endast hård kritik eller ovänligt tal utan även varje slags ord som sårar en annan genom att det innebär nedvärdering eller att uppmärksamhet riktas på ett fel i den andres karaktär. Visserligen innehåller somliga människor en sådan ställning att det är deras plikt att ibland påpeka för en annan människa hennes fel, men det är ett misstag anse att man har rätt att tillfoga smärta, när man gör detta. När felet påpekas på ett alltigenom vänligt sätt, finns ej något inslag av sårande däri. När talet sårar, beror det på någon ofullkomlighet i pliktens utförande. Den tilltänkte hjälparen har då inte förmått att leva sig in i hur den andra människan har det. Han ger då sitt råd bara utifrån, och därför sårar det. Om han hade förenat sig med andre, försökt hjälpa och samtidigt känt såsom den andre kände, skulle han ha framkallat den andres känsla på ett deltagande sätt. Genom medvetandet om hans deltagande skulle den andre ha fått sin ädlare och vidare seende sida väckt, och då skulle rådet inte ha sårat. Om det är er plikt att kritisera en annan och ni finner att det sårar denne, se då in er själva för att finna den ofullkomlighet som vållade såret. Om vi skall mista förmågan att såra, måste den avskilda individualiteten upphöra. När vi känner oss såsom ett enda liv, blir det omöjligt att tillfoga någonting lidande, eftersom det är en del av oss själva. Vägen till att nå detta stadium i evolutionen är att börja med att steg för steg rena talet, varvid man avlägsnar de mer iögonenfallande felen först.

C.W.L. – Den som vill nalkas mästaren, måste redan ha uppgivit *önskan* att såra andra med sitt tal. Men alltså finns möjligheten att såra oavsiktligt och omedvetet på grund av brist på känslighet. När vi går framåt och höjer vår medvetenhet till en högre nivå, förstår vi mera hur saker och ting uppfattas av andra. De som övat meditation i många år, märker att de blivit

känsligare, gjort vissa framsteg i riktning mot enheten och därför förstår människorna i sin omgivning litet bättre än de som inte gjort en dylik ansträngning. Vi hör någon falla vad vi anser vara en olycklig anmärkning, i god tro och utan att märka att det skulle vara något fel med det och att han skulle ha sårat någon. Vi som skärpt våra sinnen en smula genom tänkande och studium och strävan att leva det högre livet, känner instinktivt hur den tredje personen upptar anmärkningen. Vi kan se att den var olycklig och önskar att den hade givits en annan utformning.

En mästare skulle omöjligt kunna säga något som sårade en annan. Han skulle kunna finna det nödvändigt att yttra något liknande klander. Men han skulle lyckas framställa det så att människan inte sårades av vad han sade. Ibland sker det att en lärjunge finner det höra till hans plikt att handla strängt och därvid frestas genom sin egen känsla av deltagande att väja för uppgiften. Men om det högre jaget gör sitt herravälde gällande, talar han strängt, om det är absolut nödvändigt, men också lugnt, med god urskillning och utan förtrytelse.

Innan själen kan stå inför mästarna, måste dess fötter tvättas i hjärtats blod.

A.B. – Denna mening har bakom sig en mycket lång ockult tradition, som givits ut till världen på många sätt. Den har att göra med läran om offer, som alltså framträder hos flera religioner i olika former, även om dessa allmänt sett förlorat den ursprungliga innebörden. Det uttryck som här används sammanhänger med det som ibland kallas blodsoffer och blodsförbund, varav de underligaste spår påträffas hos de stammar som är ättlingar av mycket gamla raser.

När vi undersökte tidigare liv, påträffade vi en händelse, som kan berättas för att belysa tanken bakom blodsoffer och -förbund. För mycket länge sedan var den som nu är mästaren Morya en stor konung. Han hade en enda son; i ett senare liv H.P.B. Denne son var såsom gosse anförtrodd åt livgardets anförare, som sedan blev överste Olcott. En dag, när gossen var ensam med gardeskaptenen, störtade några sammansvurna, som tagit i sinnet att dräpa honom, in och skulle ha dödat honom, men kaptenen kastade sig emellan och räddade gossen till priset av sitt eget liv. Den unge bara chockades, men kaptenen låg döende ovanpå honom, och när blodet strömmade ur hans banesår, berörde han det med ett finger och tryckte sedan detta på konungens fötter. Konungen frågade: "Vad kan jag göra för dig, som har givit ditt liv för mig och min son?" Den döende kaptenen svarade: "Bevilja att din son och jag må tjäna dig i andra liv för alltid." Då sade monarken: "För det blod, som utgjutits för mig och min son, skall bandet mellan oss aldrig slitas." Med tiden blev konungen en mästare, och bandet mellan dem förblev oslitet och mognade till det mellan mästare och lärjunge och skall alltid vara oslitet. Genom att offra kroppens liv knöt kaptenen ett band, som gav honom det sanna liv som lärjungen vinner från mästaren.

Jag omtalar denna berättelse, eftersom den belyser en stor sanning: alldeles i samma mån som vi är starka nog att offra det som för oss är livet, att utgjuta det lägres livsblod vid det högres fötter, vinner vi egentligen livet, mister vi det icke. All utveckling av den unga mänskligheten sker genom att det lägre livet frivilligt offras för det högre. När offret bragts till fullo, befinns att livet i stället för att ha mistats blivit odödligt. Offrets utvändiga tecken hjälpte människor att lättare förstå principen och riktade uppmärksamheten på den grundsanning som lyder att det först är när det lägre livet offras för det högre, som det finner meningen med sin utveckling. På denna sanning byggde ursprungligen de offer som förekommer i många religioner, och detta är hur det som kallas blodsbånd i själva verket knytes. Det lägre livet offras för det högre livet, och det högre mottager det lägre och lyfter det genom det band som aldrig slites.

Lärjungen måste tvätta sina fötter i hjärtats blod. Han måste bringa ett fullständigt offer av allt han älskar och värdesätter, av allt som synes honom vara själva livet, men han mister detta endast för att finna sitt högre liv. Det är vanligen inte en faktisk blodsutgjutelse som erfordras, även om en dylik ibland blir nödvändig. Symboliskt är det en blodsutgjutelse alltid för lärjungens vidkommande, eftersom han känner förlusten. Han offrar egentligen det som för

honom är livet, och det synes honom som om han gäve upp det fullständigt utan någon möjlighet att i framtiden återvinna det. Det stora provet på fullständigheten av lärjungens offer göres för att det stå klart huruvida själen är stark nog att kasta sig frivilligt in i intet, att fullständigt tömma ut hjärteblodet utan något hopp om belöning. Om lärjungen icke är stark nog för att göra detta, är han icke redo att stå inför mästaren. Men om han kan fullständigt kasta bort allt som han känner såsom sitt liv, så bär hela det förflutna och lagens sanning vittne om att han skall återfinna det livet i ett starkare och högre liv än det han gav. Det är först när offret bragts, som lärjungen befinner sig i det högre livet och står inför mästarna. Då är graden av hans styrka vidden av hans makt att bringa offret utan att känna det.

C.W.L. – Innebörden av detta yttrande är att den människa, som vill stå inför mästarna, måste ha offrat det lägre livet för det högre. Själens fötter, personligheten på jorden, måste tvättas i hjärtats, emotionernas, blod, innan det högre livet kan vinnas.

Detta är en allmän livslag. Det lilla barnet finner stort nöje i sina leksaker. Snart växer det ifrån sina leksaker, lägger dem åt sidan för att vinna skicklighet i en mognare ålders sysslor. När ynglingen går på universitetet, avstår han mången gång från någon idrott i friska luften, som han mycket hellre skulle föredraga, för att arbeta med sina böcker. Vid andra tillfällen får han lägga åsido något han gärna ville läsa för att traggla med grekiska verb eller annat skenbart ointressant och föga användbart studium. Om han tränar sig för kapplöpning eller rodd, måste han offra avnjutandet av goda middagar och leva ett enkelt och disciplinerat liv, tills tävlingen är över.

På den ockulta vägen betraktas många nöjen, som sammanhänger med den yttre världen, såsom slöseri med tid. Det kan förekomma sådana fall, där det blir en verklig ansträngning att avstå från dem, när det högre livet kallar och aspiranten svarar på kallelsen till ett visst pris för den lägre naturen. Då måste han lägga bort det lägre för att kunna få det högre, men senare har det lägres dragningskraft fullständigt försvunnit. När en människa till fullo förverkligar det högre, upphör det lägre helt enkelt att existera för henne, men i många fall måste hon lägga bort det lägre, innan hon faktiskt inträtt i det andliga livets härlighet och glädje och skönhet.

Jag har känt många, som hade goda tillfällen men som ryggade tillbaka just där och misslyckades, emedan de icke var redo att ge upp allt det som de tidigare njutit av och skenbart få intet i utbyte för det. Ibland är en människa rädd för att släppa något visst innan hon kan gripa tag om detta andra, och därför håller hon fast vid det lägre. Men detta tillfredsställer henne inte, eftersom hon har fått syn på något högre. Att ge upp allt när mästaren kallar – man undrar om man skulle kunna göra det. Man har alltid trott och hoppats att man skulle, men när det sedan verkligen gäller, kan man då göra det fullt och glatt? Många har arbetat i årtal och undrar varför de inte lyckas, varför de inte är bland dem som mästaren kan draga mycket nära till sig. Orsaken är alltid densamma; det är personligheten i någon form, som håller dem tillbaka. Detta uppgivande av allt är inte något som man gör med ständiga återfall – ena dagen uppgivande och nästa dag försök att behålla – och icke heller är det något man gör med stolthet, med en pose av ”jag har givit upp allt.” Detta är alldeles orätt inställning. Man skall göra det som något självfallet och med glatt humör. Den som skall lyckas känner att det inte finns något annat för honom att göra än det stora uppgivandet, när den tiden är inne.

KAPITEL 3

DEN FÖRSTA REGELN

Döda ...

A.B. – Uttrycket ”döda” förekommer i de sex första kortfattade reglernas början. Det är viktigt att inte missförstå det. Det finns två sätt att göra sig av med eller utplåna en ond tanke, en ond vana eller en ond handling. Låt oss först betrakta tanken, eftersom, när denna av-

lägsnats, de båda andra lätt följer. Antag att en ond tanke uppstått hos en människa. Hon finner att den tenderar att upprepa sig. Då blir i allmänhet hennes första böjelse att kämpa med den, att sätta in sin kraft mot den och med våld driva ut den, liksom hon skulle behandla en fysisk fiende. Hon vill få den ur sinnet, så hon tar ett fast grepp om den och kastar ut den.

Detta är inte det bästa sättet. Det visar okunnighet om den stora lag som verkar i hela naturen, lagen om att aktion och reaktion är lika och riktade mot varandra. Tag en boll och kasta den mot en vägg. Den studsar tillbaka och träffar er, lätt om ni kastat den lätt, med stor kraft, om ni kastat den våldsamt. Samma princip gäller överallt. Antag att ni driver en tanke ur sinnet med våld. Det blir avgjort en reaktion. Återverkan ger er en bestämd känsla av utmattning, och tanken kan komma tillbaka till er med ökad kraft. Den styrka ni har alstrat har då tagit gestalt såsom tanke och återvänt till er, och ni måste upprepa kampen. På detta sätt kan en människa i somliga fall få kämpa i veckor och månader och även år utan att bli bättre. Likväl går det att på detta sätt döda en ond tanke, även om man därmed får döda också en stor mängd av ens egen kraft och energi, så att en viss hårdhet och brist på känslighet i någon del av mentalkroppen blir resultatet av kampen.

Det andra sättet att döda den är att ersätta den onda tanken med en god tanke av rakt motsatt natur. Man studerar först avsiktligt saken och avgör vad som är motsatsen, exakta antitesen, till den onda tanken. Man formulerar tyst den nya tanken i sitt medvetande och sedan, just i det ögonblick då den onda tanken uppstår i ens medvetande, ersätter man den med den motsatta, goda tanken. Så kan man i stället för högmod sätta in vänlighet, i stället för vrede tillgivenhet, i stället för fruktan beundran och i stället för låga materiella begär sätta in tankar på renhet, värdighet, heder och liknande eller kan man låta tanken vila med hän- givenhet på den mentala bilden av mästaren såsom varande den som äger den goda egen- skapen och glömma sig själv i tanken på honom.

Det mänskliga medvetandet kan inte vara koncentrerat på två olika saker samtidigt. När man riktar sin uppmärksamhet på den goda tanken, blir därför resultatet att den onda tanken drivs ut utan att man riktar någon kraft mot den. Alltså slösas ingen mental energi, går ingen livskraft förlorad. Den goda tanken vinner snart styrka, och medvetandet blir oemottagligt för den onda tankens angrepp och svarar inte på något av dess art. Därmed har man alltså praktiskt taget dödat den onda genom att intensifiera och vitalisera det motsatta goda. Det är som om man sugit livet ur den onda tanken och lämnat kvar blotta skalet. Onda tankar dödas mycket effektivt genom att sålunda berövas sin livskraft.

Vi har alltså två sätt att döda: det första på själva dödens väg, det andra på växandets. Det ena brukas huvudsakligen av dem som börjar vandra vänsterhandsvägen, dem som vänder sig emot den gudomliga viljans väg. Det andra är evolutionens sätt och är i enlighet med den gudomliga planen. Vi har friheten att välja vilken av dessa två stora vägar vi vill följa. Alla ting i världen följer endera av dessa vägar.

Dessa delar av världen, vari Īshvara utvecklar sin avbild, har en viss fri vilja, som består i att de kan arbeta med den gudomliga viljan eller bort från den såsom avskilda individer. De som arbetar med honom, anträder till sist högerhandsvägen, men de som avsiktligt väljer det avskilda jaget, bereder sig att vandra vänsterhandsvägen. Uttryckt i allmänna ordalag: allt som leder till avskärmande tenderar att vända en människa i riktning mot vänstra vägen, och allt som tenderar till enhet, mot högra vägen. Vänstra vägens människor dödar medkänslan, till- givenheten och kärleken, eftersom de funnit att dessa egenskaper medför lidande och även står dem i vägen i deras begär efter att vinna makt. Förfarandet att döda väljer därför i all- mänhet de som önskar vinna makt och de andra ting de anser eftersträvansvärda i detta livet, för att starkt befästa det avskilda jaget och dess välmåga, utan hänsyn till det helas bästa, helt inriktade på sin egen individuella framgång och vinst. De dödar våldsamt hela den sida av sin egen natur som hade varit mottaglig för det som hindrar dem på sin väg mot makten. De dödar tillgivenheten också, eftersom den är inkörsport för smärta, och det är långt lättare att

bli likgiltig genom att döda tillgivenheten än genom att bli allt känsligare.

Men den väg, vi har undervisats om, är föreningens väg, den väg, på vilken lärjungen blir mottaglig för varje rop av smärta, såsom *Tystnadens röst* lär med sådant eftertryck. Lärjungen måste intensifiera sitt liv, icke inskränka det till ett minimum. Han måste ställa sig under lagen, han får inte kämpa emot den. Då skall förstås lagen vara med honom. Hans förfarande liknar i viss mån det slags brottning som läres i Japan, där man vinner genom att ge vika för motståndaren. Mannen ger ständigt vika för sin motståndare, men i det avgörande ögonblicket vänder han sig på ett sådant sätt att motståndarens kraft riktas mot denne själv. Av samma natur är högerhandsvägens yoga. Därom säger Shri Krishna i Bhavagad-Gītā: ”I detta går ej någon ansträngning till spillo och sker ej heller någon överträdelse.”

C.W.L. – När man säger åt människor att döda ett begär, börjar många av dem med att göra vad som kan kallas ett våldsamt utfall mot det. De vill döda en viss dålig egenskap, varför de sätter sig emot denna egenskap mycket starkt, nästan vredgat. Ett resultat därav är att de rör upp de krafter som kan finnas, både i det inre och det yttre, och som tenderar i motsatt riktning, till våldsammast möjliga motstånd, och följden blir en allvarlig strid. Om människan är tillräckligt bestämd, går hon till sist segrande ur denna strid, men i många fall slösar hon en stor del av sin egen energi och tankekraft, så att hon därefter är utmattad och kraftlös.

Jag kan vittna om att ersättningsmetoden fungerar långt mycket bättre, ty jag har provat båda. Den är ett slags psykisk *ju-jutsu*, varmed man använder den fientliga kraften till att hjälpa sig. Man inte så mycket angriper motståndaren som koncentrerar all sin uppmärksamhet på den motsatta dygden. Om till exempel en människa är fallen för att lätt uppröras och störas, bör hon inte kämpa hårt mot detta, utan i stället tänka ständigt och jämt på lugn, frid och filosofi. Snart kommer denna tanke att ha rotat sig till en vana och finner hon att all den gamla oron och upprördheten försvunnit utan att hon behövt kämpa så förtvivlat. Om hon omger sig med tankeformer sådana som ”Var inte så irriterad!” och liknande, bär dessa alltför jämt irritationens färg och reagerar på henne på icke önskvärt sätt. Men om hon starkt tänker, ”Var lugn, var vänlig, var fridfull!” sätter hon i gång vibrationer, som motsvarar och framkallar frid och harmoni. Vi vill inte hetsa en last till att bekämpa en annan last, utan vi vill strunta i alla dessa ting och odla den motsatta dygden. Genom att vi gör detta blir verkan precis lika god och uppnår vi den med långt mindre besvär.

Vi säger ”döda begäret” men vi säger inte ”döda känslan”. De högre känslorna måste alltid uppammas; och ju starkare de är, desto bättre. I synnerhet gäller detta kärleken och hängivenheten, vilka man bör avsiktligt odla. När en människa erfar hur dylika känslor väller fram, vidgas hennes aura; hennes emotionalkropp blir hos normalindividen kanske tio gånger större än normalt och betydligt mer än så, när människan verkligen vet hur hon skall använda sina högre höljen. När det stora känslösvallet är över, drar sig auran samman igen, men inte exakt till vad den var innan. Eftersom den var mycket uttänjd, förblir den åtminstone litet större än förut. Utvidgningen får först till verkan att emotionalkroppen förtunnas, men den drar snabbt in mer emotionalmateria att fylla den större rymden med, så att den återtar sin normala täthet.

Emotionalkroppen behövs avgjort, eftersom man med dess hjälp kan ha medkänsla med andra människor och även på grund av dess funktion såsom spegel för buddhikroppen. Hos den utvecklade människan finns ingen färg i emotionalkroppen utom det som avspeglas från de högre världarna. Den bara speglar och visar de mest utsökta färgnyanser.

Det finns tre sätt, på vilka det högre jaget är förbundet med personligheten. Det högre mentala speglas i det lägre mentala. Buddhi eller intuitionen speglas på ett steg lägre än det mentala, i emotionalkroppen. Även finns möjligheten av en förbindelse mellan ätma och fysiska hjärnan. Det sistnämnda är det svåraste att förstå. Det visar oerhörd viljestyrka, som handlar utan hänsyn till de medel, varmed målet skall uppnås. Det är första strålens metod, den stråle som dr Besant tillhör. Hon har denna stora förmåga att besluta att något skall göras utan att hejda sig för att överväga vilka metoder som skall brukas, förrän efteråt. Vi känner

inte den mänskliga viljans gränser. Det har sagts att tron kan försätta berg och kasta dem i havet. Jag vet inte om det skulle tjäna något särskilt syfte att göra detta, om det kan göras, men jag har förvisso sett mycket underbara resultat som den mänskliga viljan uppnått, och jag vet inte var denna makts gränser har satts. Otroliga ting uträttas, i synnerhet i de högre världarna, genom blotta viljeakten. När jag exempelvis fick börja studera materialisering, skulle jag i enlighet med mitt sätt att skrida framåt lära mig exakt hur skall utföra den – det är ett invecklat förfarande, som förutsätter åtskillig kunskap om de olika material som skall sammanföras och hur de bäst skall ordnas. Men jag har känt en människa, som visste absolut ingenting om detta och som gick rakt in det med enorm viljekraft och erhöll samma slags resultat utan att samla på sig något av allt det som skulle vara nödvändigt och utan att veta det minsta om hur det skulle göras. En dylik vilja är en av gudomliga krafter som ligger potentiella i oss alla men som hos mycket få någonsin kommer till synes och alstrar något sådant resultat utan långvarig och noggrann föregående skolning.

Jag tror att det för de flesta människor lättaste sättet att komma i förbindelse med det högre jaget är att föra samman det högre mentala och det lägre mentala genom att övergå från konkret till abstrakt tänkande eller från analys till syntes. Men jag vet om fall, där en människa kunnat nå buddhimedvetenheten utan att alls störa förhållandet mellan mental- och kausalkropparna. Jag har av en hög auktoritet hört att denna förening mellan buddhi- och emotionalkropparna, när den kan genomföras, är den allra kortaste vägen till målet men att förmågan att åstadkomma den vinnes endast till priset av mycket lidande i föregående liv. De för vilka detta är vägen, höjer sig genom intensiteten i sin kärlek och hängivenhet upp i buddhihöljet och åstadkommer en förening där, innan de utvecklat det lägre mentala till den nivå, där det kan arbeta med det högre mentala och innan de utvecklat själva kausalkroppen. Naturligtvis måste dessa båda kroppar utvecklas, de kan inte försummas. Aspiranten arbetar med det lägre mentala från emotionalkroppen, utvecklar det och lär det som måste läras tack vare sin kärlek och hängivenhet. Lärjungen älskar sin mästare så intensivt att han för lärarens skull lär sig det han behöver och sålunda utvecklar det intellekt som erfordras. Han verkar även på kausalkroppen ovanifrån och gjuter buddhiuppfattningen i denna och tvingar därmed kausalkroppen att uttrycka den, så vitt den kan göra detta på sitt eget sätt.

1. Döda äregirigheten.

A.B. – Vi riktar nu uppmärksamheten på den första regeln, som avser särskilt äregirigheten. Den outvecklade människan hålls i ett fast grepp av sinnenas lockelser. Hon begär fysiskt överflöd och kroppslig njutning. Hon känner inte äregirighet, som är begäret efter makt, förrän hennes tänkande är högt utvecklat och den intellektuella förmågan vuxit sig stark. Intellektets grundton är ”jag”. Den får människan att känna sig skild från andra, och detta leder henne ofelbart till att vilja utöva makt, eftersom detta begär är den individuella själens självhävdelse. Hon känner sig överlägsen alla i sin omgivning, och detta visar sig såsom begär efter fysisk auktoritet. Därur uppstår frestelsen att söka och gripa makt i samhället och politiken. På det politiska och sociala området är äregirigheten den stora drivkraften, ty den människa, som genom sitt intellekt vunnit inflytande över sina medmänniskor, framstår såsom dessas ledare, och detta är en ställning, som är en ljuv doft i den högmodiga och överlägsna människans näsborrar.

Sedan börjar människan förakta *yttre* makt över människors kroppar, och då uppstår i hennes tanke insikten om att det finns ett finare slags makt, som hon nu söker vinna. Hon vill inte längre stifta lagar med fysisk makt och myndighet. Hon har nu den finare längtan efter att behärska och styra människornas tankar. Detta är intellektuell äregirighet – begäret efter att bli en ledare i tankens värld. Det är ett slags äregirighet, som inte skulle driva någon, som inte hade ett välutvecklat intellekt.

När hon ännu senare vuxit ifrån även detta begär, framträder äregirigheten återigen, denna

gång i en ännu finare form, när människan går vidare in i det andliga livet. Hon tänker på det andliga framåtskridandet såsom något hon själv gör för sin egen skull, eftersom hon vill växa, förstå och gå framåt. Den gamla äregirigheten håller henne alltså i sitt grepp, och den är farligare nu, eftersom den är högre och finare. Det är därför mästaren i anmärkningen till denna aforism gör det märkliga uttalandet att den sanne konstnären, som drivs av kärleken till sitt arbete, ibland står stadigare på den rätta vägen än ockultisten, som inbillar sig ha övervunnit sitt intresse för det egna jaget men i verkligheten bara vidgat gränserna för upplevelse och begär och överfört sitt intresse till ting, som avser hans längre levnadslopp. Ockultisten är inte längre inskränkt till nuvarande inkarnationens föremål för äregirigheten. Likväl behöver hans äregirighet inte vara död. Han bryr sig inte längre om att vara lagstiftare eller härskare i mänskligheten eller ens skiljedomare för människornas tankar, men han önskar stå högt i den andliga världen. Han inser att han kommer att leva det ena livet efter det andra, och hans äregirighet spänner nu över hela detta större liv. Han längtar alltså efter att vara den förste, att vara en särskild, att vara det andra inte är. Men också detta måste övervinnas.

När man talar till dem som vill ingå i det universella livet, är det allra första man måste säga dem att döda det som främjar åtskillnaden. Intet vore dock vunnet med att ställa upp ett dylikt ideal för den vanliga människan. Hon kan inte med ett enda språng lämna det världsliga livet för att övergå till det andliga livet, där hon är fullt verksam men likväl inte utför något som har samband med det personliga eller individuella jaget. Om man säger till en vanlig människa i världen att hon skall döda äregirigheten och om hon då gör det, blir verkan därav inte den önskvärda, ty hon förfaller då till sysslolöshet och ligkiltighet.

Antag att en människa kommit längre än så, nått det stadium, där hon är lärjunge på prov. Hur skulle *hon* förstå denna regel om äregirigheten? Mycket vist genom att fatta ordet "döda" såsom avseende det lägre slaget av äregirighet. Hon skulle i själva verket fatta det i betydelsen av förvandling. Hon skulle övervinna äregirigheten för världens ting men uppställa för sig något högre som hon kunde vara äregirig för. Detta skulle vara begäret efter andlig kunskap och utveckling. På detta stadium övervinner människan äregirigheten icke fullständigt. Hon inträder på ett mellanliggande stadium och gör stora framsteg, om hon uppställer såsom sitt mål att förvärva andlig kunskap, att finna mästaren och att till sist själv bli en mästare. Allt detta är visserligen yttringar av äregirighet, men de hjälper henne att frigöra sig ur många av de fjättrar som binder hennes personlighet.

Denna äregirighetens egenskap, som lärjungen skall döda, var till visst gagn i hans tidigare evolution. Den var ett medel för att göra människans individualitet fast och stadig. På de tidigare stadierna växte hon genom medvetandets isolering. För de fysiska och mentala kropparnas evolution fordrades då tävlan och strid. Alla dessa stadier av kamp och strid var nödvändiga för att bygga upp individen, stärka honom, så att han kunde stå fast i sig själv. Han behövde en plats han kunde försvara mot utifrån riktade angrepp, en plats där han kunde utveckla sin styrka. Han behövde även en sådan ställning i världen som äregirigheten söker, liksom man behöver byggnadsställningar, när man bygger ett hus. Det finns många bruk för äregirigheten på de tidigare stadierna – den bygger väggarna och gör dem kraftigare, stärker viljan och hjälper människan att höja sig steg för steg. En människa, hos vilken äregirigheten härskar, dödar även sexuella och andra lägre begär, eftersom dessa hindrar henne i hennes intellektuella utveckling och hennes sökande efter makt, och därför behärskar hon sina lägre lidelser. På det tidiga stadiet behöver människan således äregirigheten såsom ett medel för sin utveckling.

Ni skulle nog inte säga till en världslig människa: "Döda äregirigheten", ty äregirigheten är hennes drivkraft och låter henne utveckla förmågor. Men när en människa blivit lärjunge och skall växa in i det andliga livet, måste hon riva ner de murar hon på tidigare stadier byggt runt sig själv. Liksom, efter att ett hus byggts, ställningarna måste rivas, består den senare delen av människans evolution i att göra murarna genomskinliga, så att allt liv kan nå tvärs igenom dem. Således är dessa regler avsedda för lärjungar, icke för världsliga människor.

C.W.L. – Hos den outvecklade människan visar sig äregirigheten såsom önskan, till exempel att vinna rikedom, så att hon kan tillgodose sitt begär efter fysiskt överflöd och kroppslig njutning. När hon senare utvecklar intellektet, blir hon maktlysten. Även när en människa nått bortom hungern efter makt och denna världens vinningar och arbetar osjälviskt för mänsklighetens bästa, återstår mycket ofta begäret efter att se det egna arbetets frukter.

Många människor ägnar sin tid fullt frivilligt och alldeles uppriktigt åt att göra gott arbete, men de tycker om att andra får veta om det och säger vilka goda och värdefulla människor de är. Också detta är äregirighet, säkerligen mild i jämförelse med vissa andra slag, men alltså något personligt, och allt personligt står lärjungen i vägen. Det lägre jaget måste utmönstras helt och hållet. Detta är svårt att göra, eftersom rötterna sitter mycket djupt, och när de rycks upp, blöder människan och känner det som om hela hjärtat hade ryckts ur henne.

När vi har gjort oss kvitt begäret efter att se frukten av vårt arbete, har vi fortfarande begäret efter erkännande i en högre form. Vi kanske alltså begär kärlek, önskar vara omtyckta. Det är gott för en människa att vara omtyckt, att få medmänniskornas kärlek, eftersom just denna är ytterligare en kraft i hennes händer. Den sätter henne i stånd att uträtta mer än hon annars kunde göra, även omger henne med en behaglig atmosfär, som lättar allt slags arbete. Men att önska detta med innebörden att ha begär efter det är också något vi måste undvika. Vi får med rätta vara lyckliga, om kärleken kommer oss till del. Det är gott och väl, det är god karma. Men om den inte gör det, får vi inte begära det. Vi kan inte gripa tag i en annan människa och säga: "Du *måste* älska mig, du *måste* hålla av mig." Om hennes känslor går i de banorna, så gör hon det; annars kan hon det inte, och att låtsas vore allra värst.

Vi måste höja oss över alla dessa stadier av äregirighet och begär, som alltså finns i den vanliga världen. Vi måste giva för glädjen att giva, antingen det är arbete, förmögenhet, kärlek eller hängivenhet. Vad det än är, måste vi ge otvunget och av hjärtat och aldrig tänka på någon gengäva. Det är den enda verkliga kärleken, inte det slags kärlek som alltid säger: "hur mycket älskar den människan mig?" Den verkliga inställningen bör vara: "Vad kan jag göra för att ge mig hän för den jag älskar? På vad sätt kan jag tjäna, vad kan jag göra för honom eller henne?" Detta är den enda känsla som är värd ett så ädelt namn. Allt detta vet vi mycket väl, men vi måste sätta det i verket. Det synes svårt ibland att göra det, eftersom det alltså finns något av det lägre jaget kvar, något som måste avlägsnas.

För den vanliga människan – måhända även för den som nalkas vägen – vore det nog väl att något modifiera denna regel och säga: "Döda de lägre slagen av äregirighet." Det är inte tillrådligt att ge den människa, som är i första början, ett rättesnöre för uppförandet som hon kan hoppas kunna följa först efter många års strävan. Om en människa drivs av världsliga begär, kan man inte förvänta att hon genast överger dem och inte har något att sätta i deras ställe. Det vore knappast möjligt för henne, och det är rent av tvivel underkastat om en dylik plötslig förändring vore något gott för henne. Hon måste först förvandla sina begär. Låt henne, om hon så önskar, ärligen begära kunskap, begära att göra framsteg i esoteriken och så skrida framåt i osjälviskhet. Låt henne begära att kunna nalkas mästaren, att utväljas till lärjunge.

De flesta av oss har dylika begär, men vi kallar dem andlig strävan. Namnbytet synes beteckna en fullständig förändring i vår inställning, men naturligtvis är de fortfarande begär. Vi kommer att nå ett stadium, där även dessa begär försvinner, eftersom vi då är alldeles vissa om att framåtskridandet beror endast av våra egna ansträngningar. Då kommer vi inte längre att begära eller önska något. Mästaren sade en gång: "Önska ingenting. Önskan är svag. *Vill!*" Tänk inte om någon egenskap ni vill utveckla: "Jag önskar att jag hade den", utan säg: "Jag *vill* ha den" och se till att utveckla den. Det är det enda sätt en människa skall tillämpa, ty dessa ting står absolut i hennes egen makt att göra eller ej, alltefter hur hon väljer.

Det handlar först om att förvandla. Begäret efter andlig växt är något som de som nalkas vägen inte längre bör uppamma hos sig, men det finns ett mellanliggande stadium, där det är helt naturligt. Vi som studerar borde vara på väg mot ett stadium, där vi tar vår andliga växt

för given och sätter in alla våra krafter på att försöka hjälpa andra. I förstone behöver en människa ett personligt motiv. Sedan lär hon sig stegvis att glömma sig själv och skrida framåt för mästarens skull, för att vara honom till behag. Till slut lär hon sig att hon blott är en kanal för de stora gudomliga krafterna och inte får hysa någon som helst ängslan för resultatet. Hennes enda omsorg är då att intet på vad henne själv ankommer skall hindra henne att vara ett uttryck för det gudomliga – ett uttryck så fulländat som det är henne möjligt. Hon bekymrar sig icke det ringaste därom. Hon önskar icke att hennes kraft brukas i den eller den riktningen. Hon är blott och bart ett redskap i Guds händer, så att hon kan brukas såsom och där Gud vill.

Vi kan förstås tillägna oss denna inställning bara stegvis, men vi bör sätta upp den framför oss såsom ett sinnestillstånd att sikta mot. Vi måste börja med att glömma oss själva genom att med stränghet rensa ut självet. Antag att vi inte når den framgång, vi tycker vi är värda efter så många års tänkande och studium. Eller antag att de människor vi hjälper inte visar oss tacksamhet för den hjälp de fått – i allmänhet gör de det icke. Ingenting av detta har någon som helst betydelse. Låt oss glömma oss själva och utföra arbetet, och låt oss vara alldeles likgiltiga för om vi får något i gengäld. Karma kommer att se till detta, vi behöver ej frukta motsatsen. Världsalltets stora lagar kommer inte att ändras för att någon av oss skall vederfaras någon orättvisa, därom kan vi vara alldeles vissa. De verkar med oföränderlig jämvikt. Rättvist verkar de, även om det blir efter många dagars förlopp. *Glöm dig själv*; detta är det första och sista rådet på den esoteriska vägen – det finns ingen annan väg. Hur svårt det än må synas, måste det göras och måste göras intill fulländning.

Vi kommer nu till den första av mästaren Hilarions anmärkningar, och den är fogad till den första regeln. Jag skall återge den stycke för stycke, varav det första börjar:

Äregirigheten är den första förbannelsen, den stora frestaren av den människa som höjer sig över sina likar. Den är den enklaste formen av sökandet efter belöning.

Detta är ett ganska underligt sätt att uttrycka saken, men det är uppenbart sant. Den första frestelse, som kommer över en människa, som vet att hon i något avseende höjer sig en smula över de andra, är att betrakta sig som en stor människa, och detta leder henne till beslutet att höja sig ytterligare, så att hon kan få njuta behaget av sin stolthet ännu mera.

Den avleder ständigt intelligenta och kraftfulla människor från sina högre möjligheter.

Hur sant detta är kan ingen veta, som inte är klärvoajant. De som är lärjungar till mästarna, har nog för vana att betrakta alla människor de möter mer eller mindre från synpunkten av dessas möjliga lärjungaskap. Man ser någon, som i vissa avseenden uppenbart är en god människa. Den första tanke, som uppstår om henne, blir då: "Hur nära är hon att kunna bli en lärjunge till mästaren?" För oss är det den största belöning, den mest värdefulla befordran, en människa kan få, att nå det stadium, där hon är värd att knytas till någon av dessa stora, så att hennes framtida evolution kan säkras. Att därefter nå högre stadier är blott en tidsfråga och naturligtvis även en fråga om ihärdighet och mycket hårt arbete.

Även om det är alldeles sant att framåtskridandet för varje människa är en tidsfråga, så är det för många människor uppenbart fråga om en så lång tid att de kan behandlas såsom ett block, en massa. Men i den stund, en människa kommit så nära det stadium att en mästare kan tänkas taga henne om hand, blir hon också föremål för mästarens lärjungars synnerliga intresse, och de vill alltid försöka hjälpa henne därhän att en verklig kontakt blir möjlig. Man bör alltid minnas att det handlar endast om människans egen förtjänst i denna sak: det finns intet som helst favoriserande. I den stund det är värt mästarens besvär att förbruka så mycken energi, som skulle krävas för denna människas undervisning, gör han det också, men det är värt för honom att göra det endast när han därigenom blir i stånd att få mer arbete uträttat genom denna människa än han själv kunde göra med samma mängd energi ägnad åt annat arbete.

Vi träffar ett stort antal människor, som synes inte vara så långt ifrån detta. De är så goda i

ett eller annat avseende, och somliga är på det hela taget så hoppingivande att det förefaller oss som om de med bara något mera av sin energi i rätt riktning skulle kunna duga till lärjungar. Och sedan blir vi besvikna, när det visar sig inte bli något av det och de lever sitt liv på det vanliga sättet. I all synnerhet har jag märkt det hos pojkar och flickor, bland vilka det alltid varit min uppgift att söka efter hoppingivande fall. Det finns många unga människor, som kommit ganska nära den punkt, där de, förutsatt att de vände sina energier i rätt riktning, verkligen skulle vara mycket goda kandidater för ett dylikt framåtskridande och som likväl inte griper tillfället. De dras in i det vanliga skollivets tävlan och rycks in i en värld av lägre tänkande. Det är inte dåliga tankar, jag menar inte det – även om dylika förekommer ibland – men de rycks in i ett slags virvel av förhållandevis världsligt tänkande. Det mål, som sätts upp för dem, avser vanligen framgång i materiell bemärkelse – att bli en framstående ingenjör eller dugande advokat eller direktör för ett handelsföretag.

Det är inte bara deras föräldrar, som förväntar sig att barnen gör en världslig karriär, utan även den allmänna opinionen driver dem i denna riktning, och det är mycket svårt att undgå allmänna opinionens påverkan. Den utövar ständigt sitt tryck på oss i alla tänkbara avseenden, och så sker det att dessa unga människor, som synes så nästan redo för det högre, sällan når det. I stället inträder de på en högst aktningstvång och nyttig yrkesbana, men denna är helt enkelt inte detta högre. Jag har närmare studerat några individer, som föreföll mig särskilt lämpliga och funnit att detsamma hände dem i flera inkarnationer. I en tolv till tjugo inkarnationer har de varit nästan redo, befunnit sig på mätbart avstånd från att taga det stora steget men varje gång vikit åt sidan, och nästan alltid har det varit den världsliga äregirigheten som avlett dem från deras högre möjligheter.

När mästaren Hilarion säger att intelligenta och kraftfulla människor av sin äregirighet ständigt avleds från sina högre möjligheter, är det nog fall, mycket snarlika dem jag just beskrivit, som han hade i åtanke, eftersom de, för vilka de högre möjligheterna yppas, nödvändigtvis är intelligenta och kraftfulla människor, inte vanliga människor. Han säger inte att äregirigheten förstör deras liv, utan bara att det finns högre möjligheter för dem men att den avleder dem från dessa. Det är sannerligen inte dåligt att en gosse vill bli en framstående ingenjör, advokat eller läkare. De är alla utmärkta yrken, men det finns annat att göra, som är till ännu större gagn, och det vore säkerligen bättre för honom, om han kunde se och välja en gagnrikare syssla. Vi kan inte säga att det världsliga arbetet är dåligt, utan bara att det finns bättre arbete. När man säger ”bättre arbete”, nedvärderar man inte något av dessa yrken eller dess värde för världen. Man menar att de flesta välutbildade människor med vanlig förmåga kunde ikläda sig dessa plikter och göra det med större eller mindre framgång, medan däremot bara de som har esoterisk bakgrund kan med framgång anträda den esoteriska skolningens smala och svåra väg. De som följer denna kan göra mera gott även än den som vinner högt erkännande på någon av de andra levnadsbanorna. När alltså ett barn vill anträda denna väg och uppenbart skulle förmå det, bör ingen ställa sig i detta barns väg.

Likväl är den en nödvändig lärare. Dess frukter blir till stoft och aska i munnen. Liksom döden och främlingskapet visar den människan till sist att arbete för självet är arbete för besvikelse.

Den människa, som uppnår det som hon så länge och så uppriktigt önskat, finner ofta senare att detta inte är riktigt vad hon hoppades att det skulle vara. Människor, som intrigerar för att få makt och en hög ställning, finner att makten till stor del är illusorisk, att den är kringskuren åt alla håll, såsom fallet var med lord Beaconsfield, som jag tidigare nämnt. Det är möjligt att han kunde ha uträttat mera gott genom att ägna all sin kraft åt att studera och sprida ockultismen. Hans verk läses icke mycket numera, men hans ockulta kunskap lyser igenom dem, såsom i ”Den underbara berättelsen om Alroy”.

Men gå icke denna regel snabbt förbi, även om den synes så enkel och lätt. Ty dessa den vanliga människans laster genomgår en nästan omärklig förvandling och

yttrar sig på nytt med ett annat utseende i lärjungens hjärta.

Lärjungen möter särskilda frestelser, särskilda svårigheter. Den vanliga människan kanske är stolt över vissa saker hon kan göra. Mästarens lärjunge vet fuller väl att han inte får vara stolt över något framsteg, som kommer honom till del. Med kännedom om mästarna kan han sannerligen icke vara stolt, ty all känsla av stolthet försvinner från en människa, som verkligen känner dem. Hon kan måhända uträtta mycket som andra inte kan, men likväl befinner hon sig ständigt, av förhållandenas nödvändighet, nära en eller flera av dem som kan uträtta oändligt mycket mera än hon själv. För att göra dem rättvisa måste man därför säga att stolthet inte ofta påträffas hos mästarnas lärjungar. Likväl finns i hela saken mycket som är svårgripbart. Om lärjungen inte ger noga akt, kan det hända att han känner sig stolt över att inte vara stolt, stolt över att finna hur ödmjuk han är trots allt det underbara han kan göra, tänka och säga. Eller kan han tränga sig fram bland dem som tjänar mästaren, då han i sin stolthet tror att han kan utföra arbetet bäst och att det därför är väsentligt att han får stå i spetsen. Men madame Blavatsky skrev i sin *First Steps in Occultism*: "Ingen kan anse, 'Jag är bättre eller behagar mästaren mer än mina lärjungakamrater' och förbli en lärjunge till mästaren." Och dr Besant sade en gång: "En av de första reglerna för en esoteriker är att tränga sig på så litet som möjligt, så att hans personlighet tilldrar sig minsta möjliga uppmärksamhet."

De som studerar esoteriken men ännu inte är lärjungar, kan lätt göra sig skyldiga till stolthetens misstag. Den är en allvarlig svårighet för dem som utvecklar särskilda psykiska förmågor. De finner att de kan se mycket som andra inte kan: så mycket ligger öppet för dem som är okänt för andra att de börjar känna sig förmer än sina medmänniskor, och detta leder mycket ofta till ganska olyckliga resultat. När vi påträffar psykiskt begåvade, som visar sig mycket stolta, kan vi nog i allmänhet utgå ifrån att de ännu inte är skolade, att, även om de är i färd med att utveckla vissa förmågor, de ännu inte kommit i kontakt med mästaren, eftersom frånvaron av stolthet är ett säkert tecken på en som lär sin läxa ordentligt.

Det är lätt att säga: "Jag skall inte vara äregirig." Det är inte lika lätt att säga: "När mästaren läser mitt hjärta, skall han finna det ytterst rent."

Detta är något helt annat. Vi kan så lätt övertyga oss om att vi inte är äregiriga, att vi aldrig är själviska, aldrig retliga. Vi kan övertyga oss om mycket, men mästaren ser med det allseende ögat, som urskiljer de verkliga förhållandena och inte det sken och bländverk vi överdrar dem med, när vi ser på oss själva.

Den sanne konstnären, som drivs av kärleken till sitt arbete, står ibland stadigare på den rätta vägen än ockultisten, som inbillar sig ha övervunnit sitt intresse för det egna jaget men i verkligheten bara vidgat gränserna för upplevelse och begär och överfört sitt intresse till ting som avser hans längre levnadslopp.

Cynikern kunde anmärka att den sanne konstnären i denna bemärkelse är okänd, men så är icke fallet. Jag har haft åtskilligt att göra med konstnärskretsar både i England och i Frankrike, och även om det allmänt sett finns mycken avund och brist på högsint uppskattning konstnärer emellan, har jag likväl sannerligen känt fler än en konstnär som levde och verkade för kärleken till sin konst och icke för vinning. Eftersom han så arbetade, kastade han ofta bort många uppenbara tillfällen till världslig framgång i tanken att han genom att utnyttja dem inte kunde vara sin konst trogen. En människa, som är villig att göra detta för sin konst skull, har redan tagit flera steg på vägen mot att göra sig det lägre jaget kvitt. Det kan på botten av detta ligga ett slags högre själviskt begär, men hon har åtminstone kommit långt med att utrota det blotta lägre jaget, när hon mistat begäret efter världslig vinning och framgång.

Det finns ett stadium, där esoterikern helt övervunnit alla begär förbundna med personligheten, har höjt sig ovan all vanlig mänsklig äregirighet men alltjämt hyser begär avseende sin avskilda individualitet, sitt särjag, och tänker i allmänhet på dettas framåtskridande i stället för det goda han kan uträtta för andra. Det kan alltså mycket väl vara så att en konstnär, som

alldeles uppgivit tanken på jaget, även om han ingenting visste om esoteriken, vandrar den rätta vägen stadigare än en dylik esoteriker.

Samma princip tillämpas på de båda andra skenbart enkla reglerna. Dröj vid dem och låt dig icke lätt förledas av ditt eget hjärta.

Mästaren hänvisar här till reglerna 2 och 3, vilka vi skall ägna oss åt i nästa kapitel. Dessa säger oss att döda begäret efter liv och bekvämlighet. Han manar oss att vara aktsamma med avseende på alla tre, ty intellektet är utomordentligt, rent av djävulskt skickligt på att komma med undanflykter åt oss, på att finna alla möjliga skäl för att göra det vi önskar göra. Det kan vara så att vi inte tänker på oss själva som särskilt klyftiga eller intelligenta, men om vi blickar tillbaka på de ursäkter vi uppfunnit för att göra sådant vi önskat göra, måste vi vanligen medge att vi visat en häpnadsväckande förmåga i den riktningen.

Än så länge, så länge du står vid tröskeln, kan ett misstag rättas. Men bär det med dig, och det kommer att växa och bära frukt eller måste du annars lida bittert vid dess förstöring.

C.W.L. – Här slutar mästaren Hilarions långa anmärkning till regel 1. Ju längre människan hunnit på den esoteriska utvecklingens väg, desto djupare begraver hon varje fel, hon ännu inte utrotat. Antag att detta är självisheten, det största och vanligaste av alla fel, eftersom den ligger till grund för så många andra. Hon kanske har utplånat alla dess yttre tecken och därför inbillar sig vara helt fri från den, och likväl kanske själva felet är obesegrat. Ju längre hon vandrar vägen, desto djupare begravs det. Under tiden höjer hon stegvis sina höljens vibrationsförmåga, så att alla hennes egenskaper, antingen dessa är dåliga eller goda, måste starkt intensifieras. Om det finns en dålig egenskap, vars existens kan vara alldeles dold både för människan själv och hennes vänner, växer den sig allt starkare och måste oundvikligen till sist bryta fram och visa sig. Eftersom hon gjort avsevärda framsteg, kommer den då att vålla en betydligt allvarligare olycka än vad den skulle ha gjort på ett tidigare stadium, och hon får säkerligen lida mycket vid dess förstöring.

A.B. – Den människa som vandrar vägen måste göra sitt arbete grundligt. Så länge hon står på tröskeln, kan misstag lätt rättas. Men lärjungen måste göra sig maktbegäret alldeles kvitt, och om han inte gör det på lärjungaskapets tidiga stadier, blir det bara allt starkare. Om han inte rensar ut det, där det hör hemma, i hans fysiska, emotionala och mentala höljen, utan låter det slå rot i kausalhöljet, skall han finna det mycket svårt att utrota. En äregirighet, som så blir befästad i kausalhöljet, följer med från det ena livet till nästa. De fysiska, emotionala och mentala höljena dör, och han får nya, men kausalhöljet dör inte förrän vid kalpans slut. Lärjungen må alltså se upp med att tillåta något slags "andlig" äregirighet röra hans kausalhölje och bygga in i detta det element av avskildhet, som allt mera stänger in livet.

Arbeta såsom de ärelystna arbetar!

A.B. – Jag har flyttat denna mening från sin plats i boken, där den förekommer i början av regel 4, och satt in den för beaktande här, där den är särskilt tillämplig. Den är chohanens kommentar till regel 1. I vardera fallet anför vi först regeln och sedan den kommentar chohanen gjorde till förklaring av den. Lägg dem samman, och ni får innebörden. Sålunda läser ni: "1. Döda ärelystnaden. Men arbeta såsom de ärelystna arbetar! 2. Döda begäret efter liv, men akta livet såsom de som begär det! 3. Döda begäret efter bekvämlighet, men var lycklig såsom de som lever för lyckan!"

Begär efter makt, liv och lycka utgör världens drivkraft. Dessa är de belöningar, som Īshvara håller fram för alla varelser, och resultatet blir att evolutionen fortgår. Alla de strider, en människa utkämpar för att få dessa ting, framkallar hennes egenskaper och får henne att utvecklas. Antag att allt detta plötsligt avlägsnades – människan skulle då mista all äregirighet, allt begär efter liv och efter lycka. Detta motsvarar ett stadium människor genomgår, innan längtan efter det andliga livet fullt vaknar hos dem. Det kallas vairāgya och är måttnadens

frukt. Människan har njutit makt och funnit den ej medföra lycka. Hon har arbetat för att nå den och gripit den men funnit att den för det inre jaget medför endast besvikelse. Den är inte vad hon väntade sig, och den ger ingen tillfredsställelse. Betrakta till exempel den framlidne tsaren av Ryssland! Han stod på höjden av mänsklig makt men var fullständigt utled på den och önskade sig av hjärtat fri från den. Det är i historien ingenting ovanligt att en människa, som utövar absolut makt, får ett utbrott av vairägya och avsäger sig sin ställning.

Resultatet av detta blir ett sammanbrott, en minskning av alla de motiv som dittills drivit henne. Då blir människan modstulen och säger: "Varför skall jag anstränga mig längre? Jag vill inte ha makt. Varför skall jag då arbeta? Jag önskar inte leva. Varför skall jag då fortsätta att leva? Jag vill ingen bekvämlighet ha, ty den tillfredsställer mig icke. Varför skall jag då göra något för att få den?"

Frågan för oss blir då: Hur kan en dylik människa eggas till förnyad verksamhet, så att hon kan fortsätta att växa och föra sin evolution till målet? Hur kan hon ryckas upp ur sitt tillstånd av sammanbrott? Endast genom att det gudomliga liv inom henne, vilket lever genom att giva, icke taga, väcks till aktivitet. Hon befinner sig nu i avgörandets skede av sin levnadsbana. Om hon då alltjämt klänger fast vid särjaget, skall hennes framtida liv fyllas av leda och avsmak. Är det då inte möjligt att hos henne väcka viljan till det sanna livet, som består i att utge sig själv i tjänande, inte i att draga sig inåt i självisk överksamhet?

I detta sitt rådande tillstånd är människan en värdelös varelse i världen, obrukbar för sig själv och för alla andra. Innan hon nådde detta tillstånd, var hon en kraft, som hjälpte världens allmänna evolution, eftersom hon påverkades av dessa ting, som övar dragningskraft på vanliga människor och sätter dem i stånd att utvecklas. När hon så befinner sig i detta tillstånd av fullständigt sammanbrott och värdelöshet, vari hon slungats genom att ha mistat de vanliga, lägre drivkrafterna, nås hon av en särskild uppfordran – en uppfordran som möter henne på de tre områden, där hon förlorat sin drivkraft.

Det är till människan i detta tillstånd, som befallningen kommer: "Arbeta såsom de äregiriga arbetar!" Denna anknyts till den första läran: "Döda äregirigheten!" Om denna fattades ensam, skulle det leda till försoffning. Sedan särjaget dödats, har människan inget motiv för att arbeta. Därför lyder uppmaningen: "Arbeta såsom de äregiriga arbetar!" Sedan kommer den andra befallningen: "Akta livet såsom de som begär det!" Och den tredje: "Var lycklig såsom de som lever för lyckan!" Dessa är de tre nya befallningar, efter vilka det nya livet skall börja, de tre nya drivkrafter som skall ersätta de tre gamla. Människan ligger där som vore hon död. Formens liv är dött. Nu skall hon väcka medvetenhetens liv: detta göres genom de tre uppmaningarna. Hon måste börja arbeta igen, men nu måste det vara den andliga människan, som lever och verkar, medan personligheten fungerar såsom en maskin. Hon måste leva mer än hon någonsin gjorde förut, fastän begären efter liv, lycka och makt alla har släckts. Detta är svaret på frågan: "Varför skall jag arbeta?"

Om människan inte finner svaret, förblir hon i ett tillstånd av död och växer inte ytterligare. Detta är den punkt, som de som studerat mekanik känner som en dödpunkt, jämviktpunkten, där det inte finns någon kraft att driva henne framåt. De högre krafterna har balanserat de lägre och förstört hennes tidigare själviskhet och äregirighet men är ännu inte starka nog hos henne att skicka ut henne full av energi och målmedvetenhet för deras sak. Detta jämvikts-tillstånd är icke evolutionens mål. Vilka nya motiv kan ställas upp för människan för att väcka henne ur hennes tillstånd och aktivera henne? Det finns bara ett, som kan röra själen inifrån – att hon identifierar sig med Īshvara i världen och verkar såsom en del av detta liv i stället för att hysa begär efter handlandets frukter.

Det finns ingen bättre kommentar till denna mening än den ni finner i Bhagavad-Gītās tredje sång, som anför skälen varför en människa skall arbeta, sedan hon mistat de vanliga drivkrafterna, begäret efter handlandets frukter:

Men den människa som gläds i självet, är förnöjd i självet, tillfreds med självet allena, för henne

finns plikten icke.

Hon vinner intet av att handla, intet heller av att icke handla, och är icke beroende av någon varelse för sin vinning.

Utför därför, ständigt obunden, det arbete som åligger dig, ty då hon obunden utför sitt arbete, når människan det högsta.

Genom sin handling allena nådde Janaka och andra fullkomning. Också om du ser till världens välgång, bör du handla. Bhagavad-Gītā III:17-20

Det som här beskrives är ett ännu högre stadium än det hos den människa vi nu har i åtanke. Vi har betraktat endast början av den väg som leder till detta fulla självförverkligande. Men det motiv som här anges äger tillämpning på henne. Hon har insett icke-självets tomhet och är i stånd att svara på det enda Självets kallelse. Hon är beredd att arbeta med motivet att gagna världen. En dylik människa kan nu tänka på att vinna andlig kunskap icke för att själv bli vis och stor utan därför att det hjälper världen. Hon gör stegvis detta till sitt mål – något utom hennes eget individuella själv.

Slutligen överger hon även det motiv som beror av detta upphöjda begär och önskar endast att vara ett redskap för det högre och kunna göra det som Īshvara vill. Då får hon veta att hon finns till icke ens för att begära andlig kunskap, icke ens för att bli en mästare, utan blott och bart för att bli ett redskap för det högre livet. I det att hon blir verksam liksom de som är äregiriga men med motivet att bli en kanal för det högre livet gör sig människan således av med de sista spåren av äregirighet. Hennes energi har nu förenats med Logos' vilja. Detta blir motivet för hennes arbete.

I de verser ur Gītā som nyss anfördes förklarar Shrī Krishna hur en människa bör arbeta för att nå det högsta, för att förverkliga gudomens närvaro och kraft. Sedan fortsätter han med att visa att ett dylikt uppnående och förverkligande leder till fullare verksamhet än någon hon någonsin förut känt. Han förklarar att det är Īshvaras aktiva arbete, som uppehåller allt:

Det finns för mig, o Pārtha, intet åliggande i de tre världarna, intet ouppnått för mig att uppnå, likväl handlar jag.

Ty om jag icke ständigt handlade, outtröttlig, skulle människorna överallt följa min väg, o Pārtha.

Förgås skulle dessa världar, om jag icke handlade ... Bhagavad-Gītā III: 22-24

Han arbetar för dessa världars välgång, för världsalltets hjuls vridning, och det enda motivet för hans verksamhet är att världen må växa och utvecklas tills cykeln fullbordats.

Shrī Krishna visar sedan de skäl, för vilka en människa bör arbeta – för världens och mänsklighetens välgång och uppehållande. Utan att längre identifiera sig med de avskilda formerna skall hon identifiera sig med det enda livet, som bär de avskilda livet för att leda dem fram till fulländningen. Hon skall således identifiera sig med det enda livet och verka helt och hållet för sina medmänniskors och hela världens välgång och upprätthållande – att allt rörligt och orörligt må uppnå det utstakade målet, må bli det de är i Īshvaras tanke, ehuru de i det manifesterade livet ännu icke nått därhän. Īshvaras hela världsallt finns fulländat i hans tanke, och i många steg utarbetar han denna tanke i materien. De som förverkligar detta såsom del i hans liv, måste arbeta såsom han arbetar för den fullständiga manifestationen av denna tanke, det vill säga för att vrida livets hjul, tills vridningen är fullbordad.

Det följer inte nödvändigtvis att den människa, som har denna sanna och andliga drivkraft, tror på Gud eller tänker på Honom. Men i varje fall känner hon det gudomliga livet i världen, svarar på det och tjänar det med yttersta hängivenhet. Sådant var till exempel fallet med min gamle vän Charles Bradlaugh, som inte trodde på Gud, såsom man vid den tiden uppfattade detta, men som likväl alltid var redo att utstå lidande och faror, att lägga sig med sin egen kropp över klyftan, om den så kunde brukas till en bro, över vilken andra kunde vandra till ett högre liv.

De som förnummit Īshvaras vilja på sådant sätt att den blivit deras drivkraft i livet, får dock inte förvirra dem som alltjämt är oförmögna att förnimma detta och som handlar av eget begär. Shrī Krishna säger vidare:

Liksom de ovisa handlar av bundenhet till handlandet, o Bhārata, så skall de visa handla utan bundenhet, med önskan om världens välgång.

Ej må den vise förvirra de ovisa, som är bundna vid handlandet; må han, i det han arbetar och verkar såsom en yogi, uppmuntra dem till handlingar av alla slag. Bhagavad-Gītā III: 25,26

Den andliga människan måste kasta sig in i det arbete som utföres i världen och föregå med gott exempel, ty det rättesnöre de visa låter gälla följer andra. En människa, som folkets massa ser upp till, är en förebild, vilkens verksamhet fortsätts av andra. Om hon blir likgiltig för handling, förfaller också de till likgiltighet. Även om hennes likgiltighet må springa ur en högre bevekelsegrund, vet de inte detta, och då är det alldeles naturligt att de missförstår hennes motiv. Hos dem skulle likgiltigheten springa ur *tamas*, och detta skulle hindra deras fortsatta evolution.

Kanske en människa säger: ”Jag vill inte få några resultat här eller i något himmelrike. Varför skulle jag då försöka hjälpa andra fram på den väg som leder till dessa njutningar, varför skulle söka få dem att bli verksamma i de riktningar jag anser meningslösa för att de skall vinna något värdelöst? Varför skulle jag rikta min verksamhet på att ge det icke önskvärda?” Svaret blir fullständigt klart. Dessa handlandets frukter är absolut nödvändiga för de allra flesta människor. Om de inte begärde dessa världens njutningar, dessa belöningar och mål för äregirigheten, detta som driver dem till handling, skulle deras evolution hejdas. Om de inte önskar njutning här, så måste himlen vara deras motiv. På vad sätt det vara må, måste de uppmuntras till att gå framåt, växa, utvecklas. Om man övertygar dem om att dessa ting är värdelösa, kommer de inte att utvecklas.

Det är därför viktigt för mänsklighetens utveckling att det ges förebilder för grundligt och fullkomligt utfört arbete. Det utföres aldrig fullkomligt, så länge vi är människor som arbetar med begäret som drivkraft. Även om i detta fall människan kan vara en beundransvärd förebild ifråga om energi och uthållighet, finns i hennes arbete ett inslag av själviskhet, vilket gör hennes förebild ofullkomlig. Hon kanske arbetar mycket noggrant men arbetar likväl i eget intresse. Hon gör egentligen inte sitt bästa, eftersom hon inte tänker helt och fullt på arbetet utan delvis på vad hon själv kan vinna på det.

Herren arbetar fullkomligt, så att världen kan fortsätta. Vi borde alltså arbeta i samma anda. Vi måste arbeta bättre än den bästa världsliga människa, eftersom vårt motiv är att tjäna Gud och människan och inte vår egen vinning. Vi arbetar för mänsklighetens fromma. Vi far inte åstad för att finna någon aktivitet för blotta aktivitetens skull. Många människor arbetar sålunda för den njutning handlandet skänker, eftersom de känner sig inte fullt levande, utan uttråkade, om de inte är fullt sysselsatta. Ett dylikt tillstånd är mycket avlägset det som råder hos en människa, som är förnöjd i självet. Hon har aldrig tråkigt, söker aldrig utlopp i aktivitet. Hon arbetar, emedan det är hennes plikt, och hyser inget begär efter aktivitet, när ingen plikt föreligger. Sålunda förverkligar hon överksamheten i verksamheten. I Gītās fjärde sång uttalar sig Shrī Krishna om handling, orätt handling och icke-handling.

Vad är att handla? Vad är att icke handla? Om detta är även de lärda förvirrade.

Därför skall jag säga dig vad handling är, så att du med kunskap därom skall befrias från det onda.

Du måste urskilja vad handling är, vad orätt handling och även vad icke-handling är. Svårfattlig är handlingens gång.

Den som i handlingen ser icke-handling och i icke-handlingen ser handling, han är vis bland människorna, han är en yogi och har utfört allt sitt verk. Bhagavad-Gītā IV: 16-18

Här sägs det att även de lärda är förvirrade om gränserna för dessa ting. Det rätta handlandet är plikten, det vari människan, där hon själv står, uttrycker Īshvaras liv. Däri skall hon vara en kanal eller ett redskap, arbeta med den kunskap, noggrannhet och fullständighet som den människa, som inte är äregirig, uppvisar. Om man jämför detta slags arbete med den äregiriges, ser man att det är lika väl gjort, ja rent av bättre gjort, eftersom det utförts med absolut uppgivande av det egna självet och i fullkomlig jämvikt.

Om man finner en människa, som inte arbetar på detta sätt, emedan hon mistat begäret efter handlandets frukter, men gör mindre än hon borde, arbetar med mindre energi, mindre intresse och mindre noggrannhet, då hon inte längre har personliga motiv, så ser man en som inte hade lärt sig handlandets plikt, innan hon företog sig icke-handling. Jag fick rörande vissa människor veta: "Dessa människor börjar med icke-handling, innan de har utfört handling – genom att intellektuellt ha insett handlandets frukters värdelöshet, innan de nått det stadium, där de kunde arbeta osjälviskt. De är varken goda människor i världen, då de slutat göra det som dessa gör, och inte heller andliga människor, som riktar sin kraft på mänsklighetens utveckling."

Det finns två slags liv en människa kan leva, som nått det tillstånd, där handlandets frukter inte längre påverkar henne. Hon kan draga sig tillbaka till skogen för att leva eremitens liv eller leva verksam mitt bland människorna. Om hon är tillräckligt utvecklad för att arbeta energiskt i mentalvärlden eller kausalvärlden, kan det förstnämnda, fysiskt överksamma livet vara det bästa. En dylik människa hjälper världen mycket mera än hon kunde i världens jäkt och brådska. Likväl sker det ofta att mästaren skickar en dylik människa tillbaka att leva sitt sista liv i världen. Hon lever då ett liv obesudlat av handling, visar i världen ett exempel på rätt handlande, lever ett liv av fullkomlig verksamhet med all den energi som den mest äregirige kan uppvisa.

När en människa lever det andliga livet i världen, är det vanligen icke möjligt att med yttre medel avgöra om det är begäret eller plikten som driver henne. Men det finns ett osvikligt prov, varmed ni alltid kan avgöra vilken er egen drivkraft är. Hur påverkas ni, när handlandets frukter ligger framför er? Om det finns det ringaste inslag av äregirighet i en människas arbete, så visar hon besvikelse om det misslyckas eller upprymdhet om det lyckas. Om det inte blir något lidande för henne, om hon misslyckas, så har inget element av personligheten ingått i hennes arbete, ty om hon arbetat, emedan Īshvara arbetar, för mänsklighetens välgång, vet hon att hennes misslyckande inte är Īshvaras misslyckande utan att misslyckandet ingår i hans plan. Från Īshvaras ståndpunkt är misslyckande omöjligt, och i människolivet är misslyckandet ofta lika nödvändigt för slutlig framgång som framgång är nödvändig för slutlig framgång. Hans folk kan ibland skickas att spela rollen av den som misslyckas för att bli starkare, för att inse att där det är misslyckande, där är det också framgång.

Huruvida en människa verkligen arbetar såsom en del av Herrens liv, visas av att hon är fullkomligt förnöjsam, antingen hon lyckas eller misslyckas. Om denna förnöjsamhet är fullkomlig, utan minsta tillstymmelse av missnöje, har hon säkerligen arbetat för mänsklighetens uppehållande. Då har arbetet inte bundit henne och har hon löst problemet att icke handla mitt i handlandet. Hon har lärt att bruka höljena och gunaerna utan att identifiera sig med dem. I vanliga fall är det gunaerna som styr människan, men den människa som vandrar vägen styr gunaerna. De flesta människor drivs hit och dit av naturens energier. De arbetar när dessa energier är verksamma. Men den människa som vandrar vägen betraktar dessa energier såsom arbetsverktyg, behärskar dem och gör ändamålsenligt bruk av dem. Den äregiriga människan tror att hon arbetar, när hon i själva verket drivs av gunaerna, men den människa som övervunnit dem leder deras verksamhet längs den väg, evolutionens väg, som Īshvara bestämt, och identifierar sig icke med dem. Den undervisning Gītā ger om detta lyder sålunda:

Sedan han uppgivit bundenheten vid handlandets frukter, är han alltid förnöjsam, aldrig beroende, gör icke något, ehuru han alltid är inbegripen i arbete.

Önskan intet, styrande sinnet och självet, har han övergivit allt ägande. Han låter endast kroppen arbeta och gör därvid intet orätt.

Nöjd med vadhelst som kommer i hans väg, hunnen bortom tvåfalderna, utan avund är han densamme i framgång som i motgång, och även om han verkat, är han därav icke bunden.

Den vilkens bundenhet upphört, den som är fri, den vilkens sinne står fast i kunskap, den som utför sitt verk såsom ett offer, hans handling upplöses fullständigt. Bhagavad-Gītā IV: 20-23

Den människa, som befinner sig vid den punkt, där jämvikten, likgiltigheten råder, måste

således finna något medel, varmed hon kan öka de högre inflytandena inom sig, så att dessa kan sporra henne till detta liv av andligt handlande. Hon måste bruka meditation. Hon måste söka använda varje slags känsla hon äger. Hon måste avsiktligt gripa varje tillfälle till tjänande som yppar sig. Hon måste handla, även när ingen önskan att handla finns och även mot önskan att icke handla. Hon *måste* handla. Om hon kan finna någon, för vilken hon hyser vördnad, vilkens exempel inspirerar henne till aktivitet, så blir detta till en stor hjälp för henne i att komma över detta övergångsstadium, där hon annars skulle kunna lämna evolutionen tills vidare. Om begäret att behaga någon som hon beundrar skulle uppstå hos henne, kan hon använda detta att driva sig framåt med, tills hon blir i stånd att känna den drivkraft som utgår ur Īshvaras liv och sålunda använda känslan att lyfta sig över och ut ur detta tillstånd av sammanbrott.

C.W.L. – Sedan människan övergivit den egna äregirigheten, får hon höra att hon skall arbeta såsom de äregiriga arbetar. Människor genomgår vanligen tre stadier. På det första stadiet arbetar de för världsligt resultat. Sedan kommer det stadium, där människan börjar arbeta alltjämt för ett resultat men för ett himmelskt sådant. Detta är något som de olika kyrkorna mycket framhåller för oss. Vi skall uppge denna världen för att leva för alltid i himlen, vi skall stå närmast Guds tron och dylikt. De flesta människor genomgår dessa stadier av att först arbeta för världsliga resultat och sedan för himmelska. Somliga av dem förbättrar något den andra föreställningen i det de arbetar för att vara sin Gud välbehagliga. Till exempel arbetar många kristna för Jesu kärleks skull, och det är lovvärt, eftersom det är osjälviskt. Det motsvarar ett högre stadium än arbetet för ett personligt resultat, även om det är ett himmelskt.

Det finns ett ännu högre stadium, det på vilket man arbetar för arbetets skull, men de flesta människor förstår ännu inte detta. Många konstnärer gör det. Det finns konstnärer, som arbetar för konstens skull i det slags konst de övar. Såsom en stor skald sade: ”Jag sjunger blott för att jag måste.” Han menade att han måste uttrycka det som kom genom honom såsom ett budskap till världen. En annan, som kände detsamma, sade att han satte värde på sina diktverk inte därför att de var hans egna, utan därför att de inte var det. Det finns alltså somliga, som arbetar för konstens skull – inte för sig själva eller för sin berömmelse, inte för att behaga andra, inte ens för att behaga Gud, såsom detta vanligen uppfattas, utan därför att de känner ett budskap komma genom sig, ett budskap de måste framföra. Detta är ett högt stadium att ha nått.

Sedan följer det allra högsta stadiet, där människan arbetar, emedan hon är en del av gudomen och såsom en del av honom vill planens uppfyllande. Människor bedrar sig ibland och tror att de arbetar för detta, när de alltjämt hyser föreställningar med en avsevärd anstrykning av lägre slags tänkande. Vi kan alltid pröva oss själva med avseende på detta – kanske bäst, när vi råkar misslyckas, vilket ibland händer oss alla. Som vår stora president ofta förklarat: om vi verkligen arbetar avgjort och medvetet såsom en del av gudomen, såsom en del av helheten, uppröres vi icke det ringaste av något misslyckande som kommer oss till del, eftersom vi vet att Gud inte kan misslyckas. Om för tillfället en viss verksamhet synes misslyckad, så ingår *detta* i planen och är således nödvändigt och alltså egentligen inte ett misslyckande. Intet kan vara ett misslyckande ur hans synvinkel, och därför blir vi icke det minsta nedslagna. Den enda frågan skulle handla om huruvida det var vårt fel. Men om vi har gjort vårt bästa och saken fortfarande är misslyckad, vet vi att allt är gott.

Dylika överväganden skall emellertid inte förmå oss att bli vårdslösa eller likgiltiga ifråga om tiden. Det ingår i vårt arbete att omvända andra från tröghetens lära till tjänandets väg, och även en dylik vinst innebär att en bestämd fördel erhållits för världen. Det som är, är förvisso bäst, men först när vi har gjort vårt bästa. Om någon försummat att göra sitt bästa i sin del av arbetet, så är det som är inte bäst, eftersom det hade kunnat bli bättre. Det är först när vi gjort verkligen allt, som vi har rätt att taga vår tillflykt till detta. ”Ja, jag har gjort allt jag kan. Om jag till sist inte når framgång, böjer jag mig för en högre makt än min egen.” Jag är mycket viss om att det gjorda egentligen inte gått förlorat och att, vad som än sker alla dessa människor, det när allt kommer omkring är det bästa för dem.

Det kanske bara är en illusion, men det är i sådant fall en mycket mäktig dylik – denna höga filosofiska åsikt att det inte har någon betydelse om man får något visst nu eller om en miljon år. Jag tycker att det har betydelse för mig. Därför tror jag att det har betydelse också för andra och att vi, om vi kunde få dem att gripa det tidigare tillfället att gå framåt, skulle göra något mycket stort för dem. Vilken skillnad det gör i det långa loppet för Logos, i vilken allt detta rör sig, kan jag inte säga, men det är mycket sannolikt hans vilja att vi utvecklas, och om han vill att vi gör det, så måste han också vilja att vi gör det så snart som möjligt. Det är tydligt att vi utför hans vilja, om vi söker tränga framåt på den väg som leder till fullkomlig enhet med honom och om vi hjälper andra fram på denna väg, så jag kan inte se att det skulle göra detsamma, om människor anträdde vägen i denna världsperiod eller planetkedjeperiod eller väntade till nästa. Jag skall göra allt jag kan för att hjälpa människor att anträda vägen i denna period.

Kanhända ett annat prov vore att visa huruvida vi är villiga att åtaga oss *vad arbete som helst*, som är hans arbete – huruvida vi är villiga att hjälpa hög och låg tillika. För honom finns varken hög eller låg vad gäller framåtskridandet, även om någon del av hans ordning kan stå på en lägre nivå och en annan del på en högre i detta framåtskridande. Det är mycket likt hjulets vridning. En del av hjulet närmar sig under vridningen högsta punkten, men alla dess delar rör sig när hjulet vrids. Vårt arbete består i att hjälpa det hela framåt, att skjuta på någon del av hjulet. På alla nivåer är livet det gudomliga livet. Det är mer utvecklat på vissa stadier än på andra – mer utvecklat i människoriket än i djurriket, mer i djurriket än i växtriket, mer i växtriket än i mineralriket – men livet är överallt det gudomliga livet, och om vi hjälper någon del av det framåt, hjälper vi till i den gudomliga planen. Det som är högre eller lägre är den form, vari livet gjutes. Formen möjliggör större eller mindre utveckling, men livet är det enda livet. Detta måste säkerligen vara hans sätt att se, som mycket skiljer sig från vårt betraktelsesätt – tanken att allt liv egentligen är ett och samma, att det ur den synvinkeln sett finns varken högt eller lågt, eftersom allt rör sig tillsammans. Detta ändrar inte faktum att det kan finnas somliga, hos vilka livet är mer utvecklat, vilka är i stånd att ge större hjälp, och andra som är i stånd att ge bara mindre hjälp. Saken är den att de som finner att det som de kan göra bäst vanligen kallas lägre slags arbete, icke bör fälla modet det ringaste, ty också de skjuter samma hjul – de hjälper till med samma gudomliga livs utveckling.

KAPITEL 4

ANDRA, TREDJE OCH FJÄRDE REGLERNA

2. Döda begäret efter liv.

Akta livet såsom de gör som begär det.

A.B. – Vi har redan i viss utsträckning betraktat denna aforism och nästa. Samma allmänna principer, som gäller för att döda äregirigheten och likväl arbeta såsom de äregiriga gör, gäller även dessa båda aforismer. Lärjungen måste göra sig av med begäret efter personligt liv – allt sådant som laddar det personliga jaget med energi och svarar för tillfredsställandet av hans personliga begär. Han får inte längre glädjas åt blotta behaget i att vidga det egna livet genom att i detta införa allt fler av de yttre tingen.

Över hela världen ser vi människor ivrigt söka ett fullödigare liv. De griper efter det med girighet av många slag, kämpar och strider för mer och mer av allt det som talar till deras upphetsade och oskolade fantasi och vållar därmed stora personliga och samhällsliga bekymmer. Men lärjungen måste göra sig av med detta begär att öka och vidga sitt eget individuella och avskilda liv. Han måste ingå i det högre livet och begära endast att vara just där i världsalltet, där han för tillfället behövs såsom ett uttryck för det enda livet. Det finns mycket att göra i detta universum. När allt begär för avskilt individuellt liv övervunnits och alla personliga önskemål upphört, vägleder tidens behov den andliga människan i hennes val. Där hjälp

behövs, var det än är, där har en dylik befriad själ sin arbetsplats. Hon aktar endast på att få vara ett redskap, var detta redskap än efterfrågas. Hennes liv är till nytta och av värde för henne endast såsom ingående i det universella livet.

Den människa, som mistat sitt begär efter liv, når fram till en farlig punkt – den där hon möjligen betraktar livet såsom värdelöst för alla, eftersom de ting det erbjuder är värdelösa för henne själv. Hon kan då intaga en hållning av förakt för världen och medmänniskorna. Hon kan se ner på dem och ringakta dem såsom dåraktiga människor, kan tala föraktfullt om dem och anse deras motiv futtiga. Denna inställning till dem är naturlig men farofylld och i grund och botten ond. Den visar att hon ännu icke insett vad jaget är, även om hon insett vad icke-jaget är. Om hon ser ner på något liv, hur outvecklat detta än må vara, glömmar hon att denna manifestation är en del av Īshvara, och därför är det budskap som riktas till henne nödvändigt och angeläget: ”Akta livet såsom de gör som begär det.”

Om hon frågar varför hon borde se på det med aktning, blir svaret: emedan det är gudomligt. Det är ett stadium på vilket Īshvara arbetar, ett stadium som för Īshvara är lika viktigt som det högre stadium där *han* nu befinner sig. När vi talar om högt och lågt, talar vi enligt det synsätt evolutionen och tiden erbjuder – det eftervertannat av förändringar som utgör tiden. Det är inte det synsätt Īshvara tillämpar på sin värld. För honom finns intet stort eller litet, hatat eller kärt. För honom är varje ting en etapp på en väg, på vilken alla färdas mot samma mål. Det låga är för evolutionens plan lika nödvändigt som den form vi vanligen kallar högre. Lärjungen får alltså inte göra sig skyldig till misstaget att förakta och ringakta något levande, därför att det står på det vi kallar ett lågt stadium i evolutionen. Varje levande väsen är rätt och gott där det står. Att människan erkänner denna grundsanning innebär att hon måste älska sina medmänniskor, måste lära sig att bry sig om dem såsom ingående delar av det universella livet, stätt i evolution.

Låt vara att en människa, som står på ett lågt stadium, är dåraktig, sinnlig, lat, ytterst frånstötande. Att hon är så föga tilltalande ligger dock i formen, inte i livet. Formen förblindar oss. Väsendet är detsamma, hennes möjligheter är desamma som våra och från medelpunkten betraktad är hon som vi. Den som vandrar vägen försöker se på tingen från medelpunkten likaväl från omkretsen. Han måste därför akta livet och inse att Īshvaras liv är det enda livet, formen den som Īshvara väljer att manifestera för viss tid och att den, om den duger för Īshvara, duger gott för oss också.

I världsalltet måste det finnas former på alla stadier av utveckling. Ingen är högre eller lägre, alla är jämlika. Det råder en skillnad, när vi själva utvecklas, men ingen skillnad, när vi vuxit ur formen. När vi övergivit intresset för den och lagt åt sidan alla dryftanden om form och frukt, kan vi akta livet i alla sina yttringar. Den delvis utvecklade människan, som är bunden av formerna, är villig att hjälpa dem som jämförelsevis står henne nära och som kan återgälda henne för hennes besvär. Hon torde inte vara benägen att hjälpa dem som står långt nere. Men den människa som hjälper från Īshvaras ståndpunkt hjälper alla. Hennes plikt är att hjälpa dem, var de än står. Hennes verksamhet skall vara Īshvaras verksamhet. Hon hjälper dem, höga som låga, som kommer i hennes väg, och hon hyser aktning för livet i var och en av dem och hjälper detta, där hjälp behövs. Hon låter sig icke förvirras av att hela livet inte är närvarande i människan. Hon vet att Īshvaras verk utföres, så att livet kan komma till synes, och hon verkar för att utveckla det till manifestation. Hon leds inte vilse av tanken att det är allt att vara i jaget. Hon arbetar för manifestationen, aktar och älskar livet. Och sålunda undviker hon noga faran i att hemfalla åt förakt, vilket skulle medföra att det inom henne restes en mur av åtskillnad och hindra livets utveckling inom henne själv.

Det råder här en oerhörd skillnad mellan hur den vanliga människan betraktar livet och hur den gör det som lever i det eviga. Den senare ser livet såsom fullt av möjligheter, vilka han redan nu kan skåda, även om de är outvecklade, ty han lever i det eviga, och när livet betraktas från den synpunkten, framträder det i sin fullkomlighets skönhet. Så länge vi inte nått detta tillstånd, ser vi livet bara på ett visst stadium, i tiden och inte i evigheten, och aktar det därför

inte såsom vi borde. Men den befriade själen, som lever i evigheten, ser det sådant det är, och även om den betraktar det stadium det nått vid en särskild tid, kan den inte känna motvilja, ty den vet att detta stadium är fullständigt normalt.

Den praktiska slutsats, man skall draga av detta, är denna: ju högre en människa står, desto mer fördrar hon allt liv och desto djupare är hennes medkänsla med alla, eftersom den närmar sig logos' egen medkänsla. Allteftersom människan inom sig förstör begäret efter liv, det vill säga det avskilda jagets begär, och likväl aktar livet såsom de som begär det, börjar hon förvärva det sinne för det eviga som sätter henne i stånd att akta livet, hur det än yttrar sig. Föraktet för dem som står under henne blir då omöjligt. Hon igenkänner var och en där den står såsom ett uttryck för det fulländade livet.

C.W.L. – Liksom gällde för den föregående regeln, kan vi här uppfatta undervisningen på två olika nivåer. Utan tvivel är det så att nybörjaren måste döda det begär efter ett visst slags yttre liv han kan hysa i stället för ett annat slags, nämligen ett sådant som skulle störa det arbete han skall utföra. En människa, som blir en lärjunge till mästaren, måste absolut vilja göra det som sätts före henne, att bege sig hit eller dit, lämna det eller detta och utan att låta någon känsla dröja vid det. Om hon tänker: "Jag gör detta slags arbete, och jag gör det väl och jag vill fortsätta göra det", kan det hända att hon skadar sig, eftersom hon håller på att bli inbilsk. Antag att hon flyttas från det arbete hon känner sig kunna utföra och sätts att göra något för henne nytt. Då måste hon mottaga det med glatt humör. Kanske hon har flyttats, emedan detta andra arbete är mer av nöden eller emedan hon lärt sig att utföra den föregående uppgiften och nu måste lära sig göra något annat.

Alldeles frånsatt det som ligger i lärjungens särskilda skolning finner vi ofta att evolutionens makter arbetar på detta sätt. Varje människa tycker om att göra det hon känner att hon kan göra väl, men evolutionens makter vill utveckla människan allsidigt. Mycket ofta flyttar de henne från det hon kan göra och ställer henne inför något annat, som hon ännu inte kan göra särskilt väl, eftersom de vill att hon utvecklar en viss ny förmåga. Om hon i förstone inte förmår detta, måste hon arbeta på det, tills hon gör det. Det är så evolutionen allmänt sett arbetar, och detsamma gäller skolningen av mästars lärjungar. Om det är något visst de kan utföra väl, kan det hända att de får hållas vid det för en tid, men sedan plötsligt skickas de till något annat område, och då måste de vara lika villiga att utföra detta andra arbete. Det är således alldeles sant att begäret efter ett visst slags fysiskt liv i stället för något annat måste dödas.

På den högre nivån gäller det samma för det högre jaget. Lärjungen vet, om han ser tillbaka på förflutna inkarnationer, att hans högre jag har följt en viss evolutionsväg, har utvecklat vissa egenskaper och från individualitetens synpunkt gjort framsteg på denna väg. Men det kan plötsligt ske att han flyttas från denna väg. Individualiteten, det högre jaget, måste acceptera det som kommer det till del under dess skolnings lopp, och även där måste vi vara fria från varje känsla av ett visst arbete är bättre än något annat. Detta klargöres för oss när vi träffar på människor, som är av andra strålar eller typer. Vi anser att vår egen stråle eller typ är den bästa. Teoretiskt torde vi medge att de andra måste vara lika bra, men mycket få av oss kan känna verkligt hjärtlig sympati med dem. Så till exempel kan en som arbetat på filosofins eller vetenskapens område finna det en smula påfrestande att behöva vända sin verksamhet till konsten eller det rituella tjänandet. Det är svårt att få våra sympatier att göra helt om och ge dem fritt utlopp i en annan bana, men det är något vi måste lära oss att göra, om det befinns nödvändigt.

Så snart en människa känner enheten, vinner hon det lidelsefria sättet att betrakta tingen. Alla arbetets områden eller riktningar blir då i själva verket desamma för henne – icke i den meningen att hon med samma lätthet kan ägna sig åt dem alla men att hon inser dem alla leda till samma mål. Den outvecklade människan förstår aldrig detta. Alltid tror hon att den människa, som intar den högre ståndpunkten, är kall och hård och saknar medkänsla. Så är det därför att den lägre människan tänker på sig själv och önskar all möjlig personlig tillfredsställelse, medan däremot den andra tänker bara på det arbete som skall utföras och lägger all

sin energi på detta. När planen för logos' arbete väl stiger över horisonten för en människa, ser hon denna plan, så att den tränger undan allt annat. Hon går då upp i denna plan med all sin kraft, och allt som är bäst för arbetet enligt planen försöker hon göra, även in i vardagslivets minsta detalj.

Hon spänner en stjärna för sin vagn. De ideal, hon ställer upp för sig, är mycket höga och mycket fjärran från den allmänna förståelsen, och det är alldeles ofrånkomligt att de människor, som alltjämt betraktar tingen ur den personliga synvinkeln, missförstår henne. Om hon på grund av denna brist på förståelse får lida, så finns det alltjämt en anstrykning av personligt i detta; hon önskar fortfarande att man förstår henne, men också detta måste hon uppge. Hon måste överge hoppet om att hennes bemödanden skall röna uppskattning och inse att det ingenting betyder, om de uppskattas eller icke. Det enda som betyder något är att arbetet blir utfört. Om människorna inte skänker oss erkännande för vårt arbete, så vad gör det? Utför det bara så fulländat som möjligt! Vi kommer att få mästartens erkännande – åtminstone detta är visst och säkert – men icke ens detta får vara vårt motiv för att göra det. Vårt motiv för att göra det är att det är guds arbete, och liksom vi är ett med honom, är det han vill också det vi vill, och vad han skulle ha gjort är det som är vår högsta glädje och förmån att söka göra.

När vi inser att allt liv är gudomligt liv, visar vi naturligtvis aktning för alla yttringar av det. Vi som har delsyn, aktar inte alltid livet i alla sina former och i alla sina yttringar. Vi ser att många av dessa vore ytterligt ovälkomna för oss, och därför finns en tendens att betrakta dessa särskilda manifestationer med förakt. Detta är alltid ett misstag. Vi ser omkring oss åtskilligt som från vår synpunkt betraktat går alldeles på tok och ofta faktiskt går på tok. Alla de yttringar av själviskhet, girighet och otyglad begär vi ser i världen är förvisso felaktiga i den meningen att det vore mycket bättre, om de vore annorlunda. Det är inte alls ett misstag av oss att tänka så, eftersom det är ett faktum. Men när vi tillåter oss att hysa förakt för de människor som står på detta stadium, går vi längre än vi har någon rätt till. Dessa yttringar beror på deras utvecklingsstadium, och de är mycket ofta de enda yttringar som är möjliga för dem på detta stadium och de som de kan lära något av.

När vi ser en människa visa prov på själviskhet, girighet och brist på självkontroll, säger vi: "Så tråkigt!" Men det är tråkigt bara i den meningen att det är tråkigt att en fyra års gosse inte ännu är en fullvuxen man. Om vi tillåter oss att förlora självkontrollen eller visa prov på girighet och själviskhet, kanske vi känner ett slags förakt för oss själva, eftersom vi vet bättre med oss, men det vore orätt att känna det gentemot en annan människa. Om det synes som om hon förmådde bättre, är det kanske så att hon inte tagit vara på sina möjligheter. Då borde vi hysa medkänsla med henne och försöka hjälpa henne, när vi kan, att se vad som är bättre, de högre möjligheterna. Men det är ett största misstag att draga sig undan henne, även om vi inte alltid kan avstå från att känna motvilja mot det hon gör. Om en människa till exempel super sig full, är det därför att hon står på det stadiet. Hon är en yngre själ, varför det är möjligt för henne att ge efter för detta slags frestelse i stället för att stå den emot, vilket hon ju borde. I många fall har hon kanske försökt men hittills misslyckats. Allt vi kan göra för att hjälpa henne, skall vi göra grundligt och fullt ut, men vi får inte känna motvilja mot henne. Det är den gamla kristna tanken: vi får hata synden men måste hysa medkänsla med syndaren, annars gör vi värre än han, eftersom vi mister känslan av broderskap och förstör vår förmåga att hjälpa.

Det enda livet står bakom allt, och vi måste akta det, även när det yttrar sig på sätt som vi ogillar och anser icke önskvärda. Vi får aldrig glömma att det är gudomligt. Det är svårt att minnas detta ibland, när sådant som göres är så ytterligt ogudligt; likväl måste vi försöka. Det är den gamla tanken om det dolda livet, som vi undervisades om i de egyptiska mysterierna för tusentals år sedan. Det dolda livet, så sades det, finns inom varje människa, och hur djupt det än är begravt och hur litet det än visar sig, måste vi alltid minnas att det finns där, även när vi inte kan se det. Det dolda ljuset inom oss kan inte genast lysa på och framkalla det dolda ljuset inom en annan, men om vi är tillräckligt tålmodiga och tillräckligt starka, måste vi kunna framkalla

ett gensvar, någon gång och på något sätt. I vår tid framställer vi läran i något annorlunda ordalag, men den är lika sann nu som då.

Den som lever i det eviga, ser det som skall komma likaväl som det som nu är, och när han betraktar en livets manifestation, som är i hög grad ovälkommen, säger han: "Ja, just nu, ur tidens synvinkel betraktat, är detta vad jag ser det vara – en låg och ovärdig manifestation, men det gudomliga liv, som finns därinom, skall en gång blomma fram." Många tänker inte på hur ytterligt illusoriskt nuet är. Knappt har vi tänkt på det, och det har förrunnit. Om något visst säger vi: "Det sker just nu." Och i samma ögonblick, vi yttrar dessa ord, har detta nu gått in i det förflutna. I verkligheten finns inte något, som kunde kallas nuet. Det är ett slags knivsegg, som skär mellan det förflutna och framtiden. Det är bara ett ord, som vi brukar för bekvämlighetens skull – själva tinget förändras i varje sekund. Vi måste läsa in framtiden i nuet och se vad som komma skall. Om vi kunde taga oss ur denna kropp och denna hjärna om så blott för några ögonblick och inträda i ett alltigenom högre slags liv och blicka ner på det liv vi lever här, skulle vi förstå detta exakt. Vi skulle inse att vi genom att tänka på denna framtid gör den lättare att uppnå för det närvarande. Om vi ser på en människa, som avgjort begår ett misstag, och vi tänker på detta misstag, vecklar vi det ännu närmare om henne. Men om vi ser på henne och tänker på den framtid, när hon har rest sig ur det, öppnar vi vägen till denna framtid åt henne och för den närmare inom hennes räckhåll.

3. Döda begäret efter bekvämlighet.

Var lycklig såsom de är som lever för lyckan.

A.B. – På de tidiga stadierna av sin utveckling riktar en människa alla sina fysiska och psykiska ansträngningar på att skaffa sig de medel som gör hennes liv bekvämt och behagligt. Begäret efter bekvämlighet utgör motivet för mänsklighetens flertal. Det är en mycket nyttig eggelse, som driver människan att utveckla vissa egenskaper. Det lär henne att hon måste tygla sin kropp, att hon måste behärska sin lägre natur och att hon också måste utveckla sina kroppar, så att de kan tjäna hennes avsikter att njuta bekvämlighet och behag i dem.

Begäret efter bekvämlighet försvinner, allteftersom de ting, som drar människan till sig, står allt högre på skalan. En människa kan göra sig av med begären efter fysisk bekvämlighet och njutning genom att till exempel rikta om sina intressen mot det mentala livet. Först uppstår då en förnimmelse av ansträngning, en viss känsla av smärta och förlust, men människan föredrar de mentala njutningarna framför de fysiska, eftersom hon vet att de varar längre. Senare och allteftersom hon övar självförnekelse, finner hon att känslan av att ha mistat något försvagas, samtidigt som de intellektuella glädjeämnena övar en allt starkare dragningskraft, tills de lägre begären inte lockar henne alls.

På varje stadium råder i början den avsiktliga självförnekelsen. Därefter kommer mistandet av begärsföremålets dragningskraft. Senare inställer sig samma slags förändring med avseende på intellektets fröjder. När människan skådar upp mot det andliga livet, avtar stegvis hennes dragning till intellektuella ting och känner hon sig allt mindre lockad att njuta av intellektets mäktiga kraft. Hon nekar sig då intellektets fröjder och har i stället sin glädje i andens; hon drar sig tillbaka från intellektet och fäster sin medvetenhet på det andliga.

Förstöringen av begäret efter bekvämlighet medför sin egen fara. Denna är den tredje stora faran. Den första var överksamheten, den andra var föraktet och den tredje är tendensen att icke vara lycklig utan att vara varken lycklig eller olycklig, varken det ena eller det andra.

Hur skall människan bli lycklig? Svaret blir: genom insikten att jaget är sällhet. Det sägs i *Brahma-sūtraerna* att brahman är sällhet, brahman är ānanda. Människan har nu att inse detta. Hon påverkas inte längre av njutning eller smärta. De har upphört att öva dragningskraft på henne. De uppstår genom formers ömsesidiga beröring, men hon har nått jämvikt. Det är därför sannolikt att hon råkar i det tillstånd, där hon varken är lycklig eller olycklig. Men hon måste lära sig att vara lycklig såsom de är som lever för lyckan.

Det är jagets sällhet, den djupa bestående sällheten, den förnimmelse av förnöjsamhet och

glädje som utgör ett väsentligt inslag i det andliga livet och som är det svåraste av detta liv att förverkliga i medvetenheten. Det är ett uppenbart faktum om de stora mystikerna och människornas frälsare att sorgen starkt framträtt i deras liv. Jesus var en smärtornas man. Gautama Buddha lämnade sina lysande palats och trädgårdar och kärleksfulla vänner för att söka boten för världens sorg. Detsamma ser vi gälla, när vi betraktar andra stora ledare av mänskligheten och deras liv. Sorgen berörde dem mycket djupt. Men de lät icke sorgen överväldiga dem. Hos dessa män fanns en förblivande glädje, och sorgen överdrivs kraftigt av den som betraktar dem utifrån. En bedrövelse svävar över dem, då ångest, upprivenhet, förtvivlan, ängslan och bekymmer haglar över dem från alla håll, anser människor naturligt dem vara sorgsna. Men en dylik slutsats är inte given. De låter sig inte oroas, nedslås eller plågas av dessa förhållanden, hur mycket de än uppmärksammar dem, och kan göra det som befinns vara nödvändigt för världens bästa. Under allt detta råder hjärtats frid. Därför finner man dem alltid säga: "Min frid förbliver."

Lärjungen känner världens lidande. Detta kan han inte undfly. Det kastar en skugga över honom – en oundviklig skugga. Hela världens sorg måste finna sin genklang inom honom. Han känner sorg och fortsätter att hysa medkänsla för de okunniga och lidande, för deras upprördhet och uppror. På det stadium vi betraktar råder en fara för honom – att han kan upphöra att känna med andra. Om så sker, mister han sin användbarhet i samma mån som han upphör att känna. De stora hyser hjälplös medkänsla med dem som drabbats av karma, medkänsla på grund av sin oförmåga att hjälpa dessa, ty det finns omständigheter, där de inte kan hjälpa, där människorna själva måste genomgå sina erfarenheter. Med sin vetskap om att detta måste ske och med sitt ovillkorliga samtycke till lagen står de vid sidan om och iakttar dess verk, och likväl finns smärta och medkänsla i detta – medkänsla som rymmer ett visst inslag av sorg.

Detta blir alltid kvar såsom något av en skugga. Med förmågan att hysa medkänsla skulle en människa förlora även förmågan att hjälpa. Liksom hennes liv flödar in i de okunniga, känner hon de okunnigas glädje och smärta och lättar deras börda genom att känna det inom sig själv.

När allt detta trycker lärjungen, är det alltid nödvändigt för honom att påminnas om att jaget är sällhet. Han måste bevara sitt hjärta glatt, måste avsiktligt odla förnöjsamhetens och lyckans anda inom sig. Ett sätt att göra detta är att meditera på den gudomliga sällheten – den djupa, innerliga sällheten, som ingenting på denna jord kan mäta sig med, eftersom den är jagets själva väsen och natur. En människa kan utveckla denna sida hos sig bara genom att avsiktligt odla glädjen och förnöjsamheten och genom att betrakta världen och inse att det onda är avidyā, okunnighet. Mitt i bedrövelserna är hon lycklig. Hon måste lära sig att smärtan sitter i höljet, medan livet alltid är glädje.

C.W.L. – Denna regel betyder inte att människor inte skall få ha det bekvämt eller behagligt, även om många uppfattat den i denna innebörd. Yogier, eremiter och munkar har fattat liknande utsagor i andra skrifter i denna mening, men det är alldeles felaktigt och dåraktigt. På medeltiden bar vissa munkar tagelskjorta, och somliga indiska yogier sitter på spikar och sover i hetaste tiden mellan flera eldar allt i syfte att göra det obekvämt för sig. Så blir det när man väljer ut en viss text och tolkar den in absurdum. Det framhålls särskilt i *Bhagavad-Gītā* att de som plågar kroppen, plågar den gudomlige som uppehåller sig i denna kropp, och att deras väg inte är framåtskridandets väg. Denna regel betyder alltså inte att vi inte får ha det behagligt, utan endast att vi aldrig får låta vårt begär efter behag och bekvämlighet stå i vägen för det arbete vi har att utföra. Om det som måste göras vållar oss starkt obehag, får vi likväl inte av den anledningen avstå från att göra det.

Att bereda oss själva onödigt obehag endast ställer svårigheter i vår väg. Folk talar mycket om att lidandet är en dygd och hur mycket framåtskridande som erhållits på den vägen. Men om vi granskar kalla fakta, finner vi att framåtskridandet sker efter att lidandet gått över. Det är inte lidandet i sig, som åstadkommer framåtskridandet, utan det som i många fall väcker en människa till insikt om förhållanden, som hon annars inte skulle ha tillräckligt uppmärksammat.

Ibland rensar det ut ur henne sådana egenskaper, som gjort det svårt för henne att gå framåt, men det är först sedan lidandet är över, som framstegen göres, eftersom det är först då som hon befinner sig i ett sinnestillstånd, som lämpar sig för beaktandet av högre ting.

Vi skall inte tänka att det ligger någon dygd i att göra det obekvämt för oss. Tvärtom är det så att vi förmår mycket bättre tänka på högre ting, när organismen befinner sig väl. Likväl har jag känt människor, som framhärdat i obekvämlighet. I Indien, till exempel, där man bäst förstår sig på meditation, råkar det vara sed att sitta med korslagda ben. Jag har känt tjugtals vita människor, som varit beredda att trötta ut sig och även vålla sig smärta genom att försöka följa den indiska seden vid meditation utan att förstå att detta blott är en yttre detalj och att indiern intar denna sittställning bara därför att han är van vid den sedan barndomen. Att påtvinga sig en obehaglig sittställning är alltigenom fåfängt för dem som inte är vana därvid. Patanjali anvisar att intaga en sittställning, som är ”stadig och bekväm”.

Det finns två ändamål med kroppens ställning under meditationen. För det första skall kroppen befinna sig väl, så att den mediterande lätt glömmer den, ty det är vad han vill göra. För det andra skall den vara i en sådan ställning, att den inte skadar sig, om vi under meditationen lämnar den – vilket kan hända när som helst. I ett dylikt fall blir verkan på kroppen som om vi hade svimmat. Indiern, som sitter på golvet, bara faller bakåt, vilket inte vållar någon skada. När vi mediterar, gör vi därför klokt i att sitta i något slags fåtölj, så att vi inte faller ur den, om kroppen förlorar medvetandet. Den liggande ställningen är inte bra, om den ökar tendensen till sömn.

Det finns känslornas glädjeämnen och intellektets. Många människor, som med förakt skulle avvisa tanken att deras fysiska bekvämlighet betydde det minsta för dem, är likväl ytterst olyckliga, när de erfar känslomässigt obehag, det vill säga när de inbillar sig inte få den uppmärksamhet de förtjänar rörande sina känslor. Många människor är smärtsamt sentimentala, väntar sig av övriga mänskligheten att vara det i lika mån och känner sig mycket sårade då den inte är det. De låter vad de kallar sin tillgivenhet flöda, men denna har ofta en anstrykning av själviskhet. De vållar allehanda störningar och gör även sådant som skadar dem de påstår sig älska, allt för att få, som de säger, sin tillgivenhet besvarad. De förstår inte att det finns olika slag av tillgivenhet och att det kan vara fullkomligt omöjligt för människan ifråga att besvara tillgivenheten på det särskilda sätt de önskar. Svårigheten kommer av fasthållandet vid begäret efter känslans bekvämlighet, som aldrig borde tillåtas hindra vårt eget framåtskridande eller deras som vi älskar.

På motsvarande sätt finns det intellektuell bekvämlighet. Folk vill att andra tycker och tänker exakt likadant som de själva, så att de kan vara mentalt tillfreds, ostörda. Ständigt råkar vi på denna svårighet. Där har vi till exempel en lovande ung människa, som fattar ett djupt intresse för teosofin och vill ansluta sig till samfundet, men föräldrarna sätter sig energiskt emot detta. De skulle inte känna sig intellektuellt väl till mods vid tanken att deras son eller dotter anslöt sig till en åskådning de inte kunde dela. De känner sig vissa om att de har rätt och att det inte kan finnas någon verklig visdom bortom deras egna särskilda åsikters rāmärken. Om en son eller dotter tänker annorlunda än de själva, blir de således mycket upprörda, då de inte förmår inse att den omständighet att ett visst jag fötts in i deras familj inte nödvändigtvis innebär att detta jag är av samma läggning och lynne som de själva.

Varje jag har sitt eget sätt, sin egen förmåga att uppskatta sanningen, och det måste få taga emot denna på sitt eget sätt. Det är misstag av andra att försöka tvinga ett jag att taga emot den på deras sätt, som inte är jagets eget. Hela det inre jaget reser sig däremot. I sådana fall, där barn har utsatts för intellektuell påtryckning, har resultatet mången gång blivit att barnet fullständigt övergivit föräldrarnas tro. Om och om igen slutar prästens son som ateist, eftersom föräldrarna i sin ovishet sökt tvinga honom att tycka och tänka som de. Detta slags skada vållar de bara därför att de själva vill ha det intellektuellt bekvämt. Lärjungen måst alltid taga sig akt att hans begär efter att känna sig väl till mods emotionellt och intellektuellt inte förmår honom att kränka

andras rätt och att han inte låter detta begär hindra honom från att göra sin plikt eller ge den hjälp han kan ge.

Det är väsentligt att vi är lyckliga, såsom chohanen säger här, även om vi förvisso inte skall leva för lyckan. Jag tror att många glömmet vår plikt att vara lyckliga. De betraktar det inte som en plikt, fastän det alldeles bestämt är det. Det är en nödvändig del av framåtskridandet. Den som alltid är sorgsen och nedstämd för det som händer, gör inget framsteg, och det är lika så gott att man låter honom veta det. Såsom jag tidigare sagt, är det nödvändigt att vi blir allt känsligare, ty om vi inte försätter oss i detta tillstånd, kan vi inte genast svara på den minsta signal mästaren sänder. Utom all fråga är det svårt att vara mycket känslig och samtidigt strålande lycklig, ändå är det vad vi måste vara. Det finns åtskilligt, som väcker vår djupaste medkänsla, och det är svårt att hysa medkänsla med dem som lider utan att samtidigt känna sorg. Såsom jag förklarat, är det likväl så att mästaren hyser långt större medkänsla än vi kan göra men ändå säkerligen inte känner den sorgen som sorg.

Det kunde råda mycket mindre lidande och mycket mindre sorg, om de människor, som nu drabbas av sorgen och lidandet, hade levat alldeles annorlunda i andra liv för kanske tusentals år sedan. Men med tanke på att de levde som de gjorde är det som nu sker dem det bästa som kan ske för deras framåtskridande. Det kan inte hjälpas att vi känner sorg för att det inte är bättre, men vår sorg avser inte det som nu sker, utan det som skedde tidigare och gjorde detta nödvändigt. Detta kanske låter en smula kallt, men när vi förstår att verkan helt och hållet beror av orsaken, kan vi inse att det som nu händer faktiskt är resultat av de orsaker som människorna själva satte i gång för länge sedan och att det inte kan bli annorlunda, när lagen om orsak och verkan råder.

Allt detta lidande kan nu ändras bara genom införandet av nya krafter. Vi kan ibland lindra sorg och lidande till en viss del. När vi gör detta, betyder det ingalunda att vi upphäver lagens verkan. Det är inte alls så att allt inte sker i överensstämmelse med denna lag, utan det handlar i stället om att vi inför en ny kraft, som också denna verkar inom lagen och mildrar mycket av det som annars skulle ha blivit verkan av det som förut skett och gjorts. Men även om vi ibland kan lindra och hjälpa, är det, såsom jag nyss förklarade, mycket svårt för många av oss att alltid ha den inställningen att hysa full medkänsla och likväl inse lidandets nödvändighet, ehuru vi mycket väl kan göra detta vad gäller vissa ting. Antag att en vän, som vi håller mycket av, måste genomgå ett kirurgiskt ingrepp. Naturligtvis är vi ledsna för att så måste ske, men det faller oss inte in att säga att detta inte borde göras, då vi ju inser att ingreppet i fråga är avsett att göra god verkan och vi litar på att resultatet blir att hans hälsa förbättras. Hur sorgsna och ängsliga vi än må vara, betraktar vi det således som något olyckligt, beklagligt, men likväl nödvändigt. All sorg och allt lidande är just sådant – operationer som är nödvändiga för avlägsnandet av farliga svulster.

Mycket av världens sorg kan undvikas, då den till stor del inte härrör från det förflutna utan beror av människors dårskap i nuet. De tar det som sker på fel sätt. Exempelvis tillåter vi oss ofta att bli sårade eller oroliga. Dylikt beror inte på karma i det förflutna. I många fall har sju åttondedelar av de bekymmer som drabbar människor ingen yttre orsak alls, utan beror helt och hållet på det sätt de behandlar sina upplevelser på. Den karma som träffar oss utifrån är bara en liten del, men vi förstör den väldiga. Detta är vårt nuvarande fel, och det kan rättas till.

Många som lever för lyckan söker uppnå denna lycka på olika sätt: genom att omge sig med de människor i vilkas sällskap de känner sig lyckliga, genom att resa till platser där de kan roa sig och så vidare. Dylikt bör lärjungen inte göra, ty han bör kunna vara fullständigt lycklig i sig själv, utan att göra sig beroende av yttre förhållanden. Detta är svårt för oss, eftersom vi många liv igenom i stort sett varit lekbollar för omständigheterna. Om vi iakttar människor, finner vi att de flesta av dem alltjämt befinner sig i ett dylikt tillstånd. De flesta människor anstränger sig mycket litet för att ändra de förhållanden, vari de befinner sig. Om de finner sig vara nedstämda eller lättstötta och därför olyckliga, bör de skrida till verket att

ändra dessa förhållanden. I stället för att göra detta klagar de över dem som sårar dem och säger att det är alldeles omöjligt att ha med sådana människor att göra. Ändå är nog dessa andra mycket lika övriga mänskligheten. Vår lycka beror på hur vi förhåller oss till dessa människor, på vår inställning till deras inställning. Om vårt studium av esoteriken burit någon frukt, så säger vi: "Det bekommer mig inte, vilken inställning de har. Det är deras sak, inte min. Det är min sak att se till att jag inte låter mig såras och oroas, att jag behåller en fridfull sinnesstämning, vad dessa andra än gör eller säger."

Man kan nog säga att det är mycket svårt att ha den inställningen, om andra är aggressiva eller förolämpar en. Men är det inte uppenbart att den verkan, förolämpningen eller aggressiviteten kan få, beror på det sätt, på vilket man bemöter den? Om vi tillåter oss att drabbas av den, införes mycken störning. Vi å vår sida visar något av samma natur, och för den utomstående betraktaren torde det synas som om denna aggression vore till viss del befogad. Men om vi håller oss alldeles lugna, är den förolämpande ensam om att göra orätt och kan den utomstående se att vi inte gör det. Givetvis är det inte för att synas göra rätt, som vi skall hålla oss lugna, utan vi skall antaga en filosofisk inställning, emedan vi inte känner av dessa försök att angripa eller hindra oss, och därmed kan vi vara lyckliga.

Det synes finnas ett slags negativ lycka, som består i att undvika smärta eller lidande. Vi kan göra mycket mer än så. Vi som försöker leva enligt esoterikens anvisningar – vi som studerar det inre livet – måste göra något av världens arbete. Säkerligen kan ingen se logos' plan och det arbete som skall utföras enligt denna plan utan att försöka göra så mycket han kan för den, och att han ägnar sig åt detta arbete gör honom upptagen och lycklig. Vi borde inte ha någon tid för nedslagenhet, någon tid för oro för allt detta yttre. Om vi hela tiden är ivrigt upptagna med att sända ut goda tankar, starka önskningar, strömmar av god vilja till alla som omger oss, är vi fullt upptagna och lyckliga i själva arbetet.

Det är sorgligt att höra hur människor överallt omkring oss ständigt talar om att göra det ena eller det andra "för att få tiden att gå". Det är både löjligt och ömkligt, ty världen är full av tillfällen att utföra goda och ädla handlingar, och dessa människor inte ens söker dessa tillfällen. De söker bara ett eller annat sätt att roa sig för att inte känna alltför svår leda – en högst anmärkningsvärd inställning.

Den som studerar esoteriken, finner att han inte kan få tiden att räcka till för allt han skulle vilja göra. Alla som verkligen är villiga till arbete, är överväldigade med göromål. Det finns alltid mer att göra än de någonsin kan hinna med. Dr Besant arbetar outtröttligt från bittida till sent på natten utan att vila, och hennes uppfattning om arbete skiljer sig mycket från den vanliga människans. Somliga män i näringslivet är förvisso strängt upptagna hela tiden, men de flestas föreställning om arbete är att göra något litet, taga rast och sedan återupptaga arbetet för en liten stund till. Detta torde de kalla att ägna arbetet stor uppmärksamhet. Men det är inte så hon arbetar. Även när hon lyssnar på någon redogörelse, som man lämnar henne, fortsätter hon att skriva och uppfattar likväl vartenda ord av vad som sagts och är vid redogörelsens slut fullständigt beredd att hjälpa eller råda. Hon förlorar icke ett ögonblick. Hon är alltid beredd, om hon får vänta på en järnvägsstation, att taga fram ett litet dokumentskrin och genast börja skriva en artikel eller ett brev. Det är inte allom givet – och tänk på den ålder hennes organism nu har nått – att göra detta, i synnerhet som hennes arbete är av en mycket forskande beskaffenhet och fordrar snara beslut i många olika riktningar. Människor som avlönas för sitt arbete, utför det inte på detta sätt. Det är just emedan hon älskar det hon gör, som hon kan göra så mycket. Sannerligen är hon lycklig i sitt arbete, alltid redo att möta människor med ett vänligt leende och är sålunda en stor inspiration för alla dem som kommer i beröring med henne. Det vore gott för oss att följa henne i spåren så långt vi förmår och därvid alltid minnas plikten att vara lycklig. Om vi inte är lyckliga, så gör vi inte tillräckligt; det är ett säkert bevis på att vi slösar med tiden. Vi borde skrida till verket och göra något. Då försvinner genast bedrövelsen, eftersom det inte längre finns tid för den.

Intresset för arbetet är då så starkt och mängden uppgifter så stor att vi tänker på detta och inte har tid för att tänka på något som har med bedrövelse att göra.

Sök i hjärtat det ondas upphov och utplåna det. Det lever fruktbart i den hängivne lärjungens hjärta likaväl som i den åt begär hemfallnes hjärta. Endast de starka kan döda det. De svaga måste vänta, medan det växer, bär frukt, dör. Och det är en växt, som lever och frodas tidsåldrarna igenom. Det blommar, när människan samlat på sig oräkneliga liv. Den som vill anträda maktens väg, måste slita detta ur sitt hjärta. Och sedan skall hjärtat blöda och människans hela liv synas i grund upplöst. Detta prov måste bestås. Det kan komma vid första steget på den farofyllda trappa, som leder upp till livets väg. Det kan komma först vid sista. Men, o lärjunge, minns att det måste bestås, och rikta din själs krafter på uppgiften. Lev varken i nuet eller i framtiden, utan i det eviga. Detta jättelika ogräs kan inte blomma där: denna fläck på tillvaron utplånas av den eviga tankens själva närvaro.

C.W.L. – Detta är återstoden av fjärde regeln, chohanens kommentar till de första tre reglerna. Det jättelika ogräset är avskildhetens villfarelse – föreställningen om det avskilda jaget – som sannerligen är det ondas upphov. Vi anvisas att döda det steg för steg. Vi tillsägs först att förena det lägre jaget och det högre jaget, det vill säga låta personligheten sammansmälta med individualiteten. För de flesta av oss är det personliga jaget fortfarande så nära att det tenderar att utestänga de högre tingen. Vi måste arbeta oss igenom detta och gradvis övervinna det för att göra oss av med all själviskhet. Sedan måste vi börja med individualiteten.

Individualiteten, det högre jaget är något mycket underbart – sammansatt, ytterligt skönt och förunderligt väl anpassat till sin omgivning, i sanning en härlig varelse. Likväl måste vi inse att också denna blott är ett redskap, som vi skapat genom många tidsåldrars arbete för monadens framåtskridandes skull. Eftersom vi på de tidigare stadierna av vårt framåtskridande behövt utveckla föreställningen om det avskilda jaget, finns det jättelika ogräset eller dess frö i vars och ens hjärta. Det måste dödas någon gång. Likväl kan endast de starka riva ut det ur sig själva i början av sin utveckling. De svaga måste vänta och låta det växa, medan de förvärvar styrka nog att döda det. Detta är olyckligt för dem, ty ju längre det får leva kvar, desto tätare snor det sig samman med människans natur. De som kan uppbåda modet att riva ut det nu, kommer att gå snabbare och mycket säkrare framåt. Frukansvärd, som kampen för att driva ut detta avskilda jag alltid är, blir den tusen gånger svårare, om vi skjuter upp den till de senare stadierna av vårt framåtskridande. Förrän det är slutgiltigt förintat, kommer vi att ansättas av allehanda svårigheter och faror, som vi kan undgå bara genom att göra oss av med det här och nu. Det är alltså uppenbart att det är bäst att döda det i första början.

Alla esoteriska lärosystem är överens i att ge de studerande rådet att söka från allra första begynnelsen göra sig av med denna illusion. Svårigheten att göra detta ligger inte bara i vår vana att tänka oss såsom avskilda utan även i att denna föreställning varit upphovet till all vår styrka i det förflutna. När det individuella jaget först bildades, var det alldeles tydligt svagt. Jaget hade dittills ingått i en gruppsjäl och föreställningen om en från andra avskild identitet var inte stark hos det. Den behövde förstärkas genom livet på vildens stadium. Människans styrka växte gradvis ur känslan ”jag är jag”. I ett tidigt skede kunde den innebära: ”Jag är en väldig krigare och en snabb löpare, jag är en mäktig hövding, jag kan leda härar, jag kan leda män, jag kan få dem att göra mig till viljes.” Senare och på ett högre stadium torde det uttrycka sig såsom: ”Jag har ett mäktigt intellekt, jag kan lita till mig själv, jag är en stor människa, jag kan tänka starkare än andra och har därför makt över deras tänkande och kan förmå dem till det ena eller andra.” Det är genom denna uppfattning om avskildhet, som vi har lärt att ha självtillit.

Senare kommer ett stadium, på vilket självtillit betyder tillit till det högre jaget. Människan litar då inte längre till sin hands skicklighet, sin fots snabbhet, sina musklers styrka eller sina intellektuella förmågenheter, utan når insikten att det finns en andens styrka, som är långt större än dessa yttre manifestationer, och när hon når detta stadium, börjar hon snart inse att hennes

andes styrka är styrkan av detta oändliga som ligger bortom anden, eftersom detta är ett med gud själv. Således blir vår självtillit slutligen tillit till honom – på den mäktiga kraften bakom. Vi är han, och genom att lita till gud litar vi till oss själva, eftersom envar av oss är en gnista av det gudomliga och gudomen finns inom oss. Vi behöver bara inse detta och utveckla det, och då blir det jag vi litar till det stora jag som är allt.

Denna föreställning om det avskilda jaget är ingrodd i oss och tillhör just det ego som, så vitt vi vet, är det enda bestående hos oss. Vi har alltjämt att lära att monaden finns, vilken kommer att synas vara det verkliga jaget, när vi väl övergivit individualiteten. Likväl skall vi, när den tiden kommer, se långt klarare än vi nu gör att dessa monader är blott gnistor av den eviga lågan. Vi vet det nu teoretiskt, och den sanna insikten om det når alla i sinom tid. Den har redan nått somliga. Jag har tidigare förklarat att, när medvetenheten är fokuserad i kausalkroppens högsta del, det är möjligt att skåda uppför den linje som förenar monaden och egot. När vi skådar uppför denna linje till monaden, som vi vet så litet om, och bortom den, kan vi se och veta med en bestämdhet, som inga ord här nere kan uttrycka, att det, vi uppfattat såsom jaget och såsom oss tillhörigt, icke är vi utan han; att, om vi ägde något intellekt, någon hängivenhet eller tillgivenhet, det inte alls var vi, utan var det intellekt, den hängivenhet eller tillgivenhet som är gud och som visade sig genom oss. När en människa haft en dylik upplevelse, kan hon därefter aldrig bli densamma igen. Hon kan inte komma ner igen, på samma sätt, till det personliga betraktelsesättet, eftersom hon vet med den visshet som övertygar. Någon dylik upplevelse behövs att motverka resultatet av det avskilda jagets utveckling, detta avskilda jag som för närvarande är oss till stort besvär och vållar oss mycken sorg och mycket lidande genom att fördunkla vår syn på livet. Vi befinner oss i den egendomliga situation att vår självutveckling upp till ett visst stadium beror av vår uppfattning om avskildhet och att det är först när vi nått detta stadium, som denna uppfattning blir något ont och vi måste göra oss av med den. Mänskligheten har nu nått ett stadium, där den borde inse detta. Detta förklarar varför osjälviskhetens plikt inskräpes i oss så eftertryckligt av all esoterisk och högre religiös undervisning. Mänskligheten såsom helhet behöver detta. Den befinner sig alltjämt på själviskhetens stadium, vill taga för sig än det ena, än det andra. Hela vår kraft måste vändas emot denna tendens.

Samtidigt måste vi försöka att i denna sak vara mycket toleranta. Vi känner ofta otålighet med den hejdlösa, brutala själviskhet som finns överallt, men en dylik reaktion är värdelös. Dessa beklagliga människor bara fortsätter det som var nödvändigt för deras utveckling för flera tusen år sedan. Vi bör hjälpa dem, om det är möjligt. Vi bör alltid vara vänliga och toleranta men mycket bestämda om nödvändigheten av att överge denna inställning. Somliga av oss finner det användbart att försöka uppfatta mänsklighetens framtidskridande såsom en helhet och göra till vana att tänka på oss själva såsom ingående däri. Vi försöker då handla enligt det råd som en av våra mästare en gång gav med dessa ord. ”Om ni lyckas med att genomföra något visst, om ni lyckas göra ett bestämt framsteg, bör ni inte tänka: ’Jag har gjort detta, jag går verkligen framåt.’ Det är bättre att uttrycka det så: ’Jag är glad över att detta har skett, eftersom mänskligheten genom mig har kommit just så mycket närmare att finna sig själv – så mycket närmare slutmålet, som gud avser att den skall nå. Genom mig har mänskligheten tagit detta steg, och att den gjort detta innebär ett litet framsteg för var och en.’” Man kan sålunda tänka på hela mänskligheten såsom en människa tänker på hela sin släkt, såsom en enhet, från den nyfödde till gammelfarfar, och därmed beaktar allas välfärd.

Vi har fått veta att vi bör leva varken i nuet eller i framtiden utan i det eviga. Den som lever i det eviga är logos, gudomen. Då han lever i det eviga, ser han framtiden likaväl som nuet, ser allt detta fullbordas. Om vi kunde höja oss upp till hans synsätt, skulle vi kunna leva i det eviga såsom han gör. Detta är inte något vi kan uppnå i dag eller i morgon. Vi måste kämpa oss fram mot det. Ett gudomligt missnöje är nödvändigt för vårt framtidskridande mot det. Vi får aldrig vara nöjda med de förhållanden vi nått, det skulle genast innebära stillastående. Vi måste alltid sikta mot att göra bättre och bättre, och genom att leva i framtiden skall vi lära oss att göra det.

Medan vi ständigt strävar framåt, ständigt strävar uppåt, är det samtidigt ett misstag att tillåta oss att känna missbelåtenhet eller oro med avseende på övergående händelser, som träffar våra egna och andras för stunden rådande förhållanden. Det är klokare och bättre att rikta in sig på framtiden och leva i denna. Vi bör säga: Jag är för stunden den eller den med vissa fel och brister. Jag kommer att övervinna dessa fel och brister. Låt mig se fram emot den tid, då de inte längre existerar.” Det är något stort att leva för morgondagen och inte för den dag som i dag är. Människorna i gemen lever för de århundranden som ligger bakom dem och klamrar sig fast vid gamla fördomar. Vi bör skåda framåt mot framtiden och leva för denna.

Håll tanken riktad med hopp på framtiden, inte med beklagan på det förflutna. Nuets är till mycket stor del en illusion, så att vi egentligen inte är missnöjda med vad vi är i färd med att göra utan med vad vi just gjort. Om vi vill komma vidare, måste vi ha ögonen riktade framåt. Att se bakåt är inte sättet för att gå framåt. Om man så ginge till väga i fysiska världen, skulle man inte komma långt utan att råka ut för en olyckshändelse, och motsvarande gäller även i de högre världarna. Ju mer vi funderar på det, desto klarare står det för oss att i de tre aforismer vi nyss undersökt, nämligen ”döda äregirigheten”, ”döda begäret efter liv” och ”döda begäret efter bekvämlighet”, allt som driver den vanliga människan fullständigt skurits bort.

En människas liv styres först och främst av hennes begär att hålla sig själv och familjen vid liv, att ”hålla huvudet ovanför vattnet”. Därtill strävar hon alltid att nå högre nivåer av inkomst och anseende och större bekvämlighet eller komfort för sig själv och familjen. Detta är just de motiv som driver den vanliga människa, och det är uppenbart att, om de alla fullständigt avlägsnades från henne, hon skulle aldeles förslöas, berövas varje bevekelsegrund till att alls anstränga sig. Hon skulle då säga: ”Om jag inte får ha någon strävan som driver mig, om jag skall sluta att hysa begär efter ett bekvämt liv eller ens efter livet som sådant, varför skall jag då göra något över huvud taget?” Hon skulle lämnas utan någon lämplig drivkraft för något slags bemödande, och för henne skulle då allt framåtskridande upphöra. Det är tydligt att dödandet av dessa motiv skulle få en dålig inverkan på henne.

Även den människa, som nästan står redo att anträda vägen, som har upphört att hysa något intresse för lägre ting, når ett stadium, där det är fara för att hon sjunker ner i ett tillstånd av överksamhet. Intellectuellt är hon då fullständigt övertygad om att intet av dessa lägre ting är värt att eftersträva, och eftersom de upphört att öva någon dragningskraft på henne, känner hon ingen böjelse att förbruka energi i någon riktning. Detta är en upplevelse, som kommer nästan envar till del under evolutionens lopp, och det är ett mycket påtagligt bekymmer för många. De har övergivit det lägre men inte tillägnat sig det högre. De befinner sig på ett stadium av övergång från det lägre till det högre. De har inte tillräckligt förverkligat enheten för att denna skall bli den stora drivkraften i deras liv, men de har förverkligat den tillräckligt för att veta att det avskilda jagets begär inte är värda att tillgodoses. Det förblir därmed i ett tillstånd av skenliv. För somliga aspiranter är det mycket svårt att höja sig ur detta tillstånd. Såsom de då uppfattar det, är ingenting värt besväret, ingenting längre av intresse. De vill dö och få det överstökat.

Det enda sättet för en människa att övervinna detta meningslösa tillstånd är att gå framåt litet längre. Då skall hon börja inse att det finns ett högre och sannare liv, som är oändligt väl värt att leva. Hon skall finna att, när hon väl fått en glimt av den gudomliga ordning, som hon vill kasta sig in – hon inte kan göra annat. Genom att identifiera sig med det enda livet och verka såsom en del av detta liv, finner hon den enda kraft som kan driva henne till handling. När hon tar detta ytterligare steg och börjar förverkliga det enda jagets liv, skall hon inte längre önska sig döden och förintelsen utan i stället längta efter att äga mer och mer energi att sätta in i detta härliga arbete. Det enda jagets kraft skall då driva henne till långt större verksamhet än någonsin förut, eftersom den är omätligt mäktigare än något lägre slags drivkraft och den människa, som arbetar med den för att fullgöra gudomens höga avsikt, skall vinna ändlös lycka och ändlös frid.

KAPITEL 5

FEMTE, SJÄTTE, SJUNDE OCH ÅTTONDE REGLERNA

5. Döda all förnimmelse av avskildhet.

Stå likväl ensam och isolerad, ty intet som är förkroppsligat, intet som är medvetet om att vara avskilt, intet som är utom det eviga, kan hjälpa dig.

A.B. – Denna undervisning är särskilt given i denna bok, avsedd för lärjungen, eftersom han har att lära sig stå ytterligt ensam. Intet som är förkroppsligat, intet som är utom det eviga, kan hjälpa honom. All hjälp som kommer från det förkroppsligade är hjälp av underordnat slag och kan svika honom i den stund hans nöd är som störst. De stora kristna mystikernas levnadsskildringar visar att det varit ett oföränderligt kännetecken för deras liv att de känt sig övergivna av alla och måst stå fullständigt ensamma. Samma sanning framträder även i de kristna evangelierna, som i den symboliska framställningen av Jesu liv innehåller en berättelse om de erfarenheter varje själ måste genomgå på lärjungaskapets stadier. Det finns där två scener, som sammanhänger med detta yttrande. Den första är den som omtalas såsom den ångest som betog Jesus i Getsemanes örtagård, när han fann att hans vänner och anhängare icke kunde vaka med honom ens för en kort stund och han insåg att han måste fortsätta ensam. Den andra var utropet från korset: ”Min Gud, min Gud, varför har *Du* övergivit mig?” Dessa erfarenheter sammanhänger med den fjärde stora initiationen, då människan är hänvisad till sig själv och lär sig att lita till det inre jaget ensamt, att inse att hon själv är bara ett uttryck av det eviga i yttervärlden. Det finns en alltid en fara för att lärjungen vid detta sista stora prov bryter samman.

En tvåfaldig uppgift ligger framför lärjungen. Han måste döda all förnimmelse av avskildhet, men han måste lära sig att stå ensam för att kunna vara stark med styrkan av det gudomliga som finns inom honom själv. Han måste vara liksom en stjärna på himlen, som skänker alla ljus men tar ljus av ingen. Detta kan han lära endast genom att uppleva isoleringen. Likväl är förnimmelserna av isolering en illusion, ty han finns i det eviga. Illusionen beror på att alla former synes försvinna, innan insikten om enhet – om att vara det eviga – utvecklas i medvetenheten.

Denna aforism med sin kommentar innehåller även andra viktiga tankar. Det finns ett stadium, på vilket aspiranten måste stå åtskild från människornas mängd på grund av sin svaghet, icke sin styrka. Ibland står en människa så nära de tillstånd som råder hos de människor som omger honom, människor som alltjämt lever det lägre slags liv han själv har lämnat, att han känner att han genom att vistas bland dem riskerar att dragas ner i deras laster. I det skedet är känslan av repulsion nyttig, och även om den visar att han står på ett lägre utvecklingsstadium, gör han likväl klokt i att följa den och undvika deras sällskap.

När en människa talar med fasa om en viss last, kan man vara säker på att hon i det nära förflutna varit i dess våld. I det icke fjärran förflutna har det utkämpats en strid mot denna last, och hennes inre medvetenhet, från vilken intet försvinner, varnar henne nu för den. Det finns ett stadium, på vilket en människa nått högre och där hon inte behöver söka att på sådant sätt draga sig undan dem som alltjämt syndar. Men så länge detta icke råder, så länge hon fortfarande riskerar att falla för lasten på grund av någon ingivelse utifrån, ligger människans trygghet i att hålla sig långt ifrån frestelsen, tills hon är stark nog att uppehålla sig i dess närhet utan att känna sig dragen till den. Först när en människa nått bortom möjligheten att känna av lastens dragningskraft, övervinner hon vanligen denna fasa och repulsion.

Då har hon nått det stadium, där hon bör tänka på syndaren såsom i behov av hennes hjälp. Redan tanken på hennes egna fel i det förflutna gör henne nu förmögen att hjälpa andra. Vi kan inte bistå dem så länge vi själva riskerar att falla, utan först när vi varken känner oss dragna till eller bortstötta från lasten, när vi känner vår samhörighet med dem som kämpar. Vi minns då att

världens synd är vår egen synd – den djupa sanning som ligger i att ingen människa kan vara fullständigt ren, så länge en annan förblir oren. Så länge hon är en del av mänskligheten, är dess liv hennes liv; för att undslippa det måste hon lämna mänskligheten. Varje människas last är vår last, tills också hon frigjort sig från den. På denna sanning vilar världens hela räddning.

Detta bör vara varje lärjunges tanke, om hon råkar i en särskild frestelse. Hon bör inse att hon inte får ge efter för frestelsen, eftersom hennes fall är ett fall för hela mänskligheten. En dylik kunskap bör räcka för att hålla henne ifrån det onda. Antag att man i sin medvetenhet söker inse vad mänsklighetens liv består i och sedan söker övervinna en särskild svaghet. Då erfar man att det egna övervinnandet är en seger inte bara för en själv, utan för alla. Hela mänskligheten är hjälpt därmed, eftersom en ingående del av den har kämpat och segrat. Denna idé ger oss mycket ofta en stor styrka. Det är sannerligen mödan värt att kämpa för det hela, icke endast för det egna personliga jaget.

C.W.L. – Människor gör ibland dessa anvisningar svårare för sig än de behöver vara, och kanske även en smula överkliga genom att överdriva dem. Vi måste inse faktum att det här nere i fysiska världen råder åtskillnad. Vi må känna oss så fullständigt broderliga som vi förmår, men icke desto mindre kvarstår faktum att våra fysiska kroppar är åtskilda i rummet. Ibland vill människor förneka detta faktum. De försöker driva idén om icke-åtskillnad till en sådan spets att den blir oförnuftig. I esoteriken kan dylikt aldrig vara rätt. Esoterik är alltid själva inbegreppet av vett och sunt förnuft, och så snart man påstår något för oss som är uppenbart orimligt, kan vi vara vissa om att det föreligger ett misstag någonstans. I somliga fall kan det vara så att det blott förefaller orimligt, då vi inte äger alla fakta. Men om vi har tillgång till alla fakta och påståendet alltjämt synes orimligt, har vi rätt att betvivla det och avvakta ytterligare klarhet.

Även om våra fysiska kroppar är skilda åt i rummet, råder det i verkligheten mindre åtskillnad än vad det synes göra. Vi reagerar alla på varandra i en sådan utsträckning att ingen människa i någon bemärkelse egentligen lever bara för sig själv. Om en fysisk kropp lider av en viss sjukdom, kan det hända att andra kroppar i dess närhet smittas av den. Om emotionalkroppen är sjuk i betydelsen av att vara benägen för irritation, avund, svartsjuka, själviskhet och så vidare, är den också smittsam, eftersom den avger sina vibrationer och andra emotionalkroppar i omgivningen måste till viss del påverkas av en dylik utstrålning. När till exempel människor sitter i ett möte tillsammans, genomtränger deras emotionalkroppar varandra, eftersom en vanlig människas emotionalkropp sträcker sig ungefär 45 cm utanför organismen – och når i vissa fall ännu längre ut – så att de måste reagera på varandra i en avsevärd grad, även om de är helt skilda åt. Detsamma gäller mentalkroppen, och även våra kausalkroppar är skilda i rummet och olika i sitt tillstånd. Vi måste alltså förstå detta dödande av förnimmelsen av åtskillnad i enlighet med naturens fakta.

Det finns ingen avskildhet i den buddhiska världen. Där förenas medvetenheter inte nödvändigt genast på den lägsta nivån, men de gör det gradvis allt mer, ända tills vi når högsta nivån i den buddhiska världen, fullt utvecklat oss genom alla dess olika underavdelningar och finner att vi blivit medvetet ett med mänskligheten. Detta är den lägsta nivå, där avskildheten är fullständigt obefintlig. I sin fullhet hör den medvetna enheten med allt till nästa värld – den nirvaniska.

Antag att vi alla kunde utveckla den buddhiska medvetenheten inom oss samtidigt. Envar skulle då inse att han höjt sig till den nivån och att hans medvetenhet inneslöt alla andras, men han skulle alltjämt känna att denna allt inneslutande medvetenhet var hans egen. Ingen av oss skulle alls ha mistat sin förnimmelse av individualitet, blott att han i denna skulle innefatta mycket, mycket mera än han någonsin förut gjort. Han skulle känna sig som om han manifesterade sig även genom alla dessa andra. Det vi då egentligen upplever är den enda medvetenheten, som innesluter oss alla, logos' egen medvetenhet.

Det är i den nirvaniska världen, som vi mest intensivt inser att allt vi ansett vara vår medvetenhet, vårt intellekt, vår hängivenhet, vår kärlek i verkligheten är hans medvetenhet, hans

intellekt, hans kärlek, hans hängivenhet, som manifesterar sig genom oss ungefär såsom ett ljus kan skina genom en lins. Denna insikt kommer inte fullt till individen i den buddhiska världen, men den gör det till honom i den närmast högre världen.

I *Dzyans sånger* sägs med avseende på människan: "Gnistan hänger från lågan med fohats finaste tråd." Detta kan nog tillämpas rörande flera olika nivåer. För oss kan det betyda att jaget hänger från monaden med den finaste tråd, och att denna tråd löper genom den buddhiska världen. Den finaste tråd man kan tänka sig är allt vad den vanliga människan har på dessa buddhiska nivåer. Så snart hon riktar uppmärksamheten på högre ting – när hon regelbundet tänker på sådana och inriktar sig på dem – börjar denna tråd att förstärkas. Den blir alltmer lik en kabel, och senare framträder den som en tratt, eftersom den vidgar sig uppåt (jag talar nu om den som man skulle se den med högre slags syn) och når ner i kausalkroppen, som i det skedet nått en bestämd storlek. Senare vidgas själva kausalkroppen genom det mäktiga inflödet av krafter och blir tratten avsevärt mycket större, så att den vidgas både längst nertill och upptill. Vid första initiationen (hos många kommer denna erfarenhet dessförinnan) överger människan kausalkroppen och störtar in i den buddhiska världen. Såsom jag tidigare förklarat, försvinner i detta skede kausalkroppen helt och hållet, försvinner detta enda som syntes henne beständigt genom den långa följd av liv hon levat sedan hon lämnade djurriket. När detta sker formar sig tratten till ett klot. Det finns fler dimensioner där, varför jag egentligen inte kan beskriva det, men detta är hur det ter sig för den som kan se det.

Efter att en människa genomgått första initiationen, är förnimmelsen av åtskillnad den första brist som måste fullständigt övervinnas, innan hon kan genomgå andra initiationen. Den är det första av de tio bojor, från vilka hon måste befria sig under vandrandet av vägen. Genom denna upplevelse, som ingår i första initiationen, möjliggöres det för henne att slutgiltigt och oåterkalleligt befria sig från den. Hon får då bara en glimt av buddhimedvetenheten. Det betyder inte nödvändigtvis att hon kan återkomma till detta medvetenhetstillstånd närhelst hon så önskar, men hon har åtminstone upplevat det, och när hon väl en gång förnummit enheten, vet hon att den finns, även om hon må vara oförmögen att utan mästartens hjälp återinträda i den. Hon vet således att känslan av åtskillnad är en illusion. Det är praktiskt taget omöjligt för oss här nere i fysiska kroppen att verkligen fatta detta. Vi talar om det jämt och samt och försöker intala oss att vi känner det, men jag tror uppriktigt sagt inte att man kan känna det, så länge man befinner sig i en fysisk kropp och förrän man haft denna högre erfarenhet. Vi intalar det oss intellektuellt, men att verkligen känna det är något annat.

När en människa börjar fungera i den buddhiska världen, inträder hon på dess lägsta nivå men är då i förstounde oförmögen att till fullo utnyttja ens denna lägsta region. Hon erfar där sällhet av en intensitet, som icke kan uttryckas i ord, och ett vidgande av medvetenheten i jämförelse med vilket hon otvivelaktigt får uppfattningen att hela världen är innesluten däri. Likväl är detta alls icke fallet. När hon blivit tillräckligt van vid denna högre nivå för att kunna analysera den, finner hon att detta medvetenhetens vidgande, även om det är mycket stort, ingalunda är fullt eller universellt. Steg för steg vidgar hon det klot hon kan verkligen besitta. Det liknar något det sätt på vilket en armé besätter ett erövrat territorium. Hon upprättar först sin egen närvaro däri och utvidgar sedan stegvis den del, hon avgjort bemäktigat sig, tills denna omfattar hela landet. Hon fortsätter sedan med att söka vidga sin medvetenhet till närmast högre region. Men även sedan hon arbetat sig igenom allt högre regioner ända till den högsta, har hon inte nödvändigtvis byggt buddhihöljet. Den som genom meditation eller ansträngning har buddhimedvetenheten inom räckhåll, kan alltid höja sig till detta tillstånd. Den som avgjort byggt buddhihöljet, har denna medvetenhet hela tiden i bakgrunden av sin lägre medvetenhet: fysisk, emotional eller mental. Detta är en annan bedrift, en prestation för sig, och en svår sådan, ty för att utföra den måste han eliminera kausalkroppen, förstöra den såsom skiljemur.

Den vilkens medvetenhet under meditation fungerar i buddhivärlden, finner att han visserligen är ett med all den underbara medvetenhet som råder i denna värld, men att det likväl finns

en liten cirkel av tomhet som utestänger honom från det övriga. Detta hinder är förstås kausalkroppen. För att buddhihöljet skall utvecklas måste även denna försvinna. När detta skett, känner individen det ohindrade livets verklighet på ett sätt, som är omöjligt att beskriva här nere. Madame Blavatsky uttryckte denna idé med bilden av en cirkel vars medelpunkt är överallt och själva cirkelbågen ingenstans – en mycket skön och uttrycksfull beskrivning. Naturligtvis är den en paradox, men allt som kan sägas om dessa högre tillstånd måste med nödvändighet vara paradoxalt.

När enheten är fullt förverkligad, känner individen, hur paradoxalt det än må låta, som om hans buddhihölje fyllde hela denna värld, som om han kunde överföra sin medvetenhetspunkt överallt inom denna värld och alltså vara cirkelns medelpunkt. Det är en upplevelse, som är alldeles obeskrivlig. Jämte denna förnimmelse, alltid genomträngande och beledsagande den, råder en förnimmelse av den mest intensiva sällhet – sällhet varom vi ej kan ha någon uppfattning alls i dessa lägre världar – något levande, verksamt, eldigt bortom all föreställning. Den mesta sällhet vi upplever här, vid de sällsynta tillfällen då vi känner något värt det namnet, består huvudsakligen i frånvaron av smärta. Vi är lyckliga och sällsamma här nere när vi för en stund är fria från trötthet och smärta, när vi kan slappna av och känna att vi tar emot behagliga inflytanden. Detta är snarare en negativ förnimmelse. Buddhivärldens sällhet är den mest intensivt aktiva, levande förnimmelse. Jag vet icke det ringaste hur jag skall uttrycka det. Om man föreställer sig den mest intensiva aktivitet man någonsin erfarit och sedan ersätter denna livliga och energiska aktivitet med förnimmelsen av sällhet, sedan på något sätt höjer den – förändlig den – till ett alltigenom högre plan, till nästa digniteten, skulle det förmedla någon uppfattning om vad denna förnimmelse är för något.

Det är en aktiv verklighet, som i sin styrka är alldeles överväldigande. Det har ingenting passivt i sig; ingenting av vila. Här nere lever vi vårt liv med sådana ansträngningar och påfrestningar att vilan alltid spelar en mycket framträdande roll i varje ideal vi kan ha, men där, i buddhivärlden, finns icke den ringaste känsla av vila eller önskan att vila. Man är energin förkroppsligad, en oerhörd energi, som uttrycker sig genom att forsa fram, och föreställningen om vila eller behov av vila ligger helt utanför den egna medvetenheten. Det som för oss här nere förefaller såsom vila, skulle där uppe synas vara ett slags negation. Vi har i enheten blivit ett med den gudomliga kraftens uttryck, och denna gudomliga kraft är verksamt liv. Folk talar om vilan i nirvāna – men det är från det lägres synpunkt. Det är kraftens intensitet, som är det verkliga kännetecknet på detta högre liv – en så intensiv kraft att den inte visar sig i något slags vanlig rörelse över huvud taget utan i stället i ett väldigt, oemotståndligt framsvepande, vilket kan förefalla såsom vila underifrån betraktat men betyder medvetenheten om absolut makt. Det är omöjligt att uttrycka detta i ord. När vi uppnått detta, har vi äntligen rensat ut det stora ogräset, besegrat den store vedersakaren, förnimmelsen av åtskillnad. Det är på det hela taget den svåraste uppgift som förestår oss, eftersom den inbegriper allt det övriga.

Det är först sedan buddhikroppen fullt utvecklats i alla sju underavdelningarna, som individen har fulla tillgången till hela buddhivärlden, en fullständig förmåga av identifiering med hela mänskligheten, så att han genom detta förhållande kan få erfara vad alla dessa människor tänker och känner. Innan denna buddhimedvetenhet vinnes, kan vi kämpa för att minska förnimmelsen av avskildhet, och detta kan göras med stor framgång intellektuellt sett, medan vi alltså förblir utanför i bemärkelsen av att inte förstå andra. Dessa kommer fortfarande att vara ett fullständigt mysterium, ty människan är det största mysteriet för sina medmänniskor. Vi kan under lång tid stå människor mycket nära och likväl inte känna dem i deras inre. För när han når buddhimedvetenhetens stadium, känner ingen någon annan människa i grunden. När en människa når detta tillstånd, är hon i stånd att gå in i andras medvetenhet och se vad de gör och varför de handlar på visst sätt. Där finns alla ting inom i stället för utom henne, och hon studerar dem som delar av henne själv. Det låter omöjligt här nere, men detta är något av vad hon uppfattar. Hela världens glädje är hennes glädje, dess lidande är hennes lidande. När hon väljer att nå ut genom

något av de miljoner känselspröten – hennes kontaktväg till någon av de miljoner människor med vilkas medvetenhet hon är förenad – kan hon uppleva och upplever även allt som denna människa upplever. På detta sätt är alla världens lidande inom hennes räckhåll, men hon vet med absolut visshet att detta med nödvändighet ingår i planen och inte existerar i dessa högre världar. Hon känner ingalunda mindre sympati med det, likväl vet hon att ”brahman är sällhet” och att detta att vara ett med det gudomliga är ett tillstånd av evig inre glädje. Det är först när man når detta stadium i utvecklingen, som man kan hjälpa andra helt och fullt.

När en människa nuddar denna medvetenhet, har hon för en stund dragit sig tillbaka från dessa lägre fysiska regioner, där hon kan bli oroad eller upprörd, och är själv del av den gudomliga glädjen. När hon återkommer till sina mental-, emotional- och fysiska kroppar, kan hon tillåta små bekymmer att oroa sig. Detta borde inte ske, men det finns alltså en stor klyfta mellan det högre livet och det liv hon lever i fysiska kroppen, där småsaker alltså kan vara mycket irriterande. Möjligheten att för en kort stund förargas över något i fysiska världen kvarstår även sedan individen nått en mycket hög nivå men ligger då bara på ytan. De förhållanden, som människor verkligen lider av i denna värld, är de som de anser vara hopplösa. Ingen kan någonsin hysa någon känsla av hopplöshet efter att ha nuddat denna högre medvetenhet, ty när vi är fullkomligt vissa om att verkligheten alltid är glädje, vet vi att allt lidande i lägre världar bara är tillfälligt och att inte ens detta skulle drabba oss, om vi vore närmare fullkomligheten.

Förmågan av identifikation vinnes icke endast med avseende på människors medvetenhet utan med allt annat i buddhivärlden. Allt lär man där känna inifrån i stället för utifrån. Om vi önskar studera något ämne, någon organism, någon naturlags sätt att verka – vad som helst – ända till och med kausalkroppens medvetenhet, måste vi studera det utifrån, genom att betrakta det utifrån inåt. I kausalkroppen kan vi undersöka det med en oerhört vidgad medvetenhet, med förmågan att veta ofantligt mycket mera om det än vi någonsin kan veta i de lägre världarna. Men när vi kommer in i buddhivärlden, blir det en genomgripande skillnad. Det som vi undersöker har där blivit en del av oss själva. Vi undersöker det då såsom en yttring av oss själva. Det är svårt att uttrycka detta i ord, eftersom vi här nere inte har något riktigt motsvarande, men detta uppfattande av tingen inifrån i stället för utifrån medför en mycket stor fördel. Det är i sina särdrag så annorlunda att vi nog har rätt i att säga att detta är den första glimt vi får av det sätt på vilket gudomen betraktar sitt universum, eftersom han måste ha just denna erfarenhet – att det han betraktar måste vara en del av honom själv, då ju det icke finns något som ej är en del av honom. Därför måste hans medvetenhet vara denna buddhimedvetenhet upphöjd till inte potensen och med all den insikt och härlighet, varom vi ännu icke kan ha någon uppfattning i någon värld. Man kan mycket klart förstå varför man talar om denna värld såsom verkligheten och alla dessa lägre världar såsom överklighet, eftersom skillnaden är så stor och inställningen blivit så fullständigt en annan att varje annat sätt att betrakta tingen synes överkligt, rent av löjligt, när man väl lärt sig se dem inifrån.

Det är inte så fullständigt omöjligt, som många studerande tror, att uppnå detta högre seende. Ett hyggligt antal människor här och där har lyckats med det i denna inkarnation. Det ligger förvisso inom räckhåll för dem som anstränger sig tillräckligt, om de är villiga att följa reglerna – villiga att antaga den yttersta osjälviskhet som krävs, ty så länge det finns något personligt i lärjungens synsätt, kan han inte göra några framsteg i förvärvet av denna buddhimedvetenhet, vilken förutsätter personlighetens undertryckande.

Föreställningen om avskildhet yttrar sig på vissa sätt i det dagliga livet, och det är gott att vara på sin vakt mot dessa yttringar. Ett sätt, på vilket människor visar det väldigt mycket, är genom deras begär efter makt över andra avskilda jag. Halva mänskligheten försöker oupphörligt blanda sig i den andra halvans liv. Denna vana är så ingrodd i oss att vi inte märker den. Vi ser den vanligen såsom givandet av goda råd. Kanske det är så i ett fall av två tusen, men i de flesta av de andra handlar det blott och bart om att göra det avskilda jaget gällande och låta det

tränga sig på andra människor.

Fysiskt söker vi få andra att handla såsom vi vill och att ge efter för oss. Vi söker ständigt att få dem att följa vår särskilda plan, vad denna än må vara. Eftersom det är vår plan, är den den bästa tänkbara, och den vill vi påtvinga alla andra. Vi finner samma tendens yttra sig på det intellektuella planet. Folk söker ständigt tvinga sina åsikter på andra. När en människa utvecklat ett skarpt intellekt, börjar hon utstuderat, sakta vilja behärska andra medelst detta intellekt. Just emedan hennes tänkande blivit skarpare och starkare än andras, försöker hon forma dessas tänkande efter sitt eget. Det är gott och väl att vi vill dela med oss all vår kunskap med andra, att vi vill upplysa dem om det vi funnit vara gott för oss själva. Men i regel är det inte detta som ligger bakom detta begär att behärska andras själsliv. Det samexisterar vanligen med ett visst mått av förakt för andra. Vi tänker då: "Dessa människor är liksom en skock får. Jag kan få dem att gå vart jag vill." Det är till stor del sant att en människa, som lärt sig tänka såsom vi borde lära oss genom meditation och studium, mycket lätt kan behärska andras tänkande. Men detta bör vi inte göra, eftersom allt slags behärskande av en annan är dåligt för dennes evolution och inte gott för vår heller. Alltså måste man stå emot även detta begär att intellektuellt behärska andra. Det hör avskildhetens last.

När vi har gjort oss av med denna, finns alltså en högre möjlighet i detta avseende – på det andliga området kan vi även söka förmå andra människor att vandra vår väg. Detta begär ligger till grunden för all strävan att omvända människor från en religion till en annan. Det är måhända inte alldeles rättvist att uttrycka det på detta sätt, eftersom kristendomen åtminstone utgår ifrån den gigantiska villfarelsen att människor måste tro på dess särskilda dogmer, om de vill klara sig undan ett mycket obehagligt liv efter detta, varför dess försök att omvända andra får en anstrykning av altruism. Den antar: "Min lära är den rätta läran, och din lära är en villolära" och "Det jag tror är det enda rätta, och du måste tro detsamma." När vi utvecklat andligheten, när vi lärt mycket som andra inte vet, blir det rätt och riktigt att vi förkunnar vårt evangelium, att vi önskar säga andra vad vi funnit och erbjuda dem varje tillfälle att följa oss in i dessa den högre tankens riken. Men om denna tanke är blandad med ett begär att behärska dem – ett begär som ofta återfinns bland många goda egenskaper – så har den alltså något av det gamla, avskilda jaget i sig och är det "jättelika ogräset" icke slutligen utrotat.

Vi måste fullständigt göra oss av med viljan att behärska andra, ty så länge en människa arbetar för det avskilda jaget, hör hon till denna stora massa av avskilda jag som är en sådan förfärande belastning för evolutionen. I det ögonblick hon börjar fatta enheten, upphör hon att vara en del av denna börda som måste avlyftas och ingår i skaran av dem som lyfter av den.

Att stå ensam och isolerad betyder att man inte får vara beroende av någon utom en själv, eftersom ingen avskild människa eller sak egentligen och ytterst kan vara till gagn för oss. Hjälpen måste vi finna inom oss själva. Mästaren kan hela tiden hjälpa oss i våra bemödanden, men icke ens han kan göra det egentliga arbetet åt oss. Han ger oss ständigt förslag, ingjuter på varje sätt hjälp i oss, men vid varje steg är det vi själva, som måste utföra arbetet. Alltmedan vi fortsätter arbetet, måste vi lära oss att synbarligen stå fullständigt ensamma, utan mästartens omedelbara hjälp, men denna ensamhet är likväl en illusion, då ju ingen i verkligheten kan vara skild från mästaren eller från gudomen, varav mästaren är en del. Likväl måste vi handla som om vi vore ensamma, och på vissa stadier i vår evolution kommer vi att känna oss fullständigt ensamma. Men om vi kan bruka intellektet i denna sak, även om det är svårt under dylika omständigheter, inser vi genast att vi egentligen aldrig kan vara ensamma. Vi är delar av gud och kan inte sluta att vara det, ty om vi gjorde det, skulle vi alldeles upphöra att finnas till, skulle vi bli omedvetna.

Vi är alla delar av något som aldrig kan upphöra att vara, varför föreställningen om ensamhet är en illusion, ehuru den vållar stark smärta och svårt lidande. I fysiska världen är en människa ofta minst ensam, när hon tror sig vara som mest ensam. När hon befinner sig mitt i en folk-massa, kanske hon har svårare för att beröras av de högre tingen och därför är mer skild från

dessas. Men när dessa avskilda jag inte är så nära henne, kan det icke avskilda jagets inflytanden påverka henne starkare, varför det verkligen är riktigt säga att människan är minst av allt ensam, när hon tror eller känner sig vara som mest ensam.

Det är knappast möjligt att bilda sig någon uppfattning om den hemiska förnimmelsen av att vara absolut ensam i världsalltet – en punkt som svävar i rymden. Detta är det tillstånd som kallas avīchi, vilket betyder ”det våglösa tillståndet”. Det är ett medvetenhetstillstånd, vari det förefaller en människa som om hon stode utanför det gudomliga livets vibrationer, och det sägs vara den hemskaste upplevelse en människa kan ha. Detta är slutet för den svarta magikern, som i många liv bestämt och målmedvetet strävat efter avskildheten, som avgjort riktat sig emot evolutionens enande krafter. Mästarens lärjunge måste lära sig att hysa medkänsla även med den svarta magiker, som lider av avīchi, och därför måste en människa en gång i sin utveckling uppleva detta medvetenhetstillstånd. Hon nuddar det bara för ett ögonblick, men hon kan aldrig glömma det, och dädanefter kommer hon alltid att kunna förstå hur de lider som i långa tider förblir i ett dylikt tillstånd. När denna stund är inne för oss, skall vi alltid minnas att allt som finns är gud och att vi inte kan vara skilda från honom ens då vi tror oss vara det – skall vi inse att detta är den sista illusion som måste övervinnas.

Vi måste alla stå ensamma och isolerade, ty var och en av oss måste lära att lita till sig själv och inse att han är gud, att den gudomliga gnista han bär inom sig i sanning är en del av allt. Förrän vi kan göra detta, är vi icke helt pålitliga för de högre delarna av mästarens arbete. Under tiden, för allt vårt vanliga arbete i livet, antingen det är fysiskt, emotionalt eller mentalt, är vetenskapen om att mästaren omsluter oss och står nära bakom oss, en mycket stor styrka och tröst. Vi utför vårt vanliga arbete varje natt i emotional- eller mentalvärlden allt efter omständigheterna, och därunder vet vi alltid att mästarens makt skyddar oss. Om vi i något ögonblick möter något, som är oerhört mycket starkare än vi själva och hotar att överväldiga oss, liksom en kraftig storm eller jordbävning kan göra i fysiska världen, vet vi alltid att vi kan obegränsat, oändligt hämta kraft ur hans. Även detta måste lärjungen lära sig att undvara, när den tiden kommer, men endast på det att han må bli ett lika starkt centrum som mästaren själv.

Inbilla dig icke att du kan hålla dig undan från den dåliga människan, den dåraktiga människan. De är du själv, ehuru i en lägre grad än din vän eller din mästare. Men om du låter tanken om åtskillnad från något ont ting eller någon ond människa växa inom dig, skapar du därigenom karma, som skall binda dig vid detta onda eller denna onda, tills din själv inser att den icke kan isoleras.

C.W.L. – Detta är första delen av mästaren Hilarions långa anmärkning. Naturligtvis anser vi alla i teorin att mänskligheten är ett stort broderskap och faktiskt en enhet. Mästaren medger här att det finns grader i denna enhet och att det alltså finns grader av åtskillnad, att vi till viss grad är mer åtskilda från de dåliga och de dåraktiga än från vår vän eller vår mästare. Idén om människornas broderskap förvrängs ofta till att innebära människornas jämlikhet, som den egentligen inte kan betyda. I varje syskonskara måste det råda avsevärda åldersskillnader, och det måste på liknande sätt råda skillnader i själens ålder mellan medlemmarna av den stora mänskliga syskonskaran. Alldeles som i den fysiska familjen, att det är de äldres sak att hjälpa och undervisa de yngre, är det i mänsklighetens familj de äldres plikt att skydda de yngre och hjälpa dem på alla sätt de kan. Broderskap innebär mångfald, förutsätter åldersskillnad och även att de många människorna utför olika slags arbete.

En av de finaste symbolerna för broderskap jag påträffat var en vision en av våra medlemmar hade om ett österländskt tempel, som bars upp av många hundra pelare. Han sade: ”Alla dessa pelare hjälper till med att bära upp templet, och de är därför symboler för enskilda själar, som utgör delar av mänsklighetens tempel. Somliga av dessa pelare reser sig på utsidan, ses och beundras hela tiden. De är även utsatta för solljus och vind. Andra står långt inne i skogen av pelare, har aldrig fått solen skina på sig, aldrig beundrats av de förbivrande människorna. Somliga av dessa pelare står på ställen, där tempelbesökarna samlas och sitter lutande mot

pelarens fot hela dagen lång. Andra pelare står på mindre tillgängliga platser, men var och en utgör en nödvändig del av templet och utför sitt arbete. Det är liksom mänsklighetens broderskap. Somliga människor kan känna att de får åtskilligt utträttat. Andra kanske aldrig vet om att ett enda tillfälle att hjälpa yppar sig för dem, och likväl bär de alla sin del och är lika mycket pelare i templet som de vilka i allmänhetens ögon är mera framstående.”

Många av våra studerande är ivriga att hävda sig vara ett med mästaren och helgonen men är inte lika angelägna om att hävda sig vara ett med brottslingen, alkoholisten, den oföretagsamme, den sinnlige, den grymme. Men eftersom mänskligheten är en enda, måste vi vara ett med de mindre utvecklade liksom med de mera utvecklade. I det senare fallet är det en del av oss själva som vi måste nå upp till, men i det förra fallet är det en del av mänskligheten vi måste söka hjälpa. Hur kan vi hjälpa dem? Först och främst genom att tänka rätt om dem. Om vi drar oss undan dem med fasa, om vi hatar dem, gör vi deras väg svårare för dem att gå. Om vi låter den naturliga och berättigade känsla mot det onda hon gör påverka vår inställning till den människa som gör det, begår vi ett misstag. Det är ibland knappast möjligt att låta bli att göra det, men vi kan alltid i någon mån genom vårt tänkande frigöra oss från det.

Läkare får behandla de vämjeligaste och mest fasansfulla sjukdomar – vilka i många fall den sjuke själv ådragit sig. Men ingen läkare, som verkligen tar sitt yrke på allvar, tänker på detta, när han har patienten framför sig. Han drar sig icke undan i fasa utan betraktar sjukdomen såsom en fiende, som skall bekämpas och besegras. Detta är ett mycket gott exempel på den inställning vi måste kunna antaga, när vi har med en avsigkommen människa att göra. Otvivelsaktigt är det icke särskilt sannolikt att vi kan åstadkomma något med en fullständigt nedgången alkoholist, som nästan helt mistat sin viljekraft, men att sky honom med fasa eller hysa förakt mot honom är inte att hjälpa honom. Likaså, när en människa begår ett ohyggligt brott, kan vi känna den största fasa för brottet men får inte göra det för brottslingen. Det är svårt för oss att skilja dem åt, men vi måste göra det.

Det finns ytterligare en liten märkvärdig sak om detta. De ting, som upprör oss mest, är de som vi själva har en viss böjelse för – de som vi själva är i fara för. När man är fullständigt fri från den ringaste tendens till ett särskilt slags brott, betraktar man det utan fasa. Men om man känner sig fyllas av fasa inför ett särskilt mänskligt fel, kan man utgå ifrån att det är ett fel, som utgjort en verklig fara för en själv för icke så länge sedan – kanske ett liv eller två bakåt.

När vi rör oss bland onda inflytanden, måste vi stundom omge oss med ett skal för att hålla dem på avstånd. Detta är ofta det bästa förfarandet, eftersom vi alltjämt är mycket mänskliga, men att behöva göra det är till viss del ett medgivande om svaghet. Den alltigenom starke kliver rakt in bland dessa faror, viss om att de inte kan drabba honom, men det vore icke klokt för oss att göra. Vår kraft är begränsad, och genom att göra oss ett skal kan vi bespara oss från att förbruka en viss mängd av den i onödan. En människa, som är fullständigt viss om sin egen kraft, kan gå oskadd igenom alla slags faror, eftersom hon ju är viss om sig själv. Fullkomlig styrka utplånar allt tillbakaryggande. Vi ryggar undan för ett fall av smittsam sjukdom, emedan vi är rädda för att smittas. Om vi vore vissa om att vi vore oemottagliga för denna sjukdom, skulle tanken på att smittas av den inte uppstå hos oss.

Tanken att vi inte får tänka på oss själva såsom skilda från den onda eller dåraktiga människan medför inte nödvändigtvis att vi alltid måste vara i nära samröre med dylika människor, även om kontakt med dem ibland är nyttig. Det finns många goda människor, som strävar, exempelvis i en storstad som London, att hjälpa de fattiga genom att bo bland dem i slummen. Somliga av våra studerande anser att detta är vår plikt även med avseende på onda och dåraktiga människor. Detta är inte det bästa sättet att hjälpa dem. Vi kan i detta hänseende lära av mästarnas uppträdande. De stora kommer inte ner och bor i våra storstäders slum. Varför gör de inte det? En grund därtill är att de då inte skulle kunna fortsätta sitt arbete för mänskligheten. Det skulle taga mästarens nästan hela tid att röja och städa en plats, där han alls kunde arbeta, och den mängd arbete han sedan utförde skulle minskas till kanske en

hundraedel av vad den annars skulle vara.

Liknande är det för oss. Det är icke det ringaste nödvändigt att vi försätter oss i de värsta förhållandena. Tvärtom kan vi ofta hjälpa mer effektivt genom att inte hämma oss på detta sätt. Om en människa befinner sig i en särskilt obehaglig folksamling, som kanske är uppfylld av en vild känsla eller ett utbrott av lidelse, kan hon sätta upp ett skal omkring sig och så skydda sig för den onda påverkan, men hon kan inte göra så mycket med denna folksamling, medan hon är upptagen med detta. Om hon däremot befunne sig på avstånd från den, skulle hon kunna gjuta mera kraft över den. Även i det fallet kan man från de högre världarna uträtta mycket litet med massa bestående av outvecklade människor behärskade av en grov lidelse, eftersom den kraft som skickades ut knappast skulle påverka den medan den befann sig i detta tillstånd. Därför behöver vi inte gå in i onda miljöer, annat än då vi klart inser att vi kan göra något avgjort gott där, även om det är så att vi måste göra vårt bästa, om vi hamnar i en dylik omgivning. Jag har till exempel hört talas om predikanter, som gått in i krogar och börjat en gudstjänst där, och det har funnits fall, där en dylik modig åtgärd faktiskt kröntes med framgång. Naturligtvis torde ett dylikt företag mången gång ha slutat i ett fiasko. I dessa ting liksom i krig kan en mycket djärv och synbarligen överilad handling någon gång lyckas, men vanligen kan man åstadkomma mera genom att arbeta på förnuftigt sätt.

Minns att världens synd och skam är din synd och skam, ty du är en del av den.

Din karma är oupplösligt förbunden med den stora karman.

Detta inser vi icke här nere, men när vi nått buddhivärlden, inser vi att det är en verklig sanning. Där förnimmer vi: ”Jag är delaktig i det som mänskligheten inte kan undvika. Det finns däri något *jag* skäms för”, och vi förnimmer det så, därför att vi såsom ingående i mänskligheten har vållat det. Å andra sidan har vi även vår del i allt gott som gjorts. När en människa tagit ett steg framåt, känner vi det såsom en triumf för alla. Genom henne har hela mänskligheten kommit sitt mål ett litet stycke närmare.

Och innan du kan nå kunskapen, måste du ha gått genom alla ställen, såväl smutsiga som rena. Minns därför att den solkiga klädnad, du drar dig för att beröra, kanske var din i går, kanske blir din i morgon. Och om du ryggas undan med fasa, när den kastas över dina axlar, smiter den närmare åt på dig. Den självrättfärdiga människan reder sig en bädd av smuts. Avstå därför att det är rätt att avstå, icke för att du själv skall förbli ren.

Detta stycke, som mästaren Hilarions anmärkning avslutas med, har ofta missförståtts. Somliga har tolkat det såsom innebärande att varje individ någon gång måste ha gjort sig skyldig till alla slags synder och brott. Detta är inte vad det betyder, ty den vise lär faktiskt av andras erfarenheter. När vi sett någon bränna sig genom att sticka handen i elden, behöver vi inte själva sticka handen i den, förrän vi är vissa om att det klokt att göra det. Vi behöver alltså inte begå alla möjliga brott för att komma till klarhet om dem. Vi har alla på något visst stadium av evolutionen höjt oss från primitiva mänskliga förhållanden och genomgått de olika stadier som ligger emellan detta och vårt nuvarande tillstånd, men det finns ingen anledning antaga att vi uppförde oss illa på varje dylikt stadium. Det finns viss anledning antaga att de flesta av oss under loppet av en lång rad liv visat prov på de olika slags misstag som en människa kan göra, men vi har säkerligen inte gjort dem alla. När den visa själen kommer i beröring med ett särskilt slags ondska, uppfattar den nog denna erfarenhet såsom omfattande en stor mängd liknande misstag.

Sedan finns ännu något att beakta. Varje människa, som når buddhivedvetenheten, skådar ut genom denna och upplever allt det som andra upplever. Vi tänker på det härliga och underbara med buddhivedvetenheten, eftersom den förenar oss med mästarna. Vi får inte glömma att den förenar oss även med de lastbara och brottsliga. Deras känslor måste vi uppleva lika väl som det högre livets härlighet och glans. När vi blir i stånd att nudda buddhivärlden, kan

vi alltså uppleva livets lägre och mindre behagliga sidor genom att förenas med de människors medvetenhet som genomgår just dessa utvecklingsskeden. Vi behöver inte göra detta såsom en läxa för oss, eftersom vi redan på hypotesens grund vet att detta är sådant som är omöjligt för oss. Men vi måste ha tillräcklig erfarenhet och upplevelse för att ha den fullkomliga medkänslan, ty annars kan vi inte hjälpa andra. Den fullkomligt medkännande människan vet intuitivt vad slags svårigheter och frestelser andra brottas med och är därför fylld av kärlek också för den felande. Av medkänsla gör hon den "solkiga klädnaden" till sin. När vi fullständigt övergivit förnimmelsen av åtskillnad och förverkligat enheten, kommer vi att finna att vi ingått i det gudomliga livet och att kärlekens inställning är den enda vi kan intaga gentemot någon medmänniska, antingen hon står högt eller lågt.

6. Döda begäret efter sinnesförnimmelse.

Lär av sinnesintrycket och iakttag det, ty endast så kan du begynna självkännedomens vetenskap och sätta din fot på trappans första steg.

A.B. – Lärjungen måste iakttaga sinnesförnimmelsernas arbete i honom själv, så att han kan vinna självkännedom därav. Han kan förvärva sådan kännedom enbart genom att avsiktligt iakttaga sina egna tankar. Första verkan av försöket att iakttaga de egna tankarna är att man står vid sidan om dem, skiljer dem från en själv. Själva faktum att man iakttar dem, studerar dem, drar det egna livet ifrån dem, så att ens vanemässiga identifiering med tankarna för tillfället upplöses. En människa identifierar sig icke med föremålet för sin iakttagelse, sitt studium. Det är ett talesätt hos Shankarāchāryas anhängare att subjekt och objekt aldrig kan vara detsamma. Således får själva iakttagelsen, studiet, till verkan att formerna försvagas, och i denna blotta handling vinner man frihet.

Nära förbunden med detta råd är lärdomen att pröva upplevelser, varvid ändamålet är att människan skall erfara tillståndet av att icke längre beröras av dem. När en människa iakttar sina egna sinnesförnimmelser för att lära av dem, kan det hända att hon upplever dem men kan samtidigt göra något högre med dem – hon kan då mäta denna kraft utan att ge efter för den. Det kommer även tillfällen, då den lärjunge, som övar detta slags iakttagelse av sinnesförnimmelser, finner att slumrande förnimmelser hos honom själv återuppväcks.

Alla har vi hågkomster av det förflutna, vilka kan sägas sväva omkring oss liksom döda jag och är benägna att återupplivas utifrån. De kan uppstå till nytt liv genom kontakt med andra människors tankeformer av liknande beskaffenhet eller väckas genom avsiktlig handling av någon makt som arbetar för vår rening eller prövar oss från antingen den svarta eller vita sidan. Antag att en människa får ett dylikt dött jag upplivat; hon kommer då att känna det som vanligen kallas frestelsens makt. Lärjungen, som studerat det sätt, varpå dessa ting verkar, inser vad som hänt. Han mäter den återupplivade tankens makt och säger till den: "Du är inte mitt levande jag. Du är bara mitt förflutna skenbara jag – avlägsna dig alltså från mig."

I frestelsens stund är det ibland till hjälp att inse att detta bara är ens förflutna som återupplivats och att man då har rätt att säga: "Detta är inte jag." Då betraktar man det såsom något utanför en själv, såsom icke hörande till ens vara eller verksamhet, och vet att det inte kan hålla en fast eller fläcka en. Den tålmodiga tillit, som uppstår ur denna kunskap, har ett stort inslag av styrka i sig. Man vet att man nalkas den tid, då man inte skall känna ens denna frestelse. Snart kommer den inte att ha makten att alls påverka en.

Allt under det att lärjungen väger, mäter och iakttar sina egna förflutna känslor och tankar, dödar han den allra sista möjligheten till liv för detta döda jag. Det är detta *Tystnadens röst* menar, när den med avseende på begäret säger: "Tag dig i akt på det att de döda icke må återuppstå." De gamla känslorna och tankarna har övervunnits, inte när de endast begravts utom synhåll, utan när allra sista smulen av dem bearbetats till sitt slut, när människan betraktar dem och fullständigt klart inser att de inte är någon del av henne själv. I denna stilla iakttagelse dödar han dem, så att de inte har den minsta möjlighet att återupplivas.

C.W.L. – Vi måste först lära oss iakttaga utifrån hur sinnesförnimmelser verkar i oss. Så

länge vi rycks med av dem, kan vi inte lära något av dem, eftersom vi då är slavar under dem. Men om vi kan höja oss och se på dem ovanifrån och tänka på dem såsom hörande till vårt förflutna, så blir vi i stånd att iakttaga och studera dem.

Vågor av sinnesförnimmelser strömmar över hela världen, och vi måste lära oss att förstå dem, så att vi kan hjälpa andra, men givetvis kan vi göra detta först när vi inte längre låter oss styras av dem. Detta är otvivelaktigt en temperamentsfråga, men för många är det en av de största svårigheterna att sinnesförnimmelser och känslor driver dem hit och dit och de ännu så länge ej fullt förstår hur de skall styra dem. Det är som att stå bland bränningarna och försöka bemästra dem. En människa kan ej styra något, som gång efter annan slår omkull och kastar iväg henne, men människor inser ej att känslan egentligen icke är en dylik yttre kraft utan finns inom dem och att den kan bringas under full kontroll, om man förstår hur man skall göra det.

Sättet är att få den i ett fast grepp från allra första början. En våg av vrede, nedslagenhet, svartsjuka eller en liknande lidelse börjar i ett ögonblick och växer snabbt till något mycket stort. Den uppstår så plötsligt och människor är så vana vid att betrakta den som "jag" att de för stunden icke erkänner den för vad den är och därför icke genast tar sig samman, hejdar den och säger: "Detta är inte jag. Jag avstår från att ryckas med. Jag står fast." Om vi minns att göra detta i tid, försvinner emotionen genast. De flesta människor beslutar att inte överväldigas, när de är alldeles lugna, men i den stund känslolvågen störtar över dem, vill de tyvärr inte stå emot den. Den inre själen är inte genast på det klara med faran, varför den låter sig ryckas med och vara identifierad med känslan eller sinnesförnimmelsen. Vi måste därför lära oss att fånga den exakt i det ögonblick den kommer, ty om vi låter tillfället glida oss förbi, blir det mycket svårt, när känslan är som starkast, att plötsligt hejda den, även om ibland en annan människa kan göra det åt oss. Efteråt, när vi minns vad vi borde ha gjort, beklagar vi att vi glömde. Det praktiska vi skall göra är att försöka styra känslan litet tidigare varje gång. Om vi en gång kan hejda den, innan den nått styrka, blir det troligare att vi skall kunna göra det varje gång därefter.

I förstone är det svårt, eftersom människan så många gånger förut frånträtt sin rätt såsom ett jag att hon vant sig av med att hävda den. Men om hon hävdar den en gång i ett avgörande ögonblick, skall hon finna att hon kan göra det om och om igen, eftersom den elemental, som är svårighetens orsak, då kommer att bli rädd, börja inse att den inte kan rycka med sig allt den har framför sig. Till att börja med är den ganska självsäker, liksom en hund som rusar emot en människa. Men om människan inte vänder sig och flyr, tvekar hunden och börjar något tvivla på det kloka i det den just företar sig. Elementalen har inte hundens intelligens. Den kanske vet eller inte vet att vi är starkare än den själv, men om den inte vet det, är det bara därför att vi inte har gjort oss gällande. Vi bör låta den få veta att det är vi som är dess herre. När den väl känner detta, tvekar den i allra första början, när den skall sända ut sin våg. Hejda elementalen i första början, och det blir inget ytterligare besvär.

Vi måste lära av känslor genom att iakttaga dem också hos andra. På detta sätt får vi förståelse för den mänskliga naturen. Vi kan se hur andra gör sig till åtlöje under känslors inverkan, och när vi iakttar hur dåligt det ter sig hos dem och hur mycket det uppenbart skadar dem, lär vi oss att undertrycka varje tillstymmelse till motsvarande hos oss själva. Det är förstås mycket lättare att se dylikt hos andra än hos en själv, när vi står vid sidan om som åskådare. Vi bör dock inte se på andra för att klandra dem och hacka på dem för deras fel, utan bara se vad vi kan lära av dessa. När vi tydligt ser att de på grund av någon lidelse, känsla eller motvilja inte lever enligt sina bästa och högsta ideal, kan vi i tanken notera det utan den ringaste känsla av att vi är bättre än de och kan vi tänka: "Skulle inte detsamma ha kunnat hända mig? Jag skall se till att det inte händer." Utan att falla in i vanan av att kritisera, vilket alltid är dåligt, kan vi således lära av andras misstag. Hur mycket vi än hyser medkänsla med någon som råkat illa ut, skadar det likväl inte att tänka: "Jag skall se upp, så att det inte går utför med mig också. Det räcker med att en har gjort det."

Väldiga känslolvågor svepte över världen under kriget. I dem fanns ett ohyggligt mått av av-

sky och hat mot de makter, med vilka vi råkade befinna oss i krig. Jag avser inte att det ringaste försvara de illdåd dessa makter förövade. Jag vet att de skedde, ty jag har själv i det emotionala sett åtskilliga av dem, och de fyllde mig med skam för mänskligheten. Jag vill icke för ett ögonblick förneka dessa fakta, släta över eller ursäkta dem. Men det låg även en stor fara och skada i den starka våg av känslor som slog mot dem som begick dessa brott. De som var ansvariga för dessa illdåd var de som förövade dem och de som gav order om att föröva dem – icke hela nationen. Alldeles säkert har i det förflutna även engelsmän gjort sig skyldiga till gärningar, som vi inte vill kännas vid – och detsamma gäller varje nation. Vi får inte låta oss ryckas med till att begå en oförrätt i tanke lika litet som i tal eller handling.

Våra fiender arbetade avsiktligt med att uppegga hat emot oss. Detta kan måhända ha varit effektivt för stunden, såsom ett led i krigsansträngningen. De kanske hade funnit att detta betalade sig i form av rekryter och pengar med mera, men det var ett allvarligt misstag ifråga om rätt och orätt. Därigenom ställde de sig alldeles avgjort på orätt sida vad sakens högre aspekter anbelangar. Men det ligger en fara i ett dylikt fall, nämligen om också vi hyser hat. Man måste i kampen mot det onda vara fullständigt beslutsam att genomföra den till det yttersta och likväl vara helt och hållet fri från något slags hat. Minns vad herren Buddha sade: ”Hat upphör aldrig genom hat.” Tvärtom upppammar hat alltid hat.

När man hör om gräsliga illdåd förövade mot kvinnor och barn, kan man icke annat än känna djup harm. Det skadar inte att känna harm över dylikt ondska. Den är något fruktansvärt, och alla rättsinniga människor skall och bör bestämt förkasta den utan förmildrande eller ursäktande. Men det vore ett stort misstag att hata den olycklige, som begått brottet i fråga. Han är värd medkänsla mer än klander. Det är inte vår sak att klandra honom, men det är vår plikt att omöjliggöra för honom att föröva dylikt igen. Vår inställning skall vara densamma som en människa intar gentemot ett vilddjur, som angriper hennes barn. Hon skulle inte hedra det med sitt hat, utan skulle oskadliggöra det. Vi bör känna stor sorg för de olycksaliga människor, som begått dylika brott, emedan vi inser vad det måste bli för skörd av dem. Det är fruktansvärt att kvinnor och barn massakreras, kanske mer fruktansvärt för deras närstående än för själva offren, men det är allra värst för brottets föröväre. Med dessa skall vi hysa den största medkänsla, eftersom deras lidande till sist blir betydligt värre.

Så långt det står i vår makt skall vi vidtaga åtgärder för att hindra att det gjorda upprepas, men vi får icke hysa något hat. Det är ett fall av *noblesse oblige*. Vi står omätligt högt ovanför det slags människa, som gör något dylikt; vi är tidsåldrar före henne i evolutionen; vårt avstånd till henne är ungefär hennes avstånd till djurriket, och då det så är, bör vi visa vår högre utveckling genom att inte delta i hatets lidelse.

Vi kan studera känslans verkningar endast om vi avskiljer oss från den, om vi ställer oss vid sidan om, försöker styra känslan och lära av den. Vi får inte låta oss ryckas med i någon dylik strömvirvel av masskänsla, utan vi måste försöka se var den är orätt och göra vad vi förmår för att rätta till den. Många människor, som står under påverkan av en sådan stark lidelse, uppfattar oss som ganska likgiltiga och känslolösa. Det är rent av möjligt att de ibland anser oss brista i fosterländskhet, om vi vägrar hata. Detta är naturligtvis inte logiskt, men så är människor inte logiska när de påverkas av dylika starka vågor av hat. Vi kan klargöra för dem att fosterlandskärleken inte kräver av oss att hata andra länder och folk, men ibland inser de inte att vi kan älska vårt eget land utan att därmed tvingas hata ett annat.

Vår inställning till dessa ting liknar mycket den vi bör intaga till små barns bekymmer. Ett barn har sönder en docka och råkar in i en storm av sorg och saknad därför. Vi gör allt vi kan för att visa medkänsla med barnet, men vi är alldeles filosofiska, vi deltar inte i sorgen eller saknaden. Vi blir inte förtvivlade därför att en docka är trasig eller därför att den ena eller andra lilla händelsen inträffat i barnets skolliv. Vi inser att det finns en framtid och att i jämförelse med denna framtid alla dessa småsaker går över och saknar större betydelse, även om de för barnet är oerhört viktiga. Vi försummade vår plikt, om vi inte visade medkänsla, men vi vore

dåraktiga, om vi kände lika starkt som barnet kände – då uppförde vi oss själva barnsligt.

Det är exakt detsamma med den människa som lär sig att förvärva en filosofisk inställning. Hon hyser medkänsla med dem som är så lidelsefullt upprörda över dessa ting, men hon själv låter sig inte bringas ur fattningen. Liksom man säger till barnet: ”Bry dig inte om det där, det blir bra till sist”, borde vi säga till dem som låtit sig dragas med av dessa känslor: ”Om ni bara ville tro det, så kommer allt att bli bra och gå bra.” Om vi säger detta, så betraktar man oss som om vi saknade medkänsla, men det är alldeles sant. Vi finner det ofta svårt att inte förundras över hur människor kan vara så blinda. Vi ser hur de blir våldsamt upprörda över saker, som inte är ett dugg viktiga. De är ofta människor med lysande möjligheter, men dessa ser de inte, och de låter sig överväldigas av oförnuftiga begärs svallvågor. Vi kanske gjorde detsamma för tusentals år sedan. Därför lär vi oss att vara tålmodiga i förståelsen av att detta är ett stadium i medvetenhetsutvecklingen, ehuru ett stadium som rymmer många oönskade ting. De av oss, som alltjämt löper fara att ge efter för dylika emotioner, måste alltså taga sig samman och säga: ”För tjugo inkarnationer sedan var detta kanske ursäktligt, men nu är tiden för detta förbi.” Om vi i vardagslivet ser en människa slösa all sin tid på nöjen, vet vi att detta kan ha varit rätt för henne när hon var tjugo år yngre men att hon nu borde skänka livets allvar sin tanke. Sammaledes bör vi ha höjt oss till en nivå, där våra känslor är av de högre slagen, där vi har den enda stora tanken om det arbete gud vill att vi skall göra.

7. Döda hungern efter växande.

Väx såsom blomman växer, omedvetet men ivrigt angelägen om att öppna sin själ för luften. Så måste du sträva framåt att öppna din själ för det eviga. Men det måste vara det eviga, som framkallar din styrka och skönhet, icke begäret efter växande. Ty i det ena fallet utvecklar du renhetens frodighet, i det andra fallet hårdnar du genom den våldsamma lidelsen för personlig storhet.

A.B. – På växandets senare stadium känner sig lärjungen öppnas mot det eviga och alltmer inse dess skönhet. Önskan att växa sig större än sin broder blir då omöjlig för honom. Innan han når detta stadium, svävar han alltjämt i fara på grund av storheten i det han redan uppnått. Om han tänker på sitt växande såsom hörande till det egna avskilda jaget och känner sig själv bli stor, kommer han nog att falla. Det enda sättet att undvika denna fara är att göra sig av med önskan att vara stor, att icke ge efter för önskan att växa för ens egen skull. Ty när lärjungen står på det mänskliga växandets högre stadium, måste han vara likgiltig för huruvida han växer eller ej. Han skall bry sig endast om det gudomliga livet och den gudomliga viljan och tänka endast på den glädje detta kan bringa alla som välkomnar det i sitt eget liv.

C.W.L. – Vi skall växa såsom blomman växer. Varför det? Därför att blomman växer osjälviskt, fullkomligt oegennyttigt. Den växer icke för att visa sig utan för att dess släkte skall bli större genom dess egen död. Den finns icke till för att erhålla frukt för sig själv, ty frukten kommer ej förrän blomman är död. Dess växande är helt och hållet för andra, framtida individ av dess art, icke för den själv. Det är alltså inte genom att tänka på oss själva utan genom att arbeta för andras bästa, som vi måste sträva framåt. Den enda stora idén – den om att hjälpa till i logos’ arbete – måste draga oss framåt. Vi måste arbeta för att förvärva alla dygder och förmågor helt enkelt för att kunna vara till gagn i hans tjänst, genom att glömma oss själva i osjälviskt arbete växer vi såsom del av helheten, och så ”utvecklas i renhetens frodighet”.

KAPITEL 6

NIONDE, TIONDE, ELFTE OCH TOLFTE REGLERNA

C.W.L. – Så långt vi hittills hunnit i denna bok, har vi haft tingens negativa sida för ögonen. Vi har tillsagts att döda vissa begär, men nu kommer vi till den positiva sidan och får veta vad vi får och verkligen måste begära. Det kan förefalla oss märkvärdigt att vi behöver

tillsägas att begära något. De som studerat de indiska böckerna, minns att detta är en sak, där även upanishaderna har skiljaktiga uppfattningar. En upanishad uttalar skarpt ogillande av allt slags begär. Den hävdar att vi måste avstå även från att begära det rätta, eftersom vi överhuvudtaget icke får föredraga det ena framför det andra. En annan av dessa betydande skrifter anvisar att vi måste äga begäret för framåtskridande och säger att när alla begär övervunnits utom begäret efter själens växande, kan människan inte mera erfara sorg. Vi kan förlika dessa båda ståndpunkter, om vi uppfattar att den första innebär att om vi äger begäret att medverka i också det högre arbetet för världen såsom sårjag och tänker på oss själva och de stora ting vi kan uträtta, så finns det alltså en anstrykning av avskildhet, men att om vi tänker på oss själva såsom delar av mänskligheten och såsom vinnande vårt framåtskridande för den mänsklighets skull, varav vi är delar, och det inte längre finns någon tanke på det egna jaget, så har vi höjt och renat vårt begär till en strävan, som är alltigenom önskvärd.

9. Begär endast det som finns inom dig.

Ty inom dig finns världens ljus – det enda ljus som kan spridas över vägen. Om du är oförmögen att uppfatta det inom dig, är det gagnlöst att söka det annorstädes.

Den tanke, som uttrycks i denna kommentar, är gemensam för alla religioner, även om den formulerats olika i dessa. Vi har den i kristendomen, men i regel synes bara de kristna mystikerna ha förstått den. Vi har den i den sköna psalmversen:

Though Christ a thousand times in Bethlehem be born
But not within thyself, thy soul shall be forlorn;
And on the cross of Calvary He hangeth but in vain,
Unless within thy heart it be set up again.

Om Kristus i Betlehem så föddes tusen gånger om
Men icke i dig själv, så vore din själ förlorad.
Och på Golgatas kors hängde han förgäves,
Om ej i ditt hjärta det sattes upp igen.

Det är lätt att inse vad detta betyder. Om en människa inte tror på sin egen inneboende gudomlighet, finns intet hopp om framåtskridande för henne, eftersom hon då icke hade något inom sig som hon kunde arbeta med, icke något inom sig som kunde lyfta henne till något högre. Men om hon vet att hon inom sig har den underbara kristusprincipen, så inser hon att utvecklandet av denna gudomlighet endast är en tidsfråga och att hennes egen del i arbetet är att få sina yttre höljen i harmoni, så att den inre härligheten kan lysa igenom. Detta är innebörden av orden: "Kristus i eder, hoppet om härlighet." Hoppet att vi inom oss har denna gudomsgnista. Den människa, som vägrar tro att hon inom sig har detta, ställer ett oöverstigligt hinder på sin egen väg, och det förblir där tills hon insett sitt misstag.

Det är förvisso sant att frälsningen kan vinnas endast genom Kristus – men därmed menas inte en människa, som levde och dog, utan kristusprincipen inom oss. Vår frälsare finns inom oss. Detta är den sanna kristna läran, som vi kan stödja med citat ur många texter. Alla de sätt, på vilka nutidens framställning av kristendomen – om man så får säga – farit vilse och gjort sig löjlig, beror på att denna stora tanke missuppfattats. Vi måste alltid minnas att kristendomen började med den härliga gnostiska filosofin, men att de okunniga bland dess anhängare vägrade att i sin religion taga med något som övergick deras förståelse eller något som det tog många års studier att lära sig. Därför drev de ut de stora gnostiska doktorerna såsom heretiker. De tillämpade på religionen den okloka metoden att nå ett avgörande genom omröstning med majoritetsutslag, med katastrofala följder.

Ursprungligen ägde kristendomen en mycket skön filosofisk lära – en och samma filosofi, som ligger till grund för alla religioner. När evangelieberättelsen, som var menad såsom en allegori, nedsattes till en skenbart historisk skildring av en mans levnad, blev religionen obegriplig. Följaktligen har alla de texter, som i själva verket syftar på denna tingens högre sida, förvrängts och stämmer därefter naturligtvis inte överens med den sanning som ligger bakom tanken.

Emedan kristendomen glömt mycket av sin ursprungliga lära, är det i våra dagar vanligt att förneka att den någonsin ägt en esoterisk lära. Det finns emellertid tillräckliga bevis för att övertyga den oförvillade studerande om att denna högre kunskap fanns och var välkänd för apostlarna och kyrkofäderna. Jag kan ej gå in på detta fullt ut just nu. Må det räcka med anmärkningen att Origenes, den störste av kyrkofäderna, hävdar den hemliga lärans existens. Han gör skillnad mellan den ”folkliga oförnuftiga tron”, som leder till det han kallar den ”somatiska kristendomen”, och den ”andliga kristendomen”. Med ”somatisk kristendom” menar han tro, som bygger på evangelieberättelsen, och tillägger att det är en mycket god lära för massan men att den andlige kristne har gnosis och således förstår att alla händelser som omtalas däri – födelsen, dopet, förklaringen eller upplysningen, korsfästelsen, uppståndelsen och himmelfärden – inträffade icke en gång på en viss plats, utan är steg på den vandring varje kristen gör, alltmedan han skrider framåt i sitt andliga liv.

Den nutida renlärigheten bygger alltså sina trossatser på den utvecklade mängdens okunniga tro och framhårdar i att icke kännas vid det som numera återstår av dess en gång storslagna arv i gestalten av det fåtal oskattbara brottstycken av den gnostiska läran. Sedan den mistat den högre tolkningen, gör den en förtvivlad ansträngning att framlägga den lägre i ett begripligt skick, men det går inte. Esoterikstuderande har den kunskap som sätter dem i stånd att tolka alla dessa underliga läror och se mening och skönhet också i gatupredikantens enkla och olärda utsagor, eftersom de förstår vad han skulle mena, om han blott visste litet mera i ämnet.

Det vi skall begära är således det som finns inom oss hela tiden, vi finner det icke på annat håll. Alldeles samma tanke framlades för oss för länge sedan i det gamla Egypten. Där samlade man alla religionens ideer i det ”dolda ljuset” och det ”dolda arbetet”. Det ”dolda ljuset” var det ljus som finns i varje människa, och det ”dolda arbetet” var det som skulle möjliggöra för henne att manifesteras, frambringa det ur sig själv och sedan hjälpa det att utvecklas även hos andra. Detta var hjärtpunkten i deras religion – att ljuset finns där, hur övertäckt det än må vara; och hur hopplöst det än må se ut, består vårt arbete i att draga slöjorna åt sidan och låta ljuset skina fram.

Människor gör ofta misstaget att söka efter det på annat håll. De säger: ”Vi vill att mästarna hjälper oss, vi vill att mästarna höjer oss.” Men jag säger med den största vördnad och aktning att mästaren inte kan göra det, att inte ens logos själv kan göra det. Mästaren kan säga oss hur vi kan höja oss själva. Förfarandet är exakt analogt med hur man förvärvar muskelstyrka. Ingen kan göra det åt någon annan, men om han äger kunskapen, kan han säga den andre hur denne själv kan göra det, och det är all hjälp den andre kan få utifrån. En annan människa kan säga oss att hon följt vissa regler, utfört vissa övningar och funnit att de medfört goda resultat. Mästaren eller den framskridne lärjungen kan också otvivelaktigt låta oss få del av kraft, som underlättar vårt arbete, men det är också allt. Detsamma gäller hela vägen. Om vi icke inom oss känner förmågan att gensvara på naturens skönhet och härlighet, så går oss denna skönhet och härlighet förbi. Om vi icke kan se gud inom oss, är det gagnlöst att söka honom utom oss. När vi förverkligat oss själva såsom del av honom, då skall guden i det inre motsvara guden i det yttre och skall vi börja bli till verkligt gagn i hans verk, vilket, när allt kommer omkring, är vårt huvudsakliga mål i livet.

10. Begär endast det som finns bortom dig.

Det finns bortom dig, ty när du når det, har du mistat dig själv.

C.W.L. – Detta är återigen ett yttrande, som har sitt motstycke i den kristna läran. Kristus själv säger alldeles tydligt: ”Den som finner sitt liv, skall mista det; och den som mister sitt liv för min skull, skall finna det.” Detta sker om och om igen på olika stadier. Betrakta en världslig människa, som lever sitt vanliga liv, vilket till mycket stor del är ett känslornas liv – i vissa fall är det helt och hållet de lägre känslorna. Så snart hon börjar förstå tingens högre sida, inser hon att det finns något högre och ädlare än detta liv. Men hon finner också att hon egentligen inte

kan fatta detta högre, såvida hon inte är villig att lägga detta lägre och grövre liv bakom sig. Hon måste mista det lägre för att vinna det högre.

På nästa stadium lever människan till stor del i det mentala. Hon inser att det egentligen är ovärdigt att kastas än hit, än dit av lidelsernas svall och att intellektet borde välja mellan och behärska emotionerna och tillåta bara dem som det godkänner för framåtskridandets skull. Därefter når hon bortom detta och finner att icke heller intellektet är alldeles tillfredsställande, utan att det finns ett högre slags liv än det mentala. Gradvis börjar hon då leva i det kausala och att betrakta allt från dess ståndpunkt, vilket är ett mycket stort steg framåt. Men till sist räcker inte ens detta till för henne. Hon inser att det finns en enhet, som ligger bortom detta stadium, och därmed börjar hon få någon erfarenhet av buddhivärlden, och när hon når denna, skall ingenting lägre någonsin tillfredsställa henne igen.

Även den underbara buddhimedvetenheten skall i sinom tid övervinnas. Bortom den finns ätmavärldens, nirvānas medvetenhet. Ovanför och bortom denna är monaden. De som ännu inte är adepter, ser monaden manifesterad såsom trefaldig ande i världen närmast lägre dess egen, men när de förvärvat adeptskapet, har monaden och jaget blivit ett och är de medvetna såsom monaden – den gudomliga gnistan.

På vart och ett av dessa stadier tycker vi oss ha fattat sanningen och inträtt i det verkliga livet, men snart nog inser vi att det finns något ännu högre, ånyo lika högt som det låg bortom vår dittillsvarande erfarenhet. Hela vägen uppåt måste vi släppa det lägre, innan vi egentligen kan vinna det högre. Det vill säga, vi måste mista det liv vi känner, innan vi kan nå det högre liv vi hoppas förvärva. På varje högre stadium vi når finner vi att vi mistat det jag vi tidigare känt, emedan vi övervunnit det. Vi har mistat det genom att finna ett högre jag.

Det står skrivet i böckerna att vi blir ett med logos, ingår i honom. Om detta slutresultat vet vi intet, men så mycket kan några av oss säga av egen erfarenhet att många dylika föreningar på olika nivåer sker under det att vi skrider framåt, och i var och en av dem förefaller det som om vi helt och hållet förenades med det högsta vi då kan nå, likväl mister vi därigenom aldrig något av vårt verkliga jag. När vi stiger upp i exempelvis det buddhiska medvetandet och förlorar kausalkroppen, har vi mistat det lägre livet, men detta var aldrig mer än en mycket otillfredsställande yttring av en liten del av oss. Allt vi vunnit genom den långa följderna av liv finns alltjämt kvar. Det vi avlagt är bara den yttre form, vari våra olika egenskaper kom till uttryck. Vi har fortfarande egenskaperna, på en högre nivå, och de lyser fram med än större glans, men den form som bar dem har försvunnit. Eftersom människor så genomgående identifierar livet med formen, synes det många av dem att intet skulle bli kvar, om de förlorade denna form. Tvärtom är det så att ingenting som vunnits någonsin går förlorat.

11. Begär endast det som är ouppnåeligt.

Det är ouppnåeligt, emedan det alltid viker undan. Du skall inträda i ljuset, men du skall aldrig beröra lågan.

C.W.L. Detta betyder inte att det högre vi eftersträvar är ouppnåeligt, utan att vi, när vi nått en höjd, alltid ser ännu en topp bortom denna. Vi kommer gudomen allt närmare, blir ett med honom på allt högre nivåer, men lågan, hans verkliga medvetenhet, skall vi aldrig beröra. Det finns många stadier på vägen, och de blir allt svårare att beskriva i sin skönhet, medan vi stiger. Till vilken höjd vi än stiger i vår medvetenhet, till vilken härlighet vi än kan höja oss, ser vi likväl alltid något ännu härligare bortom detta. Lågan viker alltid undan. Så långt all kunskap vi har når, är denna kedja av tilltagande härlighet och skönhet ändlös. Måhända är det till föga gagn att spekulera häröver. Herren Buddha sade för länge sedan att det var gagnlöst att tala om begynnelse och slut, emedan "Slöja efter slöja skall lyftas, men det måste vara slöja efter slöja där bakom."

Jag önskar att jag kunde klargöra för envar, lika fullt och levande som jag själv uppfattar den, denna absoluta visshet om det framåtskridande som förestår, om dess underbara härlighet och skönhet och makt och vishet och kärlek, hur det steg för steg höjer sig och blir allt svårare att

beskriva här nere och allt härligare, skönare och sannare där uppe. Vägen till det går genom osjälviskheten. Först när vi reser oss ur det lägre jaget och går upp i det högre livet, i det vidare, universaljaget, öppnas vägen och finns det ingen gräns för den härlighet och glans som människan då kan uppnå.

KAPITEL 7

TRETTONDE, FJORTONDE, FEMTONDE OCH SEXTONDE REGLERNA

13. Begär ivrigt makt.

C.W.L. – Chohanens kommentar till detta är:

Och den makt, som lärjungen skall begära, är den som får honom att synas såsom intet i människornas ögon.

Den makt, som får oss att synas såsom intet i människornas ögon, är makten till självutplåning i arbetet – att göra det utan att önska något erkännande för det. Många vill stå i första ledet. Detta betraktas ofta såsom blott ett slags oskadlig fåfänga, men det betyder att de ännu icke har glömt det lägre jaget.

Lärjungen söker inte erkännande för något han gör. Han söker få arbetet gjort, och bara det blir gjort, bryr han sig icke det ringaste om huruvida han själv eller någon annan får beröm för att ha gjort det. Om han måste träda fram och samla människor omkring sig, gör han det, men inte därför att han vill ha något erkännande för det. Han vet att det alltid är bäst att hålla sig i bakgrunden, om möjligt.

Det är alltid bäst att inte alls tänka på resultat, utan att göra det bästa vi förmår och glömma oss själva. All esoterisk undervisning leder tillbaka till detta enda, grundläggande faktum – glöm det lägre jaget och sätt i gång med att arbeta. Somliga tänker ständigt på sitt eget framåtskridande. Det är förvisso bättre att tänka på att göra framsteg i det andliga än att önska världslig rikedom, men det är alltså själviskhet, låt vara i en mer förfinad form. Min egen erfarenhet skulle säga mig att det allra bästa sättet att komma framåt är att glömma allt om sitt eget framåtskridande och ägna sig bara åt mästarens arbete. Om man gör detta, följer det övriga av sig självt. Det är den gamla sanning som uttalats i evangelierna: "Nej, söken först efter hans rike och hans rättfärdighet, så skall också allt detta andra tillfalla eder." Detta är helt och hållet sant: detta andra skall tillfalla oss. När vi inte ser till framstegen, finner vi plötsligt att vi faktiskt gjort sådana, och det är också gott.

När en människa först ser vad livet i kausalkroppen egentligen är för något, inser hon även till vilken stor nytta hon kunde vara i det tillståndet, hur många arbetsområden det finns, där hennes verksamhet kunde komma till uttryck. Då kan hon mycket väl känna sig hågad att fråga: "är det inte bättre, om jag gjorde detta nya och lysande arbete, som jag nu ser yppa sig för mig?" Jag har gjort till vana att söka mästarens råd eller önskan, så jag snart sett något, som syntts vara ett stort tillfälle som yppar sig och då likväl möjligheten funnits att det hade varit ännu bättre att avstå därifrån. Jag skulle säga: "Mästare, vad vill du att jag gör?" Ofta blev hans svar: "Det är din sak att avgöra det." Då återstår bara att bruka sitt eget bästa omdöme. Ingen regel kan ges för dylika fall. Jag skulle ändå vara hågad att pröva det högre, men det måste ihågkommas att vi varnas om och om igen: "Låt inte begäret om egen utveckling stå i vägen för det nyttiga arbete du kan utföra. Din utveckling kommer i sinom tid." Jag har alltid följt denna plan, och jag tror att det är den säkraste inställningen.

Genom det arbete vi utför i denna anda av självglömska vinner vi den makt som låter oss synas såsom intet i människornas ögon. Låt oss, om så behövs, välkomna förödmjukelsen, ty den hjälper oss att ställa personligheten utom synhåll, och det är vad som mest av allt behövs. När tillfällen yppar sig, måste vi gripa dem, men vi bör alltid tänka: "Det är inte mitt verk, det är mästarens verk." Det har ingen betydelse vem av dem som följer mästaren som har företrädet

att utföra ett särskilt arbete för honom. Det är vår sak att vaka över att vi inte försummar något tillfälle att göra något av hans arbete.

Vi bör förstå att det inte finns något litet eller stort i hans arbete, utan att allt, hur litet det än är, som göres och framläggs för honom, är i hans ögon lika viktigt som det som i världens ögon är en långt större prestation. Vi är nog en smula benägna att vilja göra det som vi tror vara det större arbetet. Så är det, eftersom vi icke inser att arbetets alla delar är lika nödvändiga. Inse för ett ögonblick hur han måste blicka ner på det hela från sin hisnande höjd av större makt och kunskap. Dessa arbetets alla delar ser därifrån mycket små ut, men de har alla sin givna plats i helheten.

Alla de problem i livet som synes komplicerade, om icke obegripliga här nere, blir långt enklare, när de betraktas från en högre värld. Detsamma gäller om mycket lägre nivåer av medvetenhet. När man undersöker mikroskopiska varelser, sådana som lever i en vattendroppe, finner man komplexa och sköna livsformer. Ju längre man tränger in i dessa oändligt små ting, desto mer upptäcker man av deras häpnadsväckande komplexitet. Man undrar hur dessa världar kan vara enkla ens för gudomen själv, och likväl är de det, ty när vi betraktar dem från också dylika högre synpunkter, som vi kan nå, ser vi att det handlar om sammansättningar och förningar av det enda livets sju krafter, som frambringar allt detta underbara. De faktorer, som medverkar i detta frambringande, är få och enkla. Därför gäller att ju högre man stiger, desto mer kan man förstå, och det som här nere förefaller ofattbart visar sig vara alldeles inom räckhåll, när det betraktas med en högre världs högre medvetenhet.

Vi kan vörtnadsfullt och rimligen antaga, tror jag, att logos kan hålla hela sitt system samtidigt i sin tanke och utan någon svårighet se vad som utföres i varje yttersta förgrening av det. Hela systemet i hela sin mångfald måste vara omedelbart självklart – något som man så att säga kunde skriva ner på ett ark papper. För Manu och Bodhisattva måste arbetet med att forma och leda människoraserna, vilket för oss synes så invecklat och även förvirrande, vara alldeles klart och självfallet.

Vår sak är att tjäna mästaren på vårt lilla område. Detaljerna är vår sak, icke hans. Vad han vill är att hela arbetet utföres väl. Allt som vi kan göra för att det så skall bli är vår del däri. De som står honom närmare i tanken och genom en dylik samhörighet något vuxit in i hans inställning till den, är alltid ivriga att göra något, hur enkelt det än må vara, som kan synas vara till gagn. Vi kanske kan skriva ett litet brev, som ändrar en människas livsinriktning. Eller vi kan hålla ett föredrag och söka ändra ett hundratal människors uppfattning och inte lyckas. Det lilla brevet är ett verkligt arbete. Somliga av oss är kanske så upptagna att vi inte kan göra något personligen. I ett dylikt fall tjänar vi nog pengar, och kanske vi kan då skänka pengar, så att andra kan utföra arbetet. Det finns väldigt många små sätt man kan arbeta på. Det finns ingen anledning att vänta på det stora tillfället i tanken att när detta kommer, skall vi vara redo att gripa det. Det är mycket troligare att vi är redo, om vi redan gjort till vana att alltid göra de små saker vi kan göra nu.

En människa, som arbetar utan tanke på egna intressen och alltid är villig att stå kvar i bakgrunden, missförstås ofrånkomligen av världen. Folk förstår och beundrar en man som äger en stark vilja och föresätter sig att bli känd och berömd, att göra intryck, och som armbågar sig fram till en position i täten. Enligt deras sätt att se har en dylik lyckats. Han har visat världen att han är stark. Esoterikern kan i verkligheten äga en mycket större kraft men visar den inte på det sättet. Han söker vanligen utplåna sig själv. Han inser att en av de största egenskaperna är att veta när man skall stiga åt sidan, att veta när man skall låta den gudomliga makten utföra sitt verk utan att fördärva och hindra det genom att ställa sig i vägen för det. Det förefaller så enkelt, och likväl visar faktum att det finns hundratals, som arbetar och inte kan göra det, att det verkligen är något mycket svårt.

Den världsliga människan betraktar nog esoterikern såsom en människa, som inte har någon särskild viljekraft, såsom någon som alltid är beredd att stiga åt sidan. Det är han också, vad

gäller de mindre tingen i livet. Han låter andra få sin vilja fram i saker, som inte betyder något. Han är rent av villig att låta sig styras av dem i viss mån. Men när det gäller en principsak, är han orubblig. Han bryr sig icke det ringaste om vad andra säger. Människor, som talar och spekulerar om andra, har fel i nio fall av tio, så vad har det för betydelse vad de råkar tänka om oss? Såsom Tennyson säger, "Låt dem rasa." Naturligtvis menar jag inte att vi borde fullständigt strunta i alla världsliga konventioner. I början ansåg somliga medlemmar av teosofiska samfundet att det var rätt att framstå såsom avvikare från andra i att bära aftondräkt och liknande. Vi behöver inte kränka samhällets seder på dylikt sätt. Dessutom anser jag att om vi vill främja våra ideer, måste vi avstå från att stöta oss med världen onödigtvis. Det är inte ett gott och förnuftigt handlingsätt att våldsamt angripa andras uppfattningar. I sådana fall, där ingen princip är berörd, måste vi ge vika, helt enkelt därför att det inte är någon mening med att öppet trotsa rådande seder och bruk.

I alla princip saker måste vi intaga en bestämd hållning. Exempelvis är sträng vegetarism en princip hos oss, emedan vi anser denna i alla avseenden bäst, inte bara för oss själva utan för hela den omgivande världen. Det blir en smula obekvämt, när vi besöker en restaurang eller befinner oss på resa, men vi låter oss inte bekomma av dylikt bagatellartat omak, utan håller oss till vår ståndpunkt. Men i ett stort antal andra ärenden, som i verkligheten inte har någon betydelse, besparar vi oss förtret genom att anpassa oss till tidens vanliga seder. Ett annat exempel gäller klädedräkten. Den moderna människans klädedräkt är särskilt ful, obekväm och ohälsosam, men det besparar oss omak att använda den. Om vi motsätter oss den och anlägger någon, som må vara aldrig så förnuftig, estetiskt tilltalande och bekväm, skulle vi likväl tilldraga oss oönskad uppmärksamhet och nog betraktas såsom mer eller mindre förtryckta. Detta är inte värt att göra. Det är bättre att inte väcka onödigt uppseende genom gå till storms mot obetydligheter. Men när frågan gäller en principsak, måste vi bestämt hålla fast vid vad vi anser vara rätt.

Om vi kunde intaga en fullständigt opersonlig inställning till allt arbete, skulle det vara oss till mycket stor hjälp. Ruskin talar om detta ifråga om konsten. Han säger att självberöm och inbilskhet visserligen är ytterligt vulgära men att överdrivet självföröringande blott är en annan form av vulgaritet. Vi bör sikta på det slags sinnesförfattning, vari vi kan betrakta arbetet utifrån och säga: "Oavsett om detta är mitt eller ert eller vems det än är, är det också gott." Vi måste kunna berömma ett gott arbete, när vi ser det, inte emedan det är vårt eller vår väns eller emedan det bär en stor människas namn, utan just emedan det är gott och därvid helt och hållet bortse från frågan om vem som utfört det. Det är nog tyvärr så att vi inte alltid gör detta. Om vi citerar något, är det inte alltid därför att det är träffande och vackert, utan därför att madame Blavatsky sagt det eller dr Besant skrivit det.

Det finns emellertid en sida av det som är alldeles rätt och riktig. När människor råkar på ett yttrande om något, som de inte vet något om och inte kan sanna för sig själva, är det viktigt för dem vem som sagt det. De kanske då säger: "Dr Besant gjorde detta uttalande. Jag har ett starkt skäl att antaga att hon vet allt om detta, därför godtar jag hennes uttalande." När allt kommer omkring, är detta inte mer än vad vi gör ifråga om vetenskapen. Det finns i vetenskapen många fakta, som vi inte är i stånd att själva bevisa, men eftersom vissa framstående män undersökt dessa ting och kommit till vissa slutsatser, godtar vi dem. Men när vi betraktar ett skönt etiskt uttalande, har det ingen betydelse om det härrör från Bibeln, Bhagavad-gītā, Koranen eller Veda, utan vi bör godtaga det för dess eget värde. Det är då fråga om att uttalandet är träffande och att den uttryckta tanken är skön och god.

Liksom vi godtar saker och ting eller söker göra det för vad de är värda, måste vi söka värdera vårt eget arbete för vad det är värt och inte anse att det nödvändigtvis måste vara väl utfört, därför att vi gjort det. De flesta människor, som kan utföra något arbete mycket väl, känner även det egna arbetets ofullkomligheter. När någonting är gott, bör vi med glädje medge att det är gott. När vi ser fel och brister hos vårt eget eller någon annans arbete, bör vi icke tveka

att säga: ”Jag håller inte med. Jag anser att detta kunde ha gjorts bättre.” Det är gott och väl att intaga den tankens inställning som inte bryr sig om varifrån något kommit, om det är något gott, och även inte tvekar att förkasta det dåliga, när det härrör från en själv.

Detta är sannerligen svårt, ty när det är fulländat utfört, betyder detta att människan skådar ner på denna lägre värld från jaget. Också bruket av det mentala ger mycket av denna kraft, ehuru vi får det fulländat först i kausalkroppen. Det mentala kan öva urskillning, och om vi brukar det från den högre ståndpunkten och inte låter det grumlas av personlig känsla, är det något utmärkt och skönt, när det fullt utvecklats. Vi är ganska stolta över vår intellektuella utveckling i denna femte rotasens femte underrad, som betonar det mentals arbete med urskillning, men det vi kallar intellektet är blott något mycket obetydligt i jämförelse med det som kommer att utvecklas under loppet av nästa rund, som verkligen skall ägnas åt intellektet. Vi är stolta över det mentals prestationer, och icke utan visst skäl, ty det har utfört underbart arbete i vetenskapen och med uppfinningar. Men endast de som kan blicka in i framtiden och även sett mästarna, vilka är framtidens människor, inser vad vi kommer att vara kanske under loppet av några tusen år. Jag kan vittna om att den högsta intellektuella aktivitet vi nu uppvisar är en barnlek i jämförelse med vad denna blir i framtiden. Det är alltså tydligt att lysande utsikter yppas för oss.

Det som den vanliga människan kallar sitt intellekt är uteslutande den lägsta delen därav. I hennes intellekt finns fyra underavdelningar, bestående av mentalvärldens sjunde, sjätte, femte och fjärde molekyllager. Hon använder dock praktiskt taget bara det lägsta eller sjunde molekyllagets mentalmateria. Detta materielager står emotionalvärldens materia mycket nära. Därför är alla hennes tankar färgade av avspieglingar från emotionalvärlden och alltså mycket uppblandade med emotioner, känslor och begär. Mycket få människor kan ännu befatta sig med sjätte molekyllagret. Våra stora vetenskapsmän använder det förvisso mycket, men tyvärr blandar de det ofta med materia av lägsta molekyllagret, och då blir de avundsjuka på andras upptäckter och uppfinningar. Om de kan höja sig till femte molekyllagret, är de redan mycket friare från risken av att snärjas av det emotionala. Om de kan höja sig till fjärde molekyllagret, som är mentalkroppens högsta materielager, befinner de sig i mitten av mentalvärldens materielagerammansättning, och då är kausalkroppen dem som närmast. De är då fjärran från möjligheten att deras tankar påverkas av emotionala vibrationer.

Vi kan förstå hur dessa ting fungerar. En vibration mottas lättast av det som är i samklang med den. Om en människa känner vrede, löper hon risken att röra upp känslan av vrede i emotionalkroppen hos andra, omgivande människor. Detta stör då även deras lägsta slags tankar men berör inte deras högsta slags tankar, om de har dylika – och de flesta har det ännu inte. En av de uppgifter, vi såsom studerande söker utföra i vårt tänkande och vår meditation, är att väcka mentalkroppens högre slags materia och få denna att fungera. De som regelbundet mediterar på mästarna och därmed förbundna ting, måste i någon utsträckning använda mentalkroppens högre slags materia, och ju mer denna används, desto mer blir våra tankar opåverkade av begär, lidelser och andra emotioner. Men eftersom de flesta människor inte når dit, är den stora massan tankar i världen mycket färgad av begär och de flesta tankeformer vi ser laddade med emotional- såväl som mentalmateria.

Vi lever alla alldeles för tätt tillsammans med följderna att andra människor påverkar oss, även om de inte tänker på oss. Givetvis påverkar vi dem i vår tur, och vi bör alltid bestämt försöka påverka dem i riktning mot det goda. Om föresätter oss att vara ett centrum av yppersta frid och kärlek, blir vi till mycket stor hjälp för alla som omger oss. Men så länge vi är centrum för begär och själviska känslor, omöjliggör vi utvecklingen inte bara för oss själva utan för alla i vår närhet, och detta är något mycket allvarligt. Varje aspirant bör noga beakta att han hindrar andra att skrida framåt, om han ger efter för detta personliga begär.

Självutplåningens makt är ouppnåelig, så länge vi inte rensat ut allt personligt begär. Vi talar om vår hängivenhet för vårt arbete och för mästarna; detta är säkerligen inte för mycket att göra

för deras skull. Även om det måste till en mycket stor ansträngning, bör vi vara villiga att göra den för dessa storas skull, vilka gjort så mycket för oss, genom vilka all esoterisk undervisning kommit oss till del. Det handlar inte om att skänka dem tillfredsställelse genom att göra dessa ting – även om de säkerligen gläds över att se hur de, som de söker hjälpa, skrider framåt – utan det är även sunt förnuft. Om vi vill hjälpa till i evolutionen, är det första och nödvändigaste att vi tar itu med oss själva. Vi måste vinna denna kontroll över det lägre jaget som låter oss framstå såsom intet i människornas ögon. Må det så vara; många av de stora krafterna verkar utan att synas. Vi kan vara bland dessa krafter, och som sådana kan vi kosta på oss att synas obetydliga i världens åsyn.

14. Begär innerligt frid.

Den frid du skall begära är den heliga frid, vilken intet kan störa och i vilken själen växer liksom den heliga blomman på den stilla tjärnen.

C.W.L. – Denna korta aforism är nära knuten till den föregående. Den makt vi tillsägs att begära leder till frid. Om vi inte har makt över oss själva, kan vi inte ha någon frid.

Först när vi vunnit frid kan vi ge andra den. Att kunna göra detta är förvisso en av de största och skönaste av alla förmågor. De flestas liv är fyllt av oro och ångslan, av avund och svartsjuka. Hela tiden är de liksom en virvel icke blott av känslor utan även av otillfredsställda begär. Många av dem som börjar studera esoteriken, det viss säga studera den verklighet som ligger bortom, väntar sig alltjämt kunna fortsätta leva detta slags liv. Till och med några av dem som säger sig ha studerat esoteriken i årtal och söker nalkas mästarna, kan tydligen ännu inte avstå från sina begär. De gör inget allvarligt menat försök att frigöra sig från alla sina dåraktiga och störande känslor, och sedan undrar de varför de inte gör några framsteg och varför andra synes gå om dem. Hur kan de vänta sig göra framsteg, förrän de lämnat allt dylikt bakom sig? Förrän vi blivit alldeles fria från dylika störningar, är det alldeles omöjligt att göra något verkligt framsteg i högre mening. Om vi vill träda i förbindelse med mästarna, måste vi ha fullkomlig frid inom oss.

Det sägs att kamp är nödvändig för framåtskridande. Det är visserligen sant att det i själens evolution länge råder ett stadium, där den befinner sig i ett ständigt tillstånd av kamp och strid. När vi blickar tillbaka på det förflutna, kan vi se att framåtskridandet då skedde snabbare i ett liv av storm och strid än när förhållandena var lättare. I denna karaktärens grovhuggning lär sig människorna utan tvivel något av de besvär och svårigheter som drabbar dem och det motstånd de möter. De lär sina läxor av dem. Men på det högre stadium lärjungen nått har detta kampens tillstånd inte längre något värde. För det högre slagets växande är fullkomlig frid nödvändig. En mästare skrev en gång: "Lagen om de livsdugligastes överlevnad är lagen för djurens evolution, men offrandets lag är lagen för människans evolution." Många tror att de får frid, när deras galna begär tillgodoses, men av erfarenhet finner de att det inte är så. Då börjar de tycka att det är något sorgligt att de givit efter för dem och inser att de borde ha höjt sig över dem. Ingen frid vinner man genom att tillgodose begäret. Friden når man bara på ett sätt: genom att åsidosätta de lägre begären och utveckla den makt som får oss "att synas såsom intet i människornas ögon".

Det sägs här att den heliga blomman växer på den stilla tjärnen. Det är blott i stilla vatten, som lotusblomman kan utvecklas till det bästa. Den kan inte göra det, om den knuffas hit och dit av vind och storm. Det är endast i friden, som själen kan utvecklas. Lidelsens och begärets stormar är alldeles som de stormar som slår ner blommorna i fysiska världen. All utveckling av högre slag är liksom mycket ömtåliga blommor, och om den utsätts för lidelsens våldsamma stormar, krossas och försvinner de. Människor som alltid befinner sig i eller nära ett vredesutbrott, som ständigt ältar alla möjliga idiotiska personliga bekymmer, som alltid tänker på sina egna känslor och är fyllda av svartsjuka och avund på andra, kan inte utveckla de fina och ömtåliga blad och klängen som innebär framåtskridande.

Folk i allmänhet har mycket ringa vetenskaplig uppfattning om vad framåtskridande i eso-

terisk mening, verklig evolution betyder. Redan deras uppfostringsmetoder visar att de inte förstår det. Det finns ett visst mått av den evolution vi genomgått – ungefär upp till vildens nivå och litet högre än denna – som vi kan betrakta såsom ganska väl befast. Det vill säga vi skulle ej kunna falla tillbaka under denna punkt under några omständigheter. Men det växande, som når bortom denna – bortom den närapå djuriska delen eller i alla händelser lägre och emotionala delen av människan – handlar om en ytterst ömtålig utveckling av många slag. De ting, som skiljer den högt kultiverade och konstnärligt begåvade människan från den alldeles grova och outvecklade, är alla av mycket subtilt slag – föremål för långvarig, långsam och omsorgsfull odling. De är ömtåliga men mycket löftesrika skott, som knappast ens satt blommor och säkerligen ännu icke nått vad de kommer att vara i framtiden. Ogynnsamma förhållandens första vindpust förstör denna finare utveckling. Den okänsliga moderna uppfostran, där barnen skräms och ibland rent av misshandlas, slår sönder kulturens och förfiningens ömtåliga blomma, som själarna i dessa barnakroppar kan ha förvärvat under mycket lång tid i det förflutna – kanske tjugo eller trettio liv. Till följd därav blir barnen mycket lika primitiva vildar. De är ofta fulla av rädsla, hat och en stark känsla av bestående orättvisa, och all den finare utveckling, som egentligen markerar skillnaden mellan en senare och tidigare underrar, utplånas.

Människor inser icke det ringaste vad de gör, när de förstör dessa ting, vilket de så ofta gör. Jag ser jämt och ständigt gossar och flickor, som kanske är barn till vanliga föräldrar men själva är riktigt lovande, så att, om de finge en vårdad uppfostran och leddes på den rätta vägen, de skulle avgjort skrida framåt i detta liv. Men deras omgivning är fullständigt olämplig för en dylik utveckling, allt finare växande är avhugget och hämmat, och de vandrar genom livet som alldeles vanliga människor. Jag har sett fall, där detsamma skedde om och om igen i så många som femton till tjugo liv, så att det framsteg, som kunde ha gjorts i det första fallet, inte gjordes förrän i det tjugonde. Den hopade goda sådden av att på ett stillsamt sätt leva litet bättre i vart och ett av dessa liv gjorde det till sist nödvändigt att jaget försågs med en bättre omgivning och därmed fick sitt gynnsamma tillfälle. Men så långt vi kan se, kunde samma utveckling lika gärna ha skett tjugo liv tidigare, om blott omgivningen varit en smula bättre.

Det är sorgligt för dem som undertrycker dessa ömtåliga nyanser. Det finns nog inget värre brott än att trycka ner dem som försöker skrida framåt. Detta hör till det som Kristus menade, när han talade om synden mot den helige ande, den synd som icke förlåtes vare sig i denna värld eller i den kommande. Ordet ”förlåta” är dock en felöversättning. ”Överge”, ”lägga åt sidan” återger bättre innebörden. Vad som menas är fullt klart. Synden mot den helige ande är undertryckandet av den gudomliga anden hos människan. Den ger ett karmiskt resultat, som icke torde kunna rättas till vare sig i denna världstid eller kanske ens i nästa. Så allvarlig är den.

Många begår detta brott mot sig själva liksom mot sina barn. De ger inte det högre inom sig tillfälle att växa. Barn kan ofta se naturväsen och annat vackert, som äldre människor inte kan se. Det finns ingen orsak till att inte också de äldre skulle se dem, om deras känslighet inte hade förstörts genom det slags liv de ofta kastats in i. Ibland sker det att de senare i livet med stor svårighet börjar återvinna förmågan icke endast av klärvoajans utan även förmågan att uppskatta allt konstnärligt och skönt, alla de fina nyanser av känsla och förnimmelse som betyder kultur och verklig bildning.

Det som inverkar på det högre framåtskridandet är ytterst ömtåligt – så noga, så exakt balanserat att minsta knuff i fel riktning ger ett bakslag, som varar i veckor och månader. Det är möjligt att på en enda dag fördröja månaders utveckling. Alltså beror väldigt mycket på omgivningen. Man kan inte alltid räkna på att återfå samma slags omgivning, varför esoterikern alltid strävar efter att göra bästa möjliga bruk av de förhållanden han för tillfället befinner sig i, samtidigt som han är på sin vakt, så att inget av dem drar ner honom. I en av purānaerna sägs:

Utan kropp når ingen själens mål. Därför skall man taga vara på kroppen såsom en skatt och utföra goda gärningar. En by eller en åker eller ett hus eller god eller dålig karma kan man återfå – men denna kropp aldrig åter. *Garuda purāna saroddhāra* XVI, 17,18.

Somliga säger. "Jag kan inte göra så mycket i detta liv. Jag får försöka göra vad jag kan i nästa." Det är alltid gott att ha tanken på nästa liv och vad vi kan göra i detta för ögonen, men det är inte värt att lita för mycket på det, eftersom den karma var och en bär på säkerligen är mer eller mindre blandad, och detta gör sig understundom gällande i vågor. Vi kan vid vissa tillfällen ha karma, som ger oss en god omgivning. Därav följer inte att vi i nästa liv hamnar i lika goda förhållanden. På det hela taget är det sannolikt att vår skörd fortsätter i samma spår, men det kan också bli en anhopning av dålig skörd, nämligen då skördeinstanserna anser människan inte stark nog att bära den i detta liv men däremot i nästa, så att hon i detta kommande liv inte får så goda tillfällen.

Det är synnerligen klokt att gripa alla tillfällen som bjuds i det liv vi lever nu. Om vi gör det och därmed visar skördeinstanserna att vi tar vara på dem, får detta en betydande inverkan på vår skörd i nästa liv. Det blir ett slags fordran på goda omständigheter. Det är inte så klokt att antaga att vi, därför att vi får många goda tillfällen i detta liv, kommer att få dem också i nästa. Vi kan få, men vi kan också bli utan sådana. Jag tycker inte om att höra människor säga: "Jag är för gammal för att göra något i detta liv." Om vi gör gott bruk av det vi har och går framåt så långt vi förmår, skapar vi ett sakernas tillstånd, vari det vore mycket svårt för skördeinstanserna att inte åter ge oss goda tillfällen. Vi kan så dylik god sådd på något visst område, så att vi kan taga himmelriket med storm – vi kan förmå skördeinstanserna att så ordna vår skörd att tillfället måste komma, eftersom de orsaker, vi satt i gång, inte kan utlösas annat än på ett liknande område. Alldeles säkert är det bäst att göra fullt bruk av varje gott tillfälle som yppas för oss, så att vi inte genom att försumma det fördröjer vår evolution med några tusen år.

Några tusen år är inte mycket i själens långa liv, men vi vill inte försenas på det sättet. I boken *Lives of Alcyone* finner vi till exempel fallet med en ung man, som fick synnerligen goda tillfällen i samband med en individ, som sedermera blev en av de stora mästarna, i ett tempel i Egypten.

Dumt nog ödde han sin tid, kastade bort sina tillfällen och mistade dem. Hans vägledare sade då att han alltid skulle vara redo att åtaga sig honom igen, när han kom tillbaka. Det är först i detta liv, sex tusen år senare, som han kommit tillbaka. Detta slarv kostade honom åtskillig tid. Tänk på vad han kunde ha fått gjort på dessa sex tusen år, om han antagit erbjudandet. Vid den tiden hade hans vägledare ännu inte nått adeptskapet. Om lärjungen hade antagit erbjudandet, hade han säkerligen nu själv hunnit mycket långt på vägen till adeptskapet. Det kan inte vara likgiltigt om en människa tar ett dylikt steg sex tusen år tidigare eller senare. Den som tog det så mycket tidigare, kunde räkna sig till godo allt det arbete han under åren däremellan, arbete på högsta nivå – detta kan omöjligen göra detsamma.

Jag vet inte hur stor betydelse som tillmätts det vi kallar tid i de evigas rådslut. Det finns ett synsätt, till vilket man kan höja sig och för vilket det förflutna, nuet och framtiden alla synes såsom ett enda evigt nu. Men även i detta eviga nu finns sådant, som är mer och annat som är mindre öppet. Därför måste det göra skillnad, om man griper eller försummar ett erbjudet tillfälle, även om det kan finnas något sätt att rätta till ett dylikt misstag i framtiden, då människans ånger över att inte ha lyckats på något sätt kan bli en kraft, som möjliggör för henne att arbeta dubbelt så väl för att söka taga igen vad hon gått miste om. Här kan man endast gissa, blott söka föreställa sig hur något dylikt skulle fungera. Det finns dock en mycket bestämd grund till att antaga att det finns en möjlighet att rätta till det förflutna.

Från en högre värld betraktat ter det sig ungefär så här. Vi säger att det förflutna blev något visst och att vi inte kan ändra det. Det var sådant det var, när vi levde i det. Hur vet vi vad det är nu, när vi avlägsnat oss från det? Det förflutna finns alltså; det är närvarande för någon annan någon stans. Denna tanke är svår att förstå. I fysiska världen vet vi att vi ser något föremål; vi vet det genom det ljus som härrör från det. Det ljus, som visade oss något i går, är nu många miljoner kilometer avlägset och visar nu samma föremål långt borta. Det som var i går för oss kan vara i dag för någon annan vad gäller det budskap detta ljus förmedlade. Om

analogin håller streck, vet jag inte, men någonting dylikt förefaller vara sant. Det förflutna fortskrider på något sätt.

Att blicka ner från den högre världen på livet här nere är något liknande att stå uppe på ett berg och betrakta ett tåg, som rullar fram i dalen nedanför. Tåget har för passagerarnas vidkommande gått förbi vissa ställen och orter. Dessa har passerats, men de finns alltså kvar. De träd och djur, de resande såg på dessa ställen, lever fortfarande. Det förflutna är alltså verksamt, men eftersom de resande inte längre befinner sig i detta, tänker sig de flesta av dem att deras delaktighet i det är över. Jag är inte så säker på att detta är riktigt. Jag tror inte att det är särskilt fruktbart att söka förstå denna tanke, eftersom man här nere i vår värld inte kan sätta in den i något begripligt sammanhang. Men jag tror att det förflutna inte är oåterkalleligt förbi och att, när vi i vår tur når det stadium, där vi kan skåda ner på allt detta, det kommer att synas långt mycket bättre än vårt nuvarande minne av det torde utvisa, då ju på något sätt allt förflutet också rör sig framåt såsom del av tingens gudomliga verklighet och att även detta kommer att förhållas och blomma ut till vad det var ämnat att vara – jag gör inte anspråk på att kunna säga hur. Likväl är idén stimulerande – möjligheten av att det som vi misslyckats med, de misstag vi begått, kanske till sist inte är misslyckande och misstag, ehuru detta är vad de nu synes oss vara. Detta är en idé, som är svår att förstå här nere, men jag är säker på att det ligger någon sanning bakom den.

15. Begär ägodelar framför allt.

Men dessa ägodelar måste höra till den rena själen allena och därför ägas lika av alla rena själar och således vara det helas särskilda egendom, först när detta förenats. Åtrå dylika ägodelar, som kan innehas av den rena själen, så att du må samla rikedom för denna livets förenade ande, som är ditt eget sanna jag.

C.W.L. – De ägodelar vi skall begära är egenskaper, som skall vara hela mänskligheten till gagn. Varje seger vi vinner skall vinnas för mänskligheten, icke för oss själva. Begäret att äga måste vara begäret att äga med alla andra – ett begär att alla skall dela samma arv. Detta är den gamla idén om opersonlighet i en annan form. Vi ser denna skönt uttryckt i mästarnas liv. Jag minns att jag för länge sedan mycket undrade hur det kunde komma sig att mästarna synes vara utan dålig skörd. I några av Österlandets heliga skrifter sägs de rent av ha höjt sig ovan karma. Jag kunde inte förstå det, eftersom lagen för sådd och skörd är en lag lika väl som tyngdlagen är det. Vi kunde stiga ända upp till solen, men vi skulle då inte komma undan gravitationen; tvärtom skulle vi känna av den ännu starkare. Det föreföll mig lika omöjligt att undgå lagen för orsak och verkan, emedan enligt dess verkan envar får sina gärningars lön. Om de stora mästarna hela tiden gör gott i en skala, som vi icke det ringaste kan hoppas komma upp till, och de likväl icke ger upphov till någon karma, vad blir det då för oerhörda resultat av alla deras energiutgjutelser?

Efter att ha studerat detta problem började vi genast se efter hur det fungerade. Om jag beskriver hur sådd och skörd ter sig för klärvoajans, bidrar det kanske till att göra ämnet begripligare. Skördelagen synes i högre världar verka ungefär såsom följer. Varje människa är centrum i en ofattbar stor serie koncentrisk klot – varav några är ganska nära, medan andra ligger på oerhörda avstånd. Varje tanke, ord eller handling, vare sig god eller ond, självisk eller osjälvisk, skickar ut en ström av kraft, som rusar mot dessa klots ytor. Denna kraft träffar något av klotens inre yta i rätt vinkel till denna och kastas tillbaka till den punkt, varifrån den kommit. Vilket klot den kastas tillbaka från, synes bero på kraftens beskaffenhet, och denna reglerar även tiden för dess återkomst. Den kraft, som alstras av vissa handlingar, träffar ett förhållandevis närbeläget klot och studsar tillbaka igen mycket snabbt, medan andra krafter rusar vidare nästan i det oändliga och återvänder först efter många liv – varför kan vi inte säga. Allt vi vet är att de hur som helst ofrånkomligen återvänder och att de inte kan återvända till något annat än det centrum, varur de utgick.

Alla dessa krafter, som slungas ut från människan, måste återverka på henne, så länge som

han låter dem gå ut från henne själv på detta sätt. Emellertid har varje människa en inre förbindelse med gudomen, en förbindelse, som inte går genom något av dessa koncentriska klot, utan genom själva centrum. Genom att vända sig inåt kan hon nå själve logos. Så länge hon sänder ut all sin tankes och all sin önskans kraft på detta sätt, återverkar den inte alls på henne utan förenas med det stora utflöde av gudomlig kraft, vilket gudomen alltid låter genomgå sitt universum och med vilket han håller det vid liv. Hans kraft väller fram i centrum, den kommer inte utifrån. Om vi klärvoajant betraktar ett antal fysiska atomer, ser vi att somliga av dem drar in kraft, medan andra sänder ut den. Denna kraft måste de taga emot någonstans ifrån. Den går inte in på ena sidan och ut på andra, den väller fram ur centrum skenbart från ingenstans men kommer i verkligheten från någon högre dimension, som vi inte kan se. Alltså finns förbindelsen med gud i tingens själva innersta, och den människa, som alltid riktar blicken på gudomen och tänker bara på honom i det arbete hon utför, gjuter all sin kraft i den riktningen. Den försvinner vad henne själv angår men, som jag tidigare sade, förstärker i stället den gudomliga kraft som alltid utgötes överallt. Det blir då inget personligt resultat för människan i de lägre världarna, men för varje dylik ansträngning närmar hon sig den gudomliga sanningen inom sig – blir ett bättre och fullare uttryck för den, och därmed vore det inte sant att säga att hon inte får något resultat. I ett lagbundet universum kan ingen handling bli utan resultat, men det blir inget sådant resultat i det yttre som kunde föra henne tillbaka till jorden.

Detta, tror jag, är vad som menas, när det sägs att de stora undgår karmas lag. De förbrukar hela sin mäktiga andliga kraft på att göra gott i mänsklighetens namn och såsom delar av mänskligheten, och därmed undgår de att bindas av lagen. Vilket resultatet än blir, kommer det mänskligheten, inte dem själva, till del. Skörden av alla de härliga handlingar mästaren utfört undanhålls inte för att han skall få resultatet; den går till mänskligheten såsom helhet.

Det är också i denna opersonlighetens anda, som vi bör handla. Om vi gör något, också en god gärning, med tanken. ”Jag gör detta, jag vill ha erkännande för det”, eller även om vi inte tänker på att få erkännande för det, utan bara tänker: ”*Jag gör detta*”, liksom fariseerna gjorde, kommer vi att liksom de få ut vår lön. Resultatet kommer tillbaka till det personliga jaget, och detta binder oss vid jorden lika säkert som om det vore ett dåligt resultat. Men om vi glömt det personliga jaget helt och hållet och handlar blott såsom delar av mänskligheten, så kommer resultatet till mänskligheten, som var och en av oss är en del av. Ju sannare vi kan handla utan tanke på egna jaget, desto närmare kommer vi alltings gudomliga hjärta. Det är så själve logos betraktar allt. Det kan för honom icke finnas någon tanke på jaget. Han handlar alltid för det helas bästa såsom företrädare för det hela. Om vi handlar och därvid tänker bara på honom, så kommer resultatet att bli ett utflöde av hans gudomliga kraft och kommer inte oss till del såsom något som binder, utan i stället såsom något som gör oss till allt större uttryck för honom och höjer oss allt mera i guds frid, som övergår allt förnuft.

KAPITEL 8

REGLERNA 17, 18 OCH 19

17. Sök rätt på vägen.

C.W.L. – De tre korta aforismer, vi nu kommit till, är nära förknippade med varandra, och i både chohanens kommentar och mästaren Hilarions anmärkningar är de praktiskt taget sammanförda. Därför är det knappast möjligt att ordna dem i skilda grupper, såsom hittills gjorts, och alltså skall jag anföra dem i den ordning, vari de förekommer i boken. Det är tydligt att vi kommit till en mycket viktig del av undervisningen, ty det finns en längre kommentar från var och en av dessa stora än det finns till någon av de tidigare yttrandena.

Mästaren Hilarions anmärkning till den sjuttonde regeln börjar sålunda:

Dessa fyra ord synes kanske alltför obetydliga för att stå ensamma. Lärjungen

kanske säger: "Behöver jag alls studera dessa tankar? Har jag då inte sökt rätt på vägen?" Gå ändå inte hastigt förbi dem. Stanna och begrunda ett ögonblick. Är det den väg du begär eller är det så att det råder en oklar uppfattning om dina visioner av de stora höjder du själv skall bestiga, av en storslagen framtid du skall omfatta? Tag varning! Vägen skall sökas för sin egen skull, icke med hänsyn till dina fötter, som skall trampa den.

Den anda, vari vi bör nalkas vägen, uttrycks skönt i dessa ord. Personligheten måste man helt och hållet glömma, och man måste arbeta ur det högre jagets synvinkel. Att göra detta är att söka rätt på vägen. Vi har redan sett att, även sedan människan lämnat den vanliga äregirigheten bakom sig, hon finner den om och om igen i finare former. Hennes äregirighet består nu i att nå en högre nivå. Hon har beslutat att inte längre begära *någoting* för det personliga jaget, att ställa all makt hon äger *fullständigt* i det stora vita brödraskapets tjänst. Hon tänker bara på att bli ett gott redskap, på att nå en sådan ställning i förhållande till mästaren att hans krafter kan verka genom henne med så ringa hinder som möjligt.

Alla krafter, som kommer ner från högre världar, hämmas naturligtvis mycket, när de skall börja verka i en lägre värld. Den kraft, som kommer genom en lärjunge, kan aldrig vara mer än en mycket liten del av det inflytande någon av de stora kan sända genom honom. Så måste det vara av de ifrågavarande tingens själva natur. Men den som, med alla de ofullkomligheter som vidlåder oss i fysiska världen, gör sig till ett så fulländat redskap som möjligt för mästarens kraft, kan utföra mycket nyttigt arbete. Lärjungens mål är att låta så mycket som möjligt av denna kraft flöda genom sig och därvid avfärga den så litet han förmår.

Kraften får strömma genom honom för att han skall kunna sprida den, men han förväntas inte vara blott en maskin som fördelar den. Han lägger faktiskt något till den, något av sin egen färg; detta är avsett och väntat, men det måste ske i fulländad harmoni med mästarens inställning och avsikt. Detta är möjligt, eftersom lärjungen blir ett med mästaren på ett mycket underbart sätt, som jag förklarat i boken *Mästarna och vägen*. Det är inte bara det att allt som finns i lärjungens medvetande finns även i mästarens medvetande, utan också att allt som sker i lärjungens närvaro finns även i mästarens medvetande – inte nödvändigtvis när det sker, såvida mästaren inte väljer detta, men alldeles säkert i hans minne. Om mästaren för stunden råkar vara mycket upptagen med något av sitt högre arbete, följer det inte nödvändigtvis att han uppmärksammar ett samtal, vari lärjungen samtidigt är inbegripen, men vi har häpnadsväckande bevis för att han ibland kan göra det, eftersom han ibland kastar in en tanke eller anmärkning och rättar något som sägs.

Jag har ju i ett annat sammanhang förklarat att varje känsla, som lärjungen tillåter sig hysa, återverkar på mästaren. Om det förekom en sådan känsla som förargelse eller vrede, skulle mästaren genast utestänga den. Naturligtvis vill lärjungen inte vålla honom besväret att göra detta, även om man med all vördnad måhända kan säga att det inte är något särskilt stort besvär. Möjligen gör mästaren detta mycket snabbt, med en enda tanke, men likväl vill man inte vålla ens detta obetydliga avbrott i hans arbete.

Naturligtvis vill också lärjungen slippa stängas ute, vilket ju nödvändigtvis sker samtidigt. Alltså försöker han, så långt han förmår, hindra varje oönskad tanke eller känsla från att tränga in i hans medvetande. Han torde hålla sig undan en väsnande folkmassa eller varje ställe med särskilt dålig magnetism, såvida han inte behövde bege sig dit för att utföra mästarens arbete. I det fallet skulle han omge sig med ett skal och se till att inget obehagligt nådde mästaren. Likväl är det så att rent fysiska ting i lärjungens medvetande finns även i mästarens medvetande. Om till exempel lärjungen rycker till vid ett plötsligt ljud, ger detta honom en liten chock. Denna lilla chock överföres till mästaren. Denne bryr sig inte om den, han bortser från den. Men faktum kvarstår att den överföres, och detta visar hur nära förbundna de är. En klok lärjunge söker undvika varje slags chock. Han är snarare en människa av den milda och stillsamma sorten, just på denna grund.

Det är ett av lärjungens kännetecken att han aldrig glömmer sin mästare eller sin mästares närvaro. Därför tillåter han icke inom sig, om han kan låta bli, annat än av slarv, någon tanke eller känsla, som han inte vill ha registrerad i mästarens tanke eller känsla. Han söker rent av undvika, så långt möjligt, yttre störningar, som kunde vara sådana att de kunde föranleda hans tillfälliga avstängning.

Djup är den fröjd detta starka band med mästaren bereder lärjungen. Glädjen över att stå i förbindelse med en sådan härlig intelligens, med sådana lysande känslor eller snarare förmågor – ty sådant som hängivenhet, kärlek och medkänsla hos en mästare kan inte kallas känslor. De är mäktiga förmågor – underbara, sköna, trotsande all beskrivning. Ju mer lärjungen öppnar sig för dessa högre inflytanden, desto mer strömmar dessa in i honom och desto mer blir han lik den mästare han tjänar. Det rör sig om ett stadigt växande, men detta växande främjas mycket av det ständiga kraftflödet mellan mästaren och lärjungen.

Denna förening är ett slags försmak i en lägre skala av den högre enhet som uppstår, när buddhimedvetenheten är fullt utvecklad, men i avsaknad av denna utveckling finns nog inget som kommer den så nära som förhållandet mellan lärjunge och mästare. De som vill nå lärjungens privilegierade ställning, bör redan nu, så mycket de förmår, leva på det sätt de känner att det åligger dem att leva, när de verkligen blir lärjungar. Ju mer vi kan låta vårt liv präglas av detta allmänna lugn och upphöjda jämnmod i handling, känsla och tanke, desto mer skickade blir vi för den närmare föreningen, när den väl kommer. Utom all fråga är sättet att göra sig förtjänt av ett dylikt privilegium att leva som om man redan ägde det. Jag vet att människor ofta anser att de små handlingarna i det yttre inte har någon betydelse. De säger ibland: ”Ja, kanske det eller det håller en tillbaka i utvecklingen, men det kan inte betyda så mycket, då det är en sådan liten sak.” Jag har hört det talas så om köttätande och rökning. Men vi kan inte kosta på oss att försumma den minsta sak, som kan vara oss till hjälp. Det arbete, vi står i begrepp att åtaga oss, är mycket stort och på intet sätt en enkel uppgift. I ett dylikt läge är det den klokes föresats att inte försmå ens den ringaste hjälp. Och dessa ting är i verkligheten icke ringa.

Mästaren säger vidare, i sin anmärkning:

Det finns en motsvarighet mellan denna regel och den sjuttonde i den andra serien. När efter tidsåldrar av kamp och många segrar slutstriden är vunnen, den sista hemligheten begärd, står du beredd att vandra ytterligare en väg.

Denna sjuttonde regel, vilken anföres i bokens andra del och till vilken mästaren hänvisar, lyder: ”Fråga hos den innersta, den enda, om den sista hemligheten, som den bevarar åt dig tidsåldrarna igenom.” Detta betyder att liksom vi nu måste söka rätt på det högre jaget, måste vi, när vi nått denna högre nivå, söka den enda, monaden. Den slutliga hemligheten är alltid hur man skall utföra mera och högre slags arbete. För många ter sig detta som en ganska tråkig utsikt. Det finns stora grupper av människor, som hett önskar att få vila. Det finns så mycken ansträngning och påfrestning överallt hos oss att de ser fram mot en fullständig vila. Detta är ett synsätt, som hör uteslutande den fysiska kroppen till. I de högre världarna blir vi aldrig trötta. Jag har känt människor, som blivit kvar i emotionalvärlden ett antal år i väntan på en kropp, som mästaren ansåg lämplig. I ett fall behövde en människa vänta tjugofem år, i ett annat tjugo. Båda hängav sig alldeles utan avbrott åt mästarens arbete hela denna tid. Alldeles klart är att ingen av dem erfor den minsta känsla av trötthet eller var på något sätt mindre ivrig att arbeta vid slutet av denna tid. Om det i emotionalvärlden finns något som heter trötthet, måste det alltså vara något som inträder långt efter någon sådan tid som vi måste ha med att göra.

När denna stora läxas slutliga hemlighet yppas, avslöjas däri mysteriet om den nya vägen – en väg som bär utöver all mänsklig erfarenhet och som ligger fullständigt bortom mänsklig uppfattning eller föreställning. Vid var och en av dessa punkter är det av nöden att dröja länge och begrunda väl. Vid var och en av dessa punkter är det nödvändigt att förvissa sig om att vägen väljes för sin egen skull. Vägen och sanningen kommer först, därefter följer livet.

A.B. – När den frigjorda själen fullbordat stadierna i framåtskridandet till arhatskapet och går vidare till den första av de stora initiationer som ligger bortom detta, gör den sitt val bland flera vägar som ligger öppna för den – det finns sju vägar att välja mellan. Somliga säger att det vid denna punkt kan finnas endast en möjlighet – att individen måste välja att bli en mästare – varvid den bakomliggande tanken är att det rätta valet är att återvända för att hjälpa världen. Mycket talar för ett dylikt beslut, när tanken är på mänskligheten själv, men jag måste påminna om att detta är en förhastad slutsats. Vi får en antydning om hurudant detta val är, där anmärkningen lyder: "Vid var och en av dessa punkter är det nödvändigt att förvissa sig om att vägen väljes för sin egen skull." Orden "sin egen skull" ger nyckeln. Valet skall träffas för vägens skull enbart. Att det finns fler vägar än en enda borde hindra oss att yttra något bestämt ifråga om vårt val. Än mera borde det avhålla oss från att bruka orden, "Om han väljer rätt", som om någon kunde välja orätt, när själen är frigjord.

En tanke likväl – en mycket lömsk dylik – uppstår i oss, nämligen att vi kan diktera valet. Ibland finner vi oss välja för vår egen framtid – den avlägsna framtiden – vad vi skall vara och vad vi skall göra, och då är det verkligen den lägre medvetenheten, som väljer åt den högre. Denna lömska tendens är genomgående i vårt liv. En del av vår medvetenhet känner sig som "jag" och har den naturliga tendensen att välja väg för framtiden, medan den betraktar denna, och glömmar då att den därvid väljer åt den högre medvetenheten, som ensam borde träffa valet. Att redan nu fatta det beslut som skall fattas först vid arhatstadiets slut är som att låta ett litet barn välja sitt framtida yrke. Utan kunskap att leda sig kan barnet inte göra det val, som dess mogna omdöme senare skulle godkänna. Ett litet barn kan inte välja sin levnadsväg, och motsvarande gäller i dessa ting. Det högre jaget väljer utan att beakta det lägre, ja det lägre förgås innan valet träffas. Det enda viktiga att tillhålla det lägre är därför tanken om tjänande – om att det skall göras till ett redskap för tjänandet. Såvida det icke gör detta, blir det ett hinder för den högre medvetenheten. Minns att det kan resa hinder i vägen för denna medvetenhet. Såsom ofta sagts, korsfäster det denna högre medvetenhet.

Något annat, som bör ihågkommas, är att vi inte kan bedöma något stadium i medvetenhetens utveckling, vilket vi själva inte har erfarit och vilket relativa värde vi inte känner. När man tänker på ett högre medvetenhetstillstånd, som man inte själv upplevat, är det omöjligt att bilda sig en riktig uppfattning om det. När man når detta tillstånd, ter sig det omgivande världsalltet annorlunda för en, eftersom ens egen natur förändrats, så att man vet hur en dylik medvetenhet kan handla. Man måste uppleva denna förändring, innan man kan veta. När man bildar sig en uppfattning om en framtida väg, är det således fråga om att söka bedöma ett medvetenhetstillstånd, varom man ingen kunskap äger, varför ett dylikt omdöme saknar värde.

Om vi betraktar detta ur en högre synvinkel, inser vi att endast ett bestämmer vårt val, och det är världens nöd i denna tid. Där en plats står tom, där hjälp behövs – detta avgör valet. Av de olika vägar, som ligger öppna för den renade själen, väljer denna den väg som leder dit, där hjälp behövs. Självbestämd väljer den att kunna bestå den hjälp hierarkin behöver såsom uttryck för logos' vilja. En av de stora sade mig att det var ett misstag tro att detta val alls kunde träffas här nere, att man alltid skall välja att ge den hjälp som behövs för att logos' vilja skall komma till uttryck.

En enda grupp av arbetare står för hjälpen i världen. Först när gruppen behöver förstärkning, först när ett redskap behövs, skall valet riktas mot arbetet i världen. Jag har understrukt detta, eftersom det gavs som varning till mig själv att inte låta mina tankar avledas från gagnelig verksamhet till annat slags arbete, vi ännu inte fått att utföra. I *Bhagavad-gita* varnas vi om att en annans dharma är farofylld – vårt arbete ligger där vår dharma ligger.

C.W.L. – Den väg, som leder vidare från all mänsklig erfarenhet, är adeptens väg, som ligger öppen för honom med valet mellan sju vägar, såsom vi redan sett. Jag har hört många medlemmar säga: "Å, det är naturligtvis utom all fråga vad vi bör välja, vi bör stanna för att hjälpa mänskligheten." Det är klokast att inte öda kraft på att fundera över ett dylikt beslut, ty

i själva verket vet vi ingenting om det. Det är som när en liten gosse avgör vad han skulle vilja göra som vuxen man. Han vill bli sjörövare eller lokförare. Vi vet lika litet om de villkor som kommer att avgöra vårt val som den lille gossen vet om dem som kommer att bestämma hans framtid. Det är omöjligt att någon av de sju vägarna skulle i sig vara mer önskvärd än de andra, ehuru de alla leder till olika slags arbete.

Alldeles säkert är denna tanke den mest framträdande, när tiden för valet är inne: "Var kan jag bli till störst gagn?" Det vi måhända tryggt kan förutsäga om vårt handlande är att vi då skall säga: "Här står jag, herre. Skicka mig dit, där hjälp är mest av nöden!" Men även under dylika betingelser kan det bli så att vi under utvecklingens gång förvärvar en särskild fallenhet för arbetet på någon av dessa vägar, och då blir det uppenbarligen bäst för helheten att vi används på det område, där vi kan göra den största nytta.

Varje gång vi når en högre medvetenhetsnivå, vidgas vår uppfattning av verkligheten så mycket att denna blir liksom helt ny för oss. När vi når adeptskapet, får vi en omätligt vidare synkrets. Då förstår vi exakt vad det är vi gör, eftersom vi ser solsystemet såsom dess skapare ser det, uppifrån i stället för nedifrån. Vi kommer då att se det mönster som vävs och allt vad detta betyder. Varje ytterligare steg, varje vidgande av medvetenheten för oss närmare till att se allts mening, så att vi när vi fortskrider löper allt mindre risk för att göra misstag eller missförstå. Den fullkomliga kunskapen kan dock finnas endast hos den adept, vilkens medvetenhet blivit ett med solsystemlogos' medvetenhet, även om detta hitintills kan vara endast i någon av hans lägre manifestationer.

Hur som helst ligger valet hos monaden, så att vi säkerligen inte nu behöver bekymra oss om detta. Den möjligheten finns alltid att monaden redan nu beslutat allt detta och att när ett dylikt val träffats, monadens lägre företrädare helt enkelt intar sin plats, när den tiden kommer, oavsett vilka föreställningar de tidigare bildat sig. Det enda som nu är viktigt för oss att förelägga personligheten med avseende på ett dylikt val är tanken om tjänandet. Om vi kan få personligheten att förstå denna tanke om att alltid ha uppmärksamheten riktad på att tjäna, blir den mycket lätt ett fulländat redskap för det högre jaget, och detta påverkar i sin tur individualiteten till att bli ett fulländat redskap för monaden. Tjänandet är livets högsta ideal. Sade icke Kristus själv: "Den som vill bli främst bland er, må han bli er tjänare"? (Matteus 20:27)

18. Sök vägen genom att draga dig tillbaka i det inre.

19. Sök vägen genom att modigt rycka fram i det yttre.

C.W.L. – Att söka vägen genom att draga sig tillbaka i det inre betyder i början att söka och följa det högre jagets ledning. Såsom tidigare förklarats, är vägens första etapp personlighetens förening med det högre jaget. Senare blir det högre jaget ett fulländat uttryck för monaden, och individen är då redo för asekha-initiationen. Bortom denna strävar adepten efter att höja sin monads medvetenhet till logos' medvetenhet. Det är alltid sig själv på allt högre nivåer han söker.

Varje gång en människa, vilket stadium hon än befinner sig på, söker rikta hängivenhet upp på en högre nivå, ruser en sådan ström av gudomlig kraft ner över henne att den alldeles överväldigar hennes bemödande. Verkan därav blir icke så mycket att hon höjt sig som att kraften sänkt sig ner över henne. Detsamma sker mellan lärjungen och mästaren. Lärjungen sänder ut sin kärlek mot mästaren, men den överträffas av det gensvar mästarens kärlek utgör, så att det synes honom att han mottagit en väldig flod av kärlek, fastän det ursprungligen var hans egen handling, som gjorde utgjutelsen möjlig.

Så blir det på ett högre stadium, när den helige ande, logos' tredje aspekt utgjutes över adepten. Denna utgjutelse har symboliserats med "de kluvna tungorna, liksom sådana av eld" vid den första pingsten. (Apostlagärningarna 2:3) Sålunda blir adepten ett med logos' tredje aspekt, som manifesterar sig i den nirvaniska världen. Hans nästa steg är att bli ett med den aspekt som framställs såsom Kristus i faderns famn. Senare kommer han nog att närma sig vårt solsystems gudom allt mera, men om detta vet jag inte något. Vi skall komma ljuset allt

närmare, men vi skall aldrig nudda lågan. Detta betyder icke att vi ej någon gång skall nå den höjd där solsystemets gudom står, men han står icke stilla för att mottaga oss. Också han utvecklas, varför vi inte skall nudda lågan, ehuru vi kommer den allt närmare. Den underbara sällhet denna upplevelse medför kan inte beskrivas här nere, eftersom den är av en sådan natur, som ingen motsvarighet har i den lägre världen.

Hos varje människa finns mycket, som hon kan finna genom att söka sig inåt. Personligheten, vilken de flesta människor tänker på som sig själva, är bara en liten bråkdel av människan. Vi är mycket större människor än det vi visar i det yttre. Det högre jaget kan föra ner endast en liten del eller fasett av sig självt i en särskild inkarnation, och även om denna del manifesterar sig fulländat, är det endast en liten del. En stor människa är något ypperligt och skönt, också här nere, men vi kan vara vissa om att helheten är mycket större än den del vi kan se. Ingen enda personlighet skulle kunna uttrycka hela den mångfald av möjligheter som ligger inom det högre jaget, som inom sig hyser essensen av erfarenheten av alla liv det levat. Det högsta och bästa av oss här nere kan fattas såsom ett hyfsat genomsnittligt prov på de egenskaper vi torde upptäcka hos det högre jaget, om vi kunde se det.

Vi får dessa prov ibland och borde då söka förstå dem som sådana. Vi finner till exempel ofta att en alldeles vanlig människa visar stort hjältemod, när ett nödläge plötsligt uppstår. En arbetare offrar sitt liv för att rädda en kamrat. Möjligheten att göra detta visar att den inre människan faktiskt står på motsvarande nivå. Vad som än är det högsta en människa kan nå, är detta verkligen hon själv, ty kunde hon inte nå det, inte tänka sig det, vore det inte hon själv. Alla de lägre uttrycken – lidelsens stormar, de grövre känslorna – hör till personligheten. De borde inte finnas – det är självklart – och de är inte den verkliga människan. Om hon någon gång når höga höjder, är dessa de nivåer, där hon alltid borde sträva att hålla sig.

De höga och ädla ting, en människa längtar efter, måste vara i en viss utsträckning utvecklade hos det högre jaget, annars skulle hon inte längta efter dem här nere. De människor, som inte önskar sig dylika ideal, är sådana hos vilka dessa särskilda egenskaper inte finns ens i sin linda. Om vi längtar efter något högre, finns detta hos oss icke endast såsom möjlighet, utan såsom levande faktum. Då återstår det oss att leva på vår högsta nivå och sålunda nå en ännu högre.

Det högre jagets hela ändamål med att föra ned en del av sig självt är att bli mera bestämt, att alla dess oklara, sköna känslor skall kristallisera till beslutenhet att handla. Alla dess inkarnationer utgör en process, varmed det kan förvärva tydlighet och bestämdhet. Därför är specialiseringen vårt sätt att skrida framåt. Vi stiger ner i varje ras eller underras för att kunna förvärva egenskaperna för den fulländning denna underras arbetar för att uppnå. Det brottstycke av sig, det högre jaget för ner, är mycket specialiserat. Det är avsett att utveckla en viss egenskap, och när detta gjorts, upptar det högre jaget det i sig självt i sinom tid, och detta gör det högre jaget gång på gång. Personligheten sprider något av sin särskilda prestation över det hela, när den dras tillbaka i det högre jaget, så att detta blir något bestämdare än förut.

Med alla sina mäktiga förmågor är det högre jaget mycket mindre exakt än det lägre mentala. Personligheten, som värdesätter framför allt det lägre mentalas urskillningsförmåga, som den har föresatt sig att utveckla, kommer därför ofta att förakta det mycket högre stående men mindre bestämda jaget och lägga sig till med en vana att tro sig vara oberoende av det högre jaget.

Även om det högre jaget på sina tidiga utvecklingsstadier är obestämt och därför i samma mån otillfredsställande, äger detta högre jag likväl intet ont – intet fel vad avser rätt och orätt. Det finns i kausalkroppen ingen materia, som skulle kunna gensvara på de lägre vibrationerna, men överallt där det råder en brist i dess utveckling, finns också alltid risken att de lägre höljena tar sig före något slags ond handling. Om så är fallet, händer det ibland, när ett nödläge inträffar, att emotionalelementalen tar människan i besittning och hon sticker kniven i en medmänniska eller är hon i stort behov av pengar och befinner sig i en ställning, där hon kan tillägna sig sådana oärligt och faller för frestelsen. Det högre jaget är då inte tillräckligt

vaket för att ingripa och hindra handlingen eller kanske inte förstår att emotionalkroppens lidelse eller girighet kan tvinga det lägre jaget att begå ett brott. När vi finner drag av ondska oväntat framträda i en människas karaktär, får vi inte tro att det härrör från det högre jaget. Likväl beror det på en brist i det högre jaget, ty om detta vore mer utvecklat, skulle det hejda människan, innan hon tänkte den onda tanken, så att hon inte begick brottet.

Att söka vägen genom att draga sig tillbaka i det inre betyder för oss att vi alltid måste bemöda oss om att leva på vår högsta nivå, så att vi kan föra ner allt mer av de skatter det högre jaget samlat under oräkneliga inkarnationer. Men medan vi sålunda söker förverkliga det högre jaget, måste vi minnas att vi måste söka vägen även genom att rycka fram *i det yttre*. Vi kan inte kosta på oss att vara okunniga om det som finns utom oss, och vi måste göra vårt bästa i att studera och bekanta oss med världen och vad som sker i den.

KAPITEL 9

TJUGONDE REGELN

20. Sök den inte på en enda bana. För varje temperament finns en bana, som synes vara den mest önskvärda. Men vägen finner man ej med hängivenhet allena, med religiös betraktelse allena, med ivrigt framåtskridande, med självuppoftande möda, med flitig livsiaktagelse. Ingen dylik bana kan föra lärjungen mer än ett enda steg framåt. Alla steg behövs för trappan.

A.B. – Regel 20 är chohanens kommentar till de tre korta aforismerna 17, 18 och 19, vilka behandlades i det närmast föregående kapitlet. Den säger oss att en människa har att utvecklas icke endast på den bana, där hon möter minsta motståndet, utan måste låta sin förmåga växa på varje bana, innan hon når det allt omfattande målet: att vara till gagn. Hon siktar på att bli ett fulländat redskap för den goda lagen, och ingen människa kan bli detta utan att växa i alla avseenden. Varje typ eller temperament måste därför tillhandahålla det som fattas i det egna, innan fulländningen kan erhållas. Mänskligheten når målet icke med hängivenhet, icke heller med religiös betraktelse, ej heller med självuppoftande möda, ej heller med iakttagelse och djup eftertanke allena. Till slut behöver vi alla äga allt detta, men medan de vandrar vägen, begränsas människorna av sina temperament, och för en lång tid framåt är varje lärjunges arbete till mänsklighetens fromma begränsat huvudsakligen till någon av dessa banor.

Det är tydligt varför vi måste bemästra alla banorna. Allteftersom människor går framåt, måste de närma sig varandra, måste de svetsas samman till ett organiskt helt. Om en människa ägde en stor förmåga av religiös betraktelse men mycket litet av de andra förmågorna, vore det alltså till föga gagn för henne att ha närmare att göra med en människa, som främst ägde förmågan av självuppoftande arbete. Hon skulle inte kunna göra gemensam sak med den andra människan, vilket skulle begränsa hennes användbarhet. Det är således önskvärt att lärjungen, alltmedan han strävar efter att lära allt på den bana han följer i sitt särskilda arbete, samtidigt inte försummar att lära något om allt annat, så att han kan fullt ut nå kontakt med människor, vilka är av olika temperament och med vilka han måste arbeta.

Nyckelordet är balans – vi måste kunna arbeta till viss del på alla banor. Tolerans behövs också, så att vi kan hjälpa alla. Vi måste se varje människas bana såsom den rätta för *henne* – såsom en av de banor som bär framåt måste den erkännas vara god. Vi måste hysa aktning för människor av alla typer, och förrän vi kan själva hjälpa dem alla, bör vi söka leda dem vi inte kan hjälpa till andra, som kan hjälpa dem, och inte nedvärdera de banor de följer och söka omvända dem till att följa vår egen.

C.W.L. – Människor är nästan alltid ensidiga i sin utveckling. Somliga är starka i sin hängivenhet, andra i sitt intellekt, åter andra i fysiskt arbete. Varje människa leds enligt sitt temperament naturligt på den bana som är lättast för henne. Likväl får hon inte glömma att

allsidig utveckling är nödvändig, innan hon kan nå adeptskapet. Adepten är framför allt en allsidig individ, och om vi ställer upp honom inför oss såsom ett ideal, måste vi göra allt vi förmår för att utveckla oss i olika riktningar. Det är en utmärkt sak att vara full av hängivenhet, men därtill måste vi ha kunskap, ty den som endast är blint hängiven är till ringa gagn. Det omvända gäller dem som går framåt genom intellektet. De måste beflita sig om att även förvärva hängivenheten, annars leder deras intellektuella utveckling dem vilse. Det är visserligen bättre att utvecklas i ett enda avseende än att inte utvecklas alls, men samtidigt som varje människa följer sin egen bana, bör hon icke desto mindre minnas att det finns andra banor.

Ofta råder tendensen att kritisera andra vägar och anse dem vara av mindre gagn än vår egen. Det kan så vara att de är av mindre nytta för oss men inte alls är det för de människor som följer dem. Var vi än må stå i vår utveckling för närvarande, behöver vi säkerligen bli balanserade. Om vi således nu uppskattar tanken på arbete enbart, kommer vi snart nog att behöva förstå hur den tänker som skrider framåt genom visdom och åter hur den tänker som utvecklas genom hängivenhet och inte tillåta oss att utan vidare anse dem vara mindre till gagn än vi är. Jag befarar att de som går framåt genom hängivenhet ofta är en smula intoleranta mot dem som vill studera och arbeta. De säger ibland: "Allt det ni gör hör till det yttre planet eller den rent intellektuella sidan av tingen. Det är ju ändå så att det inre i allt, dess hjärta, alltid är det viktigaste, och ni kan inte göra några verkliga framsteg, om ni försummar detta." Det är fullkomligt riktigt att det som hör till hjärtat måste utvecklas, men likväl gäller att det finns de som gör bäst framsteg genom att arbeta och andra som inte kan frammana det bästa i sig själva utan föregående noggrant studium och full förståelse.

Somliga människor känner sig dragna till det högre livet och ägnar sig enbart åt kontemplation. Det finns ockultister, som anser detta vara den bästa vägen, åtminstone på de tidiga stadierna. En människa kanske säger: "Jag måste först utveckla mig för att kunna tjäna. När jag är adept, skall jag tjäna fullkomligt. Då kommer jag inte att göra några misstag." Men det finns arbete att göra på alla nivåer, och den som uppfyllt kraven för att bli adept måste arbeta på mycket högre nivåer än några vi kan nå. Om vi väntar tills vi når adeptskapet, kommer vi därmed att lämna ogjort mycket av det arbete vi kunnat utföra på lägre nivåer. Våra mästare arbetar huvudsakligen på nivåer, som hör till den nirvaniska världen, med miljontals människors högre jag. På denna högre nivå gör de sådant som vi inte kan göra, men det finns åtskilligt som vi kan göra i de lägre världarna.

Somliga har varit benägna att anse att mästarna borde göra detta arbete i lägre världar, att de till exempel borde arbeta med individer här nere. Jag har tidigare förklarat att de inte gör detta, utom i de förhållandevis sällsynta fall, som avser dessa som de inser mycket snart kunna återgälda dem för deras ansträngning. Det är så fullständigt en fråga om vad som är bäst för arbetet att intet slags känsla har med saken att göra över huvud taget. De arbetar med en lärjunge, om denne kan utföra ett gott arbete i gengäld och om den mängd energi, som förbrukas på att undervisa och leda honom, ger större resultat på detta sätt på en given tid än som skulle erhållas med samma mängd energi förbrukad i högre och bredare sammanhang; det vill säga: endast om människan ifråga är läraktig och beredd att göra åtskilligt själv, närhelst tillfälle yppar sig. Intill så är fallet torde deras intresse för honom vara av det slag man kunde kalla allmän omtänksamhet.

Det finns mycket arbete att utföra på dessa lägre utvecklingsnivåer, och faktum är att en stor mängd och mångfald av det inte utförts tidigare. Nya sätt att tjäna yppas allteftersom mänskligheten gör framsteg i broderskapet. Våra mästare hade många lärjungar innan Teosofiska samfundet uppstod, men de flesta av dem var österlänningar, huvudsakligen hinduer och buddhister, sufier och zoroastrier. Den österländska mentaliteten har inte alldeles samma inriktning som vår västerländska. Jag tror inte att någon tar illa upp, om vi säger att den i några avseenden är mindre praktisk är vår och att flertalet indiska lärjungar ägnat sig huvudsakligen åt sina egna studier, varav de haft en oerhörd mängd att bedriva, och att de först

sedan de hunnit mycket långt på denna bana vänt sin håg mot att hjälpa andra. De har inte känt den drivkraft vi har att göra de osynliga hjälparnas arbete. Ingen i Indien – inte ens en kuli – är alldeles så okunnig som genomsnittliga kristna om tillstånden efter döden, så att det inte finns samma behov av att rädda dem från de villfarelser föreställningen om evigt helvete vållat. Så snart våra studerande började få klart för sig vad arbete i emotionalvärlden innefattade, insåg de att det rådde ett skriande behov av hjälp. Här fanns tusentals människor, som led av en mardröm, ett slags spöke de själva gjort sig på blotta grundvalen av en dårlig lära. Har man sett något dylikt, får man genast drivkraften till att göra någon insats för att lindra denna nöd. Såsom en följd därav begynte de osynliga hjälparnas arbete och växte liksom en rullande snöboll. Envar som själv får hjälp, börjar hjälpa andra i ett liknande nödläge, så att på de omkring trettiofem år, som gått sedan arbetet regelmässigt sattes i gång, den sammanlagda verkan sannerligen blivit mycket stor.

En människa kan nå stora höjder genom att ägna sig bara åt sin egen utveckling, men på den banan når hon icke adeptskapet. Den människa, som väntar sig att nå adeptskapet, innan hon skall tjäna i världen, blir aldrig adept. Hon kan fly till nirvāna eller erhålla frigörelsen, men eftersom hon ej insett vad logos önskar av henne, blir hon snart omsprungen av andra människor, som är mindre framstående och sämre utrustade men insett detta enda viktiga. Då får hon avstå från sitt liv i högre världar och komma tillbaka för att lära vad hon inte förut lärt – att mänskligheten är en och att en människa, som icke inser detta, ej kan nå framåt-skridandets högsta höjder.

Såsom här sagts, räcker dock inte självupppoffrande möda för att människan skall nå den högsta utvecklingen. Hon behöver utveckla även sin hängivenhet och framför allt utveckla sin förmåga att svara på det inre ljuset, ty utan den blir hon inte ett fulländat redskap. Utan denna förmåga kan hon visserligen arbeta med största energi men är ur stånd att tillräckligt snabbt svara på den lätta beröringen, blotta antydning ovanifrån. Hon skulle behöva liksom knuffas framåt med kraft i stället för att bara svagt beröras, vilket är allt som borde behövas, och därmed vålla den mästare som skolar henne en större möda. Hon måste även inhämta något om den stora planen, ty hur härligt arbetet än är, kan människan inte utföra det fulländat förrän hon äger kunskap. För att förvärva denna måste hon därför sträva bestämt på studiernas bana. Mycken kunskap erhåller hon genom att göra arbetet, men vi har all anledning att draga fördel av våra föregångares samlade erfarenhet och genom studium lära allt vi kan, så att vårt arbete blir bättre utfört.

Människornas laster blir var och en till trappsteg allteftersom de övervinns. Människornas dygder är förvisso trappsteg och nödvändiga – kan ingalunda undvaras. Men även om de skapar en god stämning och en lycklig framtid, är de värdelösa i och för sig själva.

A.B. – Här kallas både laster och dygder för trappsteg. Denna vidsynthet kan inte skada *studerande* och är förvisso nödvändig för lärjungen. Men ute i världen vore det rätt att anlägga ett trängre synsätt, ty för outvecklade människor måste last vara last och dygd vara dygd. Vidsyntheten skulle förvirra deras moralbegrepp. De kan inte tillämpa principer med förståelse och tänka på den moraliska innebörd varje handling har, varför de måste ha en förteckning över allt dåligt, så att de kan avhålla därifrån, en uppsättning religiösa och sociala bud till sin ledning. Det vore misstag att söka upphäva den allmänna synen på last och dygd, även om den medger många handlingar, som lärjungen vuxit ifrån.

Men esoteriker bör lära sig förstå vad båda innebär såsom yttringar av det gudomliga. Sättet att betrakta detta är att tänka på varje själ såsom ett gudomligt väsen, såsom ett centrum för energier, som riktas utåt och strömmar in i världen. Människans liv består i att uttrycka ätmas liv, och detta tar sig uttryck i det yttre. På medvetenhetsutvecklingens tidiga stadier fanns inget som kunde ha kallats last eller dygd utan blott energiyttringar, till mycket stor del av en sådan art som inte skulle ha godkänts enligt de måttstockar dagens samhälle brukar. Alltsedan vår

vandring genom människoriket började, har visserligen de flesta av oss kunnat bruka sin intelligens i någon mån och så kunnat lära mycket genom att iakttaga andra, och detta gäller i synnerhet dem som övergick från djurriket på en hög nivå inom detta. Men faktum kvarstår att vi alla likväl på tidigare stadier måste ha gjort mycket sådant som numera betecknas såsom ont. Dessa erfarenheter lärde oss att göra bättre. De var alltså steg i eller medel för framåtskridandet. Och de bidrog även till att möjliggöra för oss att förstå och hjälpa andra, som nu genomgår dylika erfarenheter. Alla slags erfarenheter är lika nödvändiga. Utan alla slags uttryck kunde vi inte ens delvis veta vad de är för något och kunde vi aldrig hjälpa andra, om vi inte förstod.

Tidigare kan vi ha varit mördare eller alkoholister. Om dylikt har ingått i vår särskilda erfarenhet, vet vi nu att det är orätt, eftersom vi handlade så innan vi visste bättre och sedan fann att dessa handlingar förde lidande med sig. På ett högre stadium lärde vi att dylikt försenar vårt framåtskridande och därför är felaktigt, men utan någon erfarenhet därav skulle vi aldrig ha insett detta medvetet. Inga goda råd, om än aldrig så många, kunde ha givit oss den livslevande kunskap vi vunnit av erfarenheten. Sedan vi lärt vår läxa på en viss bana, kan vi aldrig igen under trycket av någon som helst frestelse göra om just detta misstag. Man vore aldrig trygg, om det funnes någon risk för att falla. Man måste ha medveten kunskap om dessa ting, det typiska man måste veta, den grundläggande erfarenhet man måste äga, om man vill vara trygg och hjälpsam.

C.W.L. – Här påminner oss chohanen återigen om att ändamålet med esoterisk skolning inte bara är att frambringa goda människor utan också stora andliga förmågor, som kan arbeta intelligent för logos. Godhet i moralisk mening är förvisso en förutsättning men är ensam gagnlös.

När en människa börjar sin medvetenhetsutveckling på stadiet av ytterlig primitivitet, har hon ingen uppfattning om rätt och orätt, varför vi knappast kan tala om henne såsom tyngd av laster och utrustad med dygder. När allt kommer omkring är vilden blott ett centrum för utflödande energi – det slags ansvarslösa utflöde vi ser så mycket av i djurriket. En sådan varelse som flugan har en mycket liten kropp men är en energimassa, som är fruktansvärd i jämförelse med sin storlek. Föreställ er en varelse i vår egen storlek och utrustad med lika mycken energi som flugan har i proportion till sin kropp och lika ringa förståelse om vad den skall uträtta med den – det vore en skrämmande, vild varelse, en allvarlig fara för hela sin omgivning.

Vilden har detta slags energi. Denna bryter ut i alla slags strider och lustar, som förvisso är laster från vår synpunkt betraktade, ehuru vi knappast har rätt att se dem som sådana hos honom. Han dräper, men inte med något slags oheligt, förvänt behag i dräpandet, såsom skett hos människor av högre stående raser. Han har förvisso ett slags stolthet i att kunna härska över och döda andra människor och får sålunda utlopp för en väldig mängd energi, som många tusen år senare kommer att riktas i välgörande banor. Han måste lära sig hur han skall hantera denna energi, hur han skall låta den strömma genom honom utan skada för honom själv och andra och att detta är en fråga om långvarig skolning och utveckling och om det högre jagets förvärv av kontroll över höljena.

Vi ser hur detsamma tar sig uttryck på ett mycket högre stadium, hos en oerhört mäktig människa, en amerikansk mångmiljonär av det gamla slaget, en man som gjort sig en betydande förmögenhet, mycket ofta genom att ruinera andra. Han gjorde något mycket ont men utvecklade samtidigt en väldig förmåga av koncentration och ledarskap. Sedan han i denna ställning lärt att göra allt detta och styra sina medmänniskor, kanske han i ett senare liv blir general för en armé. Mycket sannolikt är då att han brukar sin ställning av befälhavare liksom Napoleon gjorde – för att främja sina egna intressen och att tillgodose sin ärelystnad. Senare får han lära sig att bruka sina krafter för att tjäna medmänniskorna. På detta sätt är det tydligt att människornas själva laster är steg på vägen till något högre och bättre. Framåtskridandet från last till dygd handlar till mycket stor del om att människan lär sig styra sina energier och rikta dem rätt. Vi börjar förvandla våra laster till dygder, när vi inser att den

energi, som så ödslas och får vålla sådan allvarlig skada, kan vändas till goda ändamål. Varje gång en ond egenskap slutligen besegras, förvandlas den till den dygd som är dess motsats och blir därmed ett avgjort steg uppåt i evolutionen.

Människans hela natur måste användas vist av den som vill inträda på vägen.

A.B. – Ordet ”väg” betyder här det verkligt andliga livet. Människan är en andlig varelse, varför att leva det andliga livet betyder att vara det sanna jaget. Om hon vill vandra vägen, måste hon använda alla sina förmågor och krafter, hela det som är hon själv. Vad människan är till sitt väsen, det blir hon i sanning – en manifestation av det gudomliga. När lärjungen står på ett visst stadium, får han höra: ”Du är vägen.” Dessförinnan är hans mästare vägen för honom – han ser det gudomliga manifestera sig i mästaren, men när det gudomliga hos lärjungen själv manifesterar sig, är han själv vägen. Han blir vägen allteftersom han skrider framåt. Därför skall människans hela natur användas vist. När detta göres, kan gudomsgnistan med hjälp av det han skapat för eget bruk utveckla sin potentiella förmåga till aktivt och positivt liv.

Ordet ”gudomsgnista” brukas icke blott som en poetisk fras. Det bär en sanning, vi ej kan kosta på oss att glömma; en sanning andra ord icke skulle kunna uttrycka. Samma tanke återfinns i den katekes som anföres i *Den hemliga läran*, där läraren frågar lärjungen vad denne ser. Han ser oräkneliga gnistor, vilka förefaller åtskilda men av de visa ses såsom en enda låga. En dylik gnista är en punkt utan storlek, men eftersom den är ett centrum av medvetenhet, kan den inte vara åtskild. Alla centra är i grunden ett, eftersom det finns bara en yttersta sfär, ett universum. Men varats enhets mysterium kan inte förstås i lägre världar än den nirvaniska. Det kan inte uttryckas i de lägre världarna, och alla försök att återge det med symboler måste bli ofullkomliga.

Gudomsgnistan är monaden, som återges i den trefaldiga anden i den nirvaniska världen. Där är ätma trefaldig och lägger ner en av sina förmågor i buddhivärlden och en annan i mentalvärlden. Den innehåller logos’ möjligheter men är i början alldeles oförmögen att uttrycka dem. När ätma utgjuter sig själv, framträder detta i manas såsom den individualiserande principen, den ”jag”-görande förmågan, som ger upphov till individualiteten i tiden i motsats till evigheten. Den drar till sig och omger sig med materia för att uttrycka sig i den högre delen av den manasiska världen och bildar därmed sin vehikel, kausalkroppen, som består genom hela den långa cykeln av mänskliga inkarnationer. Det är denna kropp, som skapas med smärta, den kropp varmed människan avser att utvecklas.

Tänk på ätma såsom utgjutande sig i tredje världen nedifrån räknat, manasiska världen. Den drar till sig denna världs högsta materielag och bildar därav kausalkroppen. Denna kropp är sedan dess vehikel eller höljet för dess manaspekt i denna värld. Det är manas verkande genom kausalkroppen. Detta manas blir tvåfaldigt i människans inkarnation. Det når ner i mentalvärldens lägre materielag och formar där ett hölje – det lägre manas – som i sin tur bygger emotionalkroppen. Denna består i sin ordning den kraft som bygger eterhöljet och organismen. Varje kropp är i sin egen värld ett redskap för insamlande av erfarenhet som, om den är ändamålsenlig, befordras vidare till det som bildade höljet. Efter att individens inkarnation är över, överlämnar det lägre manas till kausalkroppen all den erfarenhet det samlat, varpå personligheten förgås. Kausalkroppen övertar de erfarenheter som är av sådan art att de kan hjälpa den att utvecklas, och dessa förblir hos denna kropp genom alla dess framtida inkarnationer.

Kausalkroppen har ett samband också med det som är högre än den själv. Det som sker i det inre eller högre av detta hölje är att essensen av alla erfarenheter som ingått i det överföres till ätmas tredje aspekt. Det som sålunda får strömma in i ätmas manaspekt sätter denna i stånd att handla utan kausalkroppen – det vill säga utan ett permanent hölje som begränsar den.

Den studerande, som tänker igenom detta, finner att det kastar ljus över frågan om individualitetens förgänglighet. Samma tanke finns framställd i hinduiska och buddhistiska skrifter. Kausalkroppen är individualiteten, det som består genom cykeln av inkarnationer. Den upp-

står vid en bestämd tid, den måste förgås vid en annan tid. Den föds och den dör. Såsom Gita säger: Viss är döden för dem som fötts.” Detta gäller inte bara i fysiska världen utan även i vidaste mening: eftersom kausalkroppen uppstår, måste den också dö. Den är det som gudomsgnistan byggt åt sig själv med mycken smärta. Den är ”jaget” för lärjungen. Hos somliga uppfattas ”jaget” såsom något lägre, i personligheten, men detta ”jag”, kausalkroppens ”jag”, måste nås vid vägens begynnelse. Det övervinns till sist vid slutet av den utveckling som kallas arhatstadiet, vid den verkliga frigörelsen. Fram till denna tid minskar det och förändras det till naturen allteftersom arhaten utvecklas. Det befinns slutligen vara ett bristfälligt ”jag”, alls icke det verkliga ”jaget”. På detta stadium av människans evolution bleve varje försök att beskriva dess framtida tillstånd vilseledande.

Men all rätt ställer lärjungen upp såsom sitt mål att förverkliga och rena individualiteten. Denna är ett väsen som dess skapare skapat för eget bruk. Ibland kallas den med ett fackuttryck ”skapat väsen”; i dylikt sammanhang talar om att människan – den verkliga människan – möter sin skapare. Så möter också individen, det skapade väsendet, sin egen skapare. Detta möte sker först på ett högt utvecklingsstadium. När människan möter sin skapare, är hon fulländad och överträffar individualiteten.

Individualitetens skapelse sker på ett lägre stadium. Människan är länge träget sysselsatt med att bygga upp den. Mänsklighetens mindre utvecklade medlemmar är för lång tid inneslutna i sina lägre höljen – detta är nödvändigt för deras framåtskridande, innan individualiteten är fullt utbyggd – varför kausalkroppen länge förblir ett omedvetet skal, medan verksamheter pågår i personligheten. Tänk på de långa tider som togs i anspråk för organismens byggande, tänk på de runder och stadier pitrierna genomgick på månkedjan, innan de var rustade för att övergå till människoevolutionen. Det är en ofantlig skillnad i den tid det tar för människor att bygga individualiteten, även om alla tar lång tid på sig. Byggandet går snabbare på de högre stadierna under inspiration av det högre jaget, som då är mer utvecklat än det är på de lägre stadierna. När intelligensen når ett högt stadium, använder den högre slags krafter och lär sig att inte slösa bort dem, och då går byggandet framåt med oerhörd fart. Detta ger oss en stark uppmuntran, ty när vi tänker tillbaka på månkedjan och på den tid det tagit för oss att skrida framåt, skulle det synas vara mycket länge, om den behövde upprepas, men när vi skådar framåt, inser vi att utvecklingen kan ske nästan ofattbart snabbt.

Gudomsgnistan kan inte göra något själv, all dess utveckling måste ske genom kontakt med utifrån verkande krafter och genom höljena – den kan inte växa dem förutan. Såsom H.P.B. sade är anden medvetlös i de lägre världarna. Den kan inte alstra någon kraft utan något hölje för uttryck i den värld, där den skall handla. Vidare gäller att den kan styra höljena först när de är fulländade. Arbetet med att bringa höljena till fulländning utvecklar andens förmågor till fulländning, varför de båda utvecklingsvägarna löper parallellt. Och när detta arbete är fullbordat, har anden i sig makten att upplösa sina individuella höljen i det ögonblick den lämnar dem och att återställa dem på ett ögonblick, när den väljer att så göra.

Tänk på de fulländade andliga varelserna. Endast så länge de utvecklades och på lägre stadier än det mänskliga, var höljen nödvändiga för deras växande, men när en dylik varelse in i sin essens ha dragit alla erfarenheter från denna evolution och därefter vill manifestera sig, kan den vid varje tillfälle skapa det den önskar för manifestationen, och sedan den gjort bruk av krafter som förekommer i den värld, vari den manifesterat sig, kan den draga tillbaka höljet igen. H.P.B. nämner på tal om planetandarna att de kommit genom mänskligheten. De hade inte kunnat framträda såsom hjälpare, om de inte genom att utvecklas på de mänskliga stadierna dragit den nödvändiga erfarenheten upp i sin essens. Således finns det varelser, som inte är manifesterade men manifesterar sig genom att från sin essens draga den erfarenhet de behöver och skapa ett hölje, vari de sedan arbetar.

Det är inte svårt att förstå hur höljena finns för varelsernas ”eget bruk”. Allteftersom vi skrider framåt, höjer vi oss från den ofrihet vi belastas med i varje hölje, som manifesterar sig i

det yttre, och lär oss att använda höljet endast för högre slags arbete, utan något beaktande av det egna jaget. Att göra detta vad den fysiska kroppen angår borde vara lärjungens dagliga övning. Fysiska kroppen måste bemästras, så att den inte kan kasta sin egen spegelbild på en. Den finns till bara för individens bruk, och man måste lära sig styra den fullständigt, så att den inte kan tvinga en att fästa sig vid någon upplevelse man inte önskar. Den skall vara blott och bart ett redskap för individens bruk. Man skolar den till att överlämna sin erfarenhet till det högre jaget. Det kommer en tid, när man inte längre vill överlämna någon erfarenhet alls. Då tar "jaget" vad det vill för sitt eget syfte. Det är ett högt tillstånd att nå, ty det är adeptens stadium.

I *Den hemliga läran* står det att mästarens kropp är illusorisk. Det betyder bara att fysiska kroppen inte kan störa honom. De krafter, som spelar omkring honom, kan inte påverka honom genom denna kropp, annat än i den mån han låter dem göra det. De kan inte rubba honom från hans medelpunkt. H.P.B. har också sagt att mästarens fysiska kropp är bara en vehikel. Den överlämnar inte något utan är blott och bart ett medel för kontakt med fysiska världen, ett verktyg han behöver för det arbete han utför och han överger, när det har gjort sin tjänst. Detsamma gäller emotional- och mentalkropparna. När även kausalkroppen blivit bara ett redskap, förgås individualiteten och har åtma vunnit förmågan att manifestera sin tredje aspekt i mentalvärlden såsom den vill och behöver inte längre ett permanent hölje i denna.

C.W.L. – Denna utsaga synes i förstone motsäga några av de tidigare gjorda. Till exempel tillsades vi att döda begäret – att döda olika delar av oss själva. Det sägs i *Tystnadens röst* att lärjungen måste lära sig att döda månformen med vilja – att göra sig av med sin emotional-kropp. Orden "med vilja" ger oss nyckeln till detta uttrycks rätta tolkning. Vi skall inte förstöra emotionalkroppen, ty om vi det gjorde, skulle vi bli odjur med starkt utvecklat intellekt men utan någon medkänsla. Många uppfattar att känslan är ett stort problem för dem, eftersom den överväldigar dem, men de får likväl inte söka förstöra den utan bör i stället rena och styra den. Den måste vara en kraft, som vi kan bruka; den får inte vara något som överväldigar oss. Vi får inte döda den, ty utan den kunde vi aldrig förstå andras känslor och kunde vi därför aldrig hjälpa de människor som rör sig mycket på känslornas bana, men den måste förfinas och allt "jag" måste rensas ut ur den.

På samma sätt får de intellektuella inte förstöra intellektet utan måste tygla och leda det. Det är alldeles riktigt att intellektet liksom hängivenheten kan skena iväg med människor. Detta inser de icke alltid. De kan säga att själva intellektet är sin egen försäkring mot varje slags ytterlighet, men jag befarar att det inte är så. Många gör intellektet till ett slags avgud. Då kan de säga: "Vårt förnuft är det enda vi har till vår vägledning, och vi måste alltid följa det till sin logiska avslutning." Det vore nog alldeles sant, om de antaganden, de lagt till grund för sina slutsatser vore riktiga, men vanligen är de anmärkningsvärt bristfälliga. Allmänt sett beaktar de endast den fysiska sidan av ett problem och tar inte med i beräkningen den långt viktigare dolda sidan, varför deras slutsatser oundvikligen blir felaktiga.

Som jag tidigare sagt, måste vi vara balanserade. Vi måste lära oss att se alla sidor av en viss fråga, och vi måste akta oss för att utveckla en viss egenskap, hur god denna än är, till sådant övermått att den inte står i rimlig proportion till alla de övriga egenskaperna. Den mest beundransvärda egenskap blir nämligen ofta farlig, om den får leva sitt eget liv, skild från helheten. Den människa, som äger ett skarpt intellekt, kan skatta sig lycklig just tack vare denna intellektuella utveckling, men hon bör då desto mera akta sig, så att hon inte vare sig försummar eller glömmer den andra sidan, kärlekens och medkänslans sida.

På exakt samma sätt måste de som äger förmågan av kärlek och medkänsla se till att de utvecklar den intellektuella sidan av sin natur, så att deras medkänsla inte förleder dem till tokigt handlande, som inte hjälper utan hindrar. En människa, som har den djupaste medkänsla men saknar kunskap, är ofta fullständigt hjälplös, liksom mången människa torde vara, om hon råkade närvara vid någon svår olyckshändelse men saknade medicinsk kunskap. Många människor, ehuru fulla av medkänsla och angelägna om att hjälpa, vet inte vad de

skall göra, och de ansträngningar de gör på grundval av okunnighet kan lika gärna göra skada som nytta. Det är tydligt att vi behöver båda kunskap och känsla.

Känslan är drivkraften i vår natur. Det sägs i de gamla indiska böckerna att känslorna är som hästar men det mentala körsvennen som styr hästarna, att det mentala har tömmarna i sitt grepp. Därför behöver vi utveckla bådadera. Vi måste ha våra hästar, ty de är medlen för vårt framåtskridande, vår kraftförråd. Men vi måste även ha förnuftiga styrmedel, ty annars skenar hästarna iväg med oss. Allt detta inskräps ideligen i allt esoteriskt studium. Likväl kan det icke sägas för ofta, eftersom människor glömmar. Det finns alltid de som utvecklar bara den ena sidan och lider sorglig brist på den andra, och detta är ett av de sätt, på vilka även en framskriden människa kan komma till korta.

Varje människa är för sig själv obetingat vägen, sanningen och livet. Men hon är detta först när hon fattar ett stadigt tag om hela sin individualitet och med kraften av sin vakna andliga vilja erkänner denna individualitet icke som sig själv utan som detta som hon med smärta skapat för sitt eget bruk, detta med vars hjälp hon avser, alltmedan hon sakta utvecklar sin intelligens, att nå livet bortom individualiteten. När hon vet att det är för detta hennes underbara, sammansatta liv finns till, då först är hon sannerligen på vägen.

C.W.L. – Vägen – det vill säga det sanna andliga livet – kan man finna först sedan man haft erfarenheten av att ha byggt upp individualiteten. Det uttryck den venetianske mästaren här brukar – detta sammansatta som människan byggt med mycket besvär och mycken smärta för sitt eget bruk – avser individualiteten och återigen varje personlighet. Monaden bygger så individualiteten själv. Denna bygger i tur och ordning sina olika personligheter, men alla för det högres bruk och för detta ensamt. Det misstag alla människor gör är att identifiera sig med den lägre naturen och låta denna förleda dem till antagandet att denna är ”jaget”, när i stället ”jaget” är monaden, som är långt bortom och använder alla dessa höljen.

Människans hela evolution kan betecknas såsom ett tillbakadragande inom henne själv. När hon sålunda drar sig inom sig själv, tar hon likväl med sig något från livet i lägre världar, kommer aldrig därifrån tomhänt. Detta förfarande, att erfarenhetens frukter överlämnas av det lägre till det högre, pågår hela tiden och på alla stadier och nivåer. Det finns många sätt, på vilka vi gör detta i vardagslivet; det är bara det att vi inte tänker på det i den belysningen. Till exempel kan vi läsa: vi har förvärvat denna förmåga i denna inkarnation genom en mycket långsam inlärningsprocess. Nu kan vi slå upp en bok och genast förstå vad texten säger utan att behöva tänka på att vi lärt oss att läsa. Vi har glömt detaljerna i denna erfarenhet, och det skulle icke vara oss till något gagn att minnas dem. Somliga av oss har lärt sig att läsa noter och att kunna spela efter sådana från bladet, men när de först lärde detta, behövde de noga granska varje not och sedan vända blicken ner på pianot för att finna dess motsvarighet i klaviaturen. Nu har de glömt att de behövde genomgå all denna möda. De behöver inte minnas alla de enskilda pianolektionerna för att kunna spela, vilket var ändamålet med hela processen.

Det är detsamma med minnet av förflutna liv. Människor, som tror på reinkarnation, har ofta en bakomliggande känsla av förbittring, eftersom de inte minns detta som de nu får lida för, inte ens när de är beredda medge att det är resultatet av orätt handlande i det förflutna. Denna känsla är kanske alldeles naturlig men betyder egentligen icke det ringaste. Själen vet och har iakttagit vad det var som gav det onda resultatet och kommer att göra allt den förmår för att påverka personligheten och förebygga att samma slags misstag begås på nytt.

Människor tror att det skulle göra det lättare för dem i livet om personligheten kunde minnas alla dessa förflutna inkarnationer. I somliga avseenden kunde det kanske göra det, men jag tror ändå att, om vi i personligheten hade fullt hågkomst av alla våra förflutna liv innan vi nått adeptskapet, det skulle göra oss större skada än nytta. Till att börja med har vi ej förmågan att lugnt betrakta alla dessa ting. Att skåda tillbaka på de gräsliga brott, vi begått i tidigare liv, skulle bestämt slå ned oss. Jag lärde för länge sedan att skåda tillbaka på mina

egna förflutna liv, men det är på intet sätt något nöje att göra detta. Det finns enstaka vackra handlingar, några fina händelser i vars och ens tidigare liv, och det är med en visst behag man kan se tillbaka på dessa. Men det vi funnit och det som omedelbart slår en med kraft vid dylika tillbakablickar är de många tillfällena man lät sig gå förbi. Här och där, överallt, yppades tillfällena, och vi kan inte låta bli att häpna över att vi utnyttjade så få av dessa. Vanligen berodde dessa försummelse inte på att vi inte ville gripa tillfällena ifråga. Våra avsikter var goda, men icke starkt utan svagt goda, och hade vi sett tillfällena, skulle vi också ha gripit dem. Nu skådar vi tillbaka och förundras över vår egen blindhet. Vi säger: "Om jag bara hade handlat så eller så, skulle det ha givit vissa resultat och skulle jag vid det här laget kanske ha nått adeptskapet." Men det gjorde vi inte. När vi en gång höjt oss till detta stadium, blir förmågan att skåda bakåt till gagn för oss, men med det mått av intellekt och fri vilja vi nu har, bleve det förvisso icke ett oblandat behag.

Låt oss betrakta de allmänna principer som här tillämpas. Hela denna plan, vari våra liv innefattas, är avsedd att främja människans medvetenhetsutveckling. Om det vore bäst för individen att minnas alla sina tidigare personligheter, skulle det säkerligen ha så ordnats för honom. Eftersom detta inte har skett, bör vi åtminstone ha tillit nog att inse att det är bäst för oss som det är. När en människa äger förmågan att skåda bakåt, vinner hon därmed också en bredare insikt och en mer balanserad syn på tingen. Vid det laget är hon även så uppfylld av vissheten om det rättvisa i planen att, även om hon inte kan se exakt hur en viss verkan uppstår av en orsak, hon likväl säger: "Jag ser visserligen inte orsaken till detta, men jag är viss om att jag snart nog kommer att göra det." Det skulle inte falla henne in att tänka att hon behandlats orättvist. Det slags människa, som ideligen talar om att hon fått lida orättvisor och ständigt anklagar högre makter för att ha struntat i henne, saknar de mest elementära grunderna i den nödvändiga förståelsen. Vi vet att lagen är orubbligt rättvis – alldeles såsom tyngd-lagen – men av denna vetskap följer inte förmågan att alltid säga exakt hur den verkar.

Det högre jaget gör, som sagt, iakttagelser om sådant, som ger onda resultat. Eftersom det högre jaget tar varning av dylika erfarenheter i det förflutna, söker det påverka personligheten innan denna blivit så stark, så bestämd och beslutsam att den inte låter sig ledas av de mindre klara påstötningarna av det bakomliggande högre jaget. Personligheten anser klart att den vet bäst på sitt eget område. Mycket ofta avvisar den hjälp från ovan, varför det högre jaget inte kan påverka den i den fulla omfattning det skulle önska. Likväl söker det högre jaget att vinna kontrollen, och allteftersom vi utvecklas, märker vi att detta högre jag allt oftare bemödar sig att gripa tömmarna. Om vi identifierar oss med detta högre jag, skall vi finna att detta då kan göra mycket mera för oss. Dess huvudsakliga svårighet består i att den genomsnittliga personligheten identifierar sig med de lägre höljena och snarare ogillar det högre jagets ingripande, men om den kan övertalas att identifiera sig med detta högre, så blir det genast mycket lättare.

När det dessutom råder fullständig kontroll av emotional- och mentalkropparna, kan det verkligen gå undan med framåtskridandet. Normalt gäller att, när det högre jaget vill få ett bestämt ärende uträttat genom sina lägre höljen, dessa envisas med att föra fram hundratals andra, att skicka in rapporter som det högre jaget inte begärt och inte önskar få. Kontroll över det mentala måste vinnas, så att det mentala till det högre jaget rapporterar endast det som detta vill veta. När sedan det högre jaget överlämnar något problem till sin mentalmedvetenhet med befallningen: "Tänk igenom det här och lämna mig sedan de uppgifter jag begärt", lyder det kontrollerade mentala fullkomligt, medan däremot den genomsnittliga mentalmedvetenheten under liknande omständigheter rapporterar hundra ting, som det högre jaget icke har bruk för, och så blir det eftersom alla slags okontrollerade, irrande och flackande tankar tränger sig på och gör sig gällande.

Detta system, att resultaten av arbetet i lägre världar men inte erfarenheternas detaljer överlämnas, är verksamt hela tiden ända tills vi når adeptskapet. Medan det högre jaget utvecklas, blir den första avgjorda förändring individen genomför den att han drar upp intellektet,

manas, i buddhimedvetenheten. Han förblir då alltså trefaldig, men i stället för att vara i de tre världarna, är han nu i två, varvid ätma utvecklas i sin egen värld, buddhi i sin egen värld och manas tillsammans med buddhi, sedan det dragits upp i intuitionen. Därefter överger han kausalkroppen, då han ju inte har vidare bruk för den. När individen därefter vill komma ner och manifesteras sig i mentalvärlden igen, måste han göra sig en ny kausalkropp, men annars behöver han ingen dylik.

Till stor del på samma sätt dras de två manifestationerna i buddhivärlden – buddhi och det förhålligade intellekt som intuitionen är – snart nog upp i den nirvaniska världen, ätmas värld, och blir den trefaldiga anden i denna värld fullt vitaliserad. Sedan sammansmälter de tre manifestationerna till en enda. Detta är en förmåga, som ligger inom adepts räckhåll, eftersom han förenar monaden med det högre jaget, liksom lärjungen söker förena det högre jaget med personligheten.

Detta att det högre manas dras upp från kausalkroppen, så att det finns i buddhivärlden sida vid sida med buddhi, är den aspekt eller det tillstånd hos det högre jaget som madame Blavatsky kallade det andliga jaget. Det är svårt att göra en detaljerad jämförelse med det tillstånd kristna mystiker uppger sig ha genomgått, då de ju nalkas det från en så annorlunda utgångspunkt, men tillståndet ifråga synes motsvara det dessa mystiker brukat kalla ”andlig illumination” – det vill säga arhatens tillstånd. Det är utvecklandet av kristusprincipen. Vi talar om att kristusprincipen föds, när buddhimedvetenheten först börjar aktiveras i människan. När det sägs att Kristus är fullt utvecklad hos henne, måste det nog avse detta tillstånd.

När människor en gång når någon av dessa högre nivåer, tar deras utveckling mycket större fart. Jag minns att jag en gång i Indien fick frågan om huruvida en människas framåtskridande kunde uttryckas såsom en aritmetisk talserie. Jag svarade: ”Jag tror att, när det verkligen börjar gå framåt, det är mycket likt en geometrisk talserie.” Detta betvivlade de flesta av åhörarna. Indierna tycktes anse detta uttalande gå till ytterligheter, varför jag frågade mästaren Kuthumi huruvida geometrisk serie vore ett riktigt sätt att framställa utvecklingen av en individ som just inträtt på vägen, ”Nej”, sade han, ”det vore icke ett riktigt sätt att uttrycka den. När en individ väl inträder på vägen, om han då samlar alla sina krafter på den, uttrycks hans framåtskridande varken i en aritmetisk eller geometrisk serie utan i potenser.” Det torde alltså inte uttryckas i proportionen 2, 4, 8, 16 och så vidare utan i 2, 4, 16, 256 och så vidare. Detta kastar ett helt annat ljus över saken, och vi börjar inse att det som ligger framför oss inte är så omöjligt och tröttande som det ibland synes. Vi har tagit alla dessa tusentals år på oss att nå vårt nuvarande stadium, och det synes icke vara någon märkvärdig prestation, när vi begrundar hur lång tid vi förbrukat på detta. Om vår framtida evolution vore lika långsam, skulle tanken baxna inför de eoner vi skulle behöva för att nå målet. Det är en uppmuntrande insikt att vi, när vi avgjort anträtt vägen, går framåt med verkligt hög fart.

Den genomsnittliga goda människan ägnar nog bara en hundraedel av sitt tänkande åt att söka förbättra sig litet grand. Många gör icke ens detta. Vi som studerar och försöker leva enligt esoterikens principer, har kommit längre och börjar ägna en avsevärd del av vår tid åt detta. När vi en gång nått det stadium, där all vår kraft och tanke samlas på denna stora uppgift, kommer vi att gå framåt med språng. Nu må vi vara än så efterblivna. När vi kan sätta in alla våra krafter på det arbete som skall utföras, kommer vi att kunna göra det långt mer fulländat än som nu alls synes möjligt.

Sök den genom att tränga in i de gåtfulla och härliga djupen av ditt innersta vara. Sök den genom att pröva all erfarenhet, genom att bruka sinnena till att förstå individualitetens växande och mening och det sköna och svårfattliga hos de andra gudomsgnistor som kämpar jämsides med dig och bildar det släkte du tillhör. Sök den genom att studera varats lagar, naturens lagar, det övernaturligas lagar, och sök den genom att låta själen ödmjukt hälsa den stjärna som svagt lyser därinne. Alltmedan du vakar och dyrkar, skall dess ljus stadigt bli starkare. Då kan du veta att du funnit

vägens begynnelse. Och när du funnit dess ände, skall dess ljus med ens bli det oändliga ljuset.

A.B. – I denna kommentar begrundar vi åter igen den trefaldiga metoden att söka vägen.

För att hålla isär begreppen kan man föra naturlagarna till fenomenens värld, det iakttagbaras värld; det övernaturligas lagar till det högre manas och buddhi och varats lagar till den verkliga tillvaron, nirvāna. Med naturens lagar menar vi de lagar som verkar i fysiska och emotionala världarna och de underavdelningar av mentalvärlden som kallas rupa.

De lagar, som är över dessa men under ”varats” lagar, kan kallas det övernaturligas lagar. Dessa omfattar både den del av mentalvärlden som kallas arupa och buddhivärlden. Detta är det område, där livet kommer mer till uttryck än formen, där materien är underordnad livet och förändras i varje stund. Där finns ingenting som utgör ett skarpt avgränsat väsen. Väsendet ändrar form för varje förändring av tanken, materien är ett verktyg för väsendets liv och är icke något uttryck för väsendet självt, formen bildas ögonblickligt – den förändras med varje förändring av väsendets liv. Detta gäller för arupadelen av manas och på ett svårgripbart sätt även för buddhivärlden. Det gäller även för det andliga jaget, som är buddhi plus manas-aspekten av det enda, som drogs upp i buddhi, när kausalhöljet lades åt sidan. Detta tillstånd kallas av kristna mystiker den andliga inlysningens tillstånd. Det är arhatens stadium, stadiet för Kristus i människan.

Ordet ”övernaturligt” används vanligen för att beteckna allt som inte kan förklaras med den allmänmänniska erfarenheten av världen. Allt som förefaller icke lyda vanliga regler eller naturlagar har fått denna etikett, och detta har i mångt och mycket förvirrat tänkande människor. Det rasar i världen ett vida utbrett uppror mot allt som kallas övernaturligt. Man anser att det inte kan finnas något övernaturligt, då det ju i naturen inte finns något som strider mot regler, inget område där lag inte gäller. Lagen verkar överallt och är en enda. ”Såsom ovan, så ock nedan” är den överallt gällande sanningen. En enda natur uttrycker sig på olika sätt men är i sig alltid densamma. Men när vi kommer till det som här kallas övernaturligt, är vi framme vid ett tillstånd, som ligger bortom allt som kan beröras av sinnena – även om vi använder ordet ”sinne” i dess fullaste innebörd. Vi har nått bortom allt som hör till fenomenen, in i själva de andliga världarna.

Ätmas värld, bortom detta, är nirvāna, det område av varat, där allt är verklighet, där den sanna medvetenheten dväljes. Vi skall söka denna väg genom att studera vårt innersta vara. Icke förrän vi kan nå nirvānas värld i högre meditation, kan vi få en svag känning av den verkliga ätmamedvetenheten, men vi kan likväl söka den. Vi börjar söka den genom att försöka fatta dess existens. Tänk på den såsom ett område, där allt är verklighet, där alla begränsningar upphört, där enheten är insedd. Sök i meditation föreställa dig den, sök bilda dig en uppfattning om den. Detta kan du göra endast med en rad negativa uttryck. Du tänker: ”Hör den till fenomenen? Det gör den inte. Hör den till intellektet? Det gör den inte?” Du söker den genom att utesluta det den inte är. Sedan säger du: ”Den är inte något som sinnena kan förnimma, den är inte något som intellektet kan föreställa sig, den påträffas inte ens av den inlysta intelligensen med dess väldiga omfattning” och så vidare.

Frågan kan ställas: ”Varför skall man söka den genom det som den inte är, om man ändå kan ha en svag känning av ätmamedvetenheten? Uppriktigt sagt är det inte ätmamedvetenhet man erhåller i hjärnan utan en liten vibration från ätmas manasaspekt, en vibration som skiljer sig från alla andra vibrationer i manasmedvetenheten. Sådana vibrationer, som igångsätts i högre världar, skiljer sig från sådana som uppstår i mentalvärlden. När en individ når högsta stadiet på vägen i egentlig mening – fjärde stadiet eller arhatens stadium – kan han i tillstånd av meditation utanför kroppen övergå i samadhi och nå ätmamedvetenheten i nirvāna.

C.W.L. – Att de metoder, med vilka vi skall söka vägen, och de lagar, som svarar mot dessa metoder, två gånger indelats i tre, är upplysande och utan tvivel avsiktligt. Inträngandet i djupet av ens innersta vara leder till studiet av varats lagar – lagarna för den värld som ligger

bortom allt som för oss är manifestation, det vill säga nirvāna. De högre världarna är givetvis allttjämt manifestationsvärldar, och även det som ligger bortom dem är egentligen inte omanifesterat men är det för oss, på vårt nuvarande stadium. Endast genom att studera varats lagar kommer vi att kunna nå det verkliga målet med att tränga in i djupet av vårt innersta vara, vilket är att ”hälsa den stjärna som svagt lyser därinne”. Tydligt är att detta är ett mycket högt stadium i utvecklingen – när vi följer ātma och följer den allena.

Att pröva all erfarenhet motsvarar att studera naturens lagar, det vill säga fenomenvärldens lagar, de lagar som verkar i fysiska, emotionala och mentala världarna, vari personligheten tränger in. Sedan skall vi lära förstå individualiteten genom att studera det övernaturligas lagar, varmed tydligen menas lagarna för de världar, där det högre jaget som sådant verkar, det vill säga lagarna för buddhivärlden och högre delen av mentalvärlden. Naturligtvis finns ingenting övernaturligt, men ordet ”övernaturligt” brukas uppenbart här såsom ett slags fackuttryck. Genom alla världar kommer det enda livet till uttryck på olika sätt, och det förekommer intet brott mot naturens lag och ordning i hela världssystemet. Först när vi kommer till ett område bortom allt som våra fysiska, emotionala eller mentala sinnen kan beröra, når vi upp i något som ligger bortom den natur de flesta av oss känner, där andra lagar verkar med större vidd i sina effekter. Jag tror att det är i denna innebörd chohanen brukar ordet ”övernaturlig”. Bortom de nämnda sinnenas sfär övergår vi till ett område ovanför det fenomenella, till det som grekerna kallade numenvärlden, vilken är källa och orsak till fenomenvärldarna.

Detta textstyckes innebörd synes alltså vara följande: När vi grundligt förstått personligheten, har vi fattat ”naturens lagar”; när vi söker förstå individualiteten, kommer vi att handskas med ”det övernaturligas lagar”; och när vi bortom detta söker fatta ātma, kommer vi att studera ”varats lagar”.

Skillnaderna mellan dessa olika stadier är tillräckligt stora för att rättfärdiga en dylik indelning. I fysiska världen beror allt mycket på vilken form det har, och detsamma gäller i emotionalvärlden och lägre mentalvärlden. Vad gäller kausalvärlden, är det visserligen inte alldeles sant att vi där är formlösa, åtminstone är formerna där annorlunda och mer direkta. Kausalkroppens tanke är liksom en blix, som ilar direkt till sitt föremål i stället för att bilda en bestämd, åtskild form. Den är blott och bart en ström, skickad rakt på föremålet, av den impuls tanken givit.

När vi höjer oss över detta till buddhivärlden, når vi ett tillstånd som, vilket jag tidigare förklarat, knappast kan uttryckas i ord. Där är varje individs tanke en pulsslag, som går genom hela världen, varför varje individ i denna värld sluter inom sig tanken på alla andra och kan liksom lära och uppleva genom denna. Man kan inte förvänta sig att göra detta förhållande särskilt klart, man kan bara göra antydningar.

Det gör oss gott att söka förstå dessa högre tillstånd. Nästan det enda sätt, varpå vi kan göra detta, är den metod som tillämpas i de hinduiska böckerna och som alltid är en förnekelse. Dessa böcker beskriver inte ett medvetenhetstillstånd, de utesluter steg för steg vad det inte är. Om vi därefter lyckas behålla ett slags sublimerad essens av tanken på detta något, kommer vi litet närmare vad det egentligen är.

Buddhas anhängare frågade ofta:

”Vad är nirvāna?” eller ibland: ”Finns nirvāna eller finns det icke?” – det vill säga: äger det existens eller ej? Buddha svarade en gång: ”Nirvāna finns, otvivelaktigt existerar det, och likväl, om ni frågar mig om det finns, kan jag säga bara detta att det varken är ett tillstånd av vara eller av icke-vara med den betydelse ni lägger in i dessa ord.” Kanske inte ens han kunde klarlägga det för oss på vår nivå. I vår egen långt mindre skala har vi samma slags erfarenhet. Jag kan vittna om att, när man utvecklar buddhimedvetenheten och använder den, mycket av det som vi nu inte kan förklara blir alldeles tydligt, men att man i samma stund, man faller tillbaka från detta medvetenhetstillstånd, inte längre kan uttrycka det man förstått. Att det inte är så lätt att uttrycka visas därigenom att Buddha själv, ehuru han var så mycket längre

kommen, likväl var oförmögen att kläda det i ord, som kunde förstås här nere, andra än nekande sådana.

KAPITEL 10

ANMÄRKNINGEN TILL TJUGONDE REGELN

A.B. – Mästaren Hilarion tillfogar följande anmärkning till regel 20.

Sök den genom att pröva alla erfarenheter, och minns att jag när jag säger detta icke säger: Giv efter för det sinnligas förförelser för att lära känna det.” Innan du börjat lära hemlig vetenskap, får du göra detta, men icke sedan. När du har valt och anträtt vägen, kan du icke ge efter för dessa förförelser utan skam. Likväl kan du erfara dem utan fasa: du kan väga, iakttaga och pröva dem och vänta med tillitens tålmod på den stund, då de icke längre skall påverka dig.

På den mänskliga evolutionens tidiga stadier är jaget inte tillräckligt utvecklat för att kunna skilja mellan rätt och orätt. Men i samma stund det lärt att skilja dem åt, att veta deras olikhet, börjar rättskänslan. När jaget till exempel börjar förstå skillnaden mellan att förstöra liv och skydda liv, föds för jaget rättskänslan i just detta avseende. Det slags erfarenhet, som lärde jaget denna kunskap, behövs då inte längre. Men även om människan ej längre behöver pröva denna erfarenhet, finns ibland alltjämt en sinnenas eggelse, som driver henne till orätt handling, och denna vållar henne därefter lidande, eftersom hon inser att det är orätt att ge efter för den. Kvasiöckultisternas tal om att en människa får göra orätt för att vinna erfarenhet är aldrig berättigat. Så länge människan utför handlingar och därvid är omedveten om att hon handlar orätt, vinner hon nödvändig erfarenhet. Men så snart hon har vetskap om att det hon gör är orätt, betyder varje eftergivenhet ett fall, på vilket kännbart lidande måste följa.

Tillståndet att ge vika för omständigheternas tryck varar många liv. Även efter att en människa inträtt på vägen fortsätter ofta striden med de sinnliga begären. Innan man kan göra snabba framsteg, råder under långa tider strid mellan den önskan, som verkar genom emotional- och mentalkropparna, och vetskapen om att tillgodoseendet av denna önskan är ett hinder för det högre livet. Denna strid på de lägre stadierna är långvarig, och när den föres vidare på ett högre stadium och där uppstår, när mentala bilder blandas med de sinnliga begären, blir frestelserna mindre påtagliga, ty intellektet idealiserar sinnesföremålen, förfinar de grövre drifterna och framställer begären i sin mest lockande gestalt. Ännu ett stadium följer, när aspiranten befinner sig på vägen i egentlig mening, ty även där är de gamla frestelsernas livliga kraft tillräckligt stark för att ansätta honom. Det är i detta sammanhang vi har uttalandet i mästarens anmärkning, som visar lärjungen hur han kan använda dem: han kan väga, iakttaga och pröva dessa förförelser, varvid han tålmodigt avvaktar den tid, då de inte längre skall påverka honom.

När medvetenhetens centrum skilt sig från begärskroppen och förflyttat sig till manasvärlden, har ett avsevärt framsteg gjorts. Människan betraktar begärskroppen icke längre som sig själv utan blott som ett redskap. Likväl kan dess vibrationer alltjämt påverka henne, ty den har ett eget liv, och ibland är det som om hästarna skenade med henne. Detta är det stadium som omtalas i *Kathopanishad*, då körsvennen hållit in hästarna och dessa drar i lugn skritt men alltjämt är benägna att skena då och då. Genom sinnenas upprördhet vet lärjungen när de har skenat. Detta är ett stadium av stor prövning. Människans hela natur känner skam och smärta av förnedringen; hon kan inte ge efter utan lidande. I hennes normala medvetenhetstillstånd övar sinnen ingen dragningskraft på henne, känner hon inte av kroppens frestelser, som egentligen är emotionala. Ändå kommer tider, när hon verkligen känner av dem. Detta sker emedan den gamla begärformen inte brutits ner utan har fått nytt liv utifrån. Kanalen har inte försvunnit, även om den är i färd med att utplånas, och fara finns för att den plötsligt kan

fyllas utifrån och begärsformen återupplivas. Emotionala inflytanden frambringar i denna vibrationer, som är starka nog att åter påverka människans medvetenhet. Överlämnad åt sig själv skulle den inte påverka henne, men hon hamnar på en plats, vid en tid och bland människor beroende på vilka slags starka yttre inflytanden som vibrerar genom henne och skänker denna gamla form ett nytt liv.

De bör inses komma utifrån, inte från henne själv, varför lärjungen bör förstå vad de är för något. Utan känsla av skam, förnedring och fasa känner han detta och undrar hur han kan känna det. Svaret blir att det finns ett stadium i växandet, där människan kan uppleva förförelser, som kommer från sinnena, men inte behöva ge efter för dem. Människan går dem då förbi och säger: "Jag känner av er, jag känner igen er, jag väger er, men jag vägrar att påverkas av er." Detta är innebörden av det stycke i *Kathopanishad*, där det sägs att människan nått den punkt, där hon kan hålla in hästarna. Hon kan styra sinnena. Detta är sista läxan med avseende på sinnenas frestelse. När människan lärt den, är deras makt över henne slut för alltid. Aldrig mer kommer de att äga makten att påverka henne; detta är sista kampen med dem, och när den är över, har själen gjort sig fri.

När denna kampens tid kommer, och den kommer för envar, sedan medvetenhetens centrum flyttats till manasvärlden, är det till oerhörd hjälp att inse dess natur och att veta hur man skall handskas med den för att kunna säga: "Detta är inte jag, det är bara en vibration, som sänts ut från den lägre naturen till mig. Jag avvisar den. Detta är mitt svar." Den stund man inte längre vill kännas vid den, upphör känslan av fasa, vägrar man att känna dess inflytande. När man gjort detta, kan man pröva sig och se vilken del av ens natur den påverkar. Då väntar man tålmodigt på den tid, då man inte känner av den längre. Man litar till lagen. Man sitter stilla och väntar, brukar tålmod. Snart nog blir den ur stånd att alstra några vibrationer och kan sinnena inte få en att ryckas med av dem. Man säger då: "Jag kan tålmodigt vänta på den tid, då jag inte kommer att känna av detta. Det jag känner av är en död form, som snart bryts ner och upplöses." Intet annat återstår än att så vänta – kanske i månader eller år. Segern är vunnen, när man är i stånd att göra detta – då är formen sönderbruten. Insikten om det egna tålmodet ger det sista slaget för att spränga den, och aldrig mer därefter kan den påverka en, såvida man inte vänder målet ryggen, vilket synes omöjligt.

Det finns ett annat ändamål, för vilket denna erfarenhet är värdefull. Förrän man genomgått denna, kan man nämligen inte hjälpa den människa som ger efter. Man kan inte hjälpa någon människa, såvida man inte står över henne, och likväl kan man inte höja någon, såvida man inte förstår vad det är hon känner. Det finns ett stadium, där man själv är i begärets våld; då kan man inte hjälpa andra, som befinner sig i samma svårighet. Senare gör man sig fri. Man avvisar begäret och når en nivå, där man inte kan förstå varför en annan människa skulle råka i frestelse. Då man inte förstår hennes känslor, kan man inte hjälpa henne. Man kan påpeka för henne vad det onda är, men man kan inte ge henne andlig hjälp. Man kan inte gjuta styrka i henne, eftersom man står utanför henne, och då man inte känner med henne, känner man en chock av fasa. När man känner denna fasa, är man obrukbar. Man kan aldrig hjälpa någon som man stöts bort ifrån. Om man känner så, är det bättre att låta henne vara. Man måste kunna känna *med* en människa för att hjälpa henne.

Även om man kan känna med en annan människa, kan man inte hjälpa henne, om hon bygger en mur omkring sig själv. I ett dylikt fall är det bättre att låta henne vara någon tid, ty hjälp som ges utifrån är till intet gagn. Man kanske måste avstå från att söka hjälpa en människa i fysiska världen, men man behöver inte sluta göra det inifrån. Att hjälpa inifrån förutsätter större mod än att göra det utifrån. Det är långt angenämare att råda och mana i det yttre; detta tillfredsställer den lägre naturen mer än att hjälpa i det inre och osynligt.

En annan sak – om ni kan hjälpa en människa, låt er då inte stötas bort av en annans åsikt om att hon inte förtjänar hjälp, ej heller av hennes egen föreställning om att ni inte hjälper henne. H.P.B. fördömdes ibland av sina egna elever. De yttrade sig ovänligt om henne, men

hon var god och stark och stötte inte bort dem utan fortsatte att hjälpa dem inifrån och lät dem därvid tänka vad de behagade. Genom att hjälpa inifrån bryter vi ner fientlighet. När ni känt fientlighet, antipati mot andra, kanske rent av mot er egen lärare, som ni ibland gör, kanske ni klandrar dem. När ni har känt en mur, kanske ni trodde att det var *deras* mur men senare insåg att denna mur var en illusion – något ni själva byggt i mentalvärlden. Medan vi genomgår detta stadium, har vi byggt den ena muren efter den andra och lidit av dessa murars existens, ända tills vi rev dem.

Det finns ett ännu högre stadium, som är svårt att förklara. Det finns människor, som utgör en länk mellan de stora och mänsklighetens stora massa. Liksom sades om Jesus, känner de av människornas lidanden och frestelser, likväl är de utan synd. Detta är det stadium, där människan befinner sig i en absolut ren begärskropp. All död materia har rensats ut ur denna och bara förmågan att återspegla bilder har behållits. Människan är då oförmögen till synd.

Antag att dylika människor icke funnes. Det skulle då icke finnas någon länk mellan mänskligheten och de stora. Dessa stora behåller en länk, och i sin fullkomliga renhet känner de andras lidanden i sig själva. Detta stadium kommer omedelbart före mästarens; det är sista stadiet för arhaten. En mästare kan inte känna smärta, hans medvetenhet är så fullkomlig. Han kan återuppleva förflutna erfarenheter utan att därvid lida. Upplevelsen blir för honom en fullkomlig bild utan smärta. Men i det framskridna tillstånd, som hör till stadiet omedelbart före detta, kan individen visserligen icke synda och är personligheten ren; likväl förmedlar denna en känsla av lidande.

I exoteriska böcker sammanblandas detta stadium ibland med mästarnas och tilläggs dem känslan av lidande. Det är på stadiet före mästarnas som det finns lidande, på arhatskapets stadium, där de befinner sig som delar mästarens arbetsbörda utan att ha mistat mottagligheten för känslan av smärta. Mästaren har övervunnit allt lidande. Arhaterna deltar i byggandet av den ”skyddande muren”, men de bygger den med smärta. Människor är benägna att tillägga mästaren sådant som gäller högre lärjungar enbart, dem som alltså står på ett stadium, där synden övervunnits men förmågan att lida finns kvar.

På det lägre stadiet kan vi känna med vänner, tills vi mistat all förnimmelse av skillnad, och vi måste lida, om vi på detta sätt känner med dem djupt. Till dess ahamkara övervunnits, måste medkänsla och lidande följas åt. Om vi ställer oss vid sidan av detta stadium, mister vi alltför snart vår förmåga av medkänsla; detta är en av frestelserna på vägen. De stora faller rent av tillbaka, när de nått det sista stadiet, ty om de alldeles mister förmågan att lida, mister de medkänslan, och om medkänslan icke är fullkomlig, rivs åtskillnadens mur icke ner.

Men fördöm icke den som ger efter. Räck honom din hand såsom en broder, en medvandrare vilkens fötter blivit tunga av vägsmuts. Minns, o lärjunge, att den klyfta som skiljer den gode från syndaren må vara vid men att den som skiljer den gode från den som nått kunskapen är vidare. Omätligt vid är den som skiljer den gode från den som står vid gudomlighetens tröskel. Var därför på din vakt, så att du icke alltför snart tror dig skilja dig från mängden.

A.B. – Här tillsägs oss att inte fördöma den som ger efter för frestelsen. När man genomgått prövningens stadium, fruktar man inte att fördöma någon. När frestelserna övervunnits och man tänker på den tid då man kände av dem, fördömer man icke den som ger efter.

Skillnaden mellan den dygdiga och lastbara människan är jämförelsevis liten. Båda kämpar på de tidiga stadierna, och när de betraktas från vardera sidan, synes skillnaden dem emellan liten. Men när en människa nått kunskap och insett vad dygd och last betyder, har hon tagit ett mycket stort steg. När hon ser dygd och last såsom bara motsatsparen, står hon på gudomlighetens tröskel, och skillnaden är omätlig. Vi får här en varning: om vi alltför snart tror oss skilja oss från massan, kan vi frestas att förakta dem som står under oss, och då faller vi. Den som nått gudomligheten ser icke ner på någon. Han kan känna med alla och är ett med de lägsta.

När ni funnit vägens begynnelse, skall din själs stjärna visa sitt ljus. Och vid detta ljus skall du förnimma hur stort det mörker är, vari den skiner. Förnuftet, hjärtat, hjärnan – alla är de dunkla och mörka tills det första slaget vunnits. Förfäras och förskräcks icke av synen. Håll din blick fästad på det lilla ljuset, och det skall växa. Men låt mörkret inom dig hjälpa dig att förstå deras hjälplöshet som intet ljus sett, dem villas själar är i djup förstämning.

A.B. – När vi skådar upp i ätmas område och dyrkar det inre ljuset, skall vi se ljuset, medan det växer sig starkare. När man först ser ljuset, får man en känning av medvetenhet, varmed man ser det mörker, vari det skiner; kontrasten visar en detta. Det är sedan detta inre mörker, som hjälper en att förstå deras hjälplöshet som inte sett ljuset. Det är för dessa som verklig medkänsla är av nöden. Det finns intet behov av att hysa medkänsla med människor, sedan dessa insett att det finns ljus. Medkänslan behöver de som inte vet att de befinner sig i mörker och är upptagna av struntsaker men likväl tror sig visa. Deras mörker är så stort att de verkligen inte vet vad det är som vållar dem så mycket lidande. Dessa är de människor till vilka de stora sänder medkänsla.

De som sett om så blott ett litet ljus, skrider framåt i sådant som människor i världen inte ens skymtat. När ljuset väl skådats, behövs inte detta slags medkänsla. Om man ser en dylik människa lida, inser man att hon är i färd med att snabbt riva muren, och det är gott för henne att hon kan göra det.

C.W.L. – När vi börjar få kunskap om själens existens, inser vi ett viktigt faktum, om vilket mänsklighetens stora flertal ingenting vet. De flesta människor – även så kallade religiösa – saknar visshet om själens existens. De flesta av dem lever helt och hållet inställda på denna världen. De kan ha en teoretisk tro på själens odödlighet, men världens omsorger är viktigare för dem, och bara i jämförelsevis få fall låter de sitt liv ledas av denna tro.

För att "själens stjärna" skall kunna visa sig måste vi först vara vissa om själens tillvaro, vi måste veta att den finns inom oss. När vi riktat vår kärlek till högre ting, när vi vet vissa sanningar inom oss och intet kan rubba deras verklighet för oss, börjar stjärnan visa sitt ljus – finns det en otydlig återspeglning av den. Vid detta svaga skimmer ser vi hur grovt okunniga vi varit och alltjämt är. Detta är den första insikt vi får, när vi vunnit litet mera kunskap.

"Det första stora slaget" är slaget med sinnena. I sin ständiga kamp mot dem har människan ställt upp sig mot sin lägre natur och vunnit. När ljusglimten kommer, ser vi hur mörk vägen varit, hurudana alla våra handlingar och rent av våra tillgivenheter varit utan den ledning som gör dem verkliga. Det lilla ljuset får allt att synas hopplös felaktigt, det får oss att känna hjälplöshet, men vi får inte förskräckas av synen.

Klandra dem icke. Rygga icke tillbaka för dem, utan försök lyfta något av den karma som ligger tung på världen. Ge din hjälp till de få starka händer som hindrar mörkrets makter från att vinna fullständig seger.

C.W.L. – Vi måste akta oss att inte missförstå detta ställe i texten. De få starka händerna är det stora vita brödrskapet. Kampen föres inte mot djävulen, såsom den kristne uttrycker det. Vi får heller inte tänka på de svarta magikerna såsom innehavare av det ondas makt. Det är materiens överväldigande styrka, som här menas med mörkrets makter. I vår strävan att övervinna dessa behöver vi hjälp, och denna kan vi räkna på att få – den ingår i planen.

Det finns endast ett fåtal starka händer, som hjälper för närvarande, eftersom vår mänsklighet ännu så länge utvecklat blott mycket få adepter. Logos har byggt sin plan på idén att det kommer att finnas individer villiga att samarbeta med denna, så snart de förstått den. Detta är tydligt av faktum att fram till tiden för mitten av fjärde rotrasen, ja rent av något därefter, alla de viktiga befattningarna i samband med världens evolution innehades av individer som icke tillhört vår mänsklighet. Somliga av dem hade kommit till oss från Venus, andra från månkedjan. Dessa var stora adepter, som verkligen var fria, som kunde ha slutgiltigt givit sig iväg för att uppgå i högre riken. Men efter evolutionens mittpunkt förväntades det av oss att vi

utvecklade våra egna lärare, och herren Buddha var den förste av dessa. Det är tydligen avsikten att vår mänsklighet skall bestå icke endast de allra högsta ämbetsinnehavarna, såsom Buddha och Kristus, utan också att vi alla på mycket lägre stadier skall samarbeta på intelligent sätt och försöka driva evolutionen framåt så mycket vi förmår.

Då ingår du i glädjens kamratskap, som visserligen medför en väldig möda och en djup bedrövelse men även en stor och alltmer tilltagande fröjd.

A.B. – Detta innebär att vi kommit i förbindelse med dem, vilkas liv är sällhet, men att det jämte denna alltjämt finns sorg, emedan vi känner av det mörker människor lever i. Man känner sorg för människor, emedan man ännu inte nått dit, där man ställd inför lidande kan säga: ”Ja, det är gott.” På detta stadium uppstår en svårgripbar förnimmelse av behag och smärta, en förnimmelse som inte finns i den lägre världen. Man känner det desto skarpare, tills ljuset blivit fullkomligt klart, eftersom ljuset visar mörkret. Likväl infinner sig en glädje, som tilltar genom insikten om lagen. Än mera – intet väsen är olyckligt i sin djupaste, mest grundläggande medvetenhet, eftersom det ingår som del i det gudomliga livet, vilket är själva glädjen. Allteftersom lärjungen skrider framåt, kommer han i beröring med dessa djup, tills han inser, för att använda Gitas ord, att han sörjde dem som ingen sorg behövde, att de visa sörjer varken de levande eller de döda. Varför skall man sörja en varelse, som i grunden är lycklig?

Lärjungen ingår i glädjens kamratskap, men just detta kamratskap medför möda och en djup bedrövelse, eftersom han vacklar från det ena tillståndet till det andra. Han måste lära sig känna den inre glädjen och inte förlora kontakten med andra människors lägre principer, vari de känner sin sorg. Han måste känna denna också men får inte överväldigas av den. Vägen är smal som en rakknivsegg, men vi har att behålla fullkomlig jämvikt på den, allt medan motsatsparen spelar på oss. En stor uppgift mästaren har är att bevara vår balans. Lärjungen svänger om från den ena sidan till den andra. När bedrövelsen inställer sig, sänder läraren honom hågkomsten av glädjens kamratskap. När han är benägen att alldeles förlora kontakten med världens sorger, kommer påminnelsen om sorgen.

Länge är lärjungen ett rov för dessa svängningar. Vi skulle inte nå fulländningen, om vi inte upplevat de olika sidorna var för sig, förrän vi nått jämvikten. Det är mänsklighetens erfarenhet vi måste inhämta med en läxa i taget, så att vi kan skänka den full uppmärksamhet. Lärjungen, som vandrar vägen, kastas från den ena sidan till den andra, tills han lär sig att hålla balansen. Ibland betager honom en alldeles grundlös förstämning och finner han sig sitta i djupt mörker. Han finner ingen grund till den, han vet blott att den är där – en förstämning han inte kan skaka av sig. Om han rätt lärt sin läxa, tar han stilla och tålmodigt emot detta och försöker inte undfly det. Han lär då medkänsla och tålmod och andra läxor, som kan läras i förstämningen, inte i ljuset. Godtaget i denna anda är skedet av förstämning inte så ovälkommet, ty all oro och ängslan har lämnat denna. Vi bör taga emot läxorna och lära utan att lida. Människor lider inte så mycket av förstämning som av inbillningar. Liksom ett barn som räds mörkret fyller vi själens mörker med fasaväckande gestalter. Mörkret är blott mörker och intet annat. Det innehåller intet annat än de läxor det har att lära oss, och alla spöken kommer att med tiden försvinna. Mörkret kan aldrig överväldiga oss. Först får det oss att stelna av fasa, men till sist lär vi dess läxa.

Vid sista initiationen, mästarens, synes ätma liksom ett klart ljus, en stjärna, och när detta ljus sprides, när det sista av muren rives, blir detta ljus oändligt. Dessförinnan kan arhaten i tillstånd av meditation känna den frid som ligger djupt i ätma, men ständigt återkommer han till sorgen. Men när individen höjer sig till ätma i full medvetenhet och buddhimedvetenheten förenar sig därmed, synes bara ett enda ljus. Detta ges ett skönt uttryck i *Tystnadens röst*: ”De tre, som dväljes i härlighet och i utesäglig sällhet, har nu i mayas värld mistat sina namn. De har blivit en enda stjärna, den eld som brinner men inte sveder, den eld som är lågans upadhi.”

Sålänge individen befann sig i kausalkroppen, såg han de tre heliga såsom skilda åt, men nu ser han dem såsom aspekter av den trefaldiga ätma. Buddhi och manas, som var ”tvillingar på

linjen” i det tidigare stadiets buddhimedvetenhet, är nu ett med ātma, stjärnan som strålar ovanför huvudet, elden som är bäraren av monadens låga. Sedan säger läraren, ”Var finns din individualitet, lärjunge, var är lärjungen själv? Den är gnistan, som uppgått i elden, droppen i havet, den alltid närvarande strålen som blivit allt och den eviga strålglansen.” Han som var lärjunge är nu mästare. Han står vid mittpunkten, och den trefaldiga ātma strålar från honom.

C.W.L. – Du ingår nu i glädjens kamratskap, men detta medför även en väldig möda och en djup bedrövelse, lyder mästarens anmärkning. Allt detta är sant, men sant är också att den ständigt ökande glädjen uppväger bedrövelsen.

Envar studerande, som utvecklat sina förmågor till fullo, är enligt denna förutsättning en medkännande människa. Han måste genomgå ett skede av bedrövelse och nästan av förtvivlan på grund av all den sorg och allt det lidande han ser. Emedan människorna blivit efter i evolutionen och ännu inte är förnuftiga, framträder mycket mer av lidande och sorg, av vrede, hat, svartsjuka, avund och liknande än av höga dygder, så att de vibrationer mänskligheten utsänder är övervägande obehagliga. Detta visar sig i emotionalvärlden, så att varje människa, som blir emotionellt fullt utvecklad, samtidigt blir varse världens sorg och ängslan – varse den endast oklart men alltid såsom närvarande hos henne och liksom en tyngd på henne. Också enskilda fall av emotionala sorger och lidanden, som oupphörligt förekommer i hennes närhet, trycker tungt på henne. Dessutom är det så att varje katastrof, som beledsagas av mycken sorg hos ett stort antal människor, avgjort påverkar världens emotionala atmosfär.

Den studerande måste lära sig att mottaga detta utan att tyngas av det, och det tar en avsevärd tid. Han lär sig stegvis att se djupare, och med tiden börjar han inse att all denna bedrövelse är nödvändig under de omständigheter människorna själva framkallat. Det lidande som uppstår är en nödvändighet på grund av deras stora slarv och lättja. Om människor hade varit litet mer betänksamma, hade de lätt kunnat slippa en stor del därav. Jag har tidigare sagt att det verkliga lidande, som drabbar oss på grund av karma från tidigare liv, kanske är en tiondedel av vårt lidande och att de övriga nio tiondelarna är resultatet av vår egen felaktiga inställning här och nu, i detta liv. I den meningen finns det en väldig mängd alldeles onödigt lidande. Men den andra sidan av saken är att, när människor framhärdar i den orätta inställningen, i att tänka och handla dåraktigt, lidande måste drabba dem enligt den eviga lagen. På ett indirekt sätt är detta avgjort gott, eftersom det med tiden får dem att begripa sin egen dårskap. Det ledsamma är att de behöver så mycken påminnelse att de inte genast förstår vinken och ändrar sin inställning – så mycket lidande kunde de bespara sig, om de gjorde detta.

Oss alla, som studerat saken, förefaller detta mycket lätt att inse. Jag när därför ett hopp och, som jag tror, ett välgrundat hopp om att lidandet i världen kommer att minska mycket snabbt, så snart sunda förnuftets uppfattning om tingen antas av en ganska stor minoritet människor. De kommer att nå insikten att de bereder sin egen olycka, och allteftersom tiden går, kommer de att avstå från allt icke önskvärt blott och bart av sunt förnuft. Medlemmar av Teosofiska samfundet borde framstå för världen såsom exempel på den teosofiska inställningen till livet, men många av dem, som visserligen vet dessa sanningar, har svårt för att omsätta dem i praktiken. Detta är väl bara naturligt, men samtidigt tycker man att många av dem skulle kunna anamma de nya ideerna litet snabbare, och det är säkert så att detta slags ideer sprids i ett bestämt växande förhållande. En människa kan yttra en tanke och göra ett litet intryck. Tio människor gör tillsammans ett starkare intryck än det blott tiofaldiga av det första. Hundra människor gör tillsammans ett långt starkare intryck än det blott hundrafaldiga av det intryck en ensam människa kunde göra, såvida hon inte råkade vara ett sällsynt geni. Vi har omkring trettio tusen medlemmar i vårt samfund. Jag anser att om de alla verkligen tog detta högre, filosofiska sätt att se på livet till sig och därigenom uppenbarligen besparade sig mycket lidande, skulle det utgöra ett mäktigt och slående föredöme. På detta sätt skulle vi kunna hjälpa många, som ännu inte vet något om tingens högre natur.

När vi börjar se att det som sker alltid är till det bästa – det bästa under omständigheterna

för alla – blir vår sorg inte längre av samma slag som förut. Vi hyser samma medkänsla med andra, men vi överväldigas inte längre av deras lidande. Vi känner med dem, men vi känner inte längre som de. Mästarna känner djupt med människor som lider, men ändå kan vi inte säga att de själva delar detta lidande, eftersom de har sin insikt. Såsom jag tidigare sagt, är en mästare aldrig sorgsen, aldrig nedslagen. Det har emellertid förefallit mig ibland att de kunnat bli besvikna på människor. Jag vet inte om jag borde säga ens så mycket som detta, men jag vet detta, att de ibland gör mycket kraftiga ansträngningar för att åstadkomma vissa resultat och att dessa resultat likväl inte erhålls på grund av att deras redskap misslyckats. Jag vet inte om de från början förutser att dylika ansträngningar kommer att misslyckas. Jag kan inte tro annat än att de i många fall förutser det men likväl gör dessa försök, som om de förväntade sig att de skulle lyckas. Till exempel gjordes mycket arbete före det stora kriget i ett försök att hindra det. Detta bemödande misslyckades ju, men huruvida de adepter som inledde det från början visste att detta skulle bli resultatet, vet jag inte. De arbetade med det, som om de väntade sig att det skulle lyckas.

Madame Blavatsky erbjöd i många fall människor tillfällen på liknande sätt. Ibland ansträngde hon sig till det yttersta med att övertala dem att gripa dessa tillfällen, när hon från början visste att de inte skulle göra detta. Jag minns mycket väl en gång, då några personer besökte henne för att ställa frågor. De tycktes mig uppenbart olämpliga för något slags teosofisk kunskap eller verksamhet, eftersom deras tankar inte alls löpte i sådana banor att teosofin skulle vara till gagn för dem. Hon talade med dessa blott tillfälliga besökare och ganska förtroligt om sådant hon hoppades uträtta i Teosofiska samfundet. De var ganska hånfulla människor, som icke det ringaste föreföll värda ett dylikt förtroende, och när de givit sig av, sade grevinnan Wachtmeister: "Madame, varför sade ni dessa människor detta? Det är väl tydligt att de inte är den sorts människor som skulle ha något gagn av det. De bara ger sig av med ett hånleende och kanske gör oss skada." Madame Blavatsky svarade: "Ja, min kära, någon karma har fört dem till mig, och jag måste ge dem en chans och göra allt jag kan för dem." Hon tänkte att hon genom att i någon mån göra dem till sina förtrogna därmed också gav dem en chans. Jag kan inte avgöra, och hon kunde, hur nära de i sitt inre var att gripa den, men ytligt sett var deras inställning den vanliga hånfulla. Vi hörde aldrig av dem mera, men de fick sin chans. Någon karma från det förflutna hade tydligen givit dem rätten att få detta tillfälle, och även om det inte betydde något för dem då, kanske det kan hjälpa dem något på vägen fram till att gripa det nästa gång ett liknande tillfälle yppas.

Vid denna händelse förverkligade madame Blavatsky till fullo idén om att inte klandra människor, som befinner sig i mörker. Hon visste att ju mer självbelåtna de var, desto mer ömkansvärda var de. Det är gagnlöst att klandra någon för att vara det han vanemässigt är, ty längre har han inte kommit. Om han faller ner under sin genomsnittliga nivå, kan vi rimligen säga: "Du vet att detta är orätt, du borde inte ha gjort det," och det kanske kan hjälpa honom att inte göra om det. Men den nivå, varpå en människa vanemässigt befinner sig, visar var hon står i evolutionen, och hur långt bak hon än står, är intet vunnet med att klandra henne. Det vore lika enfaldigt som att klandra ett femårigt barn för att det inte ännu är tio år gammalt.

Återigen: även sådana människor, som ofta visar de minst tilltalande särdrag, har inom sig potentialen till höga och ädla gärningar, som de ibland utför med stor kraft, när nöden är framme. Såsom jag tidigare förklarade, finns det människor, som visserligen lever sitt liv på en mycket låg nivå men som ändå i något allvarligt nödläge kan ge prov på en osjälviskhet, som får dem att offra livet för en kamrat. Människan har alltid gudomen inom sig, och detta visar sig ibland, när vi minst väntar det. Eftersom den finns där, är det alltid möjligt att vädja till den. Vi kan inte alltid nå den, emedan den är så djupt begravd, likväl kan vi oftast på något sätt fånga en glimt av den.

Anblicken av lidandet i världen för också med sig en väldig möda, sägs det här. När vi väl sett denna väldiga tyngd av efterblivenhet och elände, kan vi inte avstå från att alltid arbeta

för att lätta den. Det finns inget annat att göra. Vi kan aldrig återvända till världen och vara likgiltig för det lidande och den sorg som finns, när vi verkligen känt av detta. Likväl finns bortom mödan en stor och allt mer tilltagande glädje. Denna kommer av insikten om lagen. Vi inser vad lidandet har för mening och det goda som skall uppstå ur det. Märk orden: ”Du ingår i glädjens kamratskap.” Detta är den verkliga skönhet som detta högre liv äger. Vi ingår i kamratskap med de stora. Vi känner oss arbeta för och med dem, och detta är i sig en så stor glädje att den bär oss genom arbete, som vi annars kanske skulle anse omöjligt att utföra.

KAPITEL 11

TJUGOFÖRSTA REGELN

21. Sök den blomma vars blomning sker i den tystnad som följer på stormen: icke förr.

Den skall växa, den skall skjuta upp, den skall få kvistar, blad och knoppar, allt medan stormen viner, medan striden utkämpas. Men icke förrän människans hela personlighet upplösts och smält bort – icke förrän den hålls av den gudomsgnista som skapade den, såsom blott ett föremål för allvarliga försök och erfarenheter – icke förrän hela naturen givit vika och underkastat sig sitt högre jag, kan blomman slå ut. Då inställer sig ett sådant lugn som kommer i ett land mellan vändkretsarna efter ett häftigt regn, då naturen arbetar så snabbt att man kan se hennes inverkan. Ett dylikt lugn kommer den plågade anden till del. Och i den djupa tystnaden sker den mysteriedigra händelse som bevisar att vägen har påträffats. Kalla den vid vad namn dig behagar, det är en röst som talar där ingen finns som talar – det är en budbärare som kommer, en budbärare utan form eller substans; eller det är själens blomma som slagit ut. Det kan icke beskrivas med något bildspråk. Men det kan kännas, sökas och önskas, även mitt i stormens dån.

C.W.L. – Blommans blomning betyder själens utveckling. Det värsta med den sorg och det lidande man upplever här nere är känslan av maktlöshet. Människor hänger sig åt allt slags kamp, och tror ofta att de är förutbestämda att förlora. De säger: ”Jag har hört att vissa människor gör snabba framsteg, men det finns ingen chans för mig.” De känner hopplöshet i detta, eftersom de saknar kunskap. Vi kan aldrig mera ha denna känsla, när själen väl utvecklat sig, ty då vet vi. Nog för att vi även då måste kämpa och möta motgångar och svårigheter, men då vet vi med visshet att vi som själar är oöverbanneliga.

Såsom här säges, är det i tystnaden och lugnet som själen växer. Det finns de som säger oss, och jag tror att de ofta överbetonar det, att själen växer genom lidande. Om man så uttrycker det, är det inte en alldeles riktig utsaga. Det är genom att göra misstag och rätta till dem, som själen lär sig att växa. Lidande uppstår utan undantag till följd av misstagen, men som jag tidigare förklarat, sker växandet inte under lidandet utan efteråt. En människa kan må mycket bättre efter ett kirurgiskt ingrepp, men förbättringen sker inte medan operationen utföres. På liknande sätt gäller att människor inte utvecklas medan de är invecklade i alla slags hemska svårigheter, men genom det sätt, på vilket de möter dessa svårigheter, kan de lära sig att växa, sedan de övervunnit dessa. Det är i den tystnad, som följer på stormen, som blomman växer. Det är möjligt att växter utvecklar styrka inom sig genom att uthärda en storm, men växandet kan komma först sedan stormens hårda slag är över. Vi måste ha genomgått stridens möda, innan vi vinner segerns stora lön, själens verkliga utveckling, som för med sig en lugn förvisning, som ingenting ens kan skaka.

Hela världen liksom ropar efter denna visshet om de högre tingen. Så angelägna är människor att varje charlatan, som hävdar sig äga direkt kunskap, kan vara säker om att genast få en anhängarskara. Varje lärare, som har ett allvarlig uppsåt, drar alltid människor till sig, ty

världsreligionerna har ömkligen misslyckats med att ge något verkligt tillfredsställande svar. Svagheten i det mesta religionerna lär i alla frågor är att de inte förklarar. De bara gör en lag gällande – en fullständigt god lag – såsom ”Du skall icke döda”, men de förklarar inte utförligt varför det ena eller andra är orätt. Till exempel vad gäller vrede och onda tankar lär religionen ingenting om det onda som begås i detta, så länge det inte visar sig i tal eller handling. Likväl uttalade sig Kristus tydligt nog i dylika ting. Han förklarade med eftertryck om det sjätte budet att den man, som med begär ser på en annan kvinna, redan har begått äktenskapsbrott med henne i sitt hjärta, men det finns intet upptecknat om att han skulle ha förklarat hur tankeformen verkar, vilket skulle ha gjort hans undervisning i denna sak långt begripligare.

Första steget mot att få omedelbar visshet om andlig eller överfysisk sanning är det som i själva verket är första steget i allt framåtskridande på esoterikens väg – att behärska personligheten. När vi åstadkommit detta, kommer genast friden och finner vi då att vi levat mitt i en atmosfär av frid och inte visste om det, eftersom vi själva låtit en liten storm rasa omkring oss. För oss fanns friden ej, fastän somliga av våra närmaste kunde ha levat i den hela tiden. När denna själens förmåga förvärvats, denna visshet erhållits, synes ingenting längre vara som förr, eftersom vi då inte längre har någon känsla av hopplöshet. Det som vi blott tror kan svika oss i ett avgörande ögonblick, ty den trosgrund, som tillfredsställer en människa vid ett tillfälle, gör det inte alltid vid ett annat, då hon kanske är utsatt för en oerhörd påfrestning. Men denna visshet tillfredsställer alltid. När vi väl själva sett och fått veta, även om denna syn och kunskap kan falla bort från oss och vi kanske inte längre kan hålla fast vid dem, kan vi alltid säga: ”Jag har sett, jag har fått veta. Just nu kan jag inte se eller veta, men jag har sett, jag har fått veta”, och denna visshet bär oss vidare.

När vi fått denna omedelbara erfarenhet, finner vi det faktiskt mycket svårt att tänka oss tillbaka i det tillstånd, vari vi tidigare befann oss. Den ändrar hela vår inställning till allt i världen. Händelser, som förut syntes oss mycket betydelsefulla, framstår nu såsom av mycket mindre vikt. Nu när vi vet livets stora inre mening, som verkligen betyder något, ser vi det yttre livet, som inte betyder något, i sitt rätta sammanhang. Likväl måste vi minnas att de flesta människor vi möter fortfarande är där vi var innan vi erfor detta vidgande av medvetenheten, och vi finner det ibland en smula svårt att inte sakna medkänsla med dem, eftersom de jagar chimärer. Vi glömmer att vi ända fram till igår gjorde detsamma.

Tystnaden kan råda ett ögonblick eller tusen år. Men den upphör. Likväl bär du dess styrka med dig. Åter och åter igen måste striden utkämpas och vinnas. Det är blott för ett ögonblick naturen kan vara stilla.

Det fullständiga utvecklandet kan ske vid vilken tidpunkt som helst under en människas livscykel, det vill säga när den tid kommer, då själen skall utvecklas, kan den göra detta antingen den har en fysisk kropp eller ej för tillfället. Tystnaden torde råda blott för ett ögonblick eller en mycket kort tid här i fysiska världen, men den kan mycket väl vara i tusen år, om människan befinner sig i den himmelska världen. Den kommer någon gång för envar, och sedan den en gång erhållits, kan den aldrig förloras. Likväl är det blott för ett ögonblick som naturen kan vara stilla, eftersom evolutionen stadigt fortgår och att stå stilla icke är att utvecklas. Det har sagts att på esoterikens väg ingen människa står stilla, att hon alltid skrider antingen bakåt eller framåt. Jag vet inte om det verkligen så förhåller sig, men det är alldeles visst att, om hon ej skrider framåt, hon bör granska sig och söka finna varför det så förhåller sig. Stadigt och oavbrutet framåtskridande skall råda.

Vi kommer nu till mästaren Hilarions anmärkning till regel 21.

Blommans öppnande är det härliga ögonblick, då insikten vaknar. Med denna följer tillit, kunskap, visshet. Själens stillhet är ögonblicket av förundran och nästa ögonblick av tillfredsställelse – det är tystnaden.

Blommans öppnande sker gradvis. Även medan knoppen är fast slutet, sväller den långsamt under inverkan av sol och regn och de många andra inflytanden som träffar den. Knoppens bristning sker jämförelsevis snabbt, men dess växande sker oavbrutet. Växandet har pågått dessförinnan och fortsätter därefter. För att ge ännu en analogi: kycklingens växande skedde först inne i ägget och fortsätter sedan den pickat sig ut ur detta. En särskild tidpunkt, när skalet krossats, är för oss det dramatiska ögonblicket, ehuru detta i verkligheten endast är ett moment i ett oavbrutet växande. Detsamma gäller själens växande.

Detta stycke avser också ett särskilt stadium i lärjungens liv. Det beskriver hur människan upplever det, när initiationens första stora sanning framställs för henne. Människor är böjda för att tro att den undervisning, som ges vid initiationen, rör många och skilda ting. Jag bryter intet löfte, när jag säger att de stora sanningarna icke alla ges vid samma tidpunkt. På varje stadium meddelas bara ett enda faktum – ett faktum som ändrar människans syn på livet, liksom kunskapen om reinkarnation och skördelagen ändrat vårt liv. Man skulle kunna vänta sig att den invigde, sedan han fått ett nytt faktum sig framlagt, det vore nödvändigt för honom att växa in i det och bevisa det. Så är det icke. I samma stund människan äger sanningen, inser hon den genast som sanning: hon behöver inget bevis. Då kommer ögonblicket av förundran, hon häpnar över dess skönhet och fulländning. Först senare inser hon att detta icke är allt. Senare skådande för in mer i synfältet, men för stunden är det fulländning. Hon förundras även över att det som är så självklart tidigare undgått hennes uppmärksamhet. Sedan kommer det ögonblick av tillfredsställelse som är tystnaden.

Vet, o lärjunge, att de som gått genom tystnaden och känt dess frid och behållit dess styrka, längtar efter att även du skall gå genom den.

Förvisso gör de detta, ty de som utvecklat själens förmågor, känner hela systemet och ser det i verksamhet inför sig, och eftersom de ser det, längtar de efter att alla skall se det. De inser att denna del av planen handlar om att vi alla bör hjälpa till. Därför önskar de att var och en så snart som möjligt förmås att inse att det är hans plikt att bistå, att detta är det verkliga arbetet för världen. Vi har alla något understödjande arbete att utföra, vi har alla vår roll att spela på den fysiska världens skådebana, och vi måste spela denna roll så väl, så ädelt vi kan; det har ingen betydelse vad det är för roll, det enda som betyder något är att vi spelar den väl. Men vi måste minnas att bakom denna roll ligger själens verkliga liv och att detta har den största betydelsen.

Vi lever i en omgivning, där medlen uppfattas som ändamålen. Det mesta av vår utbildning bygger på denna föreställning. Till exempel får människor undervisning i geometri och annan matematik, men ingen visar dem att dessa ämnen leder till en förståelse av hur den store byggmästaren har satt samman sitt världsallt. Så länge vi uppfattar dessa skolämnen som självändamål, leder de ingenvart, men om vi studerar dem såsom de gamle som uppfann dem gjorde det, kommer vi att finna att de är av stort gagn. Pytagoras lärde om aritmetikens och geometrins värde, men de han undervisade om detta var *fysikoi*, det vill säga de som fick lära sig om livets hemligheter. De fick lära sig dem för att bättre förstå livet, och det är enligt detta sätt att se vi borde studera allt, inte bara för att göra materiella och kommersiella beräkningar.

När lärjungen blivit i stånd att inträda i lärandets sal, skall han därför alltid finna sin mästare där.

Det har rätt åtskillig missuppfattning om detta uttryck, "lärandets sal". Det brukas även i *Tystnadens röst*. De tre salar som där omtalas, kan uppfattas i mer än en betydelse, såsom jag förklarat i kommentarerna till den nämnda boken.

Mabel Collins, som skrev ner *Ljus på vägen*, uppfattade uttrycket "lärandets sal" mycket bokstavligt, som om det avsåg en verklig byggnad. Hon talar om att ha inträtt i denna byggnad i emotionalvärlden och sett några av dessa lärosatser skrivna på väggen därinne. Hon kan ha haft alldeles rätt i detta sitt uttalande. Denna upplevelse kan höra till den särskilda metod

hon undervisades i, och de som undervisade henne kan ha haft ett dylikt tempel. Jag vet inte om det så förhåller sig, jag kan bara säga att jag aldrig sett den. Men det är alldeles uppenbart att mycket av det som här sägs om lärandets sal tydligt avser emotionalvärlden, där aspiranten först får lära sina läxor. Blott ett fåtal människor har ännu utvecklat emotionalkroppen till fullo. De flesta är alltså i färd med att lära sig använda den, varför det utföres åtskilligt arbete i denna värld. Människorna utvecklar även mentalkroppen gradvis men kan ännu inte använda den såsom ett hölje, en vehikel ens efter döden. Den som utvecklat mentalkroppens förmågor och kan betrakta avlidna människor, finner att de alla är inneslutna i ett skal av eget tänkande. I varje dylikt skal finns vissa utåtgående öppningar – men bara mycket få och bara i en mycket begränsad grad. Den döde lever i detta skal och inte alls i mentalvärlden. Därför är han fullkomligt lycklig med sina mycket begränsade ideer. Tvivelsutan skulle hans förmåga av sällhet vara långt större, om han hade tillgång till hela mentalvärlden och hade utvecklat de förmågor som skulle möjliggöra för honom att verka fullt ut i denna. Som det nu är, befinner han sig mitt i denna men kan på grund av sin begränsning komma i beröring med endast en liten del av det han annars skulle kunna.

Få är de människor som utvecklat mentalkroppen därhän att de kan använda den som ett hölje, en vehikel att färdas med. Mästarnas lärjungar får i sinom tid lära sig färdas i mentalkroppen och att forma det som kallas *mayavi rupa*, när de önskar arbeta i emotionalvärlden. En som lärt sig att göra detta, lämnar sina emotionala och fysiska kroppar kvar i sängen, och när han vill arbeta i emotionalvärlden, förfärdigar han en tillfällig emotionalkropp för detta ändamål och låter den upplösas igen, så snart behovet av den upphört. Mästaren lär först lärjungen hur detta går till, varefter denne själv kan göra det, såsom jag förklarat i boken *Mästarna och vägen*.

Försäkran att lärjungen skall finna sin mästare i lärandets sal synes vara en rak motsägelse till den anvisning som lämnas i *Tystnadens röst* – ”Sök icke din lärare i dessa mayas områden.” De båda textställena är fullkomligt förenliga, om man förstår vad var och en av dem betyder. Betydelsen här är att i emotionalvärlden människan alltid finner någon som företräder mästaren. Själv ägnar sig mästaren åt honom troligtvis endast vid särskilda tillfällen, och han får i allmänhet arbeta i emotionalvärlden under ledning av någon av mästarens äldre lärjungar.

Utsagan i *Tystnadens röst* är endast en varning till oss att icke godtaga något tillfälligt emotionalväsen såsom vägledare utan att veta exakt vem detta är, ty det finns många olika slags emotionalväsen, som är redo att utnämna sig själva till lärare och som ej det ringaste låter sig avskräckas av att de ofta vet mycket mindre än de som de tar sig för att undervisa.

De som ber skall få. Men även om den vanliga människan ständigt ber, blir hennes röst inte hörd. Ty hon ber med sitt intellekt enbart, och intellektets röst höres endast i den värld, där intellektet verkar. Därför säger jag att de som ber skall få först när de iakttagit de tjugo reglerna.

I ovanstående påminner första meningen om en mycket snarlik i evangelierna, där Kristus säger: ”Be och ni skall få, sök och ni skall finna, knacka och det skall öppnas för er.” Människor fattar detta vanligen i betydelsen att deras böner skall besvaras och att himlens port skall öppnas för dem, om de bara knackar på. De tänker på något oklart sätt att frälsningen är garanterad, bara de försöker vinna den. Detta textställe uttrycker en högre ståndpunkt och avser tydligtvis sanningen och utvecklingen i esoterisk mening. Den äger inte tillämpning på den vanliga människan utan på lärjungen, sedan denne iakttagit de tjugo reglerna och nått fram till första initiationen.

Den människa, som ber med intellektet enbart, försöker vinna esoterisk kunskap, kika in i livets och naturens mysterier med sina mentala förmågor enbart, och mästaren säger alldeles klart att detta icke är tillräckligt. Denna människa kommer att få sitt svar, men bara på det stadium, där intellektet verkar. Det vill säga: hon förvärvar bara en intellektuell uppfattning om vissa ting. Likväl är detta något alldeles utmärkt och inte alls något att förakta. Den som

genom studiet av teosofin får ett fast intellektuellt grepp om vad den lär, har uträttat något förträffligt. Han godtar den såsom sann, eftersom den tillfredsställer de fordringar hans intellekt ställer. Redan detta är ett värdefullt resultat men är ändå inte verklig kunskap. Det är inte alls detsamma som den absoluta visshet man får med den kunskap man vinner i intuitionens värld, och esoterikern tänker enbart på detta slags kunskap såsom betecknande ett verkligt viktigt framsteg.

Man kan inte äga ett alltför skarpt intellekt, det är något vi kan taga alldeles för givet. Det är utmärkt att vi bemödar oss att öka vår kunskap, att utveckla vårt intellekt genom att göra något bestämt, ty som jag tidigare förklarat, kan intet verkligt framåtskridande ske förrän såväl det mentala som det emotionala utvecklats. I vissa fall kan den människa, som intellektuellt fattat det teosofiska systemet, löpa en avsevärd risk att överdriva betydelsen av sitt intellekt. Hon kan frestas att kritisera, att anse sig kunna bättre ha planerat världsalltet än som det nu är ordnat. Den som så gör, brukar sitt intellekt alldeles fel och skadar sig själv. Det vore mycket bättre för honom att utveckla sig djupare och fastare på känslösidan. Men om människan med sin intellektuella utveckling kan behålla ödmjukheten, om hon, alltmedan hon söker fatta så mycket av systemet hon förmår och samtidigt i det yttre och inre avstår från att sätta sig till doms över det, så kan det bli bara gott resultat av hennes utveckling.

Vi får alltid höra att vi måste lyda vårt eget samvete. Samvetets maningar kommer från ovan och motsvarar vanligen det högre jagets kunskap om saken. Men det högre jaget är ännu så länge bara delvis utvecklat. Dess kunskap i ett givet ämne kan vara mycket ringa eller rent av oriktig, och det kan resonera endast på grundval av de uppgifter det har att tillgå. Därför leds människan ofta vilse av sitt samvete. Det sker ibland att ett högre jag, som är ungt och inte vet så mycket, likväl kan göra sin vilja gällande mot personligheten. Allmänt gäller att det utvecklade högre jaget är utvecklat även i sin förmåga att göra sig gällande gentemot sina lägre höljen, och det kanske är lika så gott. Ibland kan emellertid ett högre jag, som saknar utveckling av tolerans och bred kunskap, likväl ha en tillräckligt stark vilja för att ge sin fysiska hjärna befallningar, som torde visa att det handlar om ett mycket ungt högre jag som saknar förståelse.

Vi kan icke annat göra än att lyda vårt samvete, men visst skulle vi kunna försöka kontrollera och sanna det med vissa allmänna fakta, som ingen kan bestrida. Det må vara att inkvisitorerna ibland handlade på sitt samvetes maning, men om de hade jämfört de stora, allmänna regler om att vi skall älska varandra, som deras föregivne ledare Kristus hade givit dem, med det samvete som föreskrev mord, tortyr och bränning på bål, skulle de ha hejdat sig och sagt: "Det är tydligt att något inte stämmer här. Låt oss åtminstone rådgöra, innan vi följer våra impulser i denna särskilda sak." De skulle ha haft alldeles rätt i att rådgöra med varandra för att pröva detta samvete enligt de allmänna regler som härrör från en som de själva erkänt såsom oändligt mycket större än de själva. De tänkte inte på det; så kom mycket ont in i världen. Mycket få människor hejdar sig och tänker efter i ett dylikt fall, ändå är det lätt att inse att det är det enda säkra att göra.

Vi måste alltså bruka vårt intellekt på sådant sätt att det blir ett verktyg för det högre jaget och icke ett hinder på dess utvecklingsväg. När samvetet synes mana oss att göra något som tydligt går emot de stora lagarna om barmhärtighet och sanning och rättvisa, gör vi därför klokt i att noga tänka efter om inte den universella regeln är något större än denna särskilda tillämpning, som synes strida emot den.

Också innan vi äger någon bestämd medvetenhet i intuitionens värld, mottar vi ofta avspeglningar från den. Intuitioner tränger någon gång igenom in i vårt dagliga liv, och fastän de flesta av dessa äkta intryck från det högre jaget kommer från kausalvärlden snarare än buddhivärlden, får vi likväl då och då en glimt av andens verkliga kunskap som inte kan komma till uttryck i en lägre värld än buddhivärlden. Dessa oskattbara, blixtnvis framträdande glimtar ger oss en kunskap, som vi känner vara absolut viss, även om vi i många fall inte kan intellektu-

ellt förklara grunden härtill.

Vi har rätt i att känna oss säkra på det, om det är en verklig intuition. Svårigheten för de flesta av oss på de tidiga stadierna är att vi inte alltid kan skilja mellan intuition och ingivelse. Dr Besant har givit några regler för denna urskillning. Hon säger: Om ni har tid att vänta och se, låt då saken ligga en tid – sov på den, som folk ibland säger. Om det bara är en ingivelse, är det sannolikt att det klingar av. Men om det är en verklig intuition, förblir den lika stark som någonsin förut. Sedan gäller att intuitionen alltid är förknippad med något osjälviskt. Om det i en ingivelse, som synes komma från ovan, finns den minsta anstrykning av själviskhet, kan ni vara vissa om att det bara är en emotional impuls och inte en verklig intuition från buddhivärlden.

Både emotionala ingivelser och intuitioner från högre världar når in i hjärnans eteriska del från emotionalvärlden, men intuitionen kommer från antingen kausal- eller buddhikroppen, beroende på av vilket slag den är. Eftersom både den emotionala ingivelsen och den äkta intuitionen kommer till fysiska världen från högre världar, är det ofta svårt att skilja dem åt. Det är först på ett senare stadium av vår utveckling vi blir i stånd att ofelbart skilja dem åt, eftersom vi då har vår medvetenhet öppnad ovanför den emotionala och med visshet vet huruvida dessa maningar uppstår i emotionalkroppen eller kommer från en högre värld. För närvarande har de flesta människor inte denna fördel och måste följaktligen bruka sitt bästa omdöme med det intellekt de lyckats utveckla.

När de tjugoen reglerna iakttagits och lärjungen i samband med initiationen mottar en smula buddhimedvetenhet, synes honom kunskapen om enheten vara ett stort andligt faktum. Efter denna upplevelse råder det en skillnad mellan honom och den vanliga människan, som frågar med sitt intellekt. Det har ofta sagts att enheten är buddhivärldens kännemärke. Detta kanske fordrar någon ytterligare förklaring. Man kan veta något ganska fullständigt i sin kausalkropp – veta någots väsenhet, eftersom det högre jaget, som arbetar genom kausalkroppen, tänker abstrakta tankar. Det behöver inte sänka sig till att behöva exempel, ty dess tankar tränger in till sakens innersta kärna. Men hur underbart detta än är, är det alltså något som göres utifrån.

Buddhivärldens viktiga kännetecken är att dess arbete utföres inifrån. Om vi vill känna med en människa, förstå henne fullständigt för att kunna hjälpa henne och arbetar i kausalkroppen, riktar vi bildligt talat strålkastarljuset på hennes kausalkropp och studerar alla dess egenheter. De är mycket väl framträdande och kan klart iakttagas, men man ser dem alltid utifrån. Om vi önskar samma slags kunskap och äger buddhivärldens förmåga, höjer vi vår medvetenhet till denna värld och finner där den andres medvetenhet såsom en del av vår egen. Vi finner där en punkt av medvetenhet – eller ett håll snarare än en punkt – som representerar denna människa. Vi kan utgjuta oss i denna punkt och gå in i hennes medvetenhet på vilken lägre nivå vi vill, och därför kan vi se allt precis som hon ser det – liksom inifrån henne, i stället för att betrakta henne utifrån. Det är lätt att förstå hur mycket mera detta främjar fullkomlig förståelse och medkänsla.

När vi äger den vidare syn, som dylik kunskap skänker, och sedan vi blivit ett med alla dessa olika väsen och alla deras olika problem, studerar dem inifrån i stället för utifrån, kan vi se den riktning, vari vi borde sätta in vår kraft. Detta är en ytterligare och mycket stor fördel – att vi då vet hur vi skall angripa problem vi möter här nere. Jag menar inte att en människa, som fått en glimt av denna enhet, inte skulle göra misstag i en lägre värld, men hon skulle inte göra dylika misstag, om hon kunde höja sin medvetenhet till denna värld, se saken ifråga från denna synpunkt, sedan föra ner minnet därav till fysiska hjärnan och handla därefter. Det kan vara så att hon inte alltid har tid att genomgå detta förfarande eller att hon för stunden inte tänker på att göra det. Därför torde hon ibland göra misstag som andra människor, men säkerligen torde hon ha en mycket stor fördel av att äga denna förmåga, icke endast tack vare den större kunskap den skänkte henne för stunden, utan även tack vare den vidare syn som möjliggjorde för henne att se i vilken riktning hon bäst skulle sätta in sina krafter för att ernå önskade resultat.

Att i esoterisk bemärkelse läsa är att läsa med andens ögon. Att fråga är att känna den inre hungern – den andliga strävans längtan. Att kunna läsa betyder att ha förvärvat förmågan att i någon liten mån stilla denna hunger.

Den andliga strävans längtan är icke den blotta önskan att veta och förstå som vi kan ha i samband med kausalkroppen. Den hör snarare till buddhimedvetenhetens högre yttring, och det är endast i denna medvetenhet, som den kan fullt tillgodoses. Det som sker i detta buddhi-hölje, om upplevelsen därav föres ner till personligheten, avspeglas i emotionalkroppen, såsom jag förklarat. Följaktligen missuppfattar människor ofta en emotional hänryckning, som hör till emotionalvärlden, som om den vore verklig andlig strävan.

De som studerat esoteriken, borde inte göra detta misstag, men nybörjare gör det ofta. Detta ser vi ofta exempel på under religiösa väckelsemöten, där ganska obildade och outvecklade människor hetsas upp till tillfälligt hög extas av någon person, som själv är full av stark emotionalitet och därför kan väcka en dylik hos sina åhörare. Några av gångna tiders stora känslosamma predikanter ägde denna förmåga i mycket stort mått. Jag säger inte för ett ögonblick att de inte gjorde åtskilligt gott. Utan tvivel gjorde de det, men det mesta av deras arbete var alldeles avgjort emotionalt – det var riktad mot människornas känslor.

Tvivalsutan finns det människor, hos vilka den högre strävan kan framkallas nedifrån, men de är mycket få, och det är inte särskilt sannolikt att de skulle påträffas i de mindre bildade klasserna. Att så betrakta det är inte att anlägga en trångbröstad syn på saken, ty de villkor, vari vi är födda, beror på karma. Om en människa är född i en livsklass, där hon inte blivit kultiverad och bildad, är det därför att hon gjort sig förtjänt av denna födelse, och då är det med stor sannolikhet så att hon är en yngre själ än den som fötts med större fördelar. Så är det inte alltid, ty det finns många undantag och specialfall, men i största allmänhet är det riktigt. När evangelister av Moodys och Sankeys slag vänder sig främst till mindre bildade människor, kan det på det hela taget väntas att de väcker dessas känslor enbart och är det ovisst om resultaten blir eller inte blir bestående. Om det intryck de lämnar är starkt nog, lever minnet därav kvar, även när känslan klingat av och kan den människa, som blivit vad som kallas ”frälst”, förbli i detta sitt nya och mer exalterade sinnestillstånd.

Dessa stora emotionala omvälvningar är ibland välgörande men i många fall skadliga. Emot de fall av människor, som därigenom kunnat för alltid överge ett dåligt liv, måste vi ställa andra, där allvarlig skada har vållats, där till exempel människor bragts till att alldeles mista sansen och fördummats eller rent av blivit våldsamt vansinniga. Sådana fall, där bestående gagn har erhållits, är inte särskilt vanliga. Det stora flertalet påverkas bara för en kort tid, upphetsningen går över och inget avgjort gott blir kvar. Icke desto mindre är det en god sak i de fall, där människor om så bara tillfälligtvis höjs till en högre nivå.

Dylik emotionalism är emellertid ej tillåten för dem som studerar esoteriken, ty de har nått förbi det stadium, där dylik upphetsning skulle kunna gagna deras framåtskridande. Dylik emotionalitet får icke sammanblandas med det slags hänryckning som kommer av kontakten med högre världars medvetenhet. Deltagare i dylika väckelsemöten övergår ofta i ett extatiskt tillstånd, där de förvisso mister kontrollen för tillfället. Jag har själv sett fall, där människor stampade omkring, ropade högt och blev så hänfödda att de inte visste vad de gjorde. De säger att allt detta är glädje. Det är nog så att detta är vad de känner, men det är likafullt okontrollerad emotion och därför något som esoterikstuderande skall avhålla sig från.

Också den människa, som upplever buddhimedvetenheten, blir hänförd, med en sällhet så intensiv att den inte kan uttryckas i ord, men hon mister aldrig vetskapen om att hon är sig själv. Hon befinner sig på en högre nivå. Hon är sig själv mer än någonsin förut, hon förlorar inte självkontrollen. Den extas hon känner kan förvisso genom reflektion framkalla en viss emotion i personligheten – en känsla av djupaste glädje på alla nivåer, men aldrig en okontrollerad emotion. Den skulle aldrig leda henne till överilade eller obetänksamma handlingar, att glömma sig eller förlora sin värdighet. Med den högre upplevelsens intensiva hän-

ryckning, utsägliga sällhet kommer en ytterlig frid, som synes fylla jorden, medan de lägre emotionerna stör jämvikten i en alldeles utomordentlig omfattning.

En klärvoajant, som iakttar ett väckelsemöte, ser vanligen att icke-mänskliga väsen samlas runt det för att draga fördel av de väldiga vågorna av okontrollerad emotion. Emotionen är en oerhörd kraft, och dessa vågor är av oerhörd storlek och kraft, vilket framgår om man mäter dem. De slår och rusar genom den omgivande emotionalvärlden och gör all den verkan som en häftig storm skulle göra i fysiska världen. Det finns många emotionalväsen, som frossar i dylikt. De dyker ner däri och känner den största glädje och upphetsning därav. De varken vet eller bryr sig om huruvida emotionen ifråga är religiös känsla eller hat eller kärlek, de vill bara ha den våldsamma vibrationen, stormens virvlande och gungning. Dessa varelser finner största nöje i att svepa runt i dess virvlar och föras bort av den, på ungefär samma sätt som surfare på havets vågor. För detta ändamål brukar dessa varelser röra upp känslor hos människor så mycket de förmår. De vet bara att här finns något de kan njuta av oerhört, varför de arbetar på att intensifiera det så mycket som möjligt. Till mycket stor del svarar dessa väsen för de stora kraftutbrott som sker vid dylika tillfällen, och de gör dem större liksom en flock valar, som när de tumlar omkring i gropig sjö gör denna gropigare. De har ungefär samma mått av intelligens som dessa djur, varför det inte är något särskilt andligt med denna företeelse. Den är inte, som många tror, en gudomlig ingivelse, och inte heller är det särskilt värdigt att överlämna sig till lekboll för varelser på detta utvecklingsstadium.

Endast om jämte den intensiva hänryckningen och sällheten det samtidigt råder en förnimmelse av ytterlig ro och frid, är man i beröring med högre världar. När det råder upphetsning, störning och förlust av självkontroll, befinner man sig säkerligen i en lägre värld.

När lärjungen är redo att lära, då antages, godtages, erkännes han. Så måste det vara, ty han har tänd sin lampa, och denna kan icke döljas.

Detta är ett trösterikt yttrande. Lärjungar är alltid iakttagna, ehuru många har svårt för att inse detta. De stora har själva förklarat att de, när de skådar ut över världen, ser den människa som tänd sin lampa framträda liksom en stor eldslåga i det allmänna mörkret. De skulle inte kunna undgå att se den. Omsorgsfullt vakar de, så snart ett ljus börjar skina, och försöker hjälpa den lilla glöden att bli till en låga, så att också denna människa kan bli en ljusbärare för världen.

Människor är ibland benägna till ovis kritik i denna sak. Kanske är det naturligt, men det vore bättre för *dem*, om de inte gjorde det. Jag har själv känt fall, där medlemmar – vanligen mycket intellektuella människor, som mycket skarpsynt urskilde fel och brister hos andra – sagt: ”Den och den är lärjunge till en mästare. Jag ser inte att han skulle vara på något sätt lämpligare för en sådan ställning än jag själv är. Jag har varit medlem av samfundet så många år, jag har utträttat det och det arbetet, och om en dylik människa med vissa uppenbara brister kan bli antagen till lärjunge, varför skulle inte jag bli det?”

Människor, som fäller dylika anmärkningar, glömmer den allmänna princip som ligger till grund för allt framåtskridande i esoterisk mening. Deras invändning är av exakt samma slag som den som ofta riktas mot skördelagen. Människor säger att de inte kan se det rättvisa i vissa saker som hänt dem och att det alltså enligt deras åsikt inte finns någon rättvisans lag. ”Rättvisa skipas inte – rättvisa är bara en vanföreställning.” Detta är precis detsamma som att säga, ”Jag har tillverkat en maskin, som skall drivas av hydraulisk kraft, och den fungerar inte. Alltså finns det ingenting som heter hydrauliskt tryck.” Ingen människa med förnuftet i behåll skulle säga något sådant. Hon skulle börja söka felet i sin maskin i vetenskapen om att naturlagarna är oföränderliga och att misstag inte begås på det området. Ingen torde intaga den hållningen gentemot en fysikalisk naturlag. Ändå gör människor motsvarande gentemot skördelagen. Om de utginge från hypotesen att skördelagen existerar och att den verkar oföränderligt, så skulle de, när de icke kunde inse hur den verkar i ett särskilt fall, förlägga felet hos sig själva och sin uppfattnings begränsning och icke begå ett dumt misstag som att säga att någon skördelag ej finns.

På exakt samma sätt borde sådana, som tror sig vara i olika avseenden bättre än de, vilka mästarna väljer till lärjungar, minnas att mästaren gör sitt val med osviklig omdömesförmåga. Otviveltaktigt finns i högre världar mycket som icke ens en mästare ännu vet, men alldeles säkert kan hans kunskap med avseende på alla dessa lägre världar, vi har något att göra med, betraktas såsom ofelbar. Det finns högre slags adepter, som överträffar mästarna, såsom manun och bodhisattvan och den store världens herre, vilka måste veta sådant som icke ens våra mästare vet: det är klart. Solsystemlogos måste ha ännu vidare kunskap. Men vi kan vara alldeles vissa om mästarens omdömesförmåga och exakthet vad gäller dessa världar, som han fullt och slutligen bemästrat. Om han utväljer en människa, gör han således intet misstag.

Också i det sällsynta fall, då en människa sedermera avfaller och handlar ovärdigt, följer det icke att mästaren gjorde ett misstag, när han valde ut en dylik människa. Hon måste ha fått rätten till denna strålande möjlighet, och eftersom hon hade förtjänat den rätten, var det tvunget att ge henne möjligheten. Mycket besvär måste ha nedlagts på att skola en dylik lärjunge, och det ser ut som om det vore bortkastat, men så är det icke. Allt kommer med i beräkningen någonstans, på något sätt, under medvetenhetsutvecklingens lopp; så mycket är visst och säkert. Mästaren erbjuder ibland en människa en möjlighet, därför att hon gjort sig förtjänt av den, även om hos denna människa vid sidan om vissa goda egenskaper finns andra, icke så önskvärda, vilka skulle göra henne olämplig till lärjunge, om de finge övertaget. Icke desto mindre får hon erbjudandet, emedan det är just vad hon borde få.

Ibland föreligger mellan två jag särskilda förbindelser, som senare når höjden av mästarens och lärjungens nära förhållande. Ett exempel därpå är det välkända fallet med Teosofiska samfundets förre vicepresident, mr Sinnett. För länge sedan var han en mäktig adelsman i det gamla Egypten. Hans fader hade låtit bygga ett stort tempel och därpå donerat till detta. Därför utövade han ett starkt inflytande över detta tempel; ja, han praktiskt taget styrde över detta. En av dem, som nu är våra mästare, var vid denna tid krigsfånge i Egypten, och mr Sinnett och jag själv var soldater i den här som tog honom till fånga. Han var en bemärkt person i sitt eget land, varför han anförtröddes i vår vård, emedan fångar av hög rang behandlades mycket väl i Egypten och togs om hand av människor av rang motsvarande deras egen, så länge de inte sökte rymma. Han bodde alltså i mr Sinnetts hus i två år och blev under denna tid livligt intresserad av templets ockulta verksamhet och önskade deltaga i denna. Mr Sinnett kunde ge honom den önskade införingen i det ockulta studiet. Han gjorde de mest häpnadsväckande framsteg i detta, och i varje liv därefter fortsatte han det studium han begynte i det forna Kem. I ett senare liv blev han adept, alltmedan hans egyptiske välgörare på intet vis nått detta stadium. När han i denna inkarnation fann att han ville sprida esoteriska sanningar i världen, eftersom den tid var kommen, då världen var mogen att mottaga dem, såg han sig omkring efter någon, som kunde göra detta, och såg då sin gamle vän och välgörare såsom utgivare av en stor dagstidning och väl skickad att utföra just detta arbete. Han betalade sin gamla skuld genom att ge honom denna möjlighet. Vi vet hur väl och ädelt han gjorde detta arbete. Detta visar att man kan ha smitt en länk en gång i ett avlägset förflutet med en människa, som sedan blivit adept och att dennes reglering av skulden naturligt tar gestalten av att ge hjälp och kunskap och att draga människan nära till sig.

På skilda sätt smids alltså länkar, och det kan mycket väl vara så att den som utvalts till lärjunge på intet sätt är fullkomlig men ändå icke skulle utväljas på detta särskilda sätt, om han ej vore värdig. Att han alltjämt har vissa fel och brister lägger intet hinder i vägen för honom, om han har andra och större företräden, om fördelarna uppväger nackdelarna. Det finns många omständigheter, som kan vara av betydelse, när en mästare utväljer en särskild lärjunge. Vi kan vara alldeles säkra på att denne inte kan antagas, såvida han inte gjort sig förtjänt av det, men vi kan inte veta hur han gjort sig förtjänt. Omvändningen av denna sats är lika giltig – ingen som gjort sig förtjänt kan förbises och förbigås.

Det är inte särskilt klokt att bruka detta lägre intellekt, som vi utvecklat med så mycken

möda, till att kritisera mästarnas åtgärder, när de ju vet så mycket mer än vi gör. Vi kanske inte alltid kan förstå varför de gör det eller det andra, men de som vill följa dem borde lita på dem åtminstone så långt att de säger: ”Jag vet att mästaren måste ha rätt. Jag urskiljer inte klart varför. Vad mig angår, vet jag att jag kommer att antagas, när jag är lämpad. Min uppgift att göra mig lämpad. Det angår inte mig vad mästaren gör gentemot andra människor.” Detta vore mycket klokare.

Det förhåller sig på samma sätt med det arbete vi får att utföra. Om detta i det yttre synes misslyckat, bör vi inte låta det nedslå oss. Det kan vara så att vi inte nått det resultat vi väntade oss men att vi nådde exakt det resultat som mästaren avsåg. Han säger inte alltid vad han har i åtanke. Han ger oss en viss uppgift att lösa, och vi tror att det som för oss är det uppenbara resultatet av denna uppgift nödvändigtvis är vad han syftar till att få ut av den. Det kan vara så att han åsyftar något helt annat. Det kan rent av vara så att han vill skola arbetaren på ett särskilt sätt – till exempel att inte bli besviken över ett misslyckande. Eller kan den avse något som arbetaren inte har någon som helst vetskap om. Under min egen erfarenhet av esoteriskt arbete har jag vid flera tillfällen upplevat detta. Vi blev tillsagda att göra vissa saker och antog att de avsåg bestämda resultat, vilka uteblev. Vi undrade över detta, men årtal senare visade det sig att något helt annat inte hade kunnat uppnås, om detta arbete inte utförts. Jag tvivlar ej alls på att i detta fall mästaren gav oss denna uppgift icke med den avsikt vi antog utan med den andra avsikt, varom vi ingenting visste.

Jag skulle därför vilja säga alla dem som muttrar över vad de anser vara fel hos lärjungar och påstår att dessa inte borde ha utvalts: ”Det måste vara så att ni ser bara en del av helheten. Ni använder ert intellekt på ett sätt, som inte är till något gagn. Om ni vet att mästarna finns och förstår något av deras förmåga, kan ni vara mycket vissa om att de vet exakt vad de gör, och om ni inte förstår vad det är, så är det nog inte så viktigt. *De* vet, och det är det viktiga.”

Erkännandet delges lärjungen icke alltid genast. Vanligen går det så till att en människa, som visat sig värdig lärjungaskapets stora heder, på något sätt bringas i nära förbindelse med någon, som redan är lärjunge till hans blivande mästare och mästaren genom denne lärjunge ger honom några anvisningar. Troligen säger mästaren till den äldre lärjungen: ”För denna människa till mig en natt under sömnen.” Hon föres till mästaren, och då säger han till henne: ”Jag har iakttagit ditt arbete, och jag tror att du kanske kan ta ännu ett steg framåt. Jag erbjuder dig ställningen av lärjunge på prov, om du åtar dig att ägna all din kraft eller så mycket du förmår åt att tjäna mänskligheten i den riktning som jag skall ange.” Detta är det vanligaste förfarandet, men ibland kommer ett dylikt erkännande först efter en mycket lång tid. Och även då kan det finnas orsaker till att människan ifråga inte vet något om det i dagsmedvetenheten.

Jag minns ett särskilt fall i Indien. Det var en gammal man, en rättrogen hindu, som levat ett synnerligen gott, gagneligt och verksamt liv. Han var en man, som inte hade visat någon själviskhet och som så mycket han kunde hade ägnat sig åt mänsklighetens bästa. Han hade först och högst beundransvärt fullgjort alla sina plikter mot sin familj och sedan hade han använt all sin tid och alla sina pengar på att göra gott, såsom han såg det. Innan han blev varse Teosofiska samfundet, hade han alltid ansett att de stora rishierna måste ha funnits inte bara i det förflutna utan måste finnas även i nutiden, och han hoppades att någon dag få komma dem nära, men han var alldeles ödmjuk inför detta. Han brukade säga: ”Jag vet att det är deras sak att närma sig mig, inte min att närma sig dem. Jag har sökt dem och försökt utföra vad som måste vara deras vilja alla dessa år.” Till sist, en dag, talade en av våra mästare med denne man och sade: ”I fyrtio år har jag iakttagit ditt arbete och i många fall väglett dig, även om du inte visste något om det. Nu har den tid kommit, då det är bäst för dig att få veta det.”

Detta är ett mycket slående exempel och synes visa att det kan finnas många altruistiska människor, som arbetar under våra mästares ledning, ehuru de icke vet något om en dylik ledning. Det kan finnas orsaker till att det i detta liv icke är önskvärt att de får veta om det. Vi kan vara mycket vissa om att mästaren vet bäst och att, om han väljer att inte ge sig till känna,

vi därför inte behöver antaga att han inte iakttar människan ifråga.

I dylika förhållanden gör mästaren alltid exakt det bästa för människan liksom det bästa för arbetet, ty han har den oerhörda fördelen av att kunna handskas med dessa ting i högre världar, där man inte behöver balansera gott mot ont, såsom man måste i de lägre världarna, där man mycket ofta kan göra gott i en riktning endast då man gör något ont i en annan riktning. Detta svårfattliga förhållande anspelade man en gång på, när han sade att det inte fanns någon eld utan rök. Men det finns eld utan rök, rent gott utan några ogynnsamma följder eller förbindelser, i högre världar, eftersom allt samverkar för det helas bästa och det helas främjande innefattar också delens främjande. Även om det i vissa fall kan se ut som om skada vållades, en människa hindrades, är det därför att det är bäst för hennes framtidskridande att ett dylikt ingrepp göres – liksom inympandet av en kvist på ett träd av trädet självt kunde uppfattas som en grym handling men likväl är menat för trädets bästa.

Men att lära är omöjligt, förrän den första stora striden vunnits. Intellectet kan igenkänna sanningen, men anden kan icke mottaga den.

Det högre jaget skickar ner sina intryck genom de lägre världarna, så snart det börjar väckas, men det finns mycket som står det i vägen. Det kan ingenting uträtta förrän emotionalkroppen kontrolleras, ty om denna är en ansamling av svallande känslor, hur kan då det högre jaget skicka ner någon sammanhängande eller förnuftig undervisning genom en dylik kropp? Det första stora slaget utkämpas med lidelserna, med sinnena, och det högre jaget måste vinna över dem. När detta är gjort, återstår för det högre jaget att möta intellectet, och detta kan visa sig bli en svårare motståndare än emotionalkroppen.

Därefter fortsätter mästaren med att tala om den kunskap som erhålles genom intuitionen. Jag har i ett annat sammanhang förklarat att kandidaten vid varje initiation mottar en nyckel till kunskap som ger honom en annan uppfattning om livet, visar honom ett större djup, liksom en fullständigare utveckling av den esoteriska undervisningens innebörd. Varje gång människan mottar en sådan nyckel, förefaller den henne slutgiltig. Hon säger: ”Nu har jag all kunskap. Denna är så tillfredsställande, så fullständig att det omöjligt kan finnas mera.” Det finns alltså oändligt mycket att lära, och hon är bara på lärandets väg. När hon fortsätter sin vandring, yppas mera för henne. Mästaren vet precis på vilket stadium det vore mest gagneligt att lämna viss upplysning. Människor tror ofta att de borde få alltsammans på en gång. Det är lika enfaldigt som det vore att vänta av läraren att förklara differentialkalkyl för ett barn, som just är i färd med att lära sig multiplikationstabellen. Barnet måste gå igenom många stadier däremellan, innan det kan få ens en avlägsen uppfattning om vad något sådant innebär. Det är exakt likadant med oss. Vi är ofta en smula benägna – återigen gör sig denna intellektuella inbilskhet gällande – att tro oss veta åtminstone tillräckligt för att betros all möjlig kunskap. Det enda jag kan säga därtill är att de vet bättre än vi vad som är bäst för oss, och det som är bäst för envar är också det som är bäst för det hela.

Många erkänner visserligen att det så måste vara och att naturligtvis det hela måste gå före någon av sina delar. Likväl anser de ibland att delarna förbises, att allt förvisso verkar för det helas bästa, men att ändå de enskilda delarna får lida därunder. Världen styres bättre än så, ty det som är bäst för det hela är faktiskt också bäst för var och en av delarna, och rättvisa skipas icke endast för mänskligheten i dess helhet, utan även så att ingen orättvisa vederfares någon av mänsklighetens medlemmar. Låt oss vara försäkrade om detta och söka inse det med absolut visshet. Då kommer vi inte att hysa någon känsla av tvivel eller bestörtning och kommer vi att, vad som än händer, kunna med upphöjt lugn lita på att det sker för det bästa.

När lärjungen väl genomgått stormen och nått friden, kan han alltid lära, även om han vacklar, tvekar och vänder åt sidan. Tystnadens röst förblir inom honom, och även om han alldeles lämnar vägen, skall den likväl en dag åter ljuda och slita sönder honom och skilja hans lidelser från hans gudomliga möjligheter. Då skall han, med smärta och förtvivlans rop av hans övergivna lägre jag, vända åter.

I ett dylikt fall bleve det förvisso en fruktansvärd kamp. Låt oss icke underkasta oss denna. Det är bättre, medan vi ännu kan, att taga väl hand om oss själva och inte låta oss genomgå en dylik kirurgisk operation som isärslitandet av det högre jaget och det lägre innehåller. Kampen med det lägre jaget pågår hela tiden. Om lärjungen låter detta sätta sina tänder i det högre jaget och draga honom bort från sina större möjligheter, måste han oundvikligen lida fruktansvärt, när skilsmässans tid kommer, och komma måste den, ty de som stigit ned i strömmen kan lämna denna enbart genom att nå den bortre stranden.

Därför säger jag: Frid vare med eder. "Min frid giver jag eder", kan endast mästaren säga till de älskade lärjungar som är liksom han själv.

En mycket intressant sak kan framhållas med avseende på den åtskillnad mästaren gör här. "Frid vare med eder" är blott en vanlig österländsk hälsning, ehuru en skön sådan. När vi säger "adjö", som betyder "till Gud", det vill säga "till Gud önskar jag eder överlämnas", är detta detsamma, ty Gud är frid. Muslimernas "salām" är återigen detsamma som "salem" i Jerusalem, och Jerusalem betyder fridens boning. Hinduerna brukar ordet "shānti", som betyder frid, och "namaste", som betyder "du vare hälsad", besvaras vanligen med ordet "shānti".

I Österlandet är bruk att skriva "Frid vare med eder" i slutet av böcker såsom ett slags avslutande hälsning eller farväl från författaren till läsarna. Men, såsom mästaren säger här, "Min frid giver jag eder", kan yttras endast under särskilda omständigheter. När Kristus sade, "Frid lämnar jag efter mig åt eder, min frid giver jag eder; icke giver jag eder den, såsom världen giver", talade han till sina egna särskilda lärjungar enbart. Det sägs här att den lärjunge, som kan mottaga mästarens frid, är endast den som är liksom mästaren själv, det vill säga, en antagen lärjunge – kanske än mera, en sådan som är mästarens "son". Han mottar icke blott en god önskan om frid och välsignelse, som alldeles säkert vore något mycket verkamt, när det uttalas av en som hade makten att uttala den, men mer än detta. Mästaren ger sin egen frid, den frid som av intet kan störas, till dem som är liksom han själv, som är hans egna söner, delar av hans egen natur, med honom delaktiga i allt han är så vitt de är i stånd att mottaga det. Detta betyder naturligtvis icke att lärjungen kan vara delaktig i allt som mästaren är och har – att göra detta skulle innebära att lärjungen själv vore en adept – men åtminstone har han största möjliga del däri.

Även bland dem, som är okunniga om den österländska visdomen, finns somliga, som kan sägas detta och som kan sägas det dagligen med större fullständighet.

Detta är ett mycket intressant och anmärkningsvärt budskap, som nog kan synas oss egendomligt, eftersom många av oss, som faktiskt vet något om den österländska visdomen, som visar de stora mästarna vördnad, som många år tillhört en organisation som är dem särskilt hängiven och inriktad på att tjäna dem, och likväl kan mästaren inte säga "Min frid giver jag eder" ens till de flesta av oss, utan bara till de få han upptagit till ett mycket närmare förhållande till sig själv. Alltmedan så är fallet, läser vi likväl att hela denna inre välsignelse kan ges somliga, som inte känner den österländska visdomen.

Hur kan det så förhålla sig, och vilka torde de vara som får ett dylikt privilegium? De torde på medvetenhetsutvecklingens nuvarande stadium vara blott ett fåtal, men likväl finns detta fåtal. Låt oss för att förstå detta tänka på vad det är som möjliggör för en mästare att upptaga en lärjunge till en dylik närhet. Det är att lärjungen själv har trätt in i mästarens värld, har lärt sig att se på tingen såsom mästaren ser på dem och att leva sig in i mästarens inställning till världen och allt som hör till denna. En människa kan göra detta utan att alls veta något om den österländska visdomen eller mästaren. Ändå kan hon utan denna kunskap vara en sådan människa, som har denna upphöjda syn. Det som särskilt kännetecknar mästarens inställning är dess fullkomliga osjälviskhet, att det lägre jaget icke alls förekommer däri. Han ser på allt från den gudomliga planens ståndpunkt och låter aldrig ens för ett ögonblick den egna personligheten blanda sig i saken. Såsom gott ser han allt som främjar den mänskliga medvetenhets-

utvecklingen, såsom ont allt som hindrar denna.

Om vi helt och hållet förstår den österländska visdomen, måste den medföra att vi fullkomligt antar denna inställning. Likväl kan vi inse att också andra, som är okunniga om den, kan antaga en dylik inställning. Den yttersta osjälviskheten är den första och viktigaste förutsättningen för att stå mästaren nära nog för att mottaga hans frid. Man kan stå mästaren nära, man kan mottaga hans frid, och likväl kan av två, som står bredvid honom och mottar den, den ene mottaga den långt fullständigare än den andre. Den okunnige ehuru ytterligt helgonlike får av mästarens frid allt han kan mottaga, men den som är den förstes jämlike i detta avseende och därtill äger den högre visdomen, mottar av denna frid ofantligt mycket mera.

△ Betrakta de tre sanningarna. De är lika.

Denna rad föregås av en triangel, vilken används som ett slags signatur för den som skrev den, liksom katolska biskopar sätter ett kors före namnet, när de undertecknar brev och andra handlingar. Här göres detta för påkallande av särskild uppmärksamhet.

De tre sanningar, som mästaren Hilarion hänvisar till, är de som han själv yttrade i en annan bok han dikterade – *Berättelsen om den vita lotusblomman*. Denna har inte fått den uppmärksamhet den förtjänar. Den är en redogörelse för ett hans tidigare liv, som han tillbragte i Egypten vid en tid, då den egyptiska religionen råkat i förfall och inte längre förstods. Den härliga och opersonliga dyrkan, den en gång bestått i, hade urartat till dyrkan av en gudinna, som av sina anhängare fordrade icke så mycket fullständig renhet som fullständig lidelse. Därtill rådde mycken ruttenhet i samhället.

Mästaren, som vid denna tid bar namnet Sensa, var en klärvoajant lärjunge i ett egyptiskt tempel. Tempelets präster insåg hans värde såsom klärvoajant men ville inte att han undervisade folket om den sanna religionen, emedan detta skulle ha skadat det rådande prästväldets intressen, och till slut dödade de honom. Under berättelsens gång genomgick han många prövningar, varefter han fann sig omgiven av en grupp adepter, däribland sin egen mästare. Dessa sade då honom vad han skulle lära folket – dem som hade vilseletts av den orätta läran. De sade honom att förkunna endast allmängiltiga sanningar. Vi äger den form, vari dessa stora sanningar då gavs. De föregås av orden: ”Det finns tre sanningar, som är absoluta och icke kan gå förlorade men likväl kan förbli utsagda av brist på tal.” Detta innebär att de aldrig kan gå förlorade, eftersom de hyllas av det stora brödrskapet, ehuru det så kan vara att de vid någon viss tid är okända i världen, då det icke finns någon som uttalar dem.

Den första stora sanningen är: ”Människans själ är odödlig, och dess framtid är framtiden av något, vars växande och härlighet icke har någon gräns.” Denna stora sanning fördriver genast all fruktan för helvetet och all tro på frälsningens nödvändighet, eftersom det är fullständigt visst att varje människosjäl till sist skall nå det högsta, hur långt den än må ha syntts irra från medvetenhetsutvecklingens väg.

Den andra stora sanningen är: ”Den livgivande principen finns inom oss och utom oss, är odödlig och evigt välgörande, kan inte höras, ses eller förnimmas av de andra sinnena men uppfattas av den människa som vill äga insikt.” Detta innebär att världen är ett uttryck för gud, att människan är en del av honom och kan själv förvärva kunskap om detta, när hon kan höja sig till den nivå, på vilken det kan uppenbaras för henne, och att allting bestämt och ändamålsenligt rör sig tillsammans i riktning mot det goda.

Den tredje stora sanningen är: ”Varje människa är sin egen absoluta lagstiftare, sin egen lyckas eller olyckas smed, den som befaller över hennes eget liv, hennes egen belöning, hennes eget straff.” Här har vi ett klart uttalande om karmas lag, skördelagen, återställsens, balanseringens lag.

Därefter följer orden: ”Dessa sanningar, som är lika stora som livet självt, är lika enkla som människans enklaste tanke. Mätta de hungriga med dem.”

Här har vi grunddragen av en religion, som kan läras till envar. Den består av tre grundsatser, enkelt uttryckta men likväl mycket omsorgsfullt formulerade för att ej missförstås. De

kan kort uttryckas såsom: "Människan är odödlig", "gud är god" och "såsom en människa sår, skall hon skörda". I denna enklare form lämpar de sig för dem som befinner sig på det stadium, där de måste ha en enkel dogm stadfäst för sig. En mer utvecklad själ vill förstå det hela. En dylik kan få vetskap om detaljerna, och i dessa finns tillräckligt att sysselsätta de visaste människor.

Dessa tre sanningar kan inses, de kan härledas ur erfarenheten, även om det vore möjligt att de ginge förlorade. Hos många vet det högre jaget dem. Somliga vet dem av egen erfarenhet, men det finns många andra, som ännu så länge, åtminstone vad gäller deras personlighet, alljämt befinner sig på trons stadium. De godtar dem, eftersom de får höra av andra, som de litar på, att de är sanna, och eftersom de synes dem självklara – då dessa människor annars inte kan förnuftigt förklara livet såsom de upplever det. Detta är ett stadium, och ett mycket nyttigt stadium, på vägen till verklig kunskap, men naturligtvis är det inte direkt kunskap. Jag kan till exempel säga er. "Jag vet att detta verkligen är sanningar, eftersom jag i flera världar och under många år gjort undersökningar och utfört experiment, som inte kunde ha fått de resultat de fick, om dessa grundläggande lagar inte vore sanna. Hittills kan bara ett fåtal säga, "Jag har sett det", men alla bör arbeta med sikte på detta mål, ty verklig kunskap ger oss en långt större förmåga än även den mest bestämda men blott intellektuella övertygelse.

När en människa talar om dessa fakta, är det alltid tydligt om hon talar om det hon själv vet eller om det hon bara har hört. Det gör en skillnad i magnetisk påverkan. För andras skull är det därför av vikt att vi så snart som möjligt skaffar oss egen kunskap. Det kanske rör sig om blott en liten del av den stora sanningen, men om vi vet det av egen erfarenhet, gör detta genast det mer än sannolikt att också det övriga är sant, och detta ger oss ytterligare tillit. De som äger den fulländade tillit, som egen kunskap skänker, kan hjälpa andra på det sätt bara den vetande kan. Det är detta, som gör våra brottstycken av egen erfarenhet så gagneliga.

Det finns många människor, som någon gång, i en syn, i sömnen eller i meditation sett mästaren. Detta är nog något som inte kan bevisas för någon annan. Folk kan säga om en människa, som haft en dylik upplevelse: "Kanske var det bara en hallucination eller inbillning". Själv vet hon dock mycket väl med sig att det icke var något dylikt. Hon vet vad hon såg och att hon även kände något som gjorde henne viss om att det var en av våra stora mästare. Detta är ett stycke erfarenhet, litet men ändå långtgående i sina verkningar. De som varit så lyckliga att de haft en dylik upplevelse, må vara djupt tacksamma. De vet åtminstone detta, och att veta ett faktum, som hör till en högre värld, gör med ens hela den övriga läran mer lysande och klarare att följa. Dylika upplevelser är alltså intet att förakta.

Det skadar ej att vår kunskap är ofullkomlig. Så måste det vara, det ligger i tingens natur. Vi far vilse, när vi antar vår kunskap vara fullständig, när den i själva verket är ömkligt ofullständig, när vi tror oss veta allt och fördömer andra som tänker annorlunda, utan att inse att de kanske ser en annan sida av en mångsidig sanning, att vi far vilse. Låt oss för allt i världen hålla fast vid vår ofullkomliga kunskap men, alltmedan vi söker öka den närhelst vi får tillfälle därtill, låt oss aldrig glömma att den är ofullkomlig, så att vi inte förleds till misstaget att fördöma någon som kanske vet mer än vi gör. Sanningen är djup, sanningen är ofta gåtfull. Den kan icke fattas till fullo av någon människa, någon sammanslutning eller någon sekt av människor. Vi måste med tacksamhet lära oss att uppskatta sanningen steg för steg, innan vi kan veta den i någon av dess aspekter. Sanningen om något är det sätt på vilket detta något framställer sig för logos, hela systemets formare. Den som gjorde det förstår ensam allt, vet alla ting sådana de är. Hans syn är den enda fulländade synen. För oss är sanningen relativ. Vi kan inte se det hela såsom han ser det, men även om vår kunskap måste vara ofullkomlig, behöver den åtminstone inte vara felaktig så långt den når. Vi kan äga så mycken kunskap om något visst att vi, när vi en gång får veta allt om det, när vi når adeptskapet, icke behöver rätta det vi förut visste utan bara göra tillägg till det.

Det är mycket svårt att veta vad man får lov att lära ut till människor där ute. Det är därför

gott att ha detta auktoritativa uttalande av en mästare om vissa saker, som kan läras ut allmänt. Vi måste ofta tala om teosofi med människor, som inte det ringaste delar vårt synsätt. När man håller föredrag för allmänheten, känner man ibland att det skulle bidra till att göra vissa ting något klarare, om man avslöjade något av deras inre mening. Likväl tvekar man för att ej vålla skada.

Det är alldeles uppenbart att, om vi försökte lära människor allt vi vet om teosofi, många av dem inte skulle förstå mycket av det. Det finns sådana människor, inför vilka man genast förnimmer att man inte skulle kunna tala med dem om mästarna, eftersom tanken vore dem alldeles främmande. De skulle förmodligen fälla någon respektlös eller hånfull anmärkning där- om, och detta skulle smärta oss och innebära en mycket dålig karma för dem själva. Den som talar illa om de stora, tar på sig ett mycket stort ansvar, och att han inte tror på dem har icke något med resultatet att göra. Vi kanske inte tror att ett visst stycke metall är hett, men denna vår tro skyddar oss inte för att bli brända, om vi tar i det. De som talar illa om dem som ägnar hela sitt liv och all sin kraft åt att hjälpa världen, gör sig skyldiga till otacksamhetens stora synd lika väl som den som hånar heliga ting, vilket är helgerån, och om de vet eller icke vet att tingen ifråga är heliga har icke det ringaste med saken att göra. Vi måste alltså avväga ganska noga vad vi säger, eftersom det enda syftet med att alls tala är att göra den tilltalade människan gott. Vi kan göra henne skada i stället för att gagna henne, om vi för henne fram- ställer något som hon kommer att gyckla med eller håna.

Minns Kristi uttalande, ofta icke så väl förstått, om att kasta pärlor för svin. Detta uppfattas ofta alldeles felaktigt så som om människor liknades vid svin. Detta var förvisso icke vad den store mästaren hade i åtanke. Det han menade var blott och bart detta: att ge högre sanningar till dem som ännu inte har kunskap nog att kunna uppskatta dem vore lika dåraktigt som att kasta pärlor för svin. Dessa skulle nog bara rusa fram i förväntan att få något att äta och sedan de funnit att pärlorna inte gick att äta, vända sig om och angripa pärlornas givare, eftersom de svikits i sin förväntan på föda. Pärlorna skulle inte ha något värde för dem, hur värdefulla de än vore för oss. Detta är allmänt sett vanliga människors inställning, när vi för dem fram- ställer sanningar, som de inte kan fatta. De inser icke deras värde, de förkastar dem och blir vanligen arga på oss för att vi givit dem något som de ser såsom värdelöst.

Det har alltid funnits en insikt om att bara enkla sanningar kan ges ut till den stora massan människor, som ännu inte är så högt utvecklade. Alla stora religioner har ägt några särskilda sanningar, som de noga inskräp. Om man fattar någon av dessa sanningar i dess helhet, skall man finna att den täcker det mesta. Det är alldeles nödvändigt att vissa ideer inplantas hos de mänskliga jagen under deras utveckling, så att de medan de genomgår den ena religionen och rasen efter den andra lär något av var och en.

I hinduismen till exempel framhålls särskilt den stora idén om plikten. Det är uppenbart att, när tanken på plikten fyller en människas sinne, detta måste leda till ett gott och välordnat liv. Den grekiska religionen lade tonvikten på skönheten. Det stora grundläggande faktum, som inpräglades i grekens tänkande hela livet, var att skönheten var ett uttryck för gudomen och att människan, i den mån hon kunde göra sig själv och sin omgivning skönare, förde dessa närmare vad gudomen önskade dem vara och därmed lät den gudomliga makten manifestera sig mer fulländat genom henne. Därför var även det ringaste vardagsföremål alltid vackert – icke nödvändigtvis dyrt, icke svårt att förvärva, utan skönt i form och färg. Det var detta faktum, som Grekland inpräglade i världen – skönhetens makt.

I kristendomen är den centrala idén hängivenheten. Den kristna kyrkan har i århundraden letts av idealet att frambringa helgon, goda människor, och den lyckönskar sig själv till och grundar sitt anspråk på att beaktas på de helgon den redan frambragt. Den firar dessas minnes- dagar och skänker dem i varje avseende högsta möjliga ställning. Vår undersökning av dessa helgons levnad har visat att det bland dessa var individer av många skilda slag. Somliga av dem var obestriddligt stora, lärda och dugliga människor. Andra var inte alls sådana, utan all-

deles vanliga och okunniga, och deras stora dygd var att de var goda. Först när vi studerar den kristna religionen på djupet, inser vi att den är avsedd att inte bara uppamma hängivenhetens glöd utan även att bistå sina anhängare på alla nivåer och av alla inriktningar.

När vi granskar andra stora religioner, såsom buddhismen eller hinduismen, finner vi också dessa inställda på att överallt möta människorna där de står. Var och en av dessa religioner har vissa läror för de obildade, läror som om de noggrant följes är avsedda att hjälpa dessa att leva ett gott liv. Den har också mycken metafysisk och filosofisk undervisning för dem som behöver en dylik. Kristendomen i sin nutida skepnad ger egentligen ingenting dylikt. Visserligen finns kyrkofädernas skrifter, och om vi går ända tillbaka till Origenes och Clemens av Alexandria, finner vi hos dem antydningar om dessa högre läror, finner vi till exempel uttalandet att kristendomen har sina mysterier. Men den kristendom, som någon av de stora kyrkorna, såsom den grekiska, den romerska och den anglikanska, framställer för människorna, är säkerligen en stympad bild av vad den ursprungligen var.

Varje sann religion måste vara i stånd att anpassa sig till människor på alla nivåer, att möta de kloka och lärda lika väl som de okunniga hängivna. Den får avgjort icke höja den okunniga men hängivna människan över den klokare som vill förstå. Tyvärr har det i kristendomen funnits en tydlig tendens att fördöma dem som velat veta, att förkasta deras visdom såsom blott denna världens visdom och anse att de som förhåller sig som små barn, nog skrider snabbare framåt. Den utvecklade, barnsliga själen måste uppföra sig som sådan, och varje religion måste vara inställd på att möta och nära denna själ, men detta är ingen anledning till att inte kunna bjuda de mera framskridna en kraftigare kost. De själar, som för länge sedan i förflutna liv genomgått de tidiga utvecklingsstadierna, vill nu förstå den stora planen – veta något om den värld vari de lever och det ändamål för vilket den byggdes och uppehålls. Många av våra kristna bröder har till sin stora lättnad och till en viss förvåning funnit att teosofin kunde skänka dem denna kunskap utan att på något sätt förstöra deras kristendom. I den ursprungliga kristna läran finns ingenting som på något sätt motsäger vetenskapen, även om det alltsedan medeltiden funnits en vetenskapsfientlig tendens parad med den kyrkliga läran. Ursprungligen motsvarade kristendomen sitt ändamål lika väl som de andra religionerna. Det är bara därför att den råkar ha haft den särskilda oturen att mista den högre läran, som den i dagens läge uppenbarligen behöver fullständigas.

Chohanen avslutar sedan Del I av denna bok med orden:

De regler som anförts ovan är de första av dem som står skrivna på vägarna till lärandets sal. De som ber skall få. De som vill läsa skall få läsa. De som vill lära skall få lära.

FRID VARE MED EDER

LJUS PÅ VÄGEN

DEL II

KAPITEL 1

DEN INLEDANDE KOMMENTAREN

C.W.L. – Andra delen av *Ljus på vägen* förutsätter att den studerande redan genomgått första initiationen. Den leder människan på hennes vandring av den väg som bär ända fram till adeptens stadium. Men en andra och högre tolkning av den börjar bortom även detta och ger vägledning åt den, som redan blivit adept, till hans nästa stadium. Swāmī T. Subba Row, som visste åtskilligt om dessa ting, sade mig en gång att det egentligen finns sju innebörder hos denna bok – sju sätt att tolka den – tydligen en tolkning för varje stadium. Han sade även att den högsta tolkningen vägleder individen ända fram till mahāchohanens initiation. Detta är naturligtvis ting, som ligger fullständigt bortom vår tankes räckvidd. Vi kan omöjligen förstå vad undervisningen innebär, när den är avsedd för ett dylikt högt stadium, varför det är oss gagnlöst att ens söka en motsvarande tolkning. Möjligen kan vi göra oss någon föreställning om en dubbel innebörd, men allt därutöver är säkerligen utom vårt räckhåll.

I det vi redan studerat har vi uppmanats att avlägga det lägre jaget – personligheten. I den högre tolkningen skulle detta innebära att avlägga det individuella jaget. Liksom den första delen i sin lägsta tolkning var avsedd att leda till det högre och det lägre jagets förening, så avser den i sin andra tolkning det högre jagets förening med monaden. Det som är första delens andra tolkning måste vara andra delens första tolkning, eftersom den följer efter den första. Det skulle göra oss gott att komma detta ihåg. Då kan vi här och där kanske fånga en glimt av det som måste vara innebörden av den följande, ännu högre tolkningen.

Ur den tystnad som är frid skall en genljudande röst höras. Och denna röst skall säga: Det är icke gott. Du har skördat, nu måste du så. Och emedan du vet att denna röst är själva tystnaden, skall du lyda.

Du som nu är en lärjunge, som kan stå, kan höra, kan se, kan tala, som har övervunnit begäret och nått självkännedom, som har sett sin själ i dess blomning och igenkänt den och hört tystnadens röst – gå till lärandets sal och läs vad som där står skrivet för dig.

Detta är den andra delens inledning, skriven av den venetianske mästaren. Först borde man kanske hänvisa till dessa inledande ord: ”Ur den tystnad som är frid skall en genljudande röst höras. Och emedan du vet att denna röst är själva tystnaden, skall du lyda.” Det har bland teosofer förekommit mycken spekulation om vad som exakt menas med uttrycket ”tystnadens röst”, men det är nu allmänt insett att det inte alltid betyder ett och detsamma. Tystnaden är alltid det som ligger alldeles ovanför den punkt människan har nått, och tystnadens röst är den röst som kommer ner till henne ovanifrån, det inre jagets röst, såsom vi redan sett. (Del I, kapitel 3.)

I alla fall är denna röst, som talar ovanifrån, den som måste åtlidas när den höres, och till den nyligen initierade (om vi fattar den i den lägre tolkningen) eller till den som nått adeptskapet (om vi beaktar den högre tolkningen) säger denna röst att han visst får vila i åtnjutandet av denna underbara frid, men att det är bäst att inte vila alltför länge. I tystnaden har människan stannat i förundran över det härliga i allt hon fått genom initiationen. Hon vilar för en stund i begrundan, hon ägnar en liten tid åt att studera allt i det nya ljus som kommit henne till del. Hon återkallas nu av rösten, som säger henne att hon skördat och att hon nu måste så igen. Eftersom människan nått detta stadium och vunnit allt vad detta innebär i kunskap och

visshet och frid, måste hon söka förmedla dessa gåvor till andra. Hon får inte låta nöja sig med att själv ha erhållit dem.

Chohanen påminner sedan den studerande om dennes kvalifikationer: ”Du är nu en lärjunge, som kan stå, kan höra, kan se, kan tala.” Och mästarens förklaring är att kunna stå är att ha tillit. Nu har människan denna tillit, eftersom hon vet. Vid första initiationen fick lärjungen en bestämd kontakt med buddhivärlden. Han har i samband därmed erfarit något, icke nödvändigtvis något särskilt långvarigt, men det har varit bestämt, så att han själv vet att en dylik verklighet finns och att livet är ett.

Sedan följer en lång anmärkning av mästaren Hilarion, och vi kan av denna anmärkning genast se att han behandlar hela ämnet mycket annorlunda i denna andra del. Tidigare gav han oss vad vi skulle kunna kalla en allmän kommentar till det sagda. Här däremot förklarar han praktiskt taget varje ord i texten, så att han tydligt betraktar denna såsom mycket svårare att förstå, såsom krävande förklaring i stället för blott kommentar.

Han börjar med att säga:

Att kunna stå är att ha tillit; att kunna höra är att ha öppnat själens dörrar.

Uttrycket ”själens dörrar” påminner om pālispråkets beteckning på första kvalifikationen på provlärjungaskapets väg. Denna kvalifikation är förmågan att skilja mellan det verkliga och det överkliga och heter på pāli *manodvārāvajjana*, vilket betyder ”öppnandet av intellektets dörrar”. Människans intellekt öppnas därmed för skillnaden mellan sådant som är värt att följa och sådant som icke är det, och därför säger man att hennes intellekt har öppnat sina dörrar för att mottaga sanningen. Vid initiationen måste hon öppna fler dörrar, själens dörrar, med andra ord måste hon förvärva buddhimedvetenhet. Då som först är människan en själ och betraktar tingen ur själens synvinkel. På detta stadium råder avskildhet, beroende på materien, varför hon även i kausalkroppen alltjämt är fjärran från tillvarons verkliga mening såsom själen ser denna. Men när människan förverkligat buddhimedvetenheten, dras hon in i ett tillstånd, som inte bara till graden utan även till arten skiljer sig från det som tidigare varit. Därför anses detta vara av så stor vikt. Därför får det även ingå i första initiationen, ehuru det är oss alldeles obetaget att uppnå denna medvetenhet utom och före initiationen.

Att kunna se är att ha nått insikt.

Det är visserligen så att den invigde ser direkt avsevärt mer av den fysiska världen än den vanliga människan gör, men det är även så att han av vad han ser kan sluta sig till väldigt mycket mer än vad som kan lätt omtalas eller rätt förstås. Tänkande människor har länge undrat och dryftat huruvida Gud finns eller ej. Ingen skolad klärvoajant tvistar om den saken, emedan han vet. Jag menar inte att han ser Gud. ”Ingen människa har någonsin sett Gud”, säger den kristna Bibeln. (Joh. 1, 18.) Detta är inte alldeles sant, om Sollogos avses, men även i den meningen gäller det för de flesta av dem som studerar esoterik. Men fastän de flesta människor aldrig sett elektriciteten, har de mängder av bevis för dess existens. Vår belysning kommer av den och våra spårvagnar drivs av den; detta och mycket annat bevisar för oss att en dylik kraft finns, ehuru vi aldrig sett den. På samma sätt förhåller det sig med klärvoajanten, som aldrig sett Solgudomen men likväl sett tillräckligt av Hans verk för såsom bevis för Hans nödvändiga existens. Detta är vår hållning med avseende på många teosofiska läror om högre ting. Vi har inte alltid direkt kunskap, men vi ser resultaten.

Ingen under adeptens ställning kan se monaden, men arhaten kan veta att den finns. I den nirvāṇiska världen, som är närmast lägre än monadens värld, ser vi en trefaldig manifestation, som vi kallar den trefaldiga anden. (Del I, kapitel 9 och 10.) De strålar, som utgör denna trefaldiga manifestation, sammanfaller uppenbart, när de stiger till den högsta punkten. Vi kan se att de måste bli ett, även om den faktiska enheten ligger utom vårt synhåll. De fenomen, vi kan se rörande dessa, anger att de kan vara blott tre sidor av ett enda väsen eller stort ljus. Ehuru vi egentligen icke vet genom eget seende att monaden finns, antar vi att den finns med

stöd av sådant vi till det yttersta kan lita på – våra mästares vittnesbörd. Också de fenomen, vi kan iakttaga i den högsta värld vi kan nå, förutsätter att en dylik verklighet måste existera.

Dessa stora har talat med oss om vissa ting, som allttjämt ligger utom vårt räckhåll, men varje gång vi tagit ytterligare ett steg, har vi kunnat inse fler av dessa ting, de talat med oss om. Detta har hänt oss gång på gång. Jag påstår inte att man kommer att se Logos, när man når det stadium texten åsyftar, men däremot säger jag att man kommer att få se sådana bevis på Hans existens att det blir omöjligt att betvivla den. När man ser detta och även hur evolutionens lag verkar, vinner man absolut visshet om att allt är gott.

En smula av det högre seendet medför vissheten om att allt är gott, och det är sannerligen något mycket stort. Innan man når detta, vet man nog knappast vad det är – den absoluta vissheten om att i det långa loppet inget kan gå på tok, att hur mörkt det än ser ut, är det bara ett sken och att molnen snart nog skingras för att det oförgängliga solsken, som funnits där hela tiden, återigen skall bryta fram.

Med någon övning är det nog inte så svårt att tänka sig att allt går väl för en själv. Men medan vi lever vårt liv, får vi möta allsköns besvär och svårigheter. Den teosofiskt sinnade människan inser snart att det även i sådant, som inte gäller esoteriska ting, inte handlar så mycket om vad som händer henne som hennes egen inställning till händelserna – att hon kan göra sig själv mycket lycklig i omständigheter, som skulle göra andra mycket olyckliga. Sant är också det omvända: en människa kan göra sig olycklig i omständigheter, som skulle göra de flesta andra lyckliga. Det kanske alltså inte är så svårt att komma till den standpunkt att allt verkar för det goda vad en själv beträffar. Men det är mycket svårare att anse det om dem vi älskar, ty vi ser dem råka i svårigheter, begå misstag och lida på olika sätt. Det är mycket svårare tro att allt sköts rätt i deras fall, ty man har naturligt en skyddande instinkt; man vill se dem utom räckhåll för karmas slag.

Man säger att kärleken är blind. Den kanske gör oss en smula blind på det sättet. Min egen erfarenhet är dock den motsatta – att stark tillgivenhet gör människan särskilt skarpsynt för något fel, så att hon kan hjälpa till att undanröja det. Talesättet uppfattas som om det innebure att människan inte ser felen hos den hon älskar. Vare därmed hur som helst, när verklighets-sinnet en gång förvärvats, är en av de stora fördelar man vinner därav att man då är alldeles viss, ifråga om både en själv och dem man älskar, att allt verkar till det bästa och att slutresultatet i varje fall blir det bästa som kunde erhållas. Det är en viktig källa till frid att äga denna visshet.

Att kunna tala är att ha vunnit förmågan att hjälpa andra.

Det är betydelsefullt att mästaren väljer att tala om det sätt, varpå vi lättast kan hjälpa andra. Detta gäller de flesta av oss. Vi kan i fysiska världen göra det ena eller det andra, som är andra till hjälp, men kanske den största hjälp, vi som teosofier kan ge, är den i tal eller i skrift, som ju är ett sätt att förmedla talet. Vi kan lägga fram för dem vad vi vet. Mycket få av oss äger direkt kunskap om dessa ting, men vi har en viss inre övertygelse som vi egentligen inte kan motivera, även om vi pressades steg för steg tillbaka till de yttersta grunderna. Vad som ger en sådan oerhört kraft åt det dr Besant säger är att människor när hon talar känner att hon talar om sådant hon vet. Hon äger därtill den underbaraste vältalighet. En dylik är inget man kan vänta sig att förvärva på kort tid, ty vältaligheten är inte en gåva. Den är en förmåga, som vunnits med hårt arbete genom många liv. Hon har i många liv riktat mycket av sin intellektuella kraft på talet. Resultatet av en dylik övning är att hon kan göra det väl. Jag minns att någon berömde henne för hennes underbara vältalighet. Hon svarade: ”Ja, jag har talat inför folk i tolv tusen år. Jag borde nog kunna något av det vid det här laget.” Det är just denna övning, som givit henne en sådan anmärkningsvärd förmåga, och det är bara med en likmätig mängd arbete vi kan hoppas förvärva den. Emellertid kan vi var och en, även utan en dylik härlig vältalighet, tala om sådant vi vet, och vår övertygelse skall då ge även andra tillförsikt.

Det är blott i den mån vi själva känner oss vissa och säkra, som vi kan förmedla vår över-

tygelse till andra och vara dem till verklig hjälp. För den skull ensam är det därför mödan värt att söka nå denna övertygelse. Vi bör studera mera och fullare och inte låta nöja oss med bara en ytlig uppfattning av teosofiska ideer. Vi behöver leva oss in i dessa. Jag vet att det finns sådana, som varit medlemmar av Teosofiska samfundet i tjugo år och inte vet mer nu än den dag de inträdde. Men jag vet att det också finns många av de äldre medlemmarna, som gradvis levat sig in i läroarna, så att dessa blivit så att säga en del av dem själva, och de kan tala med visshet och sannerligen känna en visshet, som de nyare studerande inte så lätt förvärvar, hur entusiastiska dessa än må vara. Detta förblir lika sant nu som det var i gamla tider: "Om någon vill göra hans vilja, så skall han förstå, om denna lära är från Gud." Det enda sättet att nå visshet, innan man kan se allt själv, är att leva som om det vore sant. Medan människan gör detta, kommer bevis för sanningen att efterhand samla sig runt henne, och även om vart och ett av dessa må synas obetydligt i sig, utgör de tillsammans ett vittnesbörd, som hon inte kan betvivla eller förneka.

Att ha övervunnit begäret är att ha lärt sig att bruka och styra jaget. Att ha nått självkänedom är att ha dragit sig tillbaka till den inre fästning, där den personliga människan kan betraktas med oväld.

Den inre fästningen är naturligtvis i detta fall det högre jaget. Det finns ett ytterligare stadium, där den inre fästningen är monaden, med vilken det högre jaget måste förenas. Jag har redan förklarat hur det högre jaget för ner en del av sig själv i personligheten. Låt oss ha detta klart för oss. Monaden för ner en stråle av sig själv – detta är den närmaste liknelse vi kan finna – i den nirvåniska världen, den värld som är närmast lägre än dess egen. Denna stråle delas i tre och blir därmed den trefaldiga åtma eller trefaldiga anden, och dennas tre aspekter stiger ner och manifesterar sig i de lägre världarna, så att den framträder såsom åtma–buddhi–manas, vilka tillsammans utgör det högre jaget. Detta högre jag är bara en del-manifestation av monaden, ett litet brottstycke av den, så att säga, men uppför sig likväl som om det vore ett alldeles eget väsen, liksom den vanliga människan tänker på sig själv som ett eget väsen och är benägen att tänka på själen som något som obestämt svävar över henne liksom en ballong i ett snöre.

Alla teosofer, som ännu inte läst professor Myers bok *Human Personality*, borde nog göra det, ty den är en synnerligen beaktansvärd framställning om förhållandet mellan det högre och det lägre. Den är särskilt intressant för våra medlemmar, eftersom författaren började som skeptiker men till sist tvangs medge förekomsten av spöken och faktiskt allt som nödvändigtvis följer därav. Jag har ofta träffat honom. Han umgicks mycket med madame Blavatsky. Han tog starka intryck av vad hon sade honom men blev aldrig helt nöjd. Han sökte alltid något bestämt enligt sitt intellektuella synsätt, och det kan man så gott som aldrig få. Det är hur som helst oerhört svårt att ge något dylikt vad gäller något i högre världar. Man kan inte alls uttrycka funktioner, förmågor eller tillstånd i högre världar i ord som avser lägre. Det är lika omöjligt som att ange en kubs volym i ytmått. Skillnaden är av exakt samma slag.

Professor Myers sökte uttryck för högre världar i ord som avser de lägre. Vi kan närma oss, vi kan sikta på det och försöka stimulera våra läsares och åhörarens intuition, men vi kan inte yttra det med dessa ord – inte därför att vi är tillsagda att vi inte får, utan därför att det inte går att göra. Människor måste utveckla de högre förmågorna för att kunna se i de högre världarna. Vi må säga dem allt vi kan om emotionalvärlden. När de sedan når denna emotionalvärld i full medvetenhet, skall de säga: "Jag hade inte fått veta ens hälften av detta." Så är det, eftersom det inte går att uttrycka i ord. Dessa högre ting kan man inte veta här nere, men att veta dem åtminstone till dels är redan det en stor tröst och fördel. Vi kanske inte fullt förstår, men vi vet tillräckligt för att vara vissa om att det inte finns någon grund till fruktan och tvivel, och åtminstone detta är ett stort och härligt gagn vi har av det teosofiska studiet.

Att ha sett din själ i sin blomning är att ha fått en flyktig glimt i dig själv av den förvandling som en gång skall göra dig till mer än människa.

När en människa når buddhimedvetenheten, får hon denna vidare insikt, som är mer än insikt, eftersom den även är känsla. Och det är så underbart, så fullständigt nytt i människans erfarenhet, att mästaren här syftar på det om och om igen på olika sätt, nalkas det ur olika synvinklar. Att få första glimten av det som skall göra dig till mer än människa är att få första kontakten med enheten med Logos, det vill säga med solsystemets Gud. Men det måste ihågkommas att människan vid initiationen inte når full buddhimedvetenhet och inte heller alls utvecklar ett buddhihölje.

Lärjungen har redan övat sig i att utveckla buddhimedvetenheten, så att han vanligen haft upplevelser av detta slag. Men om han inte haft det, får han nu sin första erfarenhet, och denna hänger omedelbart samman med den frigörelse från bojorna han nu påbörjat. De tre första han måste låta falla är vanföreställningen om jaget, tvivel och vidskepelse. De förintas alla genom denna glimt. Han kan inte ha någon vanföreställning om avskildhet, när han insett enheten. Han kan inte längre betvivla fakta. Han får veta att inte behöver tvivla på evolutionen, den stora lagen för sådd och skörd och att det största framåtskridandet vinnes med helighet. Det är förvisso sant – människan kan inte betvivla dessa fakta. Hon kan se dem i verksamhet, och eftersom hon står där många vägar möts, vet hon att det finns många vägar och att de alla leder till den enda sällheten. Hon kan inte lägre hålla fast vid den vidskepliga föreställningen att den som nått detta stadium behöver något slags tro. Hon står på bergets topp och ser alla de vägar som leder upp till den och ser att de alla är goda. Så starkt betonas denna upplevelse av buddhi. Från många synpunkter betraktad är den ”glimten av det som skall göra dig till mer än människa”.

För den som nått adeptskapet betyder den ännu mycket mer än detta, ty han har avgjort blivit ett med en viss manifestation av Gudomen. Såsom Gudomen visar sig i den serie världar som tillsammans utgör den kosmiska fysiska världen, den lägsta kosmiska världen, uppenbarar Han sig såsom tre och likväl en, den evigt välsignade treenigheten, som likväl är en härlig enhet.

Om och om igen säger man oss att vi alltid måste minnas dessa två ideer, när vi tänker på Gudomen, att vi icke får ”vare sig sammanblanda personerna eller dela väsendet” utan måste försöka, så gott vi kan, fatta detta mysterium om de tre som likväl är ett, detta mysterium som inte kan fullkomligt förstås eller förklaras. Så mycken vikt har i alla tider och i nästan alla religioner lagts vid begripandet av detta mysterium att det tydligen är av stor praktisk betydelse. Många tusen har sagt att alla dylika läror har ett blott teoretiskt värde, att de inte gör någon skillnad i det praktiska livet. Detta är inte alldeles sant. Det är obestriddligt att förstå åtminstone litet grand av det. Allt av det kan vi inte fatta, men vi bör åtminstone veta att det finns tre kraftflöden och att ändå all kraft är en och samma. Vet vi inte detta, kan vi inte fatta det förfarande, med vilket vår värld bildades, och inte heller förstå människan, eftersom ”Gud skapade människan till sin egen avbild” och människan alltså har samma kännetecken – hon är tre och likväl en. De tre och det enda i vår kosmisk fysiska värld framträder genom en ordning, som mycket liknar åtma–buddhi–manas hos människan – eller rättare sagt: vår ordning liknar gudomens.

Vi har den högsta anden i den högsta av våra världar och sedan denna andes andra aspekt, som stiger ner en värld och därmed inom sig har två egenskaper, den högre världens och den lägres. Man talar om detta såsom en tvåfald. I kristendomen talas om Kristus såsom ”Gud och människa” och i *Den hemliga läran* läser vi att ”Fadern–Moden spinner ett nät”. Denna aspekt har alltid två sidor: den är Fadern lik såsom berörande Hans Gudom, likväl är den ringare än Fadern såsom berörande Hans Mandom, när den stiger ner en värld. Ändock är dessa två icke skilda åt utan utgör en ende Kristus, och denne Kristus är ett med Fadern.

Sedan kommer den tredje personen i den välsignade treenigheten. Han stiger ner till den näst högsta världen och står där i bredd med Sonen, varpå Han stiger ner ytterligare en värld och där manifesterar sig i den högre delen av det vi ibland kallar den nirvåniska eller ätmiska världen,

som alltså är bortom något vi kan uppnå, och förblir där. De tre personernas manifestation kan åskådliggöras med tre linjer, som tillsammans bildar en rätvinklig triangel. Dessa tre linjer är den horisontella, den vertikala och hypotenusan, som förenar de två förstnämnda linjerna. Den horisontella linjen förenar de tre aspekterna eller personerna i dessas egen värld. Den vertikala linjen, som drages ned från det vi kan kalla basen i stället för att dragas upp till denna, förenar de tre personernas olika tillstånd eller aspekter. Hypotenusan, vars kvadrat är lika med summan av de två andra linjernas kvadrater, representerar Gudomen. För oss här nere representerar den de tre personerna såsom personer och förenar dem likväl i ett enda väsen.

Individen når adeptskapet, när han höjer sin medvetenhet till den nirvåniska världen. Det som utmärker adepten är att han förenat monaden med det högre jaget. Eftersom han blivit ett med monaden, har han redan nått den höjd, där Gudomens tredje eller lägsta manifestation verkar. Därför utgjutes denna manifestation över honom på det sätt som framställs med beskrivningen av andens utgjutelse vid den första pingsten. Sedan han genomgått korsfästelsen och uppståndelsen, vilka framställer arhatens stadium, har han himmelfärden framför sig, och efter himmelfärden kommer den Helige Andes nedstigande. I symbolen, sådan vi fått den, steg Kristus upp i himlen, och enligt den berättelse, som framlagts för oss, sänkte sig den Helige Ande över apostlarna oberoende av Kristus och efter att Han lämnat dessa. Men enligt den stora gnostiska läran i *Pistis Sophia* stannade Kristus elva år efter Sin himmelfärd och undervisade därunder Sina trogna, varför det är tydligt att den Helige Andes nedstigande skedde icke efter att Kristus avlägsnat Sig utan alldeles avgjort under Hans samvaro med Sin kyrka. Detta måste innebära att alla de som framställs såsom apostlarna (vilka de än må ha varit i verkligheten) nådde adeptskapet, eftersom "tungor såsom av eld satte sig på dem, en på var och en av dem", en uppgift som mycket tydligt pekar på ett visst fenomen, som är välkänt i Österlandet.

De som sett statyer av Herren Buddha eller av någon annan av Indiens heliga eller gudomliga, har nog märkt att det på statyns huvud finns en egendomlig liten dubbel upphöjning. Mycket få har någon uppfattning om vad denna egentligen betyder. Det finns på hjässan ett visst chakra, som ibland kallas "den tusenbladiga lotusblomman". Hos den vanliga människan är detta chakra en virvel eller fördjupning i eterkroppen, men när människan når ett visst högre stadium, kan hon vrida denna virvel utåt i stället för inåt och därmed göra den upphöjd, sedan den tidigare varit fördjupad. Detta är vad man försökt åskådliggöra när man framställer Herren Buddha med denna egendomliga lilla dubbla upphöjning på hjässan. Den torde lysa och därmed nära nog ge intrycket av en eldstunga. "Tungor av eld" är således ingalunda en dålig poetisk skildring.

Det andra märkliga fenomen, som beskrivs i samband med detta nedstigande, detta att de som talade uppfattades av varje åhörare på dennes eget språk, är, så vitt vi nu vet, ej något som nödvändigtvis följer med adeptskapet, men det hör till ett högre stadium. Jag har själv erfarit ett exempel på detta fenomen. Det vill förefalla som om detta komme över apostlarna vid samma tillfälle, om vi skall taga uppgiften härom såsom ett historiskt faktum.

Med klärvoajans har vi inte sett apostlarna ordnade på detta sätt. Icke för att det ej fanns någon man vid namn Petrus, utan det fanns många Petrusar. Detta var nämligen den titel som gavs föreståndaren för varje kyrka – *petros*, den klippa, varpå kyrkan byggdes – eftersom kyrkans ledare var den klippa, på vilken den reste sig. Detta är inte en oäven symbol, ty vi vet att det mycket ofta är så att teosofiska loger och andra organisationer på detta sätt är beroende av en enda människa. Det vill synas som om detsamma gällde i gamla tider. Det fanns sådana som kunde leda, och där det finns en ledare, finns alltid anhängare. Hans kunskap är således den klippa, varpå denna särskilda kyrka bygges. Vad gäller det övriga, har vi inte undersökt det tillräckligt ingående för att kunna lämna exakta besked, men man kan inte annat än tvivla väldigt mycket på denna berättelse, i synnerhet som Origenes särskild varnade oss för att fatta den som historisk. Han jämförde den med berättelsen om Hagar och Ismael, varom det står i Bibeln: "Häri ligger en djupare innebörd." Vi får en mycket vidare och mer användbar upp-

fattning om dessa ting, om vi tillämpar denna tanke på dem, ty, såsom Origenes uttrycker det, ”Antingen detta skedde i Judeen eller ej, är det åtminstone visst att det genom all evighet sker i de kristnas liv”, och detta är det viktiga i skeendet, icke den materiella händelsen.

Således blir adepten ett i medvetenhet med den välsignade treenighetens tredje person. Detta måste vara något likt det sätt, på vilket vi en hel värld längre nere upplever det, när vi uppnår medvetenhetens enhet. När vi når den nirvåniska världens fulla medvetenhet, finner vi att andra synes vara delar av oss själva. Alla uppfattas då som delmanifestationer av det Ende.

Att inse är att fullgöra den stora uppgiften av att skåda in i det klart strålande ljuset utan att sänka blicken och utan att rygga tillbaka i fasa, liksom inför något kusligt spöke. Detta händer somliga, och när segern är så gott som vunnen, är den därmed förlorad.

Det synes mycket underligt att någon, som nått så högt, skulle falla, och ändå gör några detta. Innan människan nått detta stadium, bör hon ha fullständigt övervunnit varje möjlighet av rädsla, men de finns, som ryggar tillbaka för denna storslagna utveckling, emedan de fruktar att förlora sin individualitet. På ett mycket lägre stadium möter människan något motsvarande genast efter döden. Det finns många, som häftigt klamrar sig fast vid det fysiska livet, då de ej känner sig vissa om något annat än detta liv. När eterhöljet, som består av fysisk materia, dras ut ur den grovfysiska organismen, hänger en dylik människa i emotional-kroppen fast vid den eteriska motsvarigheten, som alltjämt omger henne, i stället för att låta den upplösas, som den borde, och vållar sig därmed mycket besvär. Hon lever då i ”den grå världen”, som den kallas.

Vi finner något motsvarande på detta högre stadium. Alla sina inkarnationer igenom har människan haft en kausalkropp. Hon identifierar denna kausalkropp med sin individualitet och ryggar tillbaka för tanken att förlora denna. Buddhivärldens sällhet och oändliga ljus hägrar för henne, men hon kan nå denna värld bara genom att uppge sin kausalkropp, och denna insikt skrämmar henne ibland. Hon befارar att genom att mista denna mista allt och upplösas i detta oändliga ljus. Därför ryggar hon tillbaka på själva tröskeln. Hon fruktar hela detta nya, att ingå i enheten. Hon vet inte att hon, när hon väl ingått i denna, kommer att ha sin självmedvetenhet likaväl som förut och inte känna att droppen smält samman med oceanen utan att oceanen har hållits in i droppen.

Understundom har vi andra liknande exempel på lägre stadier. Den människa, som fungerar i sin mentalkropp, är ibland rädd för att släppa denna och uppgå i kausalkroppen, så att hon på detta stadium hejdar sig, tvekar och räds för att göra övergången. Människans framtidskridande i vart och ett av dessa fall är avhängigt den bakomliggande kraften, den oerhörda entusiasm och hängivenhet som hjälper henne igenom. Då ju denna är den kraft, som driver henne framåt, betyder tvekan för människan att entusiasmen sviker, eftersom rädsla och dylik entusiasm inte kan finnas samtidigt. Den stund hon tillåter sig att frukta, ryggar hon genom denna blotta tanke tillbaka och faller av, och då har hon icke längre den ställning hon hade uppnått.

Det finns ett visst berättigande för detta ryggande i vissa fall. Grunden därtill är nog den att människan, om hon fortsätter bortom det tillstånd, där hon kan vara medveten, faller i trans och förlorar sig däri. I Indien talar man om att uppgå i samādhi. Vi undrade vilket stadium denna kunde vara och satte det lika med olika nivåer, den ena efter den andra, och fann därpå att den inte var ett och samma tillstånd. Det dröjde länge, innan vi upptäckte att samādhi är olika för olika människor. Den betyder det tillstånd, som ligger alldeles bortom den nivå, på vilken människan kan behålla medvetenheten. För en vilde, som är medveten endast i fysiska världen, vore livet i emotionalvärlden samādhi. För de flesta, som tillhör vår ras och har studerat dessa ting, vore livet i kausalkroppen samādhi, eftersom de inte skulle vara tillräckligt medvetna för att en dylik upplevelse skulle vara till något gagn för dem. Många av oss skulle vara omedvetna i buddhivärlden, om lyckades i att tränga in i denna. Detta torde innebära att vi genast efter återkomsten i våra lägre höljen skulle vara tillbaka utan någon

bestämd ytterligare kunskap. Vi torde anlända med en djup känsla av sällhet, en förnimmelse av att ha badat i alla slags ogripbar härlighet men utan någon riktig kunskap och utan förmåga att göra något av gagn.

Detta slags samādhi – ett tillstånd som ligger alldeles bortom ens medvetenhet – är icke något som våra mästare uppmuntrar oss att söka. Dessa Stora torde säga: ”Sträva gärna efter den högsta nivå ni kan uppnå, men gör det medvetet. Arbeta er uppåt steg för steg, rusa inte in i det. Var försiktiga. Kämpa stadigt uppåt och behåll medvetenheten hela tiden, medan ni gör det.” Det finns möjligheter, som kan betecknas såsom farliga. Ingenting är egentligen farligt, ty i dessa högre världar har man inte något avskilt liv man skulle kunna mista liksom man har här nere, men det är fullt möjligt att driva ifrån evolutionslinjen, om man gör okloka experiment. Likväl är detta inte troligt vad gäller den vanliga studerande, eftersom han arbetar sig stadigt framåt på nivåer han känner och avser uppnå.

Möjligheten att falla tillbaka – i fruktan för att ställas inför den högre utvecklingens krav – framställdes med skärpa för oss i de gamla egyptiska mysteriernas initiationer. Kandidaterna till dessa fick lära att de i sökandet efter kunskap icke fick visa vare sig obetänksam iver eller rädsla. När kandidaten fördes till den dörr, bakom vilken låg den krypta eller underjordiska sal, där dessa stora riter utövades, fick han en påtaglig läxa om detta lämpliga uppförande, ty när han steg in i salen, riktades ett svärd mot honom, så att det nuddade hans bröst, såsom en varning om att han inte skulle rusa fram i sökandet efter dessa mysterier, och samtidigt förde hans ledare honom med ett rep runt hans hals, så att han skulle ha skadat sig, om han av rädsla ryggade bakåt. Efteråt förklarades detta för honom. Man sade honom att en människa måste äga stilla tillit, att hon aldrig får rusa rakt in i något hon icke förstår, ej heller fly undan i rädsla vid mötet med något som synes henne skrämmande.

Vår stora grundarinna, madame Blavatsky själv, som ingen kunde beskylla för att sakna mod, som iförd manskläder stred under Garibaldi år 1867, sade mig detta: När hon första gången fördes inför världens herre, den ende invigaren, världens store andlige konung, föll hon på sitt ansikte och kunde inte skåda honom på grund av den oerhörda makt och majestät hans ansikte utstrålade. Det påverkar inte alls alla kandidater på samma sätt, men ändå, om detta blev denna verkan på en så fullkomligt oförfärad människa som madame Blavatsky, kan man förstå att det inte är något obetydlig prov att föras ansikte mot ansikte med representanten för Sollogos på denna planet. Det är en oerhörd upplevelse.

De som blir mästarens lärjungar skall en gång i sinom tid ledas av mästaren på den väg som leder till initiation, och då måste de möta den ende invigaren, visserligen icke vid första initiationen, ej heller andra, men vid tredje och fjärde. Men innan den tiden kommer, har de gjort så många erfarenheter på vägen att de nog skall vara till stor del förberedda. Det hade även madame Blavatsky, men ändå är det jag här har sagt det hon omtalade för mig. Även om jag helt och hållet är ense med henne om att detta ansikte är fyllt av majestät och makt – alldeles ofattbar makt, bortom varje föreställning av makt man kan göra sig – är det likväl så fyllt av kärlek att det synes mig att man icke skulle kunna känna fruktan i Hans närvaro. Jag tror inte heller att madame Blavatsky kände det utan blott och bart en så stor bävan att hon förnam som om ljuset bländade henne och hon inte kunde se in i det – det blev för stort för henne.

Men det som här omtalas är inte mötet med den Ende Invigaren utan mötet med det egna högre jaget – inträdet i detta vidare andliga rike. Människor ryggar faktiskt tillbaka inför detta, som jag sagt, eftersom de fruktar att de, när de dyker ner i detta skinande hav, kanske aldrig kommer tillbaka, att individualiteten kan gå förlorad. En tänkande människa torde veta att många andra har dykt ner i detta hav utan att ha gått förlorade, men man tänker inte alltid i dylika stunder utan snarare handlar på instinkt. Man måste sträva att så ordna sitt instinktiva handlande att det blir förnuftigt och rätt handlande. Vi får inte rygga tillbaka för det gudomliga, vare sig det visar sig i oss själva eller i någon annan. Det sägs här att somliga gjort det och att, när segern var nästan vunnen, den likväl gick förlorad. Det vore sorgligt. Men vi bör

inte låta oss bedragas av det sätt, på vilket det framställs.

Den varningen får vi ofta höra att ju högre en människa stiger, desto djupare kan hon falla. Det finns flera grunder därtill. En kan vara att hon missbrukat den gudomliga kraft som kommit henne till del. En annan kan vara att hon råkat i ett sådant tillstånd att hon vållat en läcka i den kanal som består av ett antal lärjungar, varav hon själv är en. De Stora sänder ut en väldig våg av kraft genom en dylik kanal och kan inte återkalla den. Om det blir något fel på kanalen, kan en stor del av kraften gå förlorad. Det är inte alltid en väldig utgjutelse i en enda riktning – ibland går en del av den åt ett håll och en annan del åt ett annat för att uträtta olika saker – och endast om alla de olika människor som bildar kanalen står fast i sina särskilda uppgifter, är framgången tryggad. Det vore sorgligt, om man misslyckades och därmed vållade en läcka, som bleve mycket allvarlig på grund den bakomliggande kraftens stora tryck och medförde att denna människa föll. Återigen: om någon av rädsla för ansvar avhåller sig från gott arbete inom den egna förmågens gränser, innebär också detta ett fall.

Ju högre en människa stiger, desto djupare kan hon falla, om hon faller ända ner till botten. Det vore mycket sorgligt, om en människan föll från denna höga ställning, men det är mycket osannolikt att den, som stigit så högt, skulle falla ända ner till botten. Vi behöver inte fatta det så att ett fall, också ett sådant som beskrivs i vår text, är ödesdigert. ”Den som stiger kan falla, den som faller skall stiga, hjulet vrider sig utan slut.” Det finns inget ödesdigert fall, ty det är Guds vilja att varje människa skall gå framåt, därför kommer varje människa också att göra det, och det är bara en fråga om med vilken hastighet hon rör sig.

Om en sådan människa miste sin ställning, vore det ett allvarligt slöseri med ett värdefullt tillfälle, men därmed skulle hon icke kastas tillbaka till första början. Det skulle innebära att hon måste arbeta avsiktligt med att inom sig utveckla medvetenheten om sin egen gudomlighet och lära sig att lita till den.

Detta bleve givetvis inte alls så lätt, ty en människa, som i avgörandets stund miste självkontrollen, förlorade besinningen, torde få det svårt att återvinna denna. Om en människa i det hon klättrar uppåt, skådar ner och ser en stor klyfta under sig, blir hon nog rädd och faller. Den människa däremot som aldrig varit rädd, torde med största sannolikhet fortsätta hela vägen upp utan att hysa någon som helst fruktan. Den som en gång förlorat självkontrollen genom att blicka nedåt, kommer att behöva en lång tid för att åter kunna tryggt gå vägen. Jag vill dock inte att någon skall tro att den som faller inte skall komma igen. Man kan nog inte låta bli att tycka synd om en sådan och säga att det är beklagansvärt, att han borde ha vetat bättre. Likafullt återhämtar han sig förr eller senare och går vägen igen.

Det är mycket lätt att säga att man borde ha fullkomlig tillit till den egna gudomligheten, men det blir svårare, när man väl ställs inför några av dessa stora prov. Man kan nog vara viss om att det arbete människan gjort undan alltjämt räknas, även om hon sedan faller, så att det aldrig kan bli fråga om ett ödesdigert slutgiltigt fall. Det är något liknande att underkännas i en tentamen i fysiska världen. Det medför avsevärda besvär, men människan har alltjämt den kunskap i behåll som hon skaffat sig under det att hon studerade för tentamen. När hon sedan blir i stånd till ett nytt försök, kan hon vara hyfsat säker på att lyckas.

Det synes ibland vara mycket sorgligt, när en människa, som gjort stora framsteg i esoterisk mening, plötsligt dör. Då är man benägen att säga: ”Så synd. Om hon hade fått fortsätta med den hastigheten, hade hon nog initierats i detta liv.” Men det som sker är karma och är till det bästa, och hon mister icke det hon vunnit. Jaget behåller allt det uppnått. Vad det behöver göra är att skaffa sig herraväldet över ett nytt fysiskt hölje, men detta blir mycket lätt för jaget att göra fram till den punkt det nådde i det föregående livet, och först därefter börjar svårigheterna på nytt

Att höra tystnadens röst är att förstå det, varifrån den enda sanna ledningen kommer. Att bege sig till lärandets sal är att inträda i det tillstånd, vari lärandet blir möjligt. Då kommer många ord att skrivas där för dig, och skrivas med eld-

bokstäver, som är lätta för dig att läsa. Ty när lärjungen är redo, är också mästaren redo.

Vi har redan sett att lärandets sal börjar i emotionalvärlden, den lägsta värld, där man kan lära något praktiskt med avseende på högre tillstånd. Detta betyder inte att det inte finns något att lära i de högre regionerna av exempelvis den himmelska världen. Där finns väldigt mycket att lära, men för den vanliga människan är emotionalvärlden lärandets sal, och när hon lämnat sin fysiska kropp och befinner sig i emotionalvärlden får hon mycket av den undervisning som måste ges henne.

Det finns väldigt många studerande, som inte helt förstår vad det innebär att antagas till lärjunge av en mästare. Somliga synes vänta sig att detta stora privilegium betyder att de ständigt får mottaga undervisning av mästaren, att han ger dem särskilda anvisningar in i minsta detalj rörande deras framåtskridande. När mästaren antar lärjungar på prov, betyder detta mycket mer att han iakttar dem i det vanliga livet än att han särskilt undervisar dem om något. Ett av hans huvudsakliga syften därmed är att ha lärjungens liv, tankar och känslor in i detalj inför sin syn, så att han vet om han kan med gagn knyta denna lärjunge närmare sig. Detta måste han veta, innan han tar ett ytterligare steg. Annars kunde det vålla honom avsevärt besvär och skulle inte vara mödan värt från arbetets synpunkt sett. Medan lärjungen befinner sig på provstadiet, kan han användas som en kanal för kraft – detta händer ofta – men det är först sedan det närmare förhållandet upprättats, som han står i ständig förbindelse med mästaren, men inte ens då behöver han nödvändigtvis veta något om förbindelsen. Han kan ibland känna kraften flöda genom sig, och en underbar upplevelse är det, ett stort privilegium och en djup glädje att få användas för spridandet av mästarens kraft, men han får ingen undervisning av mästaren annat än vid mycket sällsynta tillfällen.

I de flesta fall utses en äldre lärjunge att se efter neofyten och ge honom nödvändig handledning. I mitt eget fall lärde mig madame Blavatsky väldigt mycket i mästarens ställe, men jag skildes från henne på ungefär fem år, då jag skickades till Indien, medan hon befann sig i Europa. Följaktligen var det henne omöjligt att ge mig någon hjälp förutom genom något tillfälligt brev och ibland i emotionalvärlden. Därför anförtröddes jag i swāmi T. Subba Rows vård. Han var en utomordentligt tålmodig lärare i varje detalj, och därför fick jag mycken hjälp av honom.

Under denna tid träffade jag min egen mästare blott någon gång då och då, och även när jag träffade honom, var det vanligen ingen undervisning han gav mig utan i stället anvisningar rörande något han ville att jag skulle göra. Men under det att man gjorde arbetet, vann man åtskillig kunskap och skolning. Människans försök att i någon mån tjäna, också då hon i förstone inte vet hur, visar henne i vilket avseende det brister hos henne. Då kan hon gripa sig verket an att fylla dessa brister, så att hon förmår bättre utföra nästa arbetsuppgift. För egen del kan jag nog säga att det var så jag lärde mig det mesta av det som kom mig till del. Jag brukade finna ut något sätt att göra uppgiften, och sedan se efter om förfarandet kunde förbättras, tills jag fick veta hur man tillämpar de högre slags metoder som swāmi T. Subba Row kunde ge mig. Men detta betydde åtskilligt hårt arbete, mycken ansträngning och ofta mycket långsam utveckling. Likväl behövde det göras och gjordes även, och det är nog så alla lärjungar skolas. De får ett visst arbete att utföra, och medan de gör detta, lär de sig hur de skall göra större arbeten. Men i detta viktiga ämne om förhållandet mellan mästare och lärjunge har jag skrivit mer ingående i *Mästarna och vägen*.

Olika möjligheter att lära öppnar sig för lärjungen. Många av dem står likaledes öppna för envar av oss i emotionalvärlden, om vi väljer att draga fördel av dem. Vi besöker ibland föreläsningar i fysiska världen för att lära något om teosofi, då somliga människor lär lättare genom att få fakta omtalade för sig på detta sätt, medan andra lär lättare genom att läsa en bok i ämnet. För dem som tycker om det talade ordet finns alltid föreläsningar i esoterik. Somliga av dem som är arbetare och hjälpare i emotionalvärlden, ägnar det mesta av sin tid åt dylikt

arbete. Vår förre vicepresident mr A.P. Sinnett såg det som sin särskilda insats vad gäller plikterna i emotionalvärlden. Han brukade vanligen inte ägna sig åt de osynliga hjälparnas arbete, utan hade sin egen avdelning, och man fann honom alltid ge undervisning i teosofi åt sådana i den väldiga emotionalvärlden som vill lyssna. Sålunda lät han många, både döda och levande, komma i beröring med dessa stora sanningar, ty han råkade ha en viss dogmatisk metod att framställa sina argument som många fann mycket användbar och lätt att följa.

KAPITEL 2

FÖRSTA, ANDRA, TREDJE OCH FJÄRDE REGLERNA

C.W.L. – Förra kapitlet var egentligen en inledning till bokens andra del med dess regler, och nu kommer vi till själva reglerna. Ända fram till tolfte regeln numreras dessa på samma sätt som i bokens första del: första till och med tredje reglerna, femte till och med sjunde och nionde till och med elfte hör i grupper om tre till den gamla palmbladshandskriften, och fjärde, åttonde och tolfte reglerna är chohanens kommentarer. Därefter är numreringen gjort enligt ett annat system.

I detta kapitel skall vi behandla första till och med tredje reglerna, och jag kommer att dela upp chohanens kommentarer, som utgör fjärde regeln, i tre avdelningar och behandla dem tillsammans med de regler de avser.

1. Stå vid sidan i den kommande striden, och var icke krigaren, även om du kämpar.

Han är du själv. Likväl är du blott ändlig och begår lätt misstag, Han är evig och säker. När han en gång inträtt i dig och blivit din krigare, skall han aldrig fullständigt överge dig, och på den stora fredens dag skall han bli ett med dig.

Lärjungen måste strida. Han måste kasta sig in i den evolution som pågår omkring honom. Han måste kämpa på andens sida. Anden lär sig gradvis att använda materien. Sedan den bemästrat materien i en region stiger den upp från denna för att erövra en högre region eller värld och lära sig använda dennas materia. Den är i färd med att behärska materien på alla nivåer. Detta pågår omkring oss såväl som inom oss, varför vi värvar oss själva för denna strid, för att jämna vägen för evolutionens krafter.

Vi måste låta personligheten stå åt sidan i denna kamp för evolutionens framtående rörelse. Den får inte alls delta i striden. Personligheten måste användas, emedan vi endast med denna såsom redskap kan nå andra människor i världen, men vi skall inte låta personligheten tränga sig på. I var och en av personlighetens världar måste man frigöra sig från vidhäftningen vid denna värld, alltmedan man behåller kraften. Vi drar oss alltså tillbaka gradvis från de fysiska, emotionala och mentala kropparna men behåller likväl förmågan att fungera i dem.

Den högre tolkningen av denna aforism är tillämplig, när personligheten ställts åt sidan och människan är ett med det högre jaget. Då får hon lära sig att individualiteten måste ställas åt sidan och söker monadens medvetenhet. Monaden måste få verka genom det högre jaget.

Att krigaren är evig och säker kan fattas såsom relativt sant vad gäller det högre jaget i förhållande till det lägre jaget. Vi kan fatta det såsom absolut sant vad avser monaden i förhållande till det högre jaget. Det högre jaget kan, som sagt, på ett tidigt stadium göra misstag, men det är långt mindre sannolikt att högre jaget begår misstag än att personligheten gör det. Monaden gör inga misstag. Men om man dristar sig till att uttala sig om monaden, som om man förstod den, när man egentligen inte gör det, kan man å andra sidan säga att monadens kunskap om förhållandena här nere nog är något oklar. Dess instinkt kan inte vara annat än på det rätts sida, ty monaden är gudomlig. Den är evig och säker, såsom här sagt är, men det kan hända att de synsätt, som både monaden och det högre jaget anlägger, ofta är allmängiltiga och att vi i vår strävan att tillämpa dem i denna värld kan begå misstag, då ju hela meningen med nedstigandet

i materien är att vinna den exakthet och noggrannhet som erhålls genom fullkomlig förtrogenhet med förhållandena i det lägre. Emedan varken monadens eller det högre jagets evolution är fullbordad, äger de ännu icke denna exakta kunskap. För oss är de ledare; man bör icke annat göra än att lyda dem, men även dessa ledare är själva stadda i utveckling.

På den högre stadiet är den stora fredens dag uppnåendet av nirvāna. På det lägre stadiet innebär den det lägre jagets och det högre jagets förening.

2. Sök krigaren och låt honom strida inom dig.

Sök honom, ty annars kanske du i stridens hetta och brådska förbiser honom, och han känner dig icke, såvida du icke känner honom. Om ditt rop når hans lyssnande öra, så skall han strida inom dig och fylla den tröga tomheten i ditt inre. Och om det så är, kan du gå genom striden kylig och otröttad, ställa dig åt sidan och låta honom kämpa för dig. Då skall det bli dig omöjligt att utdela ett enda hugg utan att träffa.

Detta synes vara underligt tal om det högre jaget, men det är sant. Det utstrålar härligt men obestämt. Förrän man kan se det högre jaget i människorna, har man ingen uppfattning om vilket stort väsen ett högre jag egentligen är, hur oändligt mycket visare och starkare än det inkarnerade väsendet. Ändock finns ingen anledning för någon att känna sig stolt eller inbilsk över att vara en mycket fin människa, en storartad människa, på en mycket högre nivå, ty detta gäller själen hos varje människa. Envar är i själva verket mycket bättre än han någonsin synes vara. Icke ens det största helgon kan någonsin fullt uttrycka sitt högre jag. Detta är alltid i denna högre värld ett ännu större helgon än det någonsin kan vara här nere. Därför måste vi söka låta denna högre del av oss själva visa sig genom oss. Detta högre jag är långt finare, långt bättre än personligheten, men det visar fram personligheten för att kunna utvecklas, att själv bli ännu närmare fullkomlig. Det högre jaget behöver denna evolution, varför vi inte får felaktigt betrakta det högre jaget såsom fullkomligt, det är det icke. Vad det huvudsakligen behöver för sin evolution är bestämdhet, noggrannhet. Det högre jaget är storslaget men, om vi så får säga, oklart i sin storslagenhet.

Det högre jaget önskar utvecklas genom det brottstycke av det själv som är inkarnerat här nere. Det vet hur det skall stiga ner, men förrän det självt är i någon mån utvecklat, vet det inte hur det skall leda det lägre jaget. Det är genom det lägre jagets erfarenheter här nere, som det högre jaget lär sig hur det skall uträtta de ting det vill. Dess vilja är evolution, Det för ner något av sig självt, så att säga en fingertopp, i de lägre världarna. Denna fingertopp lär bestämdhet, men när den återkommer till det högre jaget vid slutet av en kort cykel av fysiskt, emotionalt och mentalt liv, är det som den för med sig tillbaka materiellt sett endast en ringa mängd bestämdhet. Minns hur gruppsjälen steg för steg färgas av de individuella djurens livs-erfarenheter. Ett lejon, en katt, en hund genomgår olika slags upplevelser och förvärvar vissa egenskaper, som kan vara mycket väl uttalade i djuret såsom en individ. Det kan finnas tillräckligt mycket mod för att göra just denna katt, hund eller detta lejon till ett anmärkningsvärt modigt djur, men när denna mängd mod späds ut i en gruppsjäl om hundra individer, blir det ju bara en hundraedel för var och en, varför det behövs många liv inriktade på samma egenskaps förvärv för att denna skall starkt utvecklas i gruppen såsom helhet.

Ehuru det högre jaget är en individ och något mycket annorlunda en gruppsjäl, gäller likväl detsamma för det högre jaget. Det utvecklar noggrannhet i en personlighet, men när denna sedan återgår till det högre jaget, måste samma mängd av denna utvecklade egenskap spridas jämnt i hela kausalkroppen. Den mängd, som var alldeles tillräcklig för att göra en personlighet mycket noggrann, blir, när den uppgår i det högre jaget, blott en ringa bråkdelen av vad detta fordrar. Det högre jaget kan behöva många liv för att utveckla tillräckligt av egenskapen, så att denna blir framträdande i nästa liv, eftersom det högre jaget inte låter en sådan särskild del av det självt bli nästa personlighet utan för ner någon del av hela den mängd, som utgör det högre jaget, dock icke samma del två gånger.

Ett långt framskridet högre jag, som redan förvärvat åtskillig noggrannhet, förstår person-

ligheten, arbetar ändamålsenligt genom denna och försöker göra ett effektivt redskap av denna. Men med den vanliga människan i världen är detta icke alls fallet. Därför måste personligheten först så att säga ropa på det högre jaget, påkalla dess uppmärksamhet, och sedan söka dess inflytande. Om människan, som befinner sig här nere och vill hjälpa till i planens förverkligande, gör detta, svarar det högre jaget genast och utgjuter sig omedelbart genom personligheten, som då bör ställa sig åt sidan och låta krigaren strida inom sig.

Det högre jaget har många härliga möjligheter, som bara behöver väckas. Detta är en av grunderna till de stora kliv framåt, som en människa kan göra, kanske en grovhuggen man som går ut i kriget och offerar livet för sin övertygelse eller i varje fall löper en mycket stor risk att göra det. För att uträtta stordåd som ett dylikt – att sätta ett ideal framför den egna bekvämligheten, framför risken av förskräcklig smärta, framför möjligheten, ja rent av sannolikheten av livets förlust, väcker hos det högre jaget ett mycket kraftigt gensvar.

Jag har hört folk säga emot detta. Man har skrivit till mig och sagt: ”Ni säger att en soldat vinner i andlighet, men hur kan det så förhålla sig, när soldaten går ut i krig, driven av hat snarare än av några ädla känslor?” Även om det må vara sant att han hyser en dylik känsla mot fienden, gör han likväl något stort, ädelt och osjälviskt, om han frivilligt anmält sig att strida för det han anser vara rätt, och detta återverkar på det högre jaget och väcker det mer än nästan något annan enskild handling torde göra. I privatlivet får en människa ibland tillfälle att göra ett offer, som är större än att riskera livet. Hon kanske till exempel får ägna hela sin tid åt att tjäna en annan osjälviskt och utan knot, avstå från nöjen och omväxling, såsom att vaka över en långvarigt sjuk. Dylika offer är större även än soldatens iögonenfallande hjältemod. Men de är blott få, medan i krigstid många tusen beger sig ut och griper det stora tillfället. Mannen gör en underbar ansträngning av självupppoffring. Då väcks det högre jaget och låter till gensvar utgjuta en härlig ström av hängivenhet, som förmår orsaka än mer orygglig offervilja i ett kommande liv. En ansträngning av mod kanske fordras. Detta framkallar hos det högre jaget en stadig ström av mod, och därför skall den människa, som mister sitt liv, finna det, som Kristus sade för länge sedan. Den som på detta sätt mistat sitt liv, har förvisso för sin nästa inkarnation vunnit ett mycket fullare liv, vilket ogensägligen blir en större personlighet. Det högre jaget kommer då att kunna föra ner mer av sin kraft och kunna bättre styra personligheten.

Ett annat sätt att ”i stridens hetta och brådska kanske förbise honom” kan förekomma, när människor ägnar sig åt goda gärningar och därvid låter personligheten komma fram hos dem. Detta borde aldrig ske med esoterikstuderande, men gör det ändå. Det utföres åtskilligt gott arbete i Teosofiska samfundet, och alldeles säkert borde de som utför det stå helt och hållet ovanför varje slags personlig känsla i avseende därpå, men ofta gör de inte detta. Någon anser: ”Den här lilla insatsen är min, och därför måste den gå före annat arbete. Det är inte så att jag gör den för min egen tillfredsställelse och därför inte vill se någon annan göra den, utan jag vill göra den därför att jag är alldeles säker på att de inte skulle kunna göra den lika bra.” En dylik inställning är full av självförhärligande. Det är utvecklande för en människa att ha något slags förbindelse med sådant arbete som vårt, det gör hennes känslor finare och borde göra hennes intellekt skarpare. Själva detta faktum att det har denna stimulerande inverkan tenderar att stärka personligheten, men detta är ingen ursäkt för det dåraktiga i att låta det göra detta.

Motsvarande förekommer i andra slags organisationer. I mina yngre år som präst hade jag många slags kyrkliga sysslor att utföra, däribland att utbilda körer. De som ägnar sig åt dylikt arbete, strävar omedelbart för Guds kyrka och är väl därför menade att ägna sig åt något högre än vad den vanliga människan därute arbetar med. Likväl är det nog inga andra kategorier, där det käbbas så mycket som bland kyrkliga arbetare och körer. Envar som haft att göra med att skola körer vet att det så är. Sorgligt men sant, och så borde det förstås inte vara. Men det förekommer just därför att de arbetar med något som ligger litet ovanför den vanliga nivån, och när det gör detta, har livet inom dem väckts litet mer än vanligt.

Lärjungen får se upp, så att hans personlighet inte gör sig gällande i dylikt arbete för det

goda, ty om den det gör, förlorar han den högre ledaren ur sikte. Det högre jaget kan strida inom honom och genom honom först när han är hängiven arbetet, icke sin personliga del däri eller andel därav. Han kanske glömmet det högre jaget, när personligheten rusar åstad med honom, och då är han icke i stånd att mottaga dess hjälp, lyssna på någon antydan det ger. Så kan han för tillfället sluta sig gentemot det högre jaget och gå miste om den stora förmånen av dess hjälp. Att det högre jaget är obestämt, såvida det inte är utvecklat, torde kanske hindra det från att ange en särskild inriktning för arbetet, men när den mer bestämda personligheten funnit arbetet, kan det högre jaget utgjuta sig i den, gör det även och sätter den därmed i stånd att göra det bättre och i ett avgjort högre sinnestillstånd än vad personligheten kunde uppnå utan dylik hjälp.

Men om du icke söker honom, om du förbiser honom, så finns det intet skydd för dig. Din tanke skall då vackla, ditt hjärta bli ovisst, och i slagfältets rök och damm skall din syn och ditt förstånd svika dig, och då skall du icke veta att skilja dina vänner från dina fiender.

Allt det som här beskrivs är vad som händer, när personligheten inte söker den högre ledningen. Den skiljer då inte vänner från fiender, den låter sig då ryckas med i lidelsernas virvel och under dessas inflytande tro på vad den säger som icke det ringaste är en verklig vän. Dylikt ser man ofta i det dagliga livet. Om en människa är upphetsad, vred eller svart-sjuk, lyssnar hon på det löjliga skvaller som de sprider vilka kallar sig vänner men i verkligheten icke alls är några vänner.

En skvallerbytta, en intrigmakare är ingens vän. Han är den värsta fiende till den han talar med. Det är sannerligen mycket sorgligt för den som har med en sådan att göra och tror på vad han säger. När vi hör en människa börja tala nedsättande om någon annan, är det bäst att undvika henne så fort som möjligt, ty vi kan vara alldeles vissa om att vi inte får höra något gott och även att denna människa, som talar orätt om någon annan, kommer att tala likadant om oss med nästa som hon träffar. Därför är det bäst att inte ha något som helst med sådana människor att göra och inte taga det minsta intryck av något de säger. När någon hör vad en sådan säger, blir svaret ofta, "Jag tror inte på det där, jag fäster mig inte vid det." Men likafullt är han litet påverkad av det, låter det dyka upp i minnet om och om igen och undrar snart om det nog inte kunde ha funnits någon faktisk grund till det sagda i stället för att genast avvisa det ur tanken, vilket är den enda förnuftiga inställningen.

När man känner en människa väl, bör man vara inställd på att lita till sin kunskap om henne och inte låta sig ryckas med av det som sägs av andra, som nog känner henne sämre. Hos oss finns alla slags olika karaktärsdrag. Allmänt sett far man inte vilse, om man håller sig till sin egen kännedom om vad en människa är, tycker och tänker och gör, ända tills man själv klart ser att denna människa förändrats i något avseende, och även då får man inte bilda sig en bestämd åsikt av ett enda exempel, en enda händelse. Man måste vänta och se, ty ofta är det så att en människa är förändrad blott tillfälligtvis, till exempel på grund av sjukdom eller sömnlöshet och då kan säga och göra sådant som hon i vanliga förhållanden inte skulle säga och göra. Man får alltså inte döma en vän förhastat på ett enda ord eller en enda handling, utan man måste vänta och se hur det egentligen står till med honom. Att utgå ifrån att han förändrats bara därför att någon påstår det, är fullkomligt orättvist. När man har en vän, skall man stå på hans sida och vänta, tills han själv säger eller gör något som stöder denna uppfattning om vad han påstås tänka eller tycka eller göra eller säga. Godtag icke vad andra påstår vara bevis, dessa andra som talar som de gör därför att de missuppfattat honom, icke noga iakttagit honom eller helt enkelt tycker illa om honom!

Liksom den, som så låter sig påverkas, råkar i ett tillstånd, där han inte vet att skilja vänner från fiender och inte alls förstår fakta i målet, så blir det alldeles detsamma med den som låter sin personlighet härska över sig. Om avunden griper tag i honom, förblindas han fullständigt. Då är hans vanliga sinnen honom till intet gagn, då varken ser eller hör han vad de vittnar, då

har han sin åsikt färdig om allt och är det alldeles fåfängt att söka vända honom rätt. Det är mycket underligt och sorgligt att se hur beredvilligt folk tror andra om ont. Det onda kan vederläggas, man kan mycket lätt visa att det inte finns någon grund för påståendet om det. Misstanken kvarstår lika fullt.

Så borde det inte vara, men att det så är beror delvis på att i mänsklighetens allmänna utveckling en särskild del av oss själva blivit överdrivet utvecklad. Det lägre mentala lär genom urskillning, genom att allt klarare uppfatta skillnader mellan olika ting och tar därför alltid först fasta på det som skiljer. När en människa först kommer i beröring med en annan, som hon inte känner, med någon tanke som är henne obekant eller med en bok hon tidigare inte sett, är därför den allmänna tendensen att i detta nya först uppmärksamma det hon inte tycker om, det som skiljer sig från vad hon är van vid och sedan förstora det till orimliga proportioner. Grunden därtill är att vi utvecklat urskillningsförmågan litet för mycket eller rättare sagt har vi ännu inte utvecklat förmågan av buddhi såsom motvikt. Det är mycket gott att kunna urskilja. Det är nödvändigt, men vi borde äga också syntesens förmåga, som ser likheter såväl som skillnader.

Den lära, som ges i detta stycke, framställs med stort eftertryck även i Bhagavad-Gītā:

När människan betraktar sinnesföremålen, låter hon sig bindas vid dem. Av denna bindning uppstår begär, av begäret vrede, av vrede kommer förblindelse, av förblindelse minnets förvirring, av minnets förvirring buddhis förstörelse, genom buddhis förstörelse går hon själv under.

Det är svårt för oss att inse hur monaden kan vara gudomlig och likväl samtidigt utvecklad, hur den kan vara förändrad i slutet av sin inkarnation i individualiteten mot vad den var i början. Låt oss betrakta en analogi, låt vara en ofullkomlig dylik. Människokroppen består av miljoners miljoner celler. Dessa är mänskliga celler, eftersom de är delar av människan. Om det funnes något slags evolution – och kanske det finns – genom vilken cellens själ någon gång kan bli en människas själ, torde man likväl inte kunna säga att det när allt kommer omkring inte funnits någon evolution, då ju cellen varit en människocell från första början. Denna liknelse kan ge en antydning om hur monaden är en del av Logos, likväl utvecklad. Det är osäkert, det vet jag, att göra dylika analogier från det lägre till det högre och sedan tvinga dem på verkligheten i förmodan att de överensstämmer med denna i varje detalj, då de ju vanligen inte gör det. En stor esoterisk sanning lyder: Såsom ovan, så ock nedan”, men dess omvändning, ”såsom nedan, så ock ovan” är sann bara med stora och viktiga inskränkningar. Vi kan nog tryggt resonera *uppiifrån och ner*, såsom hinduerna gör, från det, om vilket det omtalas för dem att det finns där uppe, till det som de således måste finna någonstans här nere, i något allmänt avseende. Men det är inte alldeles tryggt att kasta om förfarandet, ty ordningen i högre världar är uppenbart större och mer genomgripande, men vi vet inte på vilka sätt den är det. Vi kan ofta fara vilse, om vi antar att något, därför att det sker här nere, måste ske även där uppe. Något som är uttryck för samma lag måste ske där uppe, men det kan gestalta sig på ett sätt, som vi inte skulle känna igen.

Analogin med cellerna i människokroppen kan man inte alldeles tryggt tillämpa särskilt långt, men det finns allehanda enskildheter, som möter under vårt studium och som visar att något dylikt förekommer. Vi vet att det liv, som besjälade alla de lägre naturrikena, i sin tur blir ett hölje för ett ännu högre slags liv, när människan individualiseras. Den kausalkropp vi nu använder var själen hos något djur, av vilket vi individualiserades, varför det som på ett visst stadium var det besjälade livet kan senare bli ett hölje. Så formulerad behöver denna sanning dock inskränkas, ty även om det, som hos människan är kausalkroppen, var allt av själ man kunde se hos djuret och växten, är det likväl materia av ett bestämt slag, och det måste därför däri ha funnits ett liv, som kommit ovanifrån och osynligt besjälade denna materia, givit denna liv. Vi måste alltid minnas att energin, anden, kan vi aldrig se, utan blott dess yttring i någon materieförmedling. Låt oss taga denna fysiska kropp som exempel. Vad är det som besjälade den, ger den liv? Det är människan i sin emotionalkropp. Emotionalkroppen kan vi inte se, därför är

den på detta stadium för oss själen. Om vi utvecklar emotional syn, finner vi att emotional-kroppen i sin tur får sin energi av något högre. Detta visar sig vara mentalkroppen. Denna får i sin tur sin energi av det högre jaget – och så fortsätter det hela vägen upp. Det, som för oss förefaller vara det besjälade livet, är aldrig den verkliga anden, utan någon manifestation, yttring av den. När vi når det högsta vi förmår, bubblorna i *koilon* – i den verkliga rymderna – förefaller dessa för vår nuvarande synförmåga vara tomma. Naturligtvis är de inte det, eftersom det i dem finns något som har förmågan att trycka undan eterns oerhörda kraft. Alltså finns det avgjort något i denna skenbart tomma rymd. För närvarande kan vi inte se det, men kanske kommer vi efter någon framtida utveckling att kunna göra det. Då är det, som vi kommer att se, icke den inneboende anden, utan något slags materia, genom vilken denna inneboende ande manifesterar sig. Den högre kraften syns aldrig någonsin.

3. Tag emot hans order för striden och lyd dem.

4. Lyd honom, icke som vore han en fältherre utan som vore han du själv och hans talade ord vore yppandet av dina egna hemliga önskningar, ty han är du själv, likväl oändligt mycket visare och starkare än du själv.

Vi måste lära att, närhelst det uppstår strid mellan det högre och lägre, vi är det högre. I förstone känner vi inte bestämt att det är vi själva. I antagandet att det enligt vår lära så är måste vi handla som om vi kände att det så är, och då skall vi mycket snart finna att det är sant. Faran för oss ligger i att vi kan identifiera oss med det lägre och överge det högre.

KAPITEL 3

FEMTE, SJÄTTE, SJUNDE OCH ÅTTONDE REGLERNA

C.W.L. – Femte, sjätte, sjunde och åttonde reglerna inordnas i en av våra bekanta grupper. Jag delar åttonde regeln, som består av chohanens kommentarer, i tre delar, fogar dem var och en till motsvarande mer kortfattad regel och behandlar dem i samband med dessa regler liksom i det närmast föregående kapitlet. Vi har således:

5. Lyssna till livets sång.

Livet självt har talförmåga och tiger aldrig. Och dess yttrande är icke, som du döve kan förmoda, ett rop. Det är en sång. Lär av den att du är del av harmonin, lär av den att lyda harmonins lagar.

Till aforism nummer 5 finns även en lång anmärkning av mästaren Hilarion. Den begynner:

Sök den och lyssna till den, först i ditt eget hjärta. I förstone kanske du säger. ”Den finns icke där. När jag söker den, finner jag blott missljud.” Sök djupare. Om du åter blir besviken, hejda dig och sök ännu djupare. Det finns en naturlig melodi, en dunkel källa i varje människohjärta. Den kan vara gömd och ytterligt dold och tystad – men den finns där. I din naturs djupaste grund skall du finna tro, hopp och kärlek.

Innebörden är att till grund för allt liv, och framvisad i högre eller lägre grad allt enligt varje levande väsens utvecklingsstadium, ligger den stora kraft som håller allt i rörelse. I kristendomen har den kallats Guds vilja eller Guds kärlek, men människor brukar mycket ofta dessa religiösa uttryck oklart, så att dessa mister mycket av sin verklighet och kraft. I den folkliga religionen finns åtskilliga av dessa uttryck, som har en viss historisk eller traditionell innebörd men egentligen inte betyder mycket för de människor som använder dem. Folk talar till exempel om Guds nåd, men det är nog mycket sällan de har någon klar uppfattning om vad de egentligen menar därmed. Och vidare när i kyrkan litanian läses, säger församlingen: ”Skona oss, gode Herre.” Detta är ett häpnadsväckande, ytterligt ologiskt och omöjligt yttrande, men ingen synes tänka djupare på det. De säger, ”skona oss” och kallar honom sam-

tidigt ”gode Herre” – en självmotsägelse. En god herre skulle man aldrig behöva be att skona någon. Att be detta är värre än felaktigt, ty det antyder ondska hos Gud. Det är hädelse av ännu värre slag än att missbruka Guds namn till svordomar, som folk gör ibland på gatorna, även om detta är illa nog. De tillägger Gud mänskliga lidelser, illvilja till på köpet, och ber honom sedan att inte visa denna illvilja mot dem själva.

På motsvarande sätt talar människor om Guds nåd. Också detta inbegriper i stort sett samma tanke, nämligen att Gud skulle kunna göra oss något riktigt förskräckligt men att han i stället väljer att visa oss nåd. Förvisso innebär alla dylika fraser en ytterlig missuppfattning om vad ordet ”Gud” betyder. Det är det största, det finaste ord som finns. Det betyder det Goda, och han som är god behöver ingen bön om att visa nåd i något visst fall, ty han är alltid så fylld av kärlek att redan tanken på något annat än barmhärtighet vore fullständigt omöjlig. Gud älskar alla, oavsett vad de gör. Jag vet inte hur människor tänker sig att en kärleksfull fader skulle känna det, om han fann att hans barn krälade för hans fötter och bad honom om nåd.

Vi har denna svårighet att kämpa med, när vi i teosofin försöker tala om dessa högre krafter. De av oss, som kommit genom de olika kristna kyrkorna och samfunden, har tyvärr blivit vana vid att fritt tala om dylika ting men tänka på dem såsom ytterst oklara och utan bestämd innebörd. Folk går i kyrkan och kanske ber om gudomlig välsignelse med någon allmän uppfattning om att Gud ser efter dem eller något liknande. Jag befärar att det är en mycket ovetenskaplig föreställning. Vad man borde förstå är att en gudstjänst är en inrättning avsedd att förmedla en alldeles bestämd kraft. Denna – Guds välsignelse – är en kraft, som är alldeles bestämd liksom elektriciteten, lika verklig som den ånga som driver våra lokomotiv, och den flödar genom de kanaler som utsetts för den genom prästen eller biskopen. När denne sträcker ut sin hand, flödar en bestämd kraft från denna ut över församlingen. Det sker en mycket bestämd utstrålning av kraft, som fyller hela kyrkorummet och mottas och tillgodos göres av sådana människor som gjort sig redo att motta den. Visserligen kan där sitta några, som inte beröres av den, men i sådant fall beror detta på att de inte på något sätt förberett sig.

När människor talar om Guds kärlek och nåd, tänker de alltså mycket oklart om ting, som i verkligheten är mycket bestämda krafter. Det är ibland svårt för oss att befria oss från detta lösliga tänkande. De som lider därav är inte bara de som har sin bakgrund i de kristna kyrkorna, utan även de, som inte har denna bakgrund, har gått miste om något. De som kommit till teosofin på religionens väg har därunder förvärvat en viss inställning och förståelse, som fritänkare inte har så lätt tillgängliga. Den renläriga kyrkliga skolningen är på det hela taget en god skolning med undantag för dess trångsynthet och för den gudsuppfattning den så ofta framlägger för sina trogna. Vad gäller det övriga, tankarna om att tjäna Gud med dyrkan och lovprisning och genom att samlas till gudstjänst och i denna gudstjänst uttrycka all den skönhet som finns att tillgå, allt detta är utmärkt och skönt, och jag menar att det är fullt möjligt för detta att finnas tillsammans med den mest vidsynta och mest liberala lära. De har dessvärre inte samexisterat nu i många århundraden utom för mycket få människor här och var. Jag har länge trott att det förr eller senare skulle uppstå en kyrka, som förenade dessa ting, och nu har vi den i Liberala katolska kyrkan. De människor, som älskar den gamla kyrkan med hennes arbetssätt, hennes riter och musik och all skönhet och mildhet, som finns i heligheten, kan nu få allt detta och likväl samtidigt få det med en lära som i allt väsentligt är teosofi.

När vi i teosofin använder termer, som motsvarar dessa allmänt brukade men oklara uttryck, bör vi alltså förstå att de inte är dimmiga eller obestämda i något avseende. Om jag talar om att ge någon mästarens välsignelse, menar jag en bestämt utgjutelse av andligt inflytande. Den använder som sin bärare oftast materia av högre slag än fysiska världens men använder icke desto mindre materia, varmed den allt efter omständigheterna påverkar kausal-kroppens, eller mentalkroppens eller emotionalkroppens materia. Låt oss därför frigöra vårt tänkande från minsta smul av den föreställning att detta är något oklart, gott inflytande som inte betyder så särskilt mycket.

Den stora kraft, som håller allt i rörelse, har också en annan sida, nämligen offrandets lag. Offer är ett stort ord, som människor i allmänhet missbrukar. De talar om att göra ett offer, när de avstår från något, och att det är hjärtslitande att göra det. Om människor vill veta vad offer verkligen innebär i religionen, måste de sopa undan denna föreställning ur sitt tänkande. De måste göra en fullständigt ny tolkning av ett ord de känt och brukat hela livet igenom. De kanske ibland tror att de nu har den rätta tolkningen och har övergivit den andra, när den gamla föreställningens skugga alltjämt vilar över dem, dyker upp och förmörkar deras tänkande utan deras aning därom. Det är blott gradvis, som den fullständigt dör bort.

Det engelska ordet "sacrifice" kommer av latinets sacrificio – "jag helgar". Att offra något är att frambära det till Gud och därmed helga det. Tanken att man genom att offra det till Gud berövar det en själv är en underordnad innebörd, som införts senare. Om man, som det så ofta sägs i skrifterna, gör sig själv till ett fullkomligt offer för Gud, får det i detta icke finnas någon som helst tanke på att uppge eller berövas något. Sanningen är, den må sedan synas paradoxal, att det egentligen inte är något offer, så länge man känner det vara ett sådant, och inte alls något helgat. Då ger man visserligen, men med avog hand. När man känner att man icke annat kan göra än att så att säga ge ut sig själv, vid Guds eller Kristi fötter i fullkomlig hängivelse; när man inte alls har någon tanke på att uppge något, då ju enligt sakens själva natur man inget annat kunde göra såsom man känner det, när det man har inom sig gör det så att det inte finns något annat i hela världen som man kunde göra annat än att fullt ut ge sig åt Honom, kanske är man då ett fullkomligt offer. Det är först när vi helt och hållet glömt de tankar som vanligen är förknippade med ordet, som vi kan göra ett verkligt offer. Det är ett härligt ord, men det betyder inte att uppge, det betyder att helga.

Logos själv bringar det allra största offret, ty han utgjuter sig själv ner i materien. Han begränsar sin makt och slösar sin härlighet. Sannerligen är det så att "För oss människor och för vår frälsning steg Han ner från himmelen." Detta är sköna ord, men den innebörd, som i vår tid är knuten till dem, är ofta långt från denna. Den är ofta en verklig nerdragning av den verkliga idén. När man väl förstår dessa ideer, inser man att de är sköna, härliga och alltigenom berömliga och beundransvärda – men först måste vi förstå dem. Kristus bringar alltså det största av alla offer, och i den mån vi ägnar oss åt Hans tjänst, deltar vi i detta offer och gör oss till ett med det. Om man en gång sett verkligheten bakom, kan man inte göra annat än detta, men då skulle världen inte längre tänka på det som ett offer, ty det skulle förefalla som om man följde sin egen vilja. Då fortsätter människan att arbeta med evolutionens kraft men har glömt vad det var hon gav. Det handlar då inte längre om att uppge något utan om att ha nått den fulla insikten om en själv och om varför man är här. Logos' tanke är en dylik tanke, och vi måste något likna Honom för att kunna verkligen offra.

Dr Besant har sagt att faktum, att det i världen icke finns någon religion, som ej är full av tankar om offer, visar att en stor esoterisk sanning ligger bakom detta. Offrandets lag har inte till fullo studerats ännu, ehuru en mästare en gång sade att den är lika viktig som reinkarnationens lag och karmas lag.

Att se verkligheten bakom tingen är att lyssna till livets sång. Livets sång är den kraft som hela tiden flödar i allt levande. Alla olika rörelser i naturen har ljud och färg såsom sina uttryck och beledsagande yttringar – det finns andra, om vilka vi ingenting vet, men åtminstone ljud och färg hör till vår erfarenhet. Det är möjligt att lära sig höra något av naturens harmoni och se något av dess skönhet, härlighet och ordning, och det är på detta sätt mer än på något annat, man kan nå visshet om att allt samverkar för det goda och att den ordning, som ligger bakom denna skenbara oordning, är oerhörd och på allt sätt större, viktigare, verk-sammare. Oordningen är intet annat än en obetydlig störning, skum på ytan. Därunder ligger det djupa havet, och det lyder fullkomligt den gudomliga lagen, även om det på ytan kan synas som om lagen aktades för intet.

Det är viktigt för oss att försöka, om vi kan, att förnimma den verklighet som ligger bakom,

att känna det som icke kan användas eller störas på något sätt. Det är en stor tröst, en stor hugsvalelse, en stor trygghet, när vi en gång kan komma i beröring med detta och känna oss fullkomligt säkra på att allt tågar stadigt sin väg framåt och att det följaktligen ingenting betyder vad som sker på ytan, ty det är i värsta fall ett litet tillfälligt förtret, ett obetydligt virrvarr. Ständigt rör vi oss framåt mot enhet med det Enda. Vi är hela tiden del av det, och genom oss utvecklar det Enda sin manifestation av sig självt.

Det finns en sång, en så att säga stor samklang, som alltid ljuder bortom världarna. I antiken talade man om sfärernas musik enligt den tanke att solen, planeterna och stjärnorna under det att de rör sig i sina banor frambringar en mäktig harmoni. Också i Gamla testamentet läser vi: ”medan morgonstjärnorna tillsammans jublade och alla Guds söner höjde glädjerop”. Många anser detta vara ett vackert uttryck men också bara en poetisk symbol. Ett vanligt talesätt är ”för gott för att vara sant”, men allt gott och skönt måste vara sant, emedan det är gott och skönt. Om själva idén är god, så finns en grund för den, ty man hade ej kunnat tänka den, om det icke i högre världar funnes något motsvarande den. Allt det högsta, ädlaste och största är gudomliga tankar, och våra tankar är höga, rena och sanna i samma mån som de sträcker sig upp mot detta gudomliga. Vi måste söka förvärva denna idé – icke såsom en poetisk bild att leka med, utan såsom ett verkligt, grundläggande faktum – att utöver allt och djupast inne i allt finns alltid det sköna och det sanna. De ideer, som vanligen läggs fram för oss, är människans tankar om tingen, men verkligheten bakom tingen är Guds tankar om dem. Eftersom Gud är större än människan, är Hans tankar högre än våra tankar. Högre betyder inte strängare, mindre praktiska eller mer fjärran från det vanliga livet, utan större, skönare, härligare.

Vi lyssnar till livets sång, närhelst vi i allt söker finna det bästa och skönaste. Alla som studerar esoteriken måste nödvändigtvis vara optimister, ty de vet att fakta övernog berättigar till den mest optimistiska syn som tänkas kan. Sanningen bakom är alltid storslagen. Vi missförstår den och räcker inte till för den, men då kan man inte lasta sanningen för detta, utan endast vår egen brist på förståelse. På många skilda sätt – stora som små – kan vi alltså i det dagliga livet lyssna på denna livets sång, och när vi en gång kommit till att höra den, skall vi aldrig helt mista dess ton. Den höres i alla de olika världarna. Även om vi kunde höra hela sången, sådan den ljuder i en enda värld, skulle vi likväl ha bara en liten del av den, en enda ton. Allteftersom vi når den ena världen efter den andra, kommer vi att finna mera av dess skönhet och härlighet. Ju mer man hör av den, desto mer fulländad blir harmonin. Om man lät en oktavs alla toner ljuda på en och samma gång, finge man ingen harmoni, men i de högre världarna något som jag kan beskriva endast på ett något paradoxalt sätt – möjligheten att ju fler toner man kan låta ljuda, desto mer fullkomlig blir harmonin, eftersom alla ting där passar ihop med varandra på ett sätt man här nere icke det ringaste kan mena.

Om en del av en melodi är i en tonart och en annan del i en annan, blir deras samverkan en dissonans. Om vi kunde tänka oss att i rummet göra något slags projektion, i vilken var och en av dessa delar skulle utvecklas i fullkomlig harmoni inom sig, och sedan i en annan riktning en ordning, i vilken dessa delar blandades, så att var och en av dessa harmonier blev en enda ton, så skulle man få någon uppfattning om detta. Det går inte att kläda det i ord. Men verkan av det blir att man kan projicera ett antal tonarter, vilka här skulle vara inbördes i dissonans, så att de i högre världar blir till en fullkomlig harmoni.

Mycken nutida musik är mindre harmonisk än den äldre musiken. Den rusar in i vilda dissonanser och söker därigenom på något sätt frambringa en finare harmoni. Den lyckas ej därmed. Jag tror dock att de som arbetar med detta, fångar glimtar om det jag talat om och försöker uttrycka det. De söker efter någon metod, varmed dissonanser kan fås att alstra harmonier. Jag tror inte att det kan göras i fysiska världen, men jag måste erkänna att jag inte tycker om dessa underliga senare yttringar, och därför är jag nog långt ifrån att förstå dem. De som komponerar all denna hemska musik, siktar väl mot något, vars emotionala och mentala motsvarigheter inte är dissonanser utan harmonier, men här i denna värld åstadkommer de en

verkan, som icke är harmonisk. Kanske har de som kommit att uppskatta detta, lärt sig att frambringa verkningarna i sina högre höljen, så att de tycker om dessa underliga och disharmoniska toner.

Många av de egendomliga moderna konstytringarna, icke endast de i musiken utan även de i måleriet, kämpar bestämt mot framtiden och åstadkommer verkningar bortom det som kan ses och höras. Det som kan ses och höras är i många fall oskönt, men jag kan nog tänka mig att de siktar mot något, som blir mycket skönt, när resultatet väl erhålles. Man önskar att det vore hyfsat harmoniskt i alla världar, så att det även här nere i det fysiska kunde vara skönt i sig för dem som inte förstår den högre aspekten!

Jag har hört ett antal människor säga att ett musikstycke för dem låter ungefär detsamma som ett annat. Många av oss känner ett visst oklart behag, när vi lyssnar på musik, men förstår den inte på något sätt. Det finns andra, för vilka ett musikstycke inte bara är behagligt för örat utan även lika bestämt som talet i ett föredrag. För dessa förmedlar musiken en tydlig form, som de kan se och uppskatta. Jag har hört framstående musiker samtala med varandra och inser därför att den tankeform en kompositör tonsätter alldeles bestämt kan överföras till en annan människa. Jag fick erfara något dylikt, när jag besökte Italien för några år sedan. En man hade skrivit ett musikstycke, som skulle framställa en fontän i en trädgård, och denna fontän hade tre bassänger, den ena ovanpå den andra. Medan han skrev sin musik som skildrade detta, hade han haft denna tankeform i sitt medvetande. Jag vet att samma tankeform förmedlades till en annan musiker, som aldrig sett fontänen eller trädgården och inte hade någon vetskap på förhand om vad stycket ifråga var avsett att beskriva. Men när han spelade det, framkallade musiken just denna bild för honom, så att han visste vilka partier, som avsåg fontänens olika bassänger, och vilket parti, som beskrev trädgården. Jag kunde se vissa motsvarigheter, men förrän jag fick veta hur stycket skulle tolkas, framkallade det inte denna bild för mig.

Detta är en högre musikalisk utveckling. När vi står på den nivå, där vi kan uppfatta en dylik mening i musik, förmedlar denna mer än den nu gör för de flesta av oss. Detsamma gäller en tavla. Just vad den förmedlar till en människa skiljer sig från det den visar en annan. Somliga är som mannen i Wordsworths dikt:

A primrose by a river's brim
A yellow primrose was to him,
And it was nothing more.
(En gullviva vid flodens brädd
Var för honom en gul gullviva,
Och den var intet mer.)

För skalden frammanade gullvivan en mängd sköna ideer. När denna förmåga är klart befästad, kommer vi att befinna oss i ett tillstånd, där vi tänker i symboler. Detta är vad jaget gör i kausalkroppen, det tänker i symboler, icke i konkreta ting. Det är alldeles tydligt att detta är ett av de många sätten för medvetenhetens utveckling, även om det skiljer sig mycket från de vanligare.

Många av de nyare konstriktningarna, såsom futurismen och kubismen – vilka framställer ting, som inte liknar något vare sig i himlen eller på jorden men kan symbolisera något i högre världar – befinner sig för närvarande i ett övergångsskede. De gör halvdana arbeten. Det heter alltid att man inte skall låta barn se halvdant arbete. Somliga av oss är endast barn i detta avseende, varför vi inte uppskattar det, men när det är fullbordat, kan det vara en stor framgång. Livets sång är inte en enda del, utan en hel orkester. Den är en väldig mängd melodier, som alla ljuder tillsammans, och det kan vara så att den nya konstens förespråkare söker nå upp till en annan yttring, som vi ännu inte ser.

Stora förändringar kan ske i konsten och musiken liksom i religionen, samhället och

politiken, när världsläraren kommer. Vi tänker vanemässigt på honom såsom ledande oss i religionen enbart. Jag vet inte varför vi skulle begränsa vårt tänkande till denna, ty säkerligen sker åtskilligt av människans evolution utanför den egentliga religionsundervisningen. Jag menar inte att religionen inte borde genomsyra allt vårt liv, det anser jag att den borde, men denna religion kan yttra sig på många olika sätt. Det kan därför bli så att världsläraren visar oss hur också dessa andra saker borde skötas, att han inspirerar icke endast prästen utan även poeten, målaren, skulptören, musikern och vetenskapsmannen. När vi får en mera tidsenlig framställning av religionen, en som är i bättre samklang med det särskilda utvecklingsstadium mänskligheten nu nått, kan det mycket väl vara så att denna nya utformning ger oss en underbar inspiration på alla dessa områden. Alldeles sant är att hans budskap kommer att föra oss närmare förståelsen av livets sång på alla sätt. Det kommer att visa oss mer av den bakomliggande härligheten, skönheten, harmonin och ordningen.

Det är väsentligt att införa ordning. Vi genomlever nu ett demokratiskt skede, och i samband därmed synes det ofrånkomligt att det råder en avsevärd oordning. Somliga människor rent av jublar över oordningen, kallar den individualism och säger att varje människa måste få gå sin egen väg, hur det sedan än går med de övriga. Nog är det nödvändigt att människor lär sig att gå sin egen väg. Men det är också nödvändigt att de, när det gjorts detta, lär sig underordna sin egen vilja den gudomliga viljan. Sedan de utvecklat förmågan att stå på egna ben och förmågan att handla och tänka självständigt, måste de lära sig att rikta sitt handlande och tänkande åt rätt håll. För att underordna sin vilja den gudomliga viljan måste man ju först ha en egen vilja. När en människa inte har något viljeliv, är det mycket enkelt, ty då låter hon allt bara vara och litar till "försynen". Sådana människor, som utvecklat en egen vilja, gör denna ibland gällande mot den gudomliga viljan. Det synes faktiskt bättre för deras utveckling att de är starka nog att välja fel för att de senare skall kunna välja rätt, ty människor, som inte har vilja stark nog att göra vare sig gott eller ont, är nog inte till särskilt stor nytta och kommer heller inte särdeles långt.

Att lyda den gudomliga viljan är att lyssna till livets sång. Ju mer vi söker denna, desto mer av den kommer vi att upptäcka. Allteftersom vi når värld efter värld, kommer vi att höra den mer storslaget och mer fullödigt. Det sägs här att vi redan nu kan göra oss en svag aning, kan se något oklart återsken av det helas glans, eftersom livets sång finns inom oss och att vi skall finna den, om vi söker djupt nere. Vi äger den gudomliga anden, den gudomliga livsfläkten inom oss. Det vi kallar den mänskliga naturen har bildat en skorpa över den, och därmed tränger melodin inte så lätt igenom – gnistan lyser svagt. Men den finns där, och gnistan är aldrig skild från den, sådan vi föreställt oss den. Den är alltid en del av den gudomliga lågans helhet, och vår plikt är att göra detta vårt lägre jag till vår lampa genom vilka lågan kan skina.

Inom oss finns av den gudomliga alltid en manifestation, som inte solkas eller på något sätt fördunklas av sin förbindelse med materien. Om vi kan förverkliga oss själva såsom detta, kommer materien inte längre att ha någon makt över oss, men att fullt ut göra detta innebär en mycket hög grad av utveckling – kanske rent av utöver adeptskapet. Alltid finns denna manifestation, helt och hållet obefläckad, ofördunklad, oberörd. Om vi kan förverkliga om så blott en liten del av vår enhet med denna, känna att den är "jag", kommer vi att alltid höra livets sång. Hur mycket vi än omges av de lägre världarnas strider och sammandrabbningar, kommer då denna sång alltid att sjungas inom oss. Vi kommer då att göra vårt arbete i yttervärlden i fullkomlig frid och förnöjelse, eftersom vi vet att inom oss finns den enda verkliga sanningen och att det övriga bara är en tillfällig yttring. En lätt beröring med vår egen högre medvetenhet eller mästarens är ofta begynnelsen till att höra denna melodi. En dylik upplevelse medför en förnimmelse av detta inre liv, av glädje, av sällhet, av erövring, en känsla av att man segrat i en svår kamp.

Mästarens anmärkning fortsätter:

Den som väljer det onda vägrar att skåda inom sig, vänder sina öron bort från sitt

hjärtas melodi, liksom han sluter sina ögon för själens ljus. Han gör detta, då han finner det lättare att leva i begären. Men inunder allt liv finnes den starka ström, som icke kan hejdas, de stora vattnen är där i verkligheten. Finn dem och du skall förnimma att ingen, icke ens den uslaste varelse, är annat än en del av den, hur blind han själv än är för denna verklighet och för sig själv bygger en fasans yttre spökgestalt.

Om en människa väljer det onda, är det emedan hon vägrar att skåda djupt inom sig. Det är knappast fråga om att hon avsiktligt väljer det onda, men eftersom hon aldrig går djupt inom sig, misstar hon sitt emotionalhölje för sig själv och lever därmed i sina begär, följer den lägre vägen, eftersom hon vill tillgodose dem. Det är emedan hon inte vill skärskåda livets fakta, som hon verkar emot evolutionens ström. Längre efter att hon nått den punkt, där hon kunde ha bytt väg till det högre livet, vänder hon bort ansiktet. Det är henne alltför obehagligt inse att hon vandrat för långt på orätt väg, att hon måste vända om för att taga itu med åtskilligt hårt arbete, besvär och sorg, som allt uppstått därav att hon satt i gång en kraft i orätt riktning. Det synes kanske inte vara särskilt allvarligt att många människor befinner sig i detta tillstånd, men om en så beskaffad människa når en ställning, där det står i hennes makt att göra mycket gott eller mycket ont, så löper hon en mycket allvarlig fara för sin utveckling i esoterisk mening.

När man läser ett textstycke som detta, tänker man vanligen på en sådan människa, som ger sig på svart magi i stor skala, men det är lika sant om mindre ting. Den som inte vill skärskåda fakta, kan mycket lättare förledas till den lättare men farligare vägen. Han blir benägen att välja det lätta före det rätta. Vi måste ärligen se oss sådana vi är. Den som med vett och vilja avstår från att göra detta, har nog anledning frukta att han inte skulle tycka om det han i sådant fall finge se. Samtidigt är det möjligt att fela i motsatt riktning: att hänge sig åt ett tillstånd av sjuklig självbespeglning kan sannerligen medföra allvarliga besvär och svårigheter. Sådana människor, som alltid rycker upp sig med rötterna för att se efter hur de växer, skriker inte framåt. Det stora är att förvissa sig om att man är på rätt kurs, att man försöker verka för det goda och sedan bara fortsätta stilla och stadigt och göra sitt bästa. Oroa er inte för ert framåtskridande! Det är nödvändigt att ni går framåt, men det gör ni bäst, när ni inte funderar på det, när ni förlorat all tanke på er själva, alltmedan ni gör något gott och gagnande arbete för andra. Det framåtskridande, jag själv kunnat göra under loppet av de senaste fyrtiofem åren, har kommit sig helt och hållet därav att jag kastat mig in i vad slags arbete som helst som behövde göras och lämnat frågan om framåtskridande därhän.

Det är visserligen så att den som blundar för faktum att han är gudomlig, bygger sig själv en fasans gestalt. Det svåra för oss med att hjälpa honom består i att det vi möter här nere är denna fasans gestalt och inte själen där bakom. Ändock måste vi försöka inse att denna själ finns där. Jag har nog tidigare nämnt att jag i yngre år gjorde vissa erfarenheter såsom lekman i kyrkan och hjälparbetare i en av Londons värsta delar. Under denna tid träffade jag människor, som kanske hörde till de lägst stående och mest förfallna man kan finna i världen. De hade ingen tanke på att skaffa sig något hederligt eller ansett livsuppehälle. Deras enda uppfattning om livet var att stjäla sig fram och även begå andra, värre brott. De visste ingenting om något annat slags tillvaro. De som lever i bättre omständigheter, har knappast någon uppfattning om hur Londons verkligt fattiga lever. Jag har känt fem familjer, som bodde tillsammans i ett enda rum – en i varje hörn och en i mitten. De höll sams någotsånär, ungefär såsom råder i en svinstia, ända tills familjen i mitten tog en inneboende; då blev det bråk.

I de nyare länderna finns knappast något, som liknar slumområdena i Storbritannien. I varje ras vinns mer framskridna och mindre framskridna människor, men i Storbritannien har vi låtit förhållandena gå till ytterlighet, eftersom vi inte alltid motsvarat vår förmåga och vårt ansvar. I vissa fall har vi massakrerat vilda raser, slaktat dem som vore de vilda djur, skjutit dem som man skjuter villebråd. I många fall har de som så behandlades därför inkarnerat i vår egen ras och blivit sluminvånare. Även om de därmed fått tillfället till en kropp av en högre ras, är de vanligen oförmögna att draga någon särskild nytta därav, i synnerhet när deras

omgivning är så dålig.

Av människor, som lever i dylika villkor, tror jag inte vi kan förvänta oss något särdeles högt i fråga om moral eller mänsklighet. Dessa människor, som har ett brottsregister bakom sig och med en ärftlig belastning av brottslighet från föräldrar och som lever under sådana hemska förhållanden, som jag beskrivit, hade icke desto mindre alltid inom sig någon liten gnista till något bättre – en smula vänlighet de kunde visa mot en sjuk granne, ett barn, en hund. Jag minns en man, som verkligen var ett mycket svårt fall, och jag tror att den enda glimt av något gott jag såg hos honom var att visade en stark tillgivenhet för en hund och kunde med denna dela sin sista matbit. Den gudomliga gnistan finns hos envar av dessa människor och visar sig, när man minst förväntar sig det. Man vet att den alltid finns där och att den är något man kan arbeta med. Om det någonsin finnes något fall, där man inte kunde finna något spår av den, skall man likväl vara viss om att den finns.

Vi bör alltid försöka minnas den härlighet som finns innerst inne hos en människa och som tydligt skall visa sig i något framtida liv, samtidigt som vi icke skall blunda för att dess framvisning i det yttre för närvarande är mycket bristfällig. Vi måste söka hjälpa den gudomliga gnistan att manifesteras sig, även om vi finner fall, där vi knappast kan beröra den. Det är icke envar givet att finna ut sättet. Vi träffar på människor vi inte kan göra särskilt mycket för. Vi försöker, vi gör vårt bästa. Men det kanske inte är denna människas karma att vi skall kunna hjälpa henne eller det kanske inte är vår karma att vara starka nog att finna ut sättet i detta särskilda fall. I dessa ting måste vi alltid minnas vikten av sunt förnuft och får inte låta oss ryckas bort från detta till hjälplöshet eller förtvivlan å ena sidan eller till något slags sentimentalitet, som gör oss blinda för uppenbara fakta å andra sidan. Man säger ofta att det är blott ett enda steg från det upphöjda till det skrattretande, och man kan ibland göra något ädelt och vackert till något alldeles löjeväckande genom att driva det för långt och in absurdum. Det finns många dylika exempel och tillfällen i samband med vårt teosofiska arbete.

Det gudomliga livet finns i envar, men i många fall kanske det visar sig blott torftigt och svagt. Vi måste då förhålla oss till saken sådan den är. I fysiska livet, för vårt liv i samhället, måste vi ha vissa lagar. De som bryter mot dessa lagar, de som blir så kallade vanebrottslingar, måste man handskas med på något sätt, som hjälper både dem och samhället. Jag vet att somliga människor driver idén om det inneboende ljuset så långt att de säger att brottslingar inte borde hållas inspärrade. Det synes mig dåraktigt, eftersom vi då skulle överlämna oss åt brottslingarna, så att livet, ordningen och framåtskridandet omöjliggjordes för tusentals människor, vilkas förutsättningar för utveckling är långt mycket bättre och vilka är långt viktigare för framåtskridandet i världen än dessa brottslingar är.

Vi får inte göra våra brottslingar orätt. Vi bör behandla dem som sjuka i stället för onda, eftersom vanebrottslingen är psykiskt efterbliven. Han kan förvisso vara skicklig i några avseenden, men han är avgjort efterbliven i andra. Han är ur stånd att inse nödvändigheten av osjälviskhet, enhet och solidaritet, ty om han det gjorde, skulle han ju inte vara en vanebrottsling. De som läst professor Lombrosos verk, minns att han efter en lång rad experiment drog slutsatsen att alla vanebrottslingar var efterblivna i hjärnans utveckling och att hos alla de brottslingar han undersökte, oavsett hur skickliga de varit under livstiden, hjärnan vägde mindre än den gör hos normala människor. Han uppgav att vissa delar av hjärnan inte ännu varit aktiva hos dem.

Den vanliga uppfattningen om att utkräva hämnd på brottslingar är säkerligen det alldeles felaktiga sättet att söka komma till rätta med dem. Det synes mig ovärdigt civiliserade människor. Vi måste skydda oss för de brottsliga klassernas angrepp, men eftersom även brottslingen är en människa och broder, ehuru en mycket yngre broder, bör vi, samtidigt som vi skyddar oss för honom, söka hjälpa och skola honom, inte hämnas på honom. Det finns en tanke enligt vilken andra kan avhållas från brott genom att ett avskräckande exempel statueras med en människa. Detta är att göra ont på det att gott må komma därav. Historien visar att det

goda inte vinnes på det sättet.

Alla dessa fasaväckande former är spöksyner. De finns inte i den gudomliga verkligheten. I Kina säger man att det onda bara är en mörk skugga av det goda. Det mesta av det onda i världen har vi åstadkommit, emedan vi i detta liv eller i föregående liv inte verkat i harmoni med de gudomliga lagarna. Om det vore möjligt att vi alla verkade i harmoni med dem, skulle det onda göras om intet. Det var nödvändigt för oss att förvärva en smula fri vilja för att lära oss att bruka den. Denna fria vilja har vi använt orätt lika ofta som rätt; detta är alldeles naturligt och kan sägas utan att klander behöver riktas mot någon. Följden därav har blivit att det onda kommit in i världen. Men detta är alltid en störning blott på ytan. Alltid i de djupa vattnen inunder råder det gudomliga livets stora strömmar och den evolution som Logos har stakat ut åt oss. Detta är livets bestående verkligheter. Det övriga ligger blott på ytan, ehuru det för oss ofta synes vara oerhört betydelsefullt och mycket mäktigt. I verkligheten, jämfört med det övriga, är det inte alls något mäktigt. De stora vattnen påverkas ej av något vi kan se. På något gåtfullt sätt gäller att ”Blint de onda verka himlens rättfärdiga vilja”, som Southey sade.

Det är med denna innebörd jag säger dig: Alla dessa väsen, bland vilka du kämpar dig framåt, är brottstycken av det gudomliga. Och så bedräglig är den illusion, vari du lever, att det är svårt att gissa var du först skall upptäcka den ljuva stämman i andras hjärtan. Men vet att den med säkerhet finns inom dig. Sök där efter den, och när du en gång hört den, kommer du att lättare igenkänna den omkring dig.

Om vi kan betrakta tingen från jagets i kausalkroppen synpunkt, än mera: om vi kan tränga fram till nästa högre värld, buddhivärlden, kommer vi att se allt dettas verkliga mening. Det vi då får se är inte någon liten del av det helas lägre aspekt, utan det hela självt. Vi kan då inse vilka proportionerna är och se hur verkligt litet det onda är, hur ”Det onda är noll, är intet, den tystnad som visar att ljudet finns.” Detta är sannare än Browning måhända visste, när han skrev det. Vi kan vara vissa om att bakom, bortom och över allt det onda forsar den stora strömmen stadigt fram, höres livets sång, om vi blott går djupt nog för att höra den, ty tingens själ är ljuv och varats hjärta är en himmelsk vila, såsom Herren Buddha sade oss för länge sedan.

Vi måste finna vägen till Gud genom att vårda gnistan, tills den blir en låga. Denna kommer då att bränna upp de murar som individualiteten byggt, men när den sålunda förstör dem, kommer den inte att mista den styrka och bestämdhet den förvärvade genom att bygga och bruka dem. Den kraft den sålunda vinner kommer därmed att förmå den att till slut handla icke såsom en gnista utan såsom en sol, som strålar liv och ljus genom ett väldigt solsystem, och då kommer människan verkligen ha blivit liksom Gud.

Vi kan nu begrunda chohanens kommentar till femte regeln:

Livet självt äger talförmåga och tiger aldrig. Och dess yttrande är icke, som du döve kanske antar, ett rop. Det är en sång. Lär av den att du är en del av harmonin. Lär av den att lyda harmonins lagar.

Här nere ser man på ytan av tingen mycken förvirring, klagan och sorg, fattigdom, girighet, oärlighet och illvilja, och man kan då gärna tro att man, om man trängde djupast in i livet självt, skulle finna det vara ett rop på hjälp, en klagan över lidande. Men det är inte detta – man finner att det inte är ett dylikt rop utan en sång. Vad skummet på ytan än kan göra, vilka små virvlar vi än kan se här med yttre ögon, forsar den mäktiga strömmen likväl stadigt framåt, och det är den som räknas, det är den som avgör.

Ropet efter vila och frid är ofta allt vi kan höra i fysiska världen. När vi stiger till de högre världarna, inser vi att hela denna livets ström som flödar inifrån yttrar intet rop efter vila, utan sjunger en härlig triumsång, medan den stadigt rör sig framåt den väg Gud utsett för den. Såsom här sägs, kan man av denna sång lära att man är en del av harmonin och kan man även

lära att lyda harmonins lagar. Hela detta underbara och härliga universum är ett uttryck för Guds vilja. Det rör sig stadigt framåt såsom Han menat att det skall röra sig. Allt vi behöver göra, om vi blott förstode det, är att göra oss till intelligentare delar av denna rörelse, att inse vad det är, Han vill att vi gör, och sedan göra det.

Det är inte svårt och har aldrig varit svårt att veta vad Han vill att vi gör, ty religionen i världen från de äldsta tider, som lämnat oss några uppteckningar, har lärt just detta med avseende på människors handlande. Det har funnits många trosformer och lika många olika namn på högre ting som det finns religioner, men alla religioner har varit överens om vad det är människan borde göra. Detta är det viktiga, och det är underligt att människor inte kan förmås att fatta denna idé och arbeta med den. Religionerna är alla ense om att den goda människan är den givmilda, osjälviska människan, den vänliga människan som inte förtrycker andra utan på allt sätt försöker hjälpa dem framåt på vägen – den människa som skänker till de fattiga, som ger de hungriga att äta och de törstiga att dricka, som kläder de nakna och besöker de sjuka och dem i fängelse. Det är detta som Kristus uppges ha sagt avgöra människornas öde. I buddhismen, den sista av de religioner som Hans store föregångare, Herren Gautama Buddha grundade, finner man exakt samma dygder framhållas. När den nuvarande världsläraren kom till oss i Sin inkarnation såsom Shrī Krishna, förkunnade han samma lära. Olikheter finns i vissa yttre former och namn, vilket är oväsentligt, men själva läran har alltid varit densamma. Oaktat att människorna alltid fått höra talas om Guds vilja, alltid fått veta vad Gud vill, är det likväl mycket svårt att få dem att göra den.

Vi läser mycket om det enkla livet. Det allra enklaste livet är nog det som forna tiders eremiter levde och som ännu i dag i Indien de lever som vandrar ut i djungeln utan att föra med sig någonting och ägnar sig helt åt att följa det högre livet. Jag är väl medveten om att ett dylikt liv gör många av dem sämre och att de, som skulle ägna sig åt det högre livet, ibland i verkligheten ännu inte förmår göra det så helt och fullt, inte står på den nivå, där de kan ägna hela livet åt meditation. Således finns det yogier, som givit anledning till kritik av yogan, och eremiter, som dragit vanära över sin religion. Likväl kvarstår faktum att det allra högsta och enklaste livet sannerligen är det fullaste livet – det liv som leves i de högre världarna.

Detta är icke allom givet. De flesta av oss utövar karma yoga, det aktiva tjänandet. Det är vår uppgift att arbeta för mänsklighetens bästa i fysiska världen. Den som drar sig undan världen, bör arbeta för den långt starkare och mer bestämt, men på en högre nivå. Han drar sig tillbaka för att meditera i en djungel eller grotta icke därför att han vill slippa leva bland alla andra och desto lättare frälsa sin egen själ på detta sätt. Han gör det, emedan han redan är en själ, som är frälst, strålande, glad, stark, en andlig kraft och han känner att han göra ett större arbete i högre världar än han kunde i en stad, bland alla störningar från fysiska världen.

Ibland har människor dragit ut i djungeln bara för att slippa de världsliga plikternas ansvar och svårigheter. Men den som nått bortom den världsliga plikten, finner att den upphör för honom, och när vägen sålunda öppnas för honom, kan han tillåta sig att pröva sannyāsins eller munkens högre liv. Likväl synes även i detta fall och i detta skede av världshistorien munklivet icke vara den allmänt angivna vägen. Det finns så mycket att uträtta i världen att åtminstone vi måste fylla alla våra plikter i denna, innan vi kan känna oss fria att draga oss undan härifrån och överlämna arbetet till andra. När den store världsläraren kommer, kan det bli så att Han väljer dem som skall arbeta på dessa olika områden. Det kanske blir så att några av de unga utväljes att leva munklivet. Vi vet inte, men alldeles visst är att Han kommer att behöva kärleksfulla, aktiva, villiga hjälpare i fysiska världen. Låt oss för närvarande utföra detta arbete, ty detta kommer i våra händer att göra. Om när Han kommer, Han väljer att draga några av oss undan för att vi skall göra något högre arbete, så kommer Han att ge oss kraften att göra det, men låt oss för närvarande göra det som uppenbarligen är vår plikt och göra det med all vår makt såsom för Herren och icke för människorna.

6. Lagra i ditt minne den melodi du hör.

Endast brottstycken av den stora sången når dina öron, medan du alltså är människa. Men om du lyssnar till den, minns den troget, så att intet av det som nått dig går förlorat och sträva att därav lära innebörden av det mysterium som omger dig. Med tiden behöver du ingen lärare. Ty liksom den enskilde har röst, har även det, vari den enskilde finns till.

Om du lyssnar, skall du ibland få höra den stora sången. Minns den då och glöm aldrig vad du fått höra, så att intet av det som nått dig kan gå förlorat. Genom att sätta samman brottstyckena av den stora sången kan du stegvis av denna lära meningen med det mysterium som omger dig.

Livet är ett mysterium för dem som icke ser det som en helhet, och ingen av oss kan se det till fullo, förrän vi blir ett med systemets Logos, den Logos som allt detta liv är uttrycket för. Han ensam kan se det till fullo. Vi som små brottstycken (jag vet att det inte är filosofiskt, jag tror att det kommer det faktiska närmare än varje annan formulering), som små delar av Hans medvetenhet, kan identifiera oss mer eller mindre med denna stora medvetenhet. Och i samma mån som vi gör detta, kommer vi att kunna se detta, känna detta, veta detta. Var och en av oss som försöker höra livets sång, försöker sätta samman de brottstycken han ser här och där.

Troligen är hela naturen uttrycket för något enkelt. Ett mycket litet antal enkla krafter, verkande under olika betingelser, svarar för allt vi ser omkring oss, men vi är ännu icke i stånd att se exakt vad dessa krafter är och hur betingelserna verkar. Det synes i förstone därför egendomligt att vår vetenskapliga forskning finner komplexiteten öka, ju mer den tränger in i naturen. Till exempel ökar man sitt mikroskops grad av förstoring och finner att det, som syntes vara blott en liten prick, i verkligheten är en underbart komplex organism. Intill nyligen föreställde sig kemister ett grundämne såsom guld eller järn såsom något osammansatt, men för ett antal år sedan såg vi med klärvoajans, som når långt bortom mikroskopet i förstoring, att det är något mycket komplext. Vi såg till exempel att det, som vanligen kallas en kemisk atom av guld, innehåller tre tusen fem hundra fyrtiosex yttersta fysiska atomer och att dessa rör sig i grupper runt sitt gravitationscentrum mycket likt ett solsystem.

Allt förefaller således bli mer komplext, ju djupare vi utforskar det. Likväl är detta inte sant, ty om vi fortsätter vidare och vidare, finner vi till sist att allt är byggt av bubblor i *koilon* – byggda av intet – och att hela det materiella universum på sätt och vis är en illusion. De indiska böckerna talade faktiskt för länge sedan om detta – att det finns en yttersta enkelhet bortom allt det komplexa. Vi kan inte tala med visshet, eftersom vi ännu inte sett det, men det synes så sannolikt att vi nästan kan anse det visst att samma regel gäller överallt: att komplexiteterna visserligen är ofantligt mycket större än vi först antagit dem vara men att det bortom alla dessa likväl råder absolut enkelhet.

7. Lär av denna harmonins läxa.

8. Du står nu rak, fast liksom en klippa mitt i virrvarret, lyder Krigaren, som är du själv och din konung. I striden obekymrad om allt utom att utföra hans befallning, utan längre någon tanke på stridens utgång, upptagen av det enda viktiga, att Krigaren skall segra, vet du att han omöjligt kan besegras – står du sålunda kall och vaken, använder den hörsel du förvärvat genom smärtan och genom smärtans upphävande.

Den store venetianske mästaren beskriver här det tillstånd, människan bör ha uppnått, när det högre jaget är krigaren, den som kämpar. När människan inser att hon i sanning är denne krigare, att hon är detta högre jag och att det är gudomligt och inom Logos, bekymrar hon sig inte längre om livskampens utgång, tänker bara på att utföra detta högre jags befallning.

Under vår kamp i världen, vår strävan att göra vårt arbete och fylla våra plikter, är vi mycket bekymrade om resultatet. Vi tror att det rätta inte kommer att segra, såvida vi inte kan arbeta för detta. Det vore ju sorgligt, om någon av oss ej skulle förmå att göra sin insats för

tryggandet av detta mål, men vi kan vara vissa om att det rätta slutligen måste triumfera, vad som än händer, och att bara vi lyder det högre jagets befallning, bara vi gör vårt yttersta, behöver vi inte bekymra eller oro oss, om denna yttersta ansträngning synes misslyckad. Men vi måste vara mycket vissa om att vi gör vårt yttersta och att vi icke brukar denna visshet om att det rätta kommer att segra såsom en ursäkt för lättja.

Tusentals människor sade på tal om det stora kriget: ”Ja, det rätta kommer att vinna, så varför skulle vi behöva göra något?” Ja, det rätta vann, men det var sorgligt för dem som ändå hade tillfälle att hjälpa till men avsiktligt vägrade. På dessa ligger karman av att ha försummat ett viktigt tillfälle och även karman av allt det onda som tillkom på grund av förseningen. Om fler människor modigt stigit fram och visat sig villiga att offra sig, skulle det rätta ha vunnit mycket tidigare och många liv ha sparats. De som höll sig undan blev ansvariga för det tillkommande antalet stupade. Det finns nog många människor, ehuru det synes svårt att tro det, som hellre skickar någon annan att dö för sig än dö själva. Det är ett lågt utvecklingsstadium, men det finns tydligen sådana.

Det är absolut visst att i livets stora kamp det rätta segrar till sist och även att alla utvecklas till fullkomning någon gång, på något sätt, kanske ej i denna planetkedja utan i en annan. Det finns de som tar detta som en ursäkt för lättja och säger: ”Allt blir bra till sist. Jag behöver inte anstränga mig. Det högre jaget utkämpar striden någonstans i någon högre värld. Det har ingen betydelse vad jag som personlighet gör.” Dessa bereder sig en mycket sorglig karma, ty de medverkar till att försena det godas slutseger i denna evolutionscykel.

Det råder en stor skillnad mellan att veta att krigaren inom en måste vinna och det närmast föregående stadium, på vilket man inte säkert vet. På detta tidigare stadium bara känner man oklart att han måste segra och är man mycket orolig för sin del i kampen. Ehuru denna oro är ett misstag, är stadiet som sådant nödvändigt. Men den som med visshet vet, når det fulländade lugnet även mitt i misslyckandet – icke överksamhetens lugn och ro, utan den gudomliga viljans i det högre jaget. Från den stora fullbordans synpunkt betraktat är ingens arbete obetydligt. Alla de små bemödandena sammantagna gör den mäktiga helheten, men varje människas del däri är så liten att hon inte får vara orättmätigt stolt över den. Det rätta måste segra, men frågan är om vi skall ingå i den segrande härskaran nu eller om vi skall höra till dem som lämnas bakom. Vi måste höra antingen till dem som lyfter eller dem som lyftes. Varje människa måste vara en av dem som arbetar för mänsklighetens välgång eller en av dem, för vilka detta arbete göres.

Det verkliga jaget kommer att segra, det kan ej lida nederlag. När personligheten kastas av och krigaren inom människan strider, måste han vinna. När man till fullo identifierat sig med honom, står man kall och vaken och iakttar den kamp man deltar i, alldeles som om man icke deltog i den. Man försöker under allt detta lyssna till livets sång, man använder den hörsel man förvärvat genom smärtan och genom smärtans upphävande. Så länge man har smärtan och känner den som sådan, kämpar man allttjämt, är man bara på väg. Men genom att upphäva den kommer man in i det tillstånd, vari man så att säga har ett annat sinne, som sätter en i stånd att hela tiden höra och se det som ligger bortom. Mitt i allt virrvarr, all kamp hör man livets sång, mitt i all vild förvirring ser man den mäktiga strömmen. Man har kommit att se att smärtan är något övergående. Man når bortom den, så att den inte längre plågar en, inte längre vållar en lidande. Man vet dess mening, och dess makt att skada en är därför död.

KAPITEL 4

NIONDE, TIONDE, ELFTE OCH TOLFTE REGLERNA

C.W.L. – Vi kommer nu till den grupp som omfattar nionde, tionde, elfte och tolfte reglerna. Ännu en gång kan vi ställa samman var och en av de korta reglerna med den del av Chohanens kommentar som hör samman med den.

9. Betrakta allvarligt allt det liv som omger dig.

Betrakta det liv som omger dig och ständigt förändras och rör sig, ty det bildas av människors hjärtan, och när du lär dig förstå hur de är beskaffade och vad de har för mening, skall du steg för steg kunna läsa det större ord livet är.

De flesta människor ödslar sin tid med att betrakta icke livet utan den form som omger dem. De låter inte i någon större utsträckning tanken vila på det inneboende livet. Det är därför de kan vara så våldsamma och vårdslösa med växtligheten, hugga ner vackra träd och förvandla ett härligt landskap till en fränstötande industriort eller en ful stad utan någon tanke på att samtidigt bevara så mycken naturlig skönhet som möjligt. Det är också därför de kan vara så ofattbart okänsliga i sin behandling av våra yngre bröder djuren och även av varandra.

Det är också därför ondskan i världen så tynger bättre människors känslor. Om de skådade djupare i verkligheten och såg vad som sker med det inneboende livet och att även de mest upprörande händelser används för livets hjälp fram på vägen mot gudomlig lycka, skulle de känna sig mindre plågade. Lärjungen måste rikta sin uppmärksamhet på det liv som innebor i allt. Det första man skall igenkänna i varje liv är att det är ett uttryck för Logos Själv. Visserligen finns i mycket av det liv som omger oss sådant som är fränstötande, sådant vi känner såsom ont, och likväl har även detta sin del i världens framåtskridande, varför vi kan överallt söka efter manifestationen av själva Gudomen.

Det finns alltid något mänskligt gott i varje människa, utom kanske i det fall, där en personlighet slutgiltigt brutit förbindelsen med det högre jaget. Detta är något som ibland händer, ehuru sannerligen mycket sällan. Det låter hemskt och är det, men förekomsten har starkt överdrivits. Tanken om det som brukade kallas förlorade själar tjatades åtskilligt i den tidiga teosofiska litteraturen. Två eller tre uttalanden, som avsåg alldeles olika förhållanden, sammanfördes ibland, och denna sammanblandning vilseledde somliga, så att de kom att tro att förlorade själar var ganska talrika.

Det finns i världen en viss kategori människor, som starkt dras till allt gräsligt. De vill alltid tro det värsta om allt och alla. Detta är ganska starkt framträdande hos de lägre klasserna i England. Av det som tidningarna meddelar torde man kunna bedöma att detta är vanligt även i andra länder. Om de har dåliga nyheter att förtälja, synes de ha sin förtjusning i att omtala dem så livfullt som möjligt och tillägga berättelsen många hemiska enskildheter. Många människor har nog detta slags temperament i olika grader, och det är ej inskränkt till de lägre klasserna, även om det framträder mycket grovt hos dessa.

Jag tror att vi i Teosofiska samfundet hade somliga människor, som var litet av denna läggning och att de mycket noga tog fasta på alla hänvisningar till detta slags ämnen, till åttonde sfären och möjligheten att förlora själen, och kokade ihop en hemsk historia av allt detta. Sedan blandade de in däri detta yttrande av madame Blavatsky att vi trängs med miljontals förlorade själar varje dag på gatan. Detta är ett uttalande, som hur som helst skulle behöva en viss modifiering. Att trängas med miljoner människor skulle nog taga mer än en dag. Detta är alltså en tanke, som inte kan fattas bokstavligt, utan är ett målande sätt att tala om de två femtedelar av mänskligheten, som i mitten av femte runden kommer att lämna vår evolution. De kan betecknas såsom förlorade själar endast i förhållande till dem som tryggt kommer att fortsätta sin evolution.

Dessa två femtedelar kommer att gå förlorade för just denna klotkedja, men såsom förklarats finns inget evigt straff för dem. De kommer att vila i en dåsig förnöjsamhet och vara ganska lyckliga, eftersom de inte vet av något bättre. De är icke det ringaste ömkansvärda annat än i det avseende att de kommer att få ännu en lång cykel av liv att leva i nästa klotkedja, och detta är, som vi alla vet, tröttsamt. För dem som får genomgå det är det bäst – för dem långt bättre, lättare och behagligare än att förbli i vår evolution, när de inte är lämpade för denna och då skulle behöva drivas framåt till priset av en mycket betydande ansträngning, som troligen ändå till sist skulle knäcka dem helt och hållet. De har inte slösat bort sin tid, då

ju allt de lärt och förvärvat i just denna klotkedja räknas dem till godo och de kommer att göra vissa framsteg i devachan mellan klotkedjorna. De kommer därför att stå på ett högre stadium i nästa klotkedja, emedan de i denna kommande kedja börjar före de nyblivna högre jagen.

Dessa är alltså de miljontals vi nu trängs med. Det har ingenting att göra med de enstaka fall, vari personligheten bryter sig loss från individualiteten. Detta är något förskräckligt, men det är mycket bättre att betrakta det icke såsom en oerhörd katastrof utan endast såsom ett till överdrift gånget fall av något som händer hela tiden, ty i slutet av varje inkarnation går vanligen något förlorat, även om mycket också kan ha vunnits. Förlusten av en hel personlighet torde innebära ett liv av gräsligaste ondska. Även i ett sådant fall gör det högre jaget intet ont avsiktligt, utan låter ibland personligheten slippa lös. Det högre jaget är ansvarigt för detta, det borde inte ha låtit det ske, men vad det högre jaget i detta fall gör sig skyldigt till är svaghet, icke ren ondska. Ändock fortsätter människans högre jag. Det har blivit efter alldeles förskräckligt, men det börjar från början, kanske inte genast, ty det synes i förstone chockat. Efter en dylik upplevelse torde ett högre jag alltid vara något säreget. Det torde alltid vara missnöjt och ha hågkomster om något högre och bättre, som det nu inte kunde uppnå. Det är ett hemskt tillstånd, men det är likväl så att den människa, som kastar sig bakåt så långt, måste bära karman för det och till sist inse att detta är något hon själv ådragit sig.

Jag vet inte säkert vad slags ytterligare möjligheter till förlust, som kan ha funnits i världshistoriens tidigare skeden. Som det nu är, tycks det ganska säkert att det allra värsta, som kan ske något högre jag, är att det förlorar en hel personlighet. Detta är förvisso en mycket allvarlig sak och kan kasta högre jaget tillbaka från en ganska framskriden civilisation till ett nästan vilt tillstånd, men det skulle inte nu kunna kasta det tillbaka till djurriket. Jag är inte beredd säga att det inte kan ha funnits en tid, då detta kunde ha skett, men det är inte möjligt numera, så vitt vi kan se.

Enligt esoterikernas uppfattning om tiden är det icke så länge sedan, som många av dem, som nu tillhör vår mänsklighet, lämnade djurriket. När den tid nalkades, då dörren från djurriket till människoriket skulle stängas, gjordes en stor ansträngning att få så många som möjligt att passera, att ge envar den allra sista chansen. Flammans Herrar kom ner från Venus i den uttalade avsikten att stimulera medvetenhetsutvecklingen vid just denna tid eller något dessförinnan, och alla bemödanden som då gjordes hade huvudsakligen detta syfte, att ge så många som möjligt tillfället att övergå från djurriket till människoriket, innan dörren slutligen stängdes. Liksom i ofantligt mycket mindre skala människor gör en särskild ansträngning, när en stor chans yppas för dem, antingen det handlar om en fördelaktig affär eller en tentamen, tycks det ha varit något liknande, ehuru i en oerhört mycket större skala, vid tiden för det sista tillfället att lämna djurriket och inträda i människoriket i just denna vår klotkedja.

Det måste då ha funnits många, som inte nått särskilt högt över djurriket, som med nöd och näppe tagit sig upp i människoriket. Dessa människor måste ha tillbragt flera hundra inkarnationer i ett tillstånd av lägsta slags vildhet och med knappast någon tid emellan dem. De levde praktiskt taget hela tiden ett fysiskt liv och utvecklade vissa emotionala möjligheter bara gradvis. Några av dessa individer kan ha varit sådana som nästan hade kunnat stanna kvar i djurriket och åtminstone sådana som nästan säkert kommer att falla bort i mitten av femte runden. Likväl kommer de då att ha en avsevärd erfarenhet av att ha levat som människor – från mitten av fjärde runden till mitten av femte – så att de i nästa klotkedja inte behöver komma in alldeles i början. De kommer att ha gått igenom nybörjarklasserna och kunna börja igen såsom mycket hyggliga vildar. Människor, som står så lågt som dessa gör, skulle inte kunna göra något som drev dem särskilt långt tillbaka i evolutionen. De har ännu inte förmågan att göra så värst stora framsteg, de måste nödvändigtvis skrida framåt långsamt. Men å andra sidan har de så liten förnuftskraft att de inte kan falla tillbaka särskilt långt.

I somliga gamla skrifter talas mycket om sådana människor, som sjunker tillbaka i djurriket. Vi har inga direkta bevis för några dylika fall. Det finns andra sätt, på vilka människor

kan komma i beröring med djurs medvetenhet och därigenom lida mycket svårt, såsom jag förklarar i *Det inre livet*, men att reinkarnera såsom ett djur är inte möjligt numera. Vad som än var möjligt i det längst förflutna, är vi numera alltför långt avlägsnade från skiljelinjen för att kunna kasta oss tillbaka över denna. Icke ens de mest målmedvetna svarta magikerna kan göra det. Vi såg något av dessa varelsers verksamhet under det stora kriget, ty några av det mörka ansiktets herrar från Atlantis kom tillbaka i inkarnation. Det förklarar många av de fasansfulla illdåd som förövades. Den karma, dessa människor åsamkade sig, var obestridligen fruktansvärd. Jag har någon gång sett glimtar av den karma framtiden berett människor, som var mycket mindre skyldiga än somliga av dessa. Det är en syn man aldrig glömmer – en ohygglig mardröm. Det finns människor, som är långt ifrån dessa giganter i brott men som ändå bereder sig en fasaväckande framtid – de som misshandlar barn och de som förövar vivotsektion på djur. Dessa sistnämndas framtid betraktar man med en rysning, men de förstnämnda är långt värre. De har gjort detsamma i en kolossal skala och offrat en halv värld för vansinnig självviskhet. Likväl blir de icke djur.

I dylika sällsynta fall, vari en personlighet brutit sig loss, lever den ett liv, som i någon mån liknar Margraves i Bulwer-Lyttons roman *En underlig historia* – den allt igenom själviska människan, utan samvete, utan en själ bakom att leda sig. Hon blir en fruktansvärt ond människa och kan fortsätta med sin ondska till en andra inkarnation. Madame Blavatsky uppgav att en dylik personlighet i somliga fall kan inkarnera på nytt genom att bemäktiga sig ett spädbarns kropp. Ingen kropp hålls henne till handa, men hon kan lägga beslag på kroppen efter ett barn som just avlidit, återuppliva den, leva i den och så skaffa sig ett andra liv. Om dessa ämnen talade hon mycket litet, men när hon anspelade på dem, var det med en livlig fasa, som var gripande att se. För oss som hörde henne stod det klart att hon själv vid något tillfälle kommit i beröring med dylika fall, eftersom hon drog sig för att alls tala om dessa.

Av det hon sade förstod vi att en andra mänsklig reinkarnation inte var möjlig för en dylik varelse men att det kan hända att denna i upplösning stadda personlighet, som alltjämt hade en viss lossiten mängd av det högre jaget och gav den liv, sedan kunde sjunka ner i djurriket. En gång berättade hon för oss en sannerligen mycket hemsk historia om det sätt, på vilket ett dylikt väsen, alltjämt medvetet, kunde driva bakåt i vad hon kallade "devolution". Hon sade, minns jag, att somliga ormar beboddes av dylika väsenden och att några av dessa var medvetna om att de en gång varit människor. Detta är något fasaväckande, det låter som en mardröm, men vi kan trösta oss med att det är något utomordentligt sällsynt, att ett dylikt tillstånd kan endast den råka i som med vett och vilja hängivit sig åt verklig ondska i liv efter liv.

Vi har bara en fåtalig skara verkligt onda människor i världen, och även de urskuldar sig mestadels på något sätt. Inbrottstjuven, som stäl folkets värdesaker, har i allmänhet någon teori om att egendomen är orättvist fördelad och att han bara tar den andel som staten eller någon annan borde ha givit honom, att han tar den från någon som orättmätigt är i besittning av en rikedom, som egentligen borde delas ut till alla. Det är mycket sällan, som människor gör orätt i vetskap om att det är orätt. De urskuldar sig alltid på något sätt. I efterhand kanske de inser att ursikten var ohållbar, men i själva den stund de gör det orätta rättfärdigar de sig nästan alltid på något sätt. Mycket mer än så krävs av någon som skall hamna i den förlorade själens fasaväckande tillstånd. En dylik människa måste bestämt och avsiktligt ägna sig åt att göra ont, måste gå emot evolutionens ström.

Dylika gräsliga möjligheter blir allt mer sällsynta. Mänskligheten skrider framåt och vinner allt större kunskap, och det blir allt svårare för dem på den mörka sidan att värva rekryter. Även nu är de egentligen kvarlevor från det förgångna. Vi har hört mycket talas om vampyrer och varulvar. Dylika varelser fanns och finns ännu emellanåt. Jag har sett exempel på båda men tror mig inte få se några fler. Det blir allt mindre möjligt för människor att sjunka ner i sådana djup. I stället för att bli vampyrer faller människor numera in i den grå världen. Denna är ett tillstånd, som vi tydligen infört i vampyrismens ställe. Det är förvisso bättre, även om det är illa nog.

Livet i den grå världen efter döden beror på att emotionalkroppen är hoptrasslad med eterkroppen. Det finns människor, som inte har någon klar tro på livet efter döden men ändå hungrar efter fortsatt tillvaro. De torde på något oklart sätt säga att de tror på ett tillstånd efter döden, men i själva verket rör det sig om ett mycket starkt tvivel. Eftersom inget annat liv än det fysiska betyder något för dem, klamrar de sig förtvivlat fast vid den fysiska kroppen, så mycket att etermaterien efter döden inte kan till fullo dragas ut ur den grovfysiska materien, såsom normalt sker. Då blir människan för en ganska lång tid efter döden kvar i ett tillstånd, som är varken det ena eller det andra. Hon behåller en viss mängd etermaterial, vilket hindrar henne från att fullt ut bruka sina emotionala sinnen, så att hon inte, som hon borde, glider in i emotionalvärlden. Å andra sidan kan hon inte hålla fast vid fysiska världen, eftersom hon mistat greppet om denna, ehuru det alltså finns någon etermaterial kvar omkring henne. Därför blir hon hängande i det som ibland kallas den grå världen. I detta tillstånd får hon bara små glimtar, tillfälliga intryck av vardera världen, den grovfysiska och den emotionala, men befinner sig i ett mycket ostadigt tillstånd, kämpar ständigt för att få det fulla livet någonstans. Allt detta skulle hon komma från på ett enda ögonblick, blott hon släppte taget om det fysiska, men det dröjer ofta länge, innan hon kan göra detta.

Chohanen säger att det liv, som ständigt förändras omkring oss, bildas av människors hjärtan. Det är sant att våra yttre förhållanden är resultat av våra inre tankar och känslor. Ibland klagar människor på tillståndet i samhället, staten, politiken, religionen, näringslivet och skolväsendet, men allt detta svarar mycket väl mot det inre tillstånd som råder hos människomassorna själva. Allt detta bildas av människornas hjärtan. Och även sådana förhållanden som vållar lidande och skänker glädje och som mindre omedelbart orsakas av människor, såsom förändringar i jordskorpan och klimatet, också jordbävningar och översvämningar, blir vår omgivning på grund av karma, som beror på våra känslor och tankar. Vi sätter oss därmed själva på det ställe vi skall ha i den yttre naturen enligt vår inre natur, våra hjärtan, och sedan är vi benägna att missförstå det, eftersom vi ser till formen mer än till livet.

Åtskilligt av sådant, som för de flesta av oss synes alltigenom ont, kan likväl medföra något gott. Ett exempel från fysiska världen kunde vara en fruktansvärd jordbävning, lik den som ödelade stora delar av Sicilien och Kalabrien år 1908 och dödade fler än ett hundra femtio tusen människor, många genast men andra tyvärr efter mycket lidande. Många skulle betrakta detta som något ont. Det är inte ont för världen. Det förändrar mycket av jordskorpan, förnyar jorden och gör därmed världen gott. Betrakta Vesuvius i Italien, så ser ni hur allt det vulkaniska material det kastar ur sin krater efter en tid blir till den finaste fruktbara jord. Men samtidigt spiller vulkanen människoliv. En storm, en jordbävning, en stor översvämning är inte alls onda. De må frigöra människor från deras fysiska kropp men vållar dem i alla händelser intet ont. Allt det som sker i dylika katastrofer är karma, och i det långa loppet verkar det säkerligen för deras bästa.

Teosofen borde alldeles klart förstå att döden i sig inte är något ont utan mycket ofta ges såsom en belöning. Vår allmänna inställning i denna sak beror på felaktig religionsundervisning. Nedlagd hos var och en av oss finns önskan om självbevarelse, instinkten att söka rädda vår fysiska kropp undan skada eller förstörelse. Detta är en mycket klok och nödvändig instinkt. Vi bör skydda vår fysiska kropp, få den att vara så länge vi kan, ty om man skulle våga så uttrycka det med all vördnad, har Logos gjort Sig besväret att låta oss komma i denna inkarnation, så att det tydligt är vår plikt att använda den så mycket vi förmår.

Men det yppas ibland ett tillfälle, då det allra ädlaste bruk vi kan göra av vår inkarnation är att riskera den, rent av att kasta bort den, såsom händer soldaten som går ut i ett fåfängt hopp i vetskapen om att han måste stupa och att hans död likväl ingår som en nödvändig del av en stor plan, vars mål är segern. En dylik man gör ädlaste bruk av sin inkarnation, när han kastar bort den. Men för de flesta av oss och i vanliga omständigheter är det vår plikt att vidtaga alla möjliga försiktighetsmått och söka få vår kropp att vara så länge vi förmår. Annars vållar vi

åtskilligt besvär genom att förkorta vårt liv.

Somliga människor har varit en smula dåraktiga i sin tillit till det skydd de förväntar sig från Mästarnas sida. De säger: "Så länge jag utför Mästarens arbete, behöver jag inte vidtaga några försiktighetsmått mot infektioner, när jag besöker sjuka. Jag är viss om att Han tar hand om mig. Jag kastar mig i vattnet trots att jag inte kan simma, jag är viss om att Han håller mig uppe." Kanske Han gör det, om Han anser det mödan värt, men med vilken rätt vållar de Honom besväret att göra det som de själva med en smula vanligt sunt förnuft hade kunnat göra för sig själva? Om det ingår i vårt arbete att besöka dem som lider av smittsamma sjukdomar, bör vi nog i stället för att blint lita till att Mästaren skyddar oss bespara Honom det besväret genom att vidtaga vanliga försiktighetsmått. Vi bör göra allt vi kan vad på oss ankommer. Om Mästaren väljer att ge sin tillkommande hjälp, är det Hans sak. Det vore mycket felaktigt av oss att räkna på det dessförinnan. Dylika ingripanden sker faktiskt, men vi har ingen rätt att förvänta oss dessa. Jag har själv sett märkliga ting av det slaget, men jag skulle aldrig avsiktligt vålla Mästaren bekymret att behöva särskilt skydda mig för något, när jag rimligen kan bevara mig själv.

Självbevarelseinstinkten är till släktets fördel. Den är rätt och riktig, men den modige är alltid redo att riskera smärta, fara och själva livet för högre ändamål. Den som vet att döden icke är det största onda, är fullt villig att riskera den för att avvärja ett större ont – alldeles som hundratusentals av våra medmänniskor gjorde i kriget. Vi vet att döden inte är slutet på alltihop, som folk så ofta tror, och att för oss en katastrof som den i Messina inte är något fruktansvärt bara därför att många människor plötsligt kastades ut ur kroppen och in i emotionalvärlden. Medan jag vistades i Amerika, utbröt på en teater i Chicago en stor eldsvåda, vari ett stort antal kvinnor och barn dödades. Några av våra medlemmar kom fram till mig och frågade: "Hur kan det vara så att försynen styr världen, när alla dessa oskyldiga kvinnor och barn dödats?" Jag sade dem: "Tycker ni att det bara är män, som förtjänar belöningen att snabbt befrias från jordelivet?" Det var för dem ett nytt sätt att se på saken, att det kunde ha varit något gott för dessa människor att befrias från olika slags svåra livsbetingelser, så att de kunde få börja om igen i bättre omständigheter.

Vi bör alltså inte betrakta denna stora jordbävning såsom ett ont, endast emedan den plötsligt kastade in en mängd människor i emotionalvärlden. De som stängdes in och dog långsamt var förhållandevis få till antalet. Somliga brändes ihjäl och andra begravdes i ruinerna. Dessa kan synas vara fall av fruktansvärt lidande, men även här måste vi tillämpa vår teosofi på ytterlighetsfallen såväl som på de vanliga fallen och inse att en enstaka individs svåra lidande sannolikt utplånade från hans konto karma, som det kunde ha tagit tjugo vanliga liv att upphäva. Samtidigt som vi bör hysa den största medkänsla med dem som fick lida på detta sätt och göra allt som står i vår makt för att hjälpa dem, skall vi likväl inte sörja dem, som om det som hände dem ej vore till något gagn. Det var ett kortvarigt men drastiskt sätt att bli kvitt resultatet av en myckenhet ont – i sanning hemskt, men ändå, när det är över, se då hur mycket som vunnits därmed.

Vi har grovt liknat olika slags smärtsamma upplevelser – det är klokt att inte driva en analogi alltför långt – vid i det ena fallet det långsamma botandet av en allvarlig sjukdom och det hastiga botandet genom en kirurgisk operation i det andra fallet. Operationen är hemsk att genomgå, men när den väl är utförd, borde också besväret vara över. En långsam bot kan som helhet betraktad rentav innebära ett svårare, över många år utdraget lidande. Vi måste nog anse hemska portioner karma såsom karmiska kirurgiska operationer. Med de döda hyser vi inte medkänsla, i den vanliga bemärkelsen av ordet "medkänsla", eftersom vi vet att de nu har det mycket bättre än förut. Med de närmast efterlevande, som sörjer sin förlust, har vi givetvis medkänsla. Men låt oss också i dessa fall rätta det misstag som får människor att känna fasa för dessa ting och inger dem tron att gud inte längre kan vara god, eftersom han tillåter dem att ske. Upplevelserna är förvisso hemska, men händelsernas resultat är utan undantag goda.

Vi måste höja oss ovan de personliga betraktelsesätten för att se hur allt samverkar för det goda och hur livet hos andra banar sig väg genom karmas labyrint ändra fram till det eviga. Chohanen säger att vi måste läsa det större ord livet är, anlägga den vidare synen på vad livet är. När vi gör detta, skall vi aldrig dela in människor på det mindre sättet. Vi skall till exempel inte tänka på religiösa människor bara som statskyrkliga och frikyrkliga utan som troende. Likaså skall vi tänka på politiker inte bara som höger- eller vänstermänniskor. Vi skall ha en vidare syn och se på våra medmänniskor såsom tanke-, kärleks- eller viljemänniskor allt enligt det slag av mänsklig medvetenhetsaktivitet som härskar i deras liv. Vi skall känneteckna dem enligt deras stråle, och när vi antar detta djupare sätt att dela in människorna, kommer vi verklighetens innersta närmare och finner vi att vi kan förstå livet bättre.

Det är mycket svårt att fullt förstå alla de olika typerna, men vi bör försöka göra det. Adepten förstår helt och fullt och hyser sympati med varje möjlig typ, men det skall en adept till för att göra detta. Vår plikt är att försöka. Hur omöjligt den andres betraktelsesätt än synes vara, måste man likväl söka förstå det. Detta betyder icke det ringaste att man måste antaga hans synsätt. Vi har lika stor rätt till vår egen uppfattning som den andre har till sin, men han har också lika stor rätt till sin ståndpunkt som vi till vår. En människa, som kan känna sympati med dem som alldeles och i grunden har en annan åsikt än hon själv, har redan tagit ett stort kliv mot att förstå åtminstone en del av den värld hon lever i.

Det är tydligt och klart att det Mästaren här uttalar är en bestämd befallning åt lärjungen – vi måste lära oss att förstå varje slags människa så fullt vi kan och bruka vårt inflytande så ofta vi förmår, och så snart vi kan på något sätt få människor upp ur sina inkörda hjulspår, är det gott att göra detta. Man skall dock alltid göra det med förståelse, ty ibland kanske vi inte kan få människan ifråga upp ur hjulspåret på vår sida. Det kan faktiskt hända att vi genom det vi lär henne driver henne in i ett mindre önskvärt tillstånd. Jag vet att dylikt har skett.

De hos vilka minnet sträcker sig tillbaka till den äldre teosofiska litteraturen, torde erinra sig att denna inte var särdeles välvilligt inställd till kyrkan. Madame Blavatsky själv var en smula otålig med den renläriga framställningen av religionen. Hon hade tydligen sett åtskilligt av den okunniga religiösa trons inskränkande verkan på människornas förnuft och själsliv, och ibland gick hon till ganska häftiga angrepp på de trångsynta religiösa trossatser som lärdes. Hon gjorde sig nog inte alltid besväret att upplysa folk om att det fanns en annan och högre sida av hela saken. Hon var den svurna fienden till vidskepelse av vad slag det vara månne och var angelägnare om att rycka folk upp ur sina vidskepelser än att ge dem något annat i stället. Dessa människor behövde nog just denna uppräckning och drastiska behandling. De kunde nog inte heller genast ha införts i vårt sätt att se på livet.

Jag kände dr Besant på den tid, då hennes angrepp på kristendomen var ännu mer bitande än madame Blavatskys. Hon brukade tala till stora skaror av fritänkare i Vetenskapssalen i London. När någon kristen lekman eller präst var närvarande och försvarade renläriheten, var det intressant att lyssna på henne, ty hon var nog den tidens främsta debattör. Jag hörde henne debattera både innan och sedan hon anslutit sig till teosofin. Den teosofiska debatten var mycket mildare än den tidigare men inte alls lika intressant. Hon påpekade motståndarsidans svaga argument mycket milt och vänligt och avstod så mycket som möjligt från obekväma frågor av hänsyn till motståndarens känslor. När jag först hörde henne debattera, gjorde hon fullaste bruk av sitt övertag. Därigenom blev debatten så mycket mer intressant, men knappast på något angenämt sätt för hennes motpart.

Hennes förmåga är lika stor i dag, men hon använder den så mycket skonsammare att man i debatter inte ser den i tillnärmelsevis samma omfattning. Hon har numera det som hon på sin fritänkartid kanske inte hade, denna förmåga att förstå envar. Hon äger denna högst underbara makt, men hon har förvärvat den med bestämt arbete. Hon har vuxit in i den genom att förmå sig att förstå andra och genom att tänka sig i deras ställe. På sin fritänkartid, när jag först hörde henne debattera, tänkte hon sig säkerligen inte i motståndarens ställe. Denne förvandla-

de hon ibland med sina angrepps felfria logik och våldsamhet till en stammande idiot.

Den som vill förstå alla, som vill fullt ut lära denna vidare syn på livet, måste även leva sig in i de lägre rikena, måste förstå naturen såsom helhet så långt han förmår. Han måste förvärva en medkännande inställning till de stora devaerna, naturandarna, trädens och landsbygdens andar. Vi synes ha mistat denna i dessa våra moderna civilisationer, även om vi här och där finner en skald, en författare eller en konstnär, som äger den. Emedan Ruskin och Turner ägde den, kunde de skriva och måla såsom de gjorde.

I det gamla Grekland såg vi på tingen mycket annorlunda än som folk numera betraktar dem. Allt i naturen betydde mycket mer för oss då än det gör i dessa dagar utom för det fåtal som är konstnärer. Vi tänkte mindre på pengar och affärer, och vi njöt mer av naturen. Det är gott att förstå ett dylikt synsätt. Genom att utveckla det lägre intellektet och skärpa det i affärer och livets praktiska göromål har våra nutida raser mistat väldigt mycket, ehuru de otvivelaktigt också vunnit mycket – förmågan att samtidigt ombesörja många stora saker och även att koncentrera uppmärksamheten under ytterst svåra förhållanden, mitt i civilisationens buller och oväsen, jäkt och stress. Vi hade ingenting av detta i gamla Grekland. Vi kunde inte resa så snabbt, men när vi reste, såg vi så mycket mera.

Jag tycker att vi borde försöka återförvärva det gamla betraktelsesättet i någon mån genom att leva oss in i det liv, den härlighet och skönhet som världen omkring oss äger. De miljöer, människan formar sig i dessa tider, är sällan sköna, men i de dagar, då människor förstod naturen bättre, förstörde de hennes former inte tillnärmelsevis lika mycket. Grekerna kunde bygga tempel, som inte var malplacerade i naturens skönaste omgivningar. Törhända också vi skall lära oss att förena skönhet med nytta. Till exempel skulle vi kunna lära oss att uppföra en byggnad liknande en katedral att användas som fabrik. Innan vi kommer dit, må vi betänka att det är en av vår civilisations svagheter att den inte känner sig in i naturen i alla hennes djupare aspekter, så att vi behöver kultiveras för att förvärva det som grekerna hade medfött – sympati med naturen. När man läser Ruskins *Queen of the Air*, börjar man förstå en smula därav.

Låt oss försöka göra ett allsidigt framåtskridande. Vi har alla i det förflutna levat i raser, som gjorde skönheten till sin främsta påverkan – som hade frihet från jäkt och vidd i synen på livet. Vi har därför allt detta i det högre jaget. Vårt nuvarande liv slår i mångt och mycket ner detta, men det behövs blott att vi vädjar till det, och det skall bryta igenom den mur vi rest emot det. Detta kan vi göra, och det är värt att göra det, om så bara från en självisk utgångspunkt, ty vi borde då kunna njuta av livet i långt fullare drag.

Det finns somliga människor, som känner disharmoni med naturen, som säger att vi är omgivna av "onda inflytanden" och att världen är full av skorpioner, ormar och tigrar. Det finns ingen inneboende ondska hos en orm, en skorpion eller en bålgeting, men de är alla ytterst lättretade och helt och hållet – som vi torde säga, om de vore människor – utan skrupler ifråga om de metoder de brukar. De helt enkelt rusar åstad och biter eller sticker den som råkar stå i vägen för dem, om de råkar vara litet retade. Men man kan inte kalla dem elaka varelser, eftersom de inte gör detta av illvilja. De är mycket fulla av liv, så de störtar fram och skadar den som råkar komma i deras väg.

Detsamma gäller de emotionala och eteriska regionerna. Det finns många slags lägre naturväsen, som inte är elaka, inte söker göra ont, men likväl är mycket obehagliga att ha att göra med – varelser man bör undvika. Lyckligtvis är det lättare att undvika dylika väsen i emotionalvärlden än i fysiska världen, emedan i den förstnämnda världen en stark vilja är tillräcklig för den människa som önskar driva dem undan. Varelser av detta slag drar fördel av en, om man blottar sig för deras påverkan. Som jag förklarat, blir många av dem förtjusta, när de träffar på en människa, som råkat in i ett vredesutbrott. De bryr sig icke det ringaste om varför hon är arg – jag är inte alls säker på att de vet att det handlar om en människa – men när de finner en virvelstorm av livliga, grova vibrationer, som råkar passa dem, dyker de in i den, njuter av den, stimulerar den och förstärker den på alla möjliga sätt.

Grymhetsvibrationer är vad somliga av dessa varelser storligen njuter av, och de är utan tvivel ivriga att kasta sig över den som är hemfallen åt denna last och egga honom till ännu värre grymhet än han själv någonsin skulle ha tänkt ut. Om man låter vrede få makt över sig, kan man ju göra och säga allt möjligt, som man annars icke det ringaste hade velat göra eller säga. Detsamma gäller grymhet och förvisso även svartsjuka, avund och hat. När en människa rusar in i någon av dessa lidelser, är det som om emotionalkroppen plötsligt kom till liv och ginge i försvar, därför att den angrips av en mängd dylika väsenden. Det är mycket svårt för oss att alls känna oss vänligt stämde mot dem. Vi tänker naturligtvis på den inverkan de utövar på oss. Den är likväl bara den stackars varelsens sätt att roa sig efter sitt sinne. Detta är emellertid ingen ursäkt för oss låta den få makt över oss. Vi borde ha höjt oss över den. Men vi måste minnas att alla dylika intensifieringar faktiskt sker och att vi, när vi studerar våra medmänniskor, ständigt måste taga dem med i beräkningen.

Omkring oss är väldiga krafter i rörelse, krafter om vilka de flesta människor har blott en svag aning. Vi vet det alla på ett mycket allmänt sätt. Vi vet att sådana krafter som den allmänna opinionen övar sitt tryck på oss utan att vi känner det, men vi inser kanske inte riktigt utvecklingslagens enorma styrka och de många och olika sätt, på vilka den verkar på oss alla. Gud döljer sig i materien, men Han är inte död emedan Han döljer sig däri. Hela tiden träffar Hans verksamheter, Hans krafter alla Hans varelser. När de starkt påverkar en människa, rör de upp henne, och då blir det liksom när en vattenpöl röres om. Då sätts allt vatten i rörelse, och vad som än finns i det föres upp till ytan. Pölen kan därigenom för en stund bli mycket grumlig, men man får då också veta vad som låg på dess botten. Det är bättre att vattnet röres om, även om det är dy däri, än att låta det ligga stilla och bli hopplöst skämt. Dylika störningar, som ingår i det gudomliga livet, tjänar alltså ibland till att låta icke önskvärda egenskaper hos människor framträda i det yttre.

Det kan framkastas att det vore bättre för en människa att slippa en dylik omrörning, men så är det icke. Hon har för stunden blivit mer levande – på ett obehagligt sätt förvisso, men det är bättre att de obehagliga egenskaperna kommer upp på ytan. Då får hon vetskap om dem, och hennes vänner, som då också ser dem, kan hjälpa henne. I annat fall hade de kanske förblivit okända och kunnat få riktigt dålig verkan, när ett tillfälle för dem att röras upp senare yppades. Ibland är det således den gudomliga kraften själv, som frambringar synbarligen oönskade verksamheter. Vi kan vara mycket vissa om att gud, som gör alla ting, gör alla ting goda. Han vet vad han gör, och när han rör upp något slags dålig materia, är det för att den skall kastas ut, ehuru detta, vid den tid det sker, icke alltid ter sig så gott eller hoppingivande för evolutionen. Vi måste ständigt hålla i minnet att varje människa vi ser står på sitt steg i evolutionens trappa, varför det som för en är något mycket gott och rent av nödvändigt, är just det som för en annan vore skadligt. Vi måste iakttaga och lära oss att visa fullkomlig oväld och icke döma i hastigt mod, vad som än sker. Allt som lever finns i Logos och är alldeles avgjort del av Hans liv, varav följer att alla dessa ting egentligen är aspekter och uttryck av Honom. Sålunda har vi frändskap med alla dessa yttringar och en plikt att fylla gentemot dem. Vi har kanske tillfällen att hjälpa en men icke en annan. Vi måste taga emot det som kommer oss till del att göra.

10. Lär att förnuftigt skåda in i människornas hjärta.

Studera människornas hjärta, så att du får lära känna den värld du lever i och skall bli delaktig av.

I denna regel används ordet "hjärta" i symbolisk mening. Vi måste så långt vi förmår skåda in i människans hela natur, icke endast i hennes känslor, vilka vanligen menas med "hjärtat", utan även i hennes tankegångar. Vi uppfordras att söka förstå henne på djupet, och för att göra detta måste vi söka efter det högre jagets yttring hos henne.

När vi ser människor i vår omgivning handla på sätt som skiljer sig från vårt eget, utbrister vi ofta: "Vad var det som fick honom att göra något sådant?" Vi skulle inte kunna föreställa oss att själva göra just detta under några som helst omständigheter, och vi kan inte inse varför

vår medmänniska skulle göra det. De flesta av oss har sedan länge låtit sådana gåtor vara, eftersom de synes hart när omöjliga att förstå. Jag kan till exempel inte förstå varför stora människomassor vill gå att se att boxningsmatch. Jag kan icke inse vad det är för intressant med den, då den för mig bara är en uppvisning i brutalitet. Om det vore en penningfråga, skulle jag snarare betala för att slippa se den. Om jag noga tänker över saken och söker förnuftsgrunderna för det, finner jag att boxningsmatchen övar en sådan dragningskraft kanske därför att den är en uppvisning i skicklighet – av ett visst brutalt och lågtstående slag, men skicklighet är det likafullt – och kanske handlar det även om mod och uthållighet.

Likaledes står skaror av folk i gathörnen, gapskrattar och talar med grova och hessa röster. Vad slags nöje de får ut av det förstår jag icke det ringaste. Ändå har vi dem där, och det rör sig om många människor, som vi bör söka förstå åtminstone något.

Människor gör alla slags konstigheter. Somliga blir utom sig av svartsjuka utan någon särskild orsak. Andra kan man se starkt påverkas av vad någon annan sagt om dem. Man brukar förnuft och säger till dem att det inte har någon som helst betydelse vad andra säger, eftersom det inte skadar dem. Men faktum kvarstår att de är mycket djupt och allvarligt påverkade. Vi borde i någon mån förstå varför, om vi kan. Jag medger nog att detta i många fall är uteslutet. Likväl är det alldeles tydligt vår plikt att söka förstå våra medmänniskor.

Somliga säger att det icke är något intressant studium. Det är nog ointressant för oss personligen, om det är så vi tänker på det, men det är intressant ur det större perspektivet. Om vi tror oss om att ha kommit litet längre i utvecklingen än dessa människor, är det alldeles klart vår plikt att hjälpa dem, men om vi inte förstår dem blir vår hjälp fåfäng. Visserligen är det som fångar dessa människors intresse ingenting som intresserar oss, men detta är blott ett tecken på att vi vuxit en smula i fråga om själens ålder. Själen växer och människor blir förnuftigare, allt medan de skrider framåt.

Små barn gör allt möjligt som vi inte kan förstå. Pojkar och flickor i tretton- eller fjorton-årsåldern har bevekelsegrunder, som ligger något närmare våra, men ändå vet vi inte varför de gör det de gör. Vi måste gå tillbaka till vår egen ungdom, innan vi kan inse vad det är de sysslar med och hur de uppfattar saker och ting. Det är alltid svårt, det vet jag, eftersom jag då och då haft mycket att göra med barn och ungdomar. Om man lägger fram en tanke för dem på ett visst sätt, i hopp om att de kanske uppfattar den som man själv gör, händer det ibland att de gör det. Men ofta närmar de sig den ur en helt annan synvinkel och tar ställning till den på grunder, som vi aldrig skulle ha tänkt på. Ibland kan man bli klar över vad de syftar på, men ibland inte. Skollärare och andra, som har mycket med pojkar och flickor att göra, borde möda sig med att söka förstå deras egendomliga tanke- och känslöbanor, ty då löper de nog mindre risk att stöta sig med unga människor.

Detta är ett ytterlighetsfall, men man måste göra detsamma med vuxna i ens omgivning. Om man önskar hjälpa dem, måste man försöka tänka sig i deras ställe. Detta är vad som menas med att skåda förnuftigt in i människornas hjärta. De har sina fördomar och vi har våra. Det är högst sannolikt att fördomarna skiljer sig åt i vissa avseenden, så att man måste söka finna den andres utgångspunkt och taga hänsyn till den. Sträva att finna hur han kommit fram till sin ståndpunkt och varför hans särskilda fördom finns, så kanske ni kan hjälpa honom att övervinna den!

Fördom är sannerligen något svårfångat. Den är så stark och så allmänt ingrodd att människan inte vet att den finns där. Hon tror inte att hon behöver någon hjälp, och det är därför ofta svårt att ge dylik utan att såra henne. Likväl är det en människa till mycket stort gagn, om hon kan på något sätt bli av med sin fördom. För att lyckas i detta arbete och göra det skickligt måste man finna varför människan ifråga tycker si eller så och hur denna fördom uppstått. Ens egen fördom i saken måste man bestämt sätta åsido, ty annars endast drar man henne från den ena felaktiga åsikten till den andra.

De flesta orsaker till människors underliga intressen uppstår i deras emotionalkropp. Mentalkroppen är blott i begynnelsen av sin utveckling. Att det så förhåller sig kan man se i

alla de fenomen som omger oss i mentalvärlden efter döden. När en människa, som är något längre utvecklad än genomsnittet, övergått till emotionalvärlden, är hon fullt i stånd att förnuftigt deltaga i livet sådant det levs i denna värld, ehuru somliga gör det och andra inte, och åter andra snart får emotionalkroppens materia omskiktad och därigenom blir mycket begränsade i sin förmåga. Emotionalkroppen har sina förmågor väl utvecklade, de är redo att brukas, ehuru många människor icke vet vad de bör göra och hur de bör bruka dem. När de, som något studerat dessa ting, övergår till emotionalvärlden, finner de sig leva i ett hölje, som låter dem komma till ett fullare uttryck än fysiska kroppen gjorde, men när de senare når den himmelska världen, mentalvärlden, är detta i allmänhet ej fallet.

Där finner vi dem vanligen arbeta *inuti* mentalkroppen och så till den grad inestängda i denna att den egentligen är mera ett skal för dem än ett uttryck för deras liv. Detta är vad som menas med allt det som är så kraftigt utsagt i de äldre böckerna om att människorna i den himmelska världen är avstängda från alla de andra. Det talas ofta om detta slags tillvaro, som om den vore en avskild del av mentalvärlden. Så är det inte, men varje människa har slutit sig inom sitt eget skal och deltar således inte i mentalvärldens liv över huvud taget, hon rör sig inte fritt i denna värld och umgås inte med andra människor, såsom hon gör i emotionalvärlden. De enda öppningar i hennes skal, genom vilka livet utanför kan nå henne, är de fönster hon själv gjort sig genom att utveckla sin mentalkropp i vissa avseenden. Allt det, människan gjort med sin mentalkropp, öppnar henne för mentala inflytanden. Vad detta än är, kommer hon att skörda resultatet under sitt himmelska liv, och hon kan i viss utsträckning meddela sig med yttervärlden därigenom. Men den inverkan, hon kan utöva på denna världs invånare, är på det hela taget så mycket mindre än den som dessa kan utöva på henne, ty det är ofta bara genom mycket trånga kanaler, som hon alls kan uttrycka sig i denna värld.

Just detta faktum, vilket vi i det tidiga skedet av vårt teosofiska studium länge inte förstod, visar att genomsnittsmänniskans mentalkropp bara är delvis utvecklad. När vi betraktar yttringarna här nere i fysiska världen, finner vi att detta gäller även här. Envar har nog erfarit dessa begränsningar hos andra. Vi kan finna dem hos oss själva, om vi vill, men vi ser dem hellre hos andra än hos oss själva. När ni talar med obekanta om teosofi, till exempel, finner ni att somliga av dem ivrigt tar emot det, medan andra inte vet vad ni talar om. Dessa lyssnar på vad ni har att säga och säger, ”Jaja”, men det är tydligt att de icke är intresserade. Den vanliga orsaken till denna skillnad mellan människor är att somliga av dem träffat på detta slags ideer i tidigare liv, medan andra inte har det. Vi kan nog med rätta antaga att alla människor, som varit civiliserade i några tusen år, säkerligen mött dessa ideer i tidigare liv. Den som levat ett liv i gamla Indien eller gamla Egypten eller var en tillräckligt aktad medborgare för att invigas i mysterierna i Grekland eller Rom, har redan kommit i viss beröring med dessa ideer. Några har ägnat ämnet ett djupare studium och har därigenom utvecklat den del av mentalkroppen som är förmögen att tänka dylika ideer. Andra kan inte förstå och bryr sig heller inte om att söka förstå. Allt de önskar är att leva ett gott liv, som de uttrycker det. Utöver att betjäna dessa grövre och lägre begär har de intet gagn av sin hjärna. Om man lyckades förmå dem att läsa en sida i en bok om teosofi, skulle de efteråt inte minnas något av det.

Hjärnan måste utbildas i det avseende vi vill att den skall arbeta, och det är precis vad vi gör i teosofin. De människor, som börjar ägna sig åt detta studium med lätthet och iver, gör detta dels eftersom det besvarar många frågor de redan burit på, dels eftersom de i viss utsträckning tänkt i dylika banor i tidigare liv. Deras hjärna är redan öppnad vad denna del av den beträffar. För den, vilkens hjärna ännu inte alls är öppnad, är det ett mycket hårt arbete att söka förstå teosofin vad gäller dennas filosofiska del. Man ger honom en enkel förklaring, och han tillgodogör sig sannolikt blott ett fåtal av de allmänna ideerna. Faktum är att människorna behöver åtskillig förberedelse. Genomsnittsmänniskan kan inte finna något av värde i det. När jag säger detta, menar jag inte något som har med att göra om hon är klipsk eller dum, utan blott och bart faktum att hon inte är bekant med denna tankegång. Hon behöver åtskillig

förberedelse. Denna får hon för det mesta genom religionen, och det är i religionen hon gradvis bör skolas. En fullt utvecklad religion bör kunna tillgodose alla klasser av människor. Alla religioner gör också detta i början, men allteftersom tiden går, förlorar några av dem en viss del och andra en annan, och ibland stelnar de i icke önskvärda former.

Om vi skall söka förstå människorna, måste vi minnas att de till viss del är utvecklade, till annan del outvecklade. Vi måste minnas att mentalkroppen ännu inte är fullt utvecklad och att därför nödvändigtvis kausalkroppen, som är av ännu högre slag, är ännu mindre utvecklad, så att den hos de lägre klasserna knappast alls fungerar. Somliga människor, som studerat teosofi och således förstått åtskilligt om livet och utvecklat sin mentalmedvetenhet i detta avseende, är benägna att vila på sina lagrar och anse sig ha gjort allt nödvändigt för det mentalas utveckling. Men ofta är detta icke fallet och måste de förr eller senare företaga sig något slags intellektuellt arbete eller mental skolning.

Vad vi skulle vilja studera hos varje människa är hur själen arbetar, men det är inte alla som ger oss det tillfället, och detta är något vi måste ha i åtanke i vår strävan att förstå. Å andra sidan måste vi alltid förvänta oss det högsta av varje människa. Vi måste tillitsfullt antaga att hon gör det vi anser att hon borde göra, ty att vi har denna mentala inställning hjälper henne mycket att göra det. Någon har till exempel blivit inblandad i skumma förehavanden men bemöts hederligt och får sig därmed visat att man förväntar sig hederlighet av honom, och då motsvarar han faktiskt denna förväntan. Dyligt kan man gång på gång erfara. Om vi däremot bemöter honom misstänksamt, kommer han nog snart att motsvara denna misstanke. Likväl får man inte vänta sig för mycket av människor. Vi bör utgå ifrån att de gör sitt bästa och bör försöka med vårt tänkande hjälpa dem att göra det, men när de misslyckas, får vi inte bli otåliga eller arga på dem, eftersom evolutionen är en långsam process och en människa kan framvisa bara så mycket hon utvecklat.

Det är alltid meningslöst att känna förargelse över att någon inte håller vårt mått. Vi bör inte klandra en människa för att hon är den hon är, för att hon nått det utvecklingsstadium hon nått. När en människa nått ett högre utvecklingsstadium och sedan misslyckas på något sätt, kanske man känner: "Det där var tråkigt, eftersom hon vet mycket bättre än så", men det finns ingen anledning att förarga sig. Visst skall vi tänka det bästa om våra medmänniskor och alltid försöka hjälpa dem att höja sig till det bästa de har inom sig, men vi måste också taga det filosofiskt, om de misslyckas med detta. Vi får inte visa förargelse eller otålighet utan bara försöka hjälpa dem där de står. Detta är nog den läxa vi skall lära, när vi tillsägs att skåda in i människors hjärta och söka förstå dem.

Härnäst kommer en lång anmärkning av Mästaren Hilarion. Det är av fördel att studera den stycke för stycke. Han säger:

Från en fullkomligt opersonlig synpunkt, annars blir ditt synsätt färgat. Alltså måste man först förstå opersonligheten.

Vi talar allmänt om att vara opersonlig, när vi menar att vara rättvis eller balanserad, när vi i vårt omdöme eller beslut inte blandar in vårt tyckande för eller emot, när vi handlar liksom en domare på domarsätet. Men Mästaren menar mer än detta. Han anser opersonlighet betyda det tillstånd, vari personligheten för tillfället är helt övervunnen, så att vi i det personliga livet icke endast betraktar allt med fullkomlig opartiskhet utan även ser på tingen från det högre jagets synpunkt. Detta är mycket svårare att uppnå; att göra det fullt ut skulle betyda att ha fullt utvecklat kausalkroppen. Mänskligheten i allmänhet är alltså i färd med att utveckla mentalkroppen, som ju är lägre än kausalkroppen. De som studerar esoteriken försöker göra något mer än detta, men ännu så länge är det förhållandevis få av dem som kan använda kausalkroppen någotsånär säkert. I början måste den studerande därför resonera sig fram till vad själens syn på saken torde vara och sedan följa den och därvid utesluta allt annat.

Det är svårt att vara opersonlig. Om det uppstår ett gräl mellan två, varav den ene är en personlig vän, som man känner väl, medan den andre är obekant, är mänskligt sett en viss

partiskhet till vännens förmån så gott som oundviklig. Grunden till denna partiskhet är ganska god – man känner denna människa bättre, och ju mer man känner henne, desto bättre förstår man henne och desto större hänsyn visar man henne.

Vi kan knappast undgå att vara en smula partiska till en väns förmån. Vi inser nog inte alltid hur mycket vi är varelser präglade av omständigheter och omgivning. Vi råkar vara födda i en viss förort till en viss storstad. Vi växte upp i en viss liten krets av människor. Ur denna krets valde vi några vänner. Sedan flyttade vi kanske till en annan stad eller landsända och fick där nya vänner, men i början beror de vänskapsband vi knyter vanligen på var vi råkar befinna oss. Om vi hade varit födda i en annan stad eller förort eller på landsbygden, skulle vi nog ha haft helt andra vänner.

Det händer ibland att en man och en kvinna, som vuxit upp i samma omgivning, förälskar sig i varandra och ingår äktenskap. De kan inte förstå att de, om de hade råkat födas och växa upp fjärran från varandra, sannolikt skulle ha hyst samma slags känslor för en annan partner. Det ligger mycket i den fysiska närheten. Jag vet att också karma spelar in i många fall, men dessa förhållanden är ofta resultat av närheten. Vi påverkas starkt av vår mänskliga omgivning såväl som den av annat slag. Därför är det svårt att utföra denna forskning i andra människors hjärta och slutligen i vårt eget.

Vi har för vana att tänka på allt så som det råkar påverka oss. Många är oförmögna att anamma det vidare betraktelsesättet och se hur ett skeende påverkar nationen såsom helhet. Vi har gott om exempel på detta i våra dagar, när nästan alla har rösträtt. Stora mängder människor kan tänka bara på hur valresultatet troligen påverkar dem personligen. De synes oförmögna att förstå att de har en plikt gentemot det allmänna. Det är inte så att de avsiktligt sätter tanken på sig själva före tanken på det gemensamma bästa, utan det har aldrig fallit dem in att det finns ett vidare sätt att se på saken.

Det finns tre sätt, varpå själen kan ha utvecklats och kan påverka vårt liv, såsom jag tidigare förklarat. Ett av dessa tre är det som tillämpas av världens stora vetenskapsmän och forskare, vilka utvecklat icke endast det lägre mentala utan även till avsevärd del det högre mentala, så att åtskilligt av dettas mer abstrakta tänkande, dess underbara, allsidiga sätt att tänka, tränger ner i deras tankar, ehuru de måhända ej kan uttrycka det i skrift. De som känner en dragning till detta sätt, kommer att genomgå ett stadium, där de är stora vetenskapsmän eller filosofer. Utvecklandet av buddhi kommer för dessa mycket senare.

Ett annat sätt är genom de högre känslorna. Genom sådana känslor som stark tillgivenhet, hängivenhet eller medkänsla är det möjligt att i hög grad väcka buddhiprincipen utan att särskilt utveckla den mellanliggande kausalkroppen, likväl icke utan att påverka den, eftersom all utveckling av buddhi mycket starkt återverkar på det kausala. Det arbetssätt, de flesta av våra studerande använder består i att bruka de högre känslorna och genom dessa påverka buddhi-höljet. Jag menar inte att de redan är i färd med att utveckla ett sådant buddhihölje som de kan beständigt leva i. Det vore något ytterst önskvärt, men det ligger nog bortom de flestas möjlighet än så länge. Men användandet av de högre känslorna framkallar otvivelaktigt vibrationer i buddhimaterien. Det väcker det ännu icke formade buddhihöljet, så att många av dettas vibrationer kommer ner i och stimulerar människans emotionalkropp. Sålunda kan man röna ganska mycken påverkan från buddhivärlden, innan det motsvarande höljet alls är fullt utvecklat.

Det finns även ett tredje och mindre känt sätt. Att använda detta består i att väcka viljan till aktivitet. Liksom emotionalkroppen reagerar på buddhi och den lägre mentalkroppen på den högre mentalkroppen eller kausalkroppen, så reagerar den fysiska kroppen i viss mån på den nirvāniska. Jag vet sannerligen mycket litet om hur detta sker. Det sätt, de flesta av våra studerande tillämpar, är dock det genom hängivenhet för Mästarna och djup medkänsla med våra medmänniskor.

Intelligensen är oväldig; ingen människa är din fiende, ingen människa är din vän. Alla är jämväl dina lärare. Din fiende blir ett mysterium, som måste lösas,

även om tidsåldrar åtgår därtill, ty människan måste förstås.

Om ni har vänner, kan ni sannerligen vara mycket tacksamma, men i detta särskilda ärende betraktar ni dem opersonligt, liksom från ovan, och säger: ”Dessa är mina vänner. Varför har vi såsom själar förts samman?” Sedan kommer ni nog att finna antingen att det råder stora likheter mellan er själva och de andra eller att ni alla kompletterar varandra – ni passar väl ihop i era vibrationer och utgör sålunda en tillfredsställande helhet.

På samma sätt är från den opartiska synpunkten betraktad ingen människa ens fiende. Om någon dåraktigt ger sig själv den ställningen, säger man: ”Varför gör han detta? Han skulle inte hysa dessa känslor mot mig, såvida inte jag själv någon gång i det förflutna gav honom anledning till det. Låt se om jag kan klarlägga orsaken och om det finns något sätt på vilket hans inställning kan ändras.”

Din vän blir en del av dig själv, en utvidgning av dig själv, en svårlost gåta. Blott ett är svårare att veta – ditt eget hjärta. Icke förrän personlighetens band lossats, kan detta jagets djupa mysterium börja skådas.

Hur väl man än känner en människa, också efter många års vänskap, berör man likväl något underligt lager av hennes medvetenhet. Det har sagts, och det är nog en stor sanning, att ingen människa fullständigt känner en annan, icke ens efter ett lång liv tillsammans med henne. Adepten måste veta och känna. En av de viktiga grunderna till tröst, som samröret med Mästarna ger oss, är att vi är så fullkomligt vissa om att De vet så mycket mer om oss än vad vi vet om oss själva, att De verkligen känner oss utan och innan. Vi ser fel och brister hos oss själva, och vi söker så långt vi förmår gå verksamt till rätta med dem. Men vi kanske har också andra fel och brister, som vi inte har fått syn på och som kan framträda i allvarliga nödlägen eller vid starka påfrestningar. Det är då en tröst att tänka att om dylikt finns, vet Mästaren om det och kommer förr eller senare att föra upp till ytan något som vi inte redan vet och därmed hjälpa oss att avlägsna det. De som Han drar närmare till sig i lärjungaskapets förhållande har åtminstone denna tröst, att de inte kan vara hopplöst dåliga, ehuru välgrundad blygsamhet kan få dem att ha en ganska låg uppfattning om sig själva.

På det inre framåtskridandets alla stadier måste det nödvändiga arbetet göras av oss själva och med vår egen vilja som drivkraften. Icke ens Mästaren Själv kan göra det åt oss, ehuru Han kan hjälpa oss med Sin magnetism, tillgivenhet och medkänsla och även gör detta, liksom Han hjälper med det indirekta inflytande Han övar genom sina lärjungar. Han kan hjälpa oss fram på vägen endast om vi sår en sådd, som låter Honom göra det. Vi måste rusta oss för ett dylikt tillfälle och sedan, när detta yppas, skall vi genom att fullt ut gripa det göra oss redo för nästa.

Detta förutan har Mästaren ingen rätt att hjälpa, emedan också Han står under den stora lagen för sådd och skörd, och hur villig Han än vore att lyfta oss med ens upp till adeptens stadium, kan Han icke göra detta. Men att vi skall mottaga Hans ovärderliga hjälp på vägen, så snart vi gjort oss förtjänta därav, är visst och säkert, ty även Han är en vän i den vanliga bemärkelsen av ordet ”vän”. Han kan icke giva oss något vi ej förtjänat. Han kan hjälpa oss först när vi blivit ett med Honom.

Icke förrän du träder undan från det, blottar det sig i någon mån för din förståelse. Först då kan du gripa tag om det och leda det. Först då kan du bruka alla dess förmågor och låta dem göra värdig tjänst.

Det är tydligt att Mästaren här tänker på det högre jaget, jaget som i sin kausalkropp griper tag om och leder det lägre jaget. Såsom vi tidigare sett, måste allt detta fattas olika på olika stadier, aspirantens stadium eller adeptens stadium. För den förstnämnde består uppgiften i att det högre jaget i kausalkroppen skall lära sig att styra och leda personligheten här nere. För den sistnämnde består den i att monaden skall styra och leda det högre jaget. Och även när adepten har fullgjort denna sin uppgift, måste han taga sig an sin nästa, som avser det mål som är högre än själva monaden, vad nu detta kan vara, och förvandla monaden till ett

fulländat uttryck för detta.

11. Betrakta med största allvar ditt eget hjärta.

12. Ty genom ditt eget hjärta kommer det enda ljus, som kan lysa in i ditt liv och göra det klart för dina ögon.

Såvida du inte igenkänner Gud inom dig, kan du aldrig finna Honom utom dig. Genom ditt eget hjärta kommer det enda ljus som kan lysa in i ditt liv och göra det klart för dina ögon. Dess framkallande kan hjälpas mycket utifrån. Själve din Mästare kan inte ge dig detta ljus, ehuru Han kan hjälpa dig att väcka det inom dig. Det måste komma inifrån, och det är inom dig, vare sig du vet det eller ej.

Det bör sannerligen vara en stor välsignelse och uppmuntran för oss, när vi i den teosofiska undervisningen finner så starkt framhåvet att Gudomen är inom oss och att vi till vårt väsen har del däri. Vi glömmar det många gånger och tillåter oss falla bort från medvetenheten om det, så att vi för stunden ser kortsiktigt och är oförmögna att fatta vidden, djupet och härligheten av Hans plan. Människor glömmar eller kanske aldrig fått veta att de är ett med Gudomen och det endast är genom att komma allt närmare uttrycket av denna Gudom, som de någonsin kan nå verklig utveckling eller verklig lycka eller egentligen någon som helst sanning, som skall rätta till deras förhållande till världen. Det är en allmän insikt hos alla mystiker att det bara är genom den inre Guden vi kan komma i beröring med den yttre Guden. Detta har Mästaren sagt på ett annat ställe: "Om du inte kan se det inom dig, är det gagnslöst att söka det annorstädes."

KAPITEL 5

TRETTONDE REGELN

C.W.L. – På detta ställe i Del II av *Ljus på vägen* ändras reglernas numrering. Det rör sig nu inte längre om grupper av tre aforismer från den gamla handskriften, följda av en kommentar av Chohanen. Trettonde regeln, som vi nu kommit fram till, ges av Chohanen.

13. Talet erhålls först med kunskapen. Förvärva kunskapen, och du skall förvärva talet.

Mästaren Hilarions anmärkning till detta lyder:

Det är omöjligt att hjälpa andra, förrän man vunnit någon egen visshet.

Man kan studera det teosofiska systemet grundligt, undersöka det ur alla synvinklar, jämföra det med andra ideer avsedda att förklara det sakernas tillstånd vi ser i världen, nå fram till den bestämda slutsatsen att detta system är den bästa hypotes som lagts fram för världen och följaktligen godtaga det som sant. Man kan nog inte kalla detta kunskap, men det är åtminstone en fullständig och förnuftig övertygelse, enligt vilken man kan handla med visshet.

Om vi granskar den renlärliga kristna uppfattningen, inser vi genast att den står på en ostadig grund och motsäger sig själv. Även om den hävdar sig förklara allt, kan den knappast sägas kunna lägga fram en tillfredsställande teori. Det är därför många kristna är rädda för att tänka. När vi kommit till den teosofiska förklaringen av livet, inser vi däremot att vi nått fast mark. Antag att någon kommer utifrån såsom sökare. Han kanske anser några av de uttalanden, som göres i teosofin, alltför starka, direkta och bestämda och kanske frågar: "Vad har ni för bevis för att det förhåller sig på detta sätt?" Han tvivlar väl då på några särskilda utsagors riktighet. Ingen, som fattar denna filosofi såsom ett helt, torde dock kunna förneka att den åtminstone är en teori utan inre motsägelser och att den förklarar allt, om den är sann. Detta är i många fall allt som kan fordras av vetenskapliga teorier. Vi har framför oss ett visst antal fakta. Hypotesen måste kunna förklara dessa fakta. Här har vi uppenbarligen en hypotes, som är bättre än de övriga, som bättre än de övriga förklarar allt som iakttagits. Därför godtar vi den tills vidare såsom sann.

När jag lärde känna teosofin, var jag redan präst i anglikanska kyrkan. Likväl tvivlade jag på många av de dogmer kyrkan framlagt och hade alltid avstått från att förkunna någon dogm utan i stället lärt moral och belyst den med exempel. I teosofin fann jag en förnuftig teori, och eftersom den var så förnuftig, var jag mycket villig att godtaga den. Jag hade då icke mycket till bevis, likväl även vid det laget lika mycket bevis för teosofin som vi har för mängder av fakta i astronomin. Jag hade lika mycket bevis för den som vi till exempel har för många allmänt erkända teorier i kemin eller fysiken. Vissa experiment förklaras av dessa teorier, men det finns även åtskilliga andra företeelser, som ännu inte fått sin förklaring av dem.

Nästa steg blev för mig mötet med madame Blavatsky. I samband med henne fick jag bevittna vissa skeenden, som bevisade några av hennes påståenden. Naturligtvis bevisade detta inte nödvändigtvis sanningen av allt det övriga, men mycket snart, inom tre år efter inträdet i samfundet, visste jag av egen erfarenhet om existensen av de Stora Lärare hon beskrivit. Att finna så mycken sanning var ett mycket gott bevis för sanningen av de andra utsagorna, i synnerhet som de alla passade så skönt ihop och tillsammans utgjorde ett så fulländat system.

Senare blev jag i stånd att själv undersöka många av dessa frågor, och så långt jag nått, har jag inte funnit något fel i någon av de stora sanningar hon framlade för oss. I sina böcker gav hon en väldig mängd undervisning, om vad somligt av denna innebär är jag ännu inte förmögen att tala genom direkt kunskap. Det finns även vissa uttalanden, som jag ännu inte kan förstå, men ju mer jag själv lärt, desto mer har jag insett hur mycket hon visste. Även om hon medgav att det fanns många misstag i hennes böcker, har jag därför slutat att söka dylika. I förstone, när vi stötte på något vi ej förstod, trodde vi att det var ett av dessa misstag. Senare fann vi att misstaget låg hos oss själva – vi hade inte fullt förstått. Utan tvivel finns det fel däri, och när vi vet litet mer, kommer vi nog att finna dem. Jag anar att vissa av hennes ut-sagor hör till denna klass, men jag antar ogärna att de gör det, förrän jag vet att det så är – man föredrar att bemöta hennes uttalanden med stor respekt.

Det är sant att vi kan tala med större övertygelse, när vi själva äger bestämd kunskap. Jag har hört detta sägas om mig själv. Människor har sagt att de funnit mitt sätt att tala övertygande. Andra, utan direkt kunskap men långt värtaligare än jag, har lagt fram dessa saker från sin egen synpunkt, och likväl har folk frågat: ”Ja, men vet *ni* det?” Jag har då svarat: ”Ja, det gör jag, men hur vet ni att jag gör det, även om jag säger er att det är så?” ”Vi vet inte”, har de svarat, ”men på något sätt märker vi, när en människa talar om det hon själv vet och när hon talar om det hon bara läst och studerat.” Det finns alla slags analogier för tanken att det är omöjligt att hjälpa andra, förrän man själv skaffat sig någon visshet. Om man skall lyfta en människa upp ur stormigt vatten, måste man själv stå på fasta land.

När en själ vet, förmedlar den sin visshet till andra själar, och dessa känner av denna visshet. Även om de här nere i fysiska världen och med sin fysiska hjärna nog inte skulle kunna förklara varför, märker de när en människa verkligen vet. Det vore omöjligt för en människa att hjälpa andra på vägen mot högre utveckling eller draga lärjungar närmare sin mästare, om hon icke själv ägde kunskap.

Denna skillnad framhävs tydligt i de teosofiska handböckerna, vilka mestadels skrevs av dr Besant. De tre första – *Människans sju principer*, *Reinkarnationen eller återfödelsen* och *Döden – och sedan?* – skrevs innan hon kunde själv se något av dessa ting. Hon insåg mycket snart att *Den hemliga läran* förvisso är en underbar bok men likväl mycket svår för genomsnittliga läsare som studerar den och att dessa nog ej kan tillgodogöra sig ens en tiondedel av dess innehåll utan förberedelse genom något inledande studium. Därför grep hon sig verket an med den energi, som är betecknande för henne, och färdigställde några sammanfattningar för sina elever, skrev dem helt enkelt på grundvalen av sitt eget studium av boken och efter att ha ställt frågor till madame Blavatsky och antecknat svaren. Jag betvivlar att någon annan kunde ha läst *Den hemliga läran* som sådan och fått så mycket ut av den som hon fick. Hon har en underbar förmåga att sammanbinda och klargöra. Men alltmedan tiden gick och hon beredde sig att skriva

den fjärde handboken, som fick titeln *Karma*, började hon själv se hur dessa ting fungerade. Sedan skrev jag *The Astral Plane* och *The Devachanic Plane*, och hon skrev den sjunde handboken, *Man and His Bodies*. Vid den tid, då hon skrev den sistnämnda, hade hon till fullo lärt att själv se. Både *Karma* och *Man and His Bodies* företer en tydlig skillnad i stil. Dessa båda handböcker visar att hon av egen erfarenhet visste vad hon talade om. I de tidigare böckerna citerade hon, och även om hon med beundransvärd skicklighet vävde in de olika citaten i texten, innehåller de tre första handböckerna åtskilligt, som inte är alldeles klart och är svårt att förstå. Hon har ofta sagt att hon skulle vilja skriva om dem, men hon är alltid i färd med att författa andra böcker och har aldrig haft tid för detta. Även har hon haft uppfattningen att de äldre böckerna är historiska dokument, som visar vad vi på detta tidiga stadium visste och icke visste.

I detta tidiga skede hade de flesta av oss en mycket ofullständig uppfattning om hur saker och ting förhåller sig, och i våra teorier fanns många luckor. Mr A. P. Sinnetts bok *De invigdes lära* var det första försöket att göra en någotsånär fullständig och ordnad framställning. Denna bok byggde helt och hållet på ett stort antal brev, som mr Sinnett erhållit genom lärjungar till Mästaren Kūthūmī. I början trodde vi att alla svaren härrörde omedelbart från Mästaren Själv, men senare fann vi att de kom, om man så får säga, från Hans kansli, från Hans följe. I dessa brev lämnades en stor mängd uppgifter, som huvudsakligen var svar på frågor, framställda av mr Sinnett. Det var på grundval av detta material, som mr Sinnett skrev sina första böcker.

Det är dr Besant, som gjort det mesta av arbetet med att framställa den teosofiska kunskapen i tabellform, som har ordnat fakta och lagt fram dem så, att vem som helst kan begripa. Denna första tid fick vi studera mycket hårdare för att fatta teosofiska sanningar. Man kan dock se skillnaden även i hennes arbete, lysande som det likväl var, vid den tid, då hon tog vägledning av böcker enbart, och senare, när hon själv såg hur det förhåller sig. Madame Blavatsky såg mycket själv, men hennes intellekt, såvitt vi kunde förstå det, ty det var ett alldeles gigantiskt intellekt, fungerade litet annorlunda än vårt. Om man kan säga det med respekt och vördnad, så var det av atlantidiskt slag, däri att det samlade tillhopa stora mängder fakta men inte ansträngde sig särdeles med att ordna dessa. Swāmī T. Subba Row sade att *Den hemliga läran* är en hög av ädelstenar. Utom all fråga är de ädelstenar, men man måste själv ordna och rangordna dem. Själv försökte hon inte göra det åt oss, ty hon ansåg det inte alls behövligt.

Under loppet av mitt eget studium har jag upprepade gånger påträffat ideer, som var alldeles nya för mig, och antecknat dem. Därvid fattade jag dem inte direkt såsom upptäckter utan såsom ideer, som var nya för mig. Kanske flera månader eller något år senare läste jag på nytt i *De invigdes lära* eller *Den hemliga läran* och fann denna idé, som jag trodde ny, bestämt antydd i denna bok – kanske icke klart utsagd men väl antydd. Säkerligen borde vi ha kunnat sluta oss till många av de ideer vi nyss trott vara nya. Jag kan inse att dessa ideer följer av andra, och jag undrar nu hur jag kunde ha varit så enfaldig att jag inte själv slöt mig till dem. Samma slags upplevelse får man på ett slående sätt vid varje initiation; den nyckel till kunskapen som då meddelas är något fullständigt självklart. Vi säger oss då: "Vad är det jag har sysslat med, när jag icke kunde inse det själv?" Men det gör vi ej. Ingen gör det förrän han får det omtalat för sig. Vi behöver intet bevis för påståendet. Det talar för sig självt, är fullkomligt självklart. Där har vi faktum, det har stirrat oss i ansiktet hela vårt liv, och vi har aldrig sett det. Om man någonsin känt stolthet över egen intellektuell utveckling, bryts den mycket snart ner vid en dylik upplevelse.

Bara Mästarna är i stånd att *fullt ut* hjälpa någon. Deras kunskap är allsidig och når även till alla högre världar. De synes ej såsom vi behöva all den kunskap De har lagrad i sin hjärna men kan rikta en viss förmåga mot vad De än behöver veta och genom att bruka denna förmåga omedelbart få veta allt därom. Kanske Mästaren önskar en viss uppgift. Då behöver Han inte såsom vi läsa sig till den, utan riktar Sitt allseende öga på ämnet ifråga och tillgodogör Sig därmed kunskapen om det på något sätt. Detta måste nog vara innebörden av att göra sig av med okunnigheten. Det är uppenbart att man aldrig skulle kunna förvärva all kunskap på de sätt,

varmed vi vinner kunskap. Det sägs klart och tydligt att den sista boja, arhaten måste befria sig från, är *avidyā* – okunnigheten. När vi frågade: ”Vad innebär detta? Och vad måste han äga kunskap om?” fick vi veta: ”Om allt i solsystemet.” Man ryggar förskräckt tillbaka, ty man har en smula erfarenhet av denna planets lägre världar, och man har även skaffat sig medvetenhet på vissa högre nivåer. Jag kan med bestämdhet säga att, även om detta är den väg, på vilken man vinner allsidig kunskap, den alltomfattande okunnigheten likväl känns alltmer tyngande, ju längre man skrider framåt. Varje gång man stiger till högre nivåer, förstår man visserligen sådant man sökt förstå men ser samtidigt allt vidare fält av egen okunnighet utbreda sig. Ju mer den studerande vinner, desto mer inser han hur mycket mer som återstår att lära och hur litet förutom detta allt det är som han tror sig ha vunnit. Även detta är endast halva svårigheten, ty varje ytterligare stigning medför ett nytt sätt att se på allt det man redan vet, varför man måste lära om allt enligt det nya synsättet.

Det är icke hoppingivande att försöka på något av de sätt vi hittills lärt oss använda. Om vi skall få den alltomfattande gudomliga kunskapen, måste det finnas något fullständigt annat sätt att fatta den, ett sätt som yppas för oss, när vi når längre. Jag tar hela denna sak filosofiskt än så länge, eftersom något annat inte är möjligt. Jag lär mig allt jag kan på de sätt som för närvarande står oss till buds, och när jag vinner nya metoder, tillämpar jag dem, men jag inser att jag därmed egentligen aldrig kommer att nå det högre målet. Det måste finnas någon helt ny metod att förvärva kunskap, och jag tror att vi får en smula ledning om vad denna kan vara från buddhimedvetenheten, som jag redan talat om. I denna behöver man inte längre samla fakta utifrån, utan man dyker in i den medvetenhet alla dessa ting äger, antingen de är mineraler, växter eller devaer, och förstår dem inifrån. Då finner man att allt detta på något sätt är en del av ens egen medvetenhet. Med detta förfarande kan man möjligen förvärva kunskapen.

När du lärt de första tjugoen reglerna och inträtt i lärandets sal med dina förmågor utvecklade och ditt sinne frigjort, då skall du finna att du i ditt inre har en källa, ur vilken talet skall stiga.

Med uttrycket ”lärandets sal” menas i början emotionalvärlden. På ett senare stadium avser Mästaren med samma uttryck troligen något betydligt högre. I det första fallet, där blott emotionala upplevelser kommer aspiranten till del, kan han lära åtskilligt i emotionalvärlden. Detta är för honom något helt och hållet nytt. Nya förmågor utvecklas och perspektiv öppnas för honom i olika riktningar, så att han blir i stånd att nalkas allt ur denna nya synvinkel. Till att börja med är det den ytterligare dimensionen. Dessutom är det förmågan att se genom varje fysiskt föremål. Vidare tolkar iakttagaren allt genom sitt emotionalhölje, och detta skiljer sig mycket från försök att uppfatta tingen genom en fysisk kropp. Det finns alltså mycket att lära och att göra i denna högre värld. Det är i denna värld vi har alla nyligen döda i sina många olika tillstånd och på sina olika stadier av utveckling, så att det främst är där man kan arbeta utanför fysiska kroppen för dem som befinner sig i svårigheter.

Senare kommer ett stadium, där människan blir fri i mentalvärlden på samma sätt som de flesta av oss är fria i emotionalvärlden, när vi lämnat den fysiska kroppen. Mästarnas lärjungar undervisas särskilt i att utveckla mentalkroppen, tills de kan använda den lika lätt som emotionalkroppen. Sedan får de lära sig att göra *māyāvīrūpa*, det vill säga en tillfällig emotionalkropp, icke den emotionalkropp som naturligt är knuten till människan, utan en i emotionalvärlden tillfällig materialisation, som endast de kan göra som lärt sig att färdas i sitt mentalhölje.

Nästa stadium består i att lära sig fritt använda kausalkroppen. Då behåller människan i viss utsträckning denna sin nya medvetenhet, vilka lägre höljen hon än må bruka för tillfället. Hon kan inte använda kausalkroppens fulla förmåga genom emotional- eller mentalkroppen, ty dessa bildar en slöja, utgör en begränsning, men hon behåller likväl minnet av sin kausala erfarenhet. Om hon brutit igenom också det som fungerar som en slöja mellan emotional- och mentalkropparna, minns hon i det fysiska allt hon gjort i de högre världarna, så att hennes tillvaro blir kontinuerlig. I själva kausalkroppen är hennes medvetenhet obruten, icke endast

genom sömn och vaka, utan även genom liv och död, eftersom detta är en permanent medvetenhet. När människan inträder i den närmast högre lärandets sal, buddhivärlden, får hon omedelbar bekantskap med allt som kommer för henne. Hon kan då gå in i andra och på ett annat sätt draga dem in i sig själv och därmed förstå dem till fullo.

När en människa fått sina förmågor utvecklade och sina sinnen frigjorda på dessa höga nivåer, har hon säkerligen åtskilligt hon kan uttala sig om. Samtidigt finner hon sig alltid hämmad av en allvarlig svårighet i att uttrycka sig. Hon ser och vet och kan på grund därav uttala sig betydligt mer än den människa som själv inte vet, och kan göra det mycket övertygande. Hur mycket hon än bemödar sig, hur stor framgång hon än når med vissa människor, kvarstår likväl insikten att hon icke uttrycker ens hälften av vad hon sett. Inga ord kan förmedla till en annan det som erfarits i ett rike bortom orden.

Människor som är fulla av hängivenhet höjer sig då och då till ett extatiskt tillstånd, vari de får glimtar av högre världar. Den som en gång nuddat detta tillstånd, känner omedelbart igen det i de skildringar, några kristna helgon och även hinduiska yogier försökt göra. S:t Teresa av Ávila talar om dylika upplevelser. Även S:t Johannes av korset, S:t Franciskus av Assisi och andra nämner dem någon gång. Dessa kristna uppnådde ett tillstånd, som de beskrev i kristna ordalag, medan en teosof däremot torde beskriva dem i mer teosofiska termer. Han torde tala om detta med hänvisning till Mästarna; de kristna med hänvisning till Kristus.

Det är något stort att på detta sätt komma i beröring med verkligheten bakom fenomenen eller rättare sagt komma närmare verkligheten bortom formerna, ty en smula egen upplevelse väger långt tyngre än mycken upplysning genom hörsägen. När vi har någon egen erfarenhet, finner vi en källa inom oss, ur vilken tal flödar. Vi känner att vi har något annat att säga, något vi *måste* säga, vilket läggs på oss såsom ett uppdrag att utföra för världen och något att ge världen – då skall vi vittna om dessa härliga verkligheter. Mästaren säger: när man själv lärt känna dessa ting, skall man finna att man i sitt inre har en källa, ur vilken talet skall stiga. För att uttrycka det i kristna ordalag känner man att man måste och bör tala om de stora ting Herren har uträttat för en.

Man önskar inte truga sina upplevelser på andra utan urskillning, men man har ändå uppfattningen att de som verkligen har egen omedelbart kunskap av vad slag det vara må, alltid borde vara villiga att vittna om denna. De som personligen sett och mött någon av de stora Mästarna och har hågkomst därav, borde, tycker jag, alltid vara villiga att vittna om detta faktum, ty omvärlden är ständigt böjd att säga, när den hör talas om dylika händelser: "Är det då någon, som har sett dessa stora Väsen?" Jag vill inte förringa idén om Mästarna genom att framföra den inför dem som inte kan förstå den, men om några dylika, också vid en offentlig sammankomst, frågar: "Har ni sett någon av dessa stora Mästare?" svarar jag: "Ja, det har jag, men det är inte något jag vill dryfta vid en offentlig sammankomst." Det är ganska sannolikt att vid ett dylikt möte några av åhörarna skulle håna själva idén, och även om de inget sade, kunde de vara misstroga. Inget av detta gör visserligen den ringaste skillnad för Mästarna Själva, men det är bara rätt och riktigt att vi minns att det gör en stor skillnad för den som hädat. Den som hånar stora människor såsom dessa, bereder sig själv en särskilt dålig skörd. Det har jag sett upprepade gånger. Om det alltså synes som vore vi förtegnade om dessa ting, är vårt verkliga skäl för att göra detta icke endast vår naturliga motvilja mot att utlämna namn, som för oss är heliga, till de okunnigas och dåraktigas löje, utan även vår omtanke om de okunniga och dåraktiga själva, för att de inte skall ådraga sig mycket obehagliga upplevelser i framtiden. Jag kan inte ge en grundlig förklaring av detta, men jag vet att det är så. Jag har sett det om och om igen, alldeles för ofta för att det skall röra sig om blotta tillfälligheter eller något slags slumpartade händelser.

Ingen människa har rätt att håna någon religionsförkunnare. Det kan vara att hon inte tror på honom eller anser det inte vara hennes plikt att följa honom, men åtminstone bör en fin-känslig människa aldrig någonsin förlöjliga en annans religiösa tro. Den som gör detta, gör

orätt allmänt och principiellt sett, och det oavsett förkunnelsens natur.

Det är nog bäst att utfärda en allmän varning åt alla håll och kanter att inte lägga sig till med en hånfull inställning till något vad det vara må, ty det kan alltid finnas något smul av sanning även i det som för oss synes otroligt och obegripligt. Varje verkan – också vidskelpelse – har en orsak, och även om den i sin nuvarande gestalt ter sig löjlig, finner vi, om vi härleder den till sitt ursprung, att den i begynnelsen innehöll någon sanning och att det ligger någon bakom den alltjämt.

Efter den trettonde regeln kan jag icke tillägga fler ord till det redan skrivna.

Mästaren Hilarion menar att de anmärkningar, den venetianske Chohanen gjort, omfattar allt han anser tryggt att yppa. Han avslutar sedan sina anmärkningar med orden:

Min frid giver jag eder. △

Dessa anmärkningar är skrivna endast för dem jag giver min frid, dem som kan läsa vad jag skrivit med såväl det inre som det yttre sinnet.

”Min frid giver jag eder” kan först Mästaren uttala och då endast till de lärjungar som är liksom Han själv eller till andra som uppnått buddhistadiet och är ett med Honom i kraft av att ha förvärvat denna medvetenhet.

Antag att människor hälsar varandra på detta sätt: ”Frid vare med eder” och svaret ”Och med eder vare frid”. Vad är det då de ger varandra? Vi kan föreställa oss att de står på samma stadium och att det från envar av dem utgår en stark önskan eller tanke om frid till de andra. Det vore en verklig gåva, ett alldeles bestämd materiellt ting. Men detta sker också varje gång man sänder ut en tanke av tillgivenhet till någon man älskar. Alldeles bestämt överför man en liten del av sin emotionalkropp till denne såsom höljet för tankeformen. Det kan också hända att man överför högre slags materia, rent av så högt slags materia som den från buddhivärlden, ifall man är så långt utvecklad att man står på det motsvarande stadiet.

Det är gott att inse att man i dessa fall faktiskt ger något materiellt. Människor tror ofta att en önskan inte är något alls. När de sänder ut en god önskan, är den en lika materiell gåva som en bok eller ädelsten hade varit, det är bara det att den består av mental och emotional materia. Det är en gåva, som kan skänkas lika väl av den fattigaste som den rikaste.

Antag att man får välsignelsen av en präst: ”Guds frid, som övergår allt förstånd, vare med dig.” Detta är återigen en alldeles bestämd företeelse. Prästens goda önskan, som man också kanske mottar, vore blott en försvinnande liten del av det som kommer från honom. När en präst ger en högtidlig välsignelse i Guds namn, utövar han sin funktion såsom präst. Han hämtar andlig kraft ur den behållare Kristus särskilt inrättade för detta ändamål. Det är ur alldeles samma behållare, som kraft hämtas, när eukaristin firas, med den enda skillnaden att kraften i detta fall hämtas ur ett annat skikt, varför kraften blir av ett annat slag. Det har funnits sådana Stora, Vilka valt att i behållaren inrätta en särskild avdelning, som först och främst De själva fyller och som efteråt Deras särskilda anhängare håller fylld. Detta gjorde Kristus själv, sedan Han stigit ner i Palestina. Det är därför, som det genom prästens vilja strömmar ut över församlingen frid och välsignelse av ett mycket högre slag än en människa kan ge en annan. Den är inte hans egen utan härrör ur denna högre källa.

Om man mottar biskopens välsignelse, får man detsamma av en högre grad, en fullare utgjutelse. När biskopen ger sin välsignelse som sådan, gör han tre kors i stället för det enda kors prästen gör. Han gör detta för att uttrycka den trefaldiga kraft han sänder ut. Därmed menar jag icke att han såsom biskop ej skulle utge denna kraft, om han gjorde endast ett kors, utan att grunden till att han gör tre kors är att han till sitt förfogande har en trefaldig yttring av samma kraft i en högre grad än den som prästen ger. Om en av våra Mästare sade till en människa, ”Frid vare med dig”, skulle Han utgjuta en än mer omfattande frid av högre slag över henne.

Den välsignelse Kristus Själv ger är den högsta som denna Jord kan skänka. Världens Herre står förvisso ännu högre, men det är icke Hans uppgift att välsigna så mycket som att skänka

styrka. Vi kan nog säga att Bodhisattvans välsignelse är den högsta av det religiösa slaget som denna värld kan giva oss. Hur mycket envar av oss kan mottaga av denna frid och välsignelse, beror icke det ringaste på Bodhisattvan, utan helt och hållet på människan själv. Hans kraft flödar liksom solskenet. Moln, som bildas nära jord- och havsytan, kan skymma solljuset, kan förtaga verkan av denna gudomliga kraft, men denna finns där lika fullt – en härlig och underbar kraft.

De flesta människor är i ett visst avseende alltför materialistiska och i ett annat inte alls tillräckligt materialistiska, nämligen i sin uppfattning om dessa högre verkligheter. Vi har så mycken materialism i oss och omkring oss att vi knappt kan medge att något existerar, såvida vi inte kan bestämt se det eller åtminstone känna av det. Samtidigt är vi inte tillräckligt materialistiska i vårt tänkande. Folk borde förstå att vi, när vi talar om den välsignelse som utges av de Stora, också den av Kristus själv, menar något lika bestämt som elektricitet eller en vattenstråle. Det är genom materien, som andlig kraft manifesterar sig för oss, så att den välsignelse vi mottar är en faktisk, bestämd kraft, som kan föra oss närmare Gudomen.

KAPITEL 6

FJORTONDE, FEMTONDE, SEXTONDE, SJUTTONDE, ADERTONDE, NITTONDE, TJUGONDE OCH TJUGOFÖRSTA REGLERNA

C.W.L. – Fjortonde regeln är än en gång en kommentar av Chohanen, icke så mycket till vad som redan sagts som till förberedelse för ytterligare en följd av aforismer, nämligen den femtonde, sextonde och sjuttonde.

14. Sedan du förvärvat bruket av de inre sinnena, övervunnit de yttre sinnenas begär, övervunnit den enskilda själens begär och erhållit kunskapen, skall du nu, o lärjunge, bereda dig att i verkligheten anträda vägen. Vägen är funnen, bered dig att vandra den.

Det synes underligt, nu när vi kommit förbi mitten av bokens andra del, att vi får veta att vi först nu i verkligheten anträder vägen. Det som avses är naturligtvis ett högre stadium av vandrandet på vägen. Liksom vi först talar om provlärjungaskapets väg, sedan den egentliga vägen efter att lärjungen genomgått första initiationen, så talar Chohanen här om att i verkligheten anträda vägen. En och samma idé kan tillämpas på olika stadier. Arhaten anträder en ny väg, den som går genom den nirvāniska världen, en större verklighet än buddhivärldens, och asekhan eller den fullkomlige adepten anträder en ännu högre väg, ingår i en ännu fullare verklighet.

Denna väg synes icke ha någon ände. Vi kan ej tala med visshet om något slutgiltigt. Vi kan säga att utvecklingens steg reser sig framför oss, tills den förlorar sig i härlighet långt bortom vårt förstånd, och vi vet alldeles säkert att den evolution som förestår oss kommer att vara ännu många miljoner år. Vem kan säga vad den slutgiltigt leder till? Men vi vet att vi kommer att uppnå Sollogos' medvetenhet. Oss kan detta nog synas vara änden. Likväl tvivlar jag inte på att bortom denna sträcka av vägen är ytterligare härligheter att vänta. Om slutmålet kan vi dock ingenting säga. Även om dylikt kunde framläggas för oss på vårt nuvarande utvecklingsstadium, är det alldeles visst och säkert att vi inte skulle förstå det

När Chohanen talar om övervinnandet av den enskilda själens begär, menar han de begär det högre jaget självt kan ha. Dessa är inte sådana som vi här nere kallar begär. På ett högt stadium av vägen måste man avlägga två bojor, som kallas rūparāga och arūparāga, och de tolkas såsom "begär efter liv i en form" och "begär efter liv utan form". När man når det högre jagets medvetenhet, finner man att man framför sig har två slags liv – det i kausal-kroppen, som är liv i en form, och det buddhiska livet, som är liv utan form i varje vanlig betydelse av ordet "form".

Det högre jaget har således erfarenhet av en medvetenhet i en form och en medvetenhet

utan form, och båda är obeskrivligt underbara, ty högre jagets liv i formen är liv bland dess likar, bland andra högre jag, och när det är medvetet på detta stadium, kan det glädja sig åt att vara i sällskap med alla de klaraste intellekt, världen någonsin frambragt, varvid det stora änglariket såväl som människoriket är innefattade. Det högre jagets liv i sin egen värld är härligt bortom varje uppfattning personligheten kan bilda sig. Om man kunde föreställa sig en tillvaro i sällskap med världens stora – konstnärer, diktare, vetenskapsmän och rent av Mästarna Själva – och till allt detta lägga en förståelse av dem som ej kan nås här nere – först då skulle man börja att få någon föreställning om det högre jagets liv.

När man kommer så långt i utveckling, kan man inse att det är ett liv, som utövar en mycket stark dragningskraft. Om en människa, som hade den möjligheten framför sig, lade allt detta åt sidan och sade, ”jag har inte längre det ringaste begär efter detta”, vore det ett häpnadsväckande offer.

Det vore ett ännu större uppgivande, om hon bortom och ovan detta hade det formlösa livet att tillgå – livet i buddhivärlden – som icke blott erbjuder detta sällskap, utan i själva verket blir ett med allt detta och med så mycket mera. Då skulle hon säga: ”Jag har intet begär ens efter detta liv, jag är alldeles fri från begär. Om logos sänder mig, genom våra Mästare, in i något av dessa slags liv – liv i formen eller liv bortom formen – skall jag med största glädje, med största tacksamhet mottaga arbetet och försöka göra mitt bästa. Men jag har intet begär efter det ena eller det andra, och jag är likaså villig att sändas ner i arbete i fysiska världen.” Det är nog bara ett fåtal människor, som har ens den ringaste uppfattning om vilken ohygglig djupdykning livet i fysiska världen är efter en dylik upplevelse. Att komma ner till i denna lägre värld, även i de mest önskvärda förhållanden, de skönaste omgivningar, är att falla ur ett underbart ljus ner i mörkret igen, är att bli inskränkt, bunden och bli hjälplös, emedan alla de högre världarnas förmågor är så fina att de är oanvändbara här nere.

I ett av de tidig breven från Mästarna sades om dem som hade snuddat vid den nirvåniska världen att de, när de kom tillbaka därifrån, befann sig i ett tillstånd av djup nedslagenhet i många veckor. Jag kan föreställa mig att detta gäller somliga av våra indiska bröder, vilka i hög extas – i samādhi – hade upplevat detta och efter att ha kommit ner igen i fysiska livet funnit detta vara ett djupt betryckande tillstånd. De som är Mästarnas lärjungar och har erfarenhet av högre världar, har undervisats i att icke låta sig nedslås vid nedstigning i något slags begränsning eller omgivning.

Den som offrat sig för tjänande, måste vara villig att fullständigt uppge allt, när så behövs. Han måste vara redo att sändas ner i vilken omgivning som helst, att för denna tid helt och hållet uppge detta liv i högre slags former och detta formlösa liv, som är ännu högre. Endast så kan han fullständigt kasta av sig dessa två bojar. Det är arhaten som måste göra detta. Man kan vinna fjärde initiationen och likväl ha antydning till begär efter dessa högre världar, varför vi ej behöver onödigtvis förtvivla. Men det innebär en hög utveckling, en stark förnimmelse av tjänandets nödvändighet, att vara fullständigt obunden vid en dylik sällhet. Frestelsen ligger mycket långt från något man alls torde kunna föreställa sig.

15. Spörj av jorden, luften och vattnet vad hemligheter de gömmer för dig. Genom att utveckla dina inre sinnen skall du kunna göra detta.

I denna regel har vi den ursprungliga aforismen i den första meningen och Chohanens kommentar i den andra. Jag har redan talat om vad som här anges – att vi måste komma i närmare gemenskap med naturen, om vi verkligen vill förstå henne. Så vitt vi vet har alla religioner, däri inräknade många av de riter vilda stammar utför och som knappast alls kan betecknas såsom religiösa, en teori om kosmogonin, om det sätt på vilket världen eller solsystemet uppstod. Det finns en grund därtill. En dylik tanke har starkt inpräglats av Världsläraren hos de mänskliga underraser, Han vid olika tider kommit till, för att de skulle söka förstå det världsallt, vari de ingår.

Ju mer vi förstår hela evolutionens plan, desto mer kan vi leva i harmoni med denna och bli

i stånd att samverka med den även in i minsta detalj. Jag är rädd att det är omöjligt för människor, som ej upplevat det, att fatta allt det som här menas med att komma i närmare beröring med naturen. Författaren uttrycker sig inte oklart utan med en fulländad och ingående känedom, när han säger: "Spörj av jorden, luften och vattnet vad hemligheter de gömmer för dig." Dessa hemligheter torde hjälpa människor att förstå denna stora och underbara evolution. Även en ringa kunskap om dem skulle åtminstone rädda människor från faran att vara självcentrerade. Många har alldeles tydligt varit självcentrerade, eftersom de har den befängda tanken att alla dessa naturriken skapats särskilt för mänskligheten. Växterna, ja, det står ju i Bibeln att Gud gav människan dem till föda, och beträffande djuren utgår man väl ifrån (fast det inte står klart skrivet) att Gud skapade dem att vara människans tjänare, att de skulle finnas till bara för att tjäna henne och, vad gäller många av dem, bara för att ätas av henne. Detta sista sägs inte i Bibeln, där sägs att örterna och trädens frukter har givits människan till föda. Den tanken har mycket starkt hävdats att allt som finns är till för människans skull – att luften har skapats för att hon skall andas den, att vattnet finns för att hon skall dricka det eller tvätta sig i det och att allt kretsar kring människan som medelpunkt. Men så är det inte alls.

Samma slags människor anser månen inte ha något värde annat än för att lysa dem om natten. Om detta hade varit avsikten, så har den genomförts med mycket svag verkan, då månen halva tiden inte lyser oss alls, men likväl envisas de med att säga att solen finns för att lysa dem om dagen och månen för att lysa dem om natten. Människor har alltid sagt dylikt, och när vi känner fakta, slår det oss sannerligen som egendomligt. Vi har nått högst i djurevolutionen. Vi anser oss vara ett rike skilt från djurriket, men faktum kvarstår att vi är den högsta arten av de varelser som har grovfysiska kroppar. Det finns väldiga mängder väsenden, som står högre än vi, som har mental- och emotionalhöljen, och andra som använder fysiska kroppar men bara sådana av etermateria och då endast under tillfällig materialisering.

Om vi skulle välja ut en enda evolution, skilja den från de övriga och säga att solsystemet finns till bara för denna särskilda eller rent av säga att vår jord finns till för denna ensam, så borde vi välja den stora devaevolutionen i stället för människoevolutionen, eftersom den säkerligen når betydligt högre och i det hela taget är mer lysande än vår egen. Det finns oerhört många andra evolutioner, som avslutat sin fysiska erfarenhet i andra klotkedjor och som nu använder vårt klots högre världar. Till exempel de evolutioner, som nått buddhivärldens stadium, blandar sig icke alls i de tre lägre världar, vari vi utvecklas. Eftersom de redan står på den höjd, där deras lägsta nivå är mentalvärlden, som för oss ligger så högt, kan det nog vara så att de är långt viktigare än vi.

Så långt vi kunnat pröva det eller se efter, slösas eller lämnas oupptaget ingenstans något utrymme. Jag minns ett uttalande, som gjordes en gång vid ett spiritualistiskt möte, jag bevistade innan jag visste om teosofin. Det väsen, som där meddelade sig, sade att för dess syn rummet var tätt packat med vad det kallade andar och att det bortom detta rum utsträckte sig vidare ända upp i himlen en tät massa av olika slags högre väsenden – som det kallade änglar – vilka sänkte sig och åter höjde sig. Det sade, "Så långt jag kan se, är hela luften tätt packad med dessa högre varelser." Väsendet framställde dem alla såsom med uppmärksamheten riktad på den särskilda cirkel vi satt i. Jag tvivlar inte på att ett visst slags väsenden kan ha närvarat vid detta möte, men fränsett detta och alltid används hela rymden för evolutioner, som intet alls har att göra med oss eller med vår uppsättning av parallella evolutioner.

Allt rum är absolut fullt av liv. Ungefär tre fjärdedelar av jorden är täckta av vatten. Människor kan inte leva i detta, men detta ofantliga utrymme är icke desto mindre fullt av liv. Den fasta jorden är också full av ett slags liv, som rör sig genom den liksom vi rör oss genom luften, utan att uppfatta något hinder. Detta liv står på ett lägre stadium än mänskligheten. Det är skickligare i vissa avseenden men står på det hela taget lägre. Det är så ytterligt olikt vårt liv att det som är dess normala evolution torde te sig ond för oss.

Mycket av detta liv skulle inte alls kunna förklaras på vanligt språk, men man kan känna av

det genom lämna sin kropp, gå in i detta liv och iakttaga det. Jag skulle dock inte råda människor att göra detta, förrän de äger de högre förmågorna och de andra egenskaper som omnämnts. De kan nämligen vålla sig allvarlig fara, i synnerhet tillsammans med dessa lägre krafter, som är oerhört starka men inte visar det vi menar med något slags hänsyn – det vi kallar hänsynstaganden finns inte alls hos somliga av dessa evolutioner. Det skiljer sig alldeles från något av det som vi har någon kunskap om, men allt detta måste vi veta, innan vi själva kan nå det gudomliga och bli ett med detta, ty allt detta är Logos' liv lika mycket som livet inom oss själva, och för att förstå Honom måste vi förstå allt.

16. Spörj av jordens Heliga om de hemligheter De bevarar för dig.

Kommentaren till detta lyder:

Övervinnandet av de yttre sinnenas begär skall ge dig rätten att göra detta.

Jordens Heliga är förvisso bland andra våra Mästare. Jag tror att Han här menar också de stora änglarna. Vi kan komma i kontakt med dem och lära mycket av dem, men vi kan lära – och vi har lärt mycket – också av våra egna Mästare, ty genom Sina lärjungar har De givit oss mycken kunskap, som det skulle ha tagit oss lång tid att själva förvärva. De sade oss i början att det vår sak att själva sanna det De lärde oss. Detta är också vad vi gjort, och det är därför vi i många av de senare utgivna teosofiska böckerna har många fler detaljer än som lämnades i de tidiga böckerna, vilka till mycket stor del var frukten av sådant man omtalat för oss.

Att spörja av en Mästare betyder inte alltid att vända sig till Honom med frågor. Det finns många andra sätt än detta. Det finns fall, där vi gjort just detta. Vi har formulerat bestämda frågor, och när sedan tillfället yppat sig, har vi ställt dessa frågor muntligen, skulle man kunna säga, förutom att det i de högre världarna inte handlar om något muntligt i den betydelse man vanligen läger i detta. Vi har ibland ställt en Mästare dessa frågor i en stund, då Han var ledig, och fått bestämda svar på dem. I det vardagliga arbetet förekommer mycket, som vi nog gärna ville få belyst med Hans vidare insikt, om vi finge den förmånen. Likväl skulle vi icke för ett ögonblick vilja besvära Honom med att begära ett svar av Honom. Det är ju möjligt för en lärjungen att lägga sin tanke bredvid Mästarens och sålunda, utan att behöva vädja till Mästarens medvetenhet, få klart för sig vad Mästaren tänker i en viss fråga. Detta medför ingen som helst fordran på Honom. Det handlar blott om att vi genom att följa förbindelselinjen tillbaka uppåt kan lägga vår tanke bredvid Hans. Det betyder att man själv först tänkt igenom frågan och kommit fram till någon slutsats, som synes vara den bästa och att man sedan lägger denna slutsats bredvid Mästarens tanke i frågan för att se om det råder någon skillnad. Om det gör det, ändrar man genast sin egen tanke i vetskapen om att han är mycket visare och att Hans tanke är riktig.

Det finns alltså sätt att rådfråga Mästaren utan att alls besvära Honom. Likväl finns andra fall, där detta icke är ett lämpligt förbindelsemedel, där vi obetingat måste avvakta ett tillfälle att ställa en fråga och få ett svar. Visserligen måste man för att kunna rådfråga Mästaren först och främst ha utvecklat sig så långt att man inte vållar någon störning, när man träder Honom nära.

Några av oss har åliggandet att varje natt sedan vi somnat bege oss till våra respektive Mästares hus för att mottaga order, för att få veta om några särskilda anvisningar väntar oss. Ibland gör de det. Men ibland finner vi Mästaren uppenbart mycket upptagen, sysselsatt. Då tränger vi oss inte på med att söka påkalla Hans uppmärksamhet, utan avlägsnar oss stilla och fortsätter med vårt vanliga, vardagliga arbete. Varje lärjunge skulle naturligtvis göra detta. Han skulle först beakta om det vore lägligt för Mästaren, och när han begrundade huruvida Han hade något viktigt att meddela, skulle han inte tänka på sig själv utan på Mästaren. Men ibland är de nyligen värvade uppfyllda av föreställningen om den stora betydelsen av något de har sysslat med eller vill fråga om och väntar otåligt och pockar på Mästarens uppmärksamhet, så att han för ett ögonblick får vända den från det han just ägnar sig åt.

Den äldre lärjungen är alltid ytterst noga med vad slags tanke och känsla han skickar längs

de förbindelselinjer som går mellan honom själv och Mästaren, så att icke den minsta störning uppstår. Detta förutsätter en viss omsorg från lärjungens sida, eftersom det mycket ofta uppstår störningar, som lärjungarna icke kan göra något åt. Till exempel i en storstad måste det finnas omgivningar, som är mycket obehagliga, i en folkmassa under dagens rusningstid, mitt i tumultets larm och buller träffas en människa i viss mån av alla slags sammanstötande vibrationer. Man kan i någon mån skydda sig och måste sannerligen noga se till att inga dylika vibrationer, i det fall de påverkade en själv, överföres till Mästaren. Icke för att Mästaren ej kunde avvisa dem med en enda tanke, men man vill icke förmå Honom till en enda dylik tanke. Hans tid är så dyrbar, utgjutandet av Hans kraft så värdefullt att lärjungen inte vill att den ringaste mängd därav slösas. Liksom Mästaren lever lärjungen för arbetet, och det ingår i dennes plikt att se till att den mycket stora välgärning, hans Lärare beskärt honom i det Han gjort honom till en utpost för Sig Själv, icke vållar det minsta besvär. Det är lätt att hindra dylika störningar från att nå Läraren, när man nått det stadium, där man vet hur man skall göra det. Dessförinnan är det övervinnandet av de yttre sinnenas begär, som ger någon rätten att komma i en sådan kontakt med Mästarna att han kan spörja av Dem.

17. Spörj av den innersta, den enda, dess slutliga hemlighet, som den bevarar för dig tidsåldrarna igenom.

Den innersta, den enda är för personligheten utan tvivel det högre jaget, men för det högre jaget är den monaden. Vad den är för monaden vet jag inte säkert, ty jag kan ännu inte se monaden. Man kan se den trefaldiga ätma, vilken är den trefaldiga manifestationen av en monad, och därav kan åtskilligt härledas, men jag har inte sett den. Våra Mästare har det, men vad de kan se och vad de vet kan de inte säga oss fullt ut, det är alldeles tydligt. Monaden sägs vara en gnista av den gudomliga Elden, men också vi tror att vid systemets första manifestation Logos utgöt sig genom Sina sju Tjänare – ”de sju andarna inför Guds tron”. Jag vet inte, men jag föreställer mig att för monaden, som på sin väg från den gudomliga Elden måste ha kommit genom någon av dessa strålande färger, kan den store Tjänare eller Planetande, genom vilken den trädde fram, mycket väl vara den innersta – och liknande blir vårt resonemang om ännu högre väsenden. Detta kan vi inte begripa och inte heller uttrycka i ord. På något sätt, som för oss betyder mycket litet och likväl i meditation kan betyda åtskilligt, lägger Gud ner något av Sig Själv i materien och delar detta något så att det blir ande och materia – två manifestationer av ett och samma, och sedan Han gjort detta, förblir Han likväl bakom allt, obegränsad, allestädes närvarande, oberörd. Den innersta, den enda, har bevarat hemligheter för oss tidsåldrarna igenom, ty det inre jaget, monaden, har alltid, från första början vetat vissa saker. Vi vet inte vad det är monaden vet från begynnelsen. Monaden är en gnista av den gudomliga Elden, och Logos, som är den gudomliga Elden, vet allt.

Kommentaren till den sjuttonde regeln lyder:

Den stora och svåra segern, övervinnandet av den enskilda själens begär, är ett arbete under tidsåldrar. Vänta dig därför icke att erhålla belöningen, förrän tidsåldrars erfarenhet samlats. När tiden att lära denna sjuttonde regel är inne, står människan på tröskeln till att bli mer än människa.

Detta låter ganska överdrivet, men vi måste antaga att Han som skriver vet vad Han skriver om. Vi måste minnas att allt detta måste fattas på två nivåer. När det handlar om personlighetens begär och om att dessa skall åsidosättas till förmån för själens strävan, är det säkerligen ej en så svår sak. Att bortse från den enskilda själens begär för att se till den bakomvarande monadens vilja är något mycket högre. När det sägs att det kan taga tidsåldrar i anspråk, är man beredd medge att detta mycket väl kan vara sant. Och ändock – när man väl åstadkommit detta på ett stadium, borde det icke innebära någon oövervinnelig svårighet att göra det om igen på ett annat och högre stadium, eftersom det som måste göras är detsamma, ehuru från en helt annan synpunkt. Tvivelsutan tar det tidsåldrar för dem som sakta lunkar det

mänskliga framåtskridandets breda allfarväg, men i allmänhet blott ett fåtal liv, som vi sett, för dem som nu inträder på vägen och vågar sig upp längs bergsbranten.

När man får kasta en blick bakom slöjan och se något av Hierarkins planer, finner man att dess medlemmar har för vana att tala i stora siffror. De lägger sina planer med en underbar, nästan orygglig visshet, och det förefaller som om icke något skulle kunna korsa dessa. De planerar sin framtid i block om tio tusen år eller så och säger: ”På dessa tio tusen år skall vi få det och det gjort.” Och det gör De. Ändock är detta arbete inte nödvändigtvis jämnt fördelat över detta block. Av det jag iakttagit att döma synes det mig som om det kunde finnas en plan uppgjord, vari en viss del skulle utföras de första två hundra åren, en annan del de följande två hundra och så vidare, så att efter ett tusen år ett bestämt mål hade uppnåtts. Det vill förefalla som om i de mindre indelningarna om två hundra år den föreskrivna mängden arbete icke alltid genomfördes. Likväl blir vad De förutberäknat alltid utfört under loppet av det större, ett tusen år omfattande tidsskedet. Om arbetet flyter sakta i början, går det framåt med fart mot slutet.

Det sker inte genomgående att de människor eller nationer, som först erbjudes att få göra arbetet, griper tillfället, men det finns alltid en ställföreträdare under utbildning. Om en människa eller en nation sviker, föres den som står näst i tur fram, och arbetet blir gjort, även om det sker med någon fördröjning. Det brittiska imperiet fick genomgå ett dylikt prov i samband med det stora kriget. På det hela taget visade det sig situationen vuxet och uppförde sig värdigt. Hade det ej gjort detta, stod en annan stor nation beredd att taga dess plats men skulle ha utfört arbetet något århundrade senare, då det är långt bakefter. Eftersom vi hittills motsvarat det som erbjudits oss (och jag hoppas att vi skall fortsätta att göra det ända till slutet), kommer denna andra nation att taga längre tid på sig att utvecklas och därför skrida säkrare och lättare framåt och inte ha någon sådan belastning på sig i sin utveckling, som den skulle ha haft, om vi hade misslyckats.

Teosofiska samfundet och även varje dess medlem står i en delvis liknande ställning. Varje medlem, som visar sig duga i det allmänna arbetet eller företer tecken på att kunna göra det i den nära framtiden, kommer att provas med någon av de ansträngningar, som nu göres i samband med grundandet av sjätte underrasen av vår ariska ras. I intet av detta finns naturligtvis något liknande uttagning till plikttjänstgöring eller tvångsarbete. Allt kommer att förr eller senare utvecklas till fulländning, och vi kan taga den tid på oss som oss lyster. Det klokaste är att göra det bästa vi förmår på ett stadigt sätt och inte utsätta oss för en ansträngning, som vi i det långa loppet inte uthärdar.

När man utför något av detta arbete, är det till avsevärd fördel att veta vilken av strålarna man tillhör. De flesta av oss i Teosofiska samfundet är på någon av de fem strålar som numreras tredje till och med sjunde, men många är i färd med att flytta över till första och andra strålarna för att arbeta under de två stora Mästare som grundade samfundet och som är utsedda att bli Manu och Bodhisattva för sjätte rotrasen, som kommer att grundas om ungefär sju hundra år. Många av våra medlemmar kommer att födas in i den rasen, medan andra kommer att föredraga att fortsätta arbetet i den femte rasen och hjälpa till att bringa denna till den fulländning den alltjämt har framför sig. Andra kommer att välja att sälla sig till de stora genier, som säkerligen framträder i femte rotrasen, när den står på sin middagshöjd, i stället för att åtfölja de två Mästarna in i den nya rasens pionjärbete.

I Australien och Amerika och annorstädes yppas nu ett särskilt tillfälle för dem som önskar hjälpa till i utvecklandet av sjätte underrasen, eftersom denna nu snabbt växer fram där, medan det finns bara enstaka medlemmar av dem i de äldre länderna. Många av dem som stupade i det stora kriget har redan återfötts, ehuru det ännu ej finns något som tyder på att de överger sina gamla länder för att komma till de nyare. De av den nya rastypen som förblir i de gamla länderna ställs förmodligen inför större svårigheter än de andra genom det tryck gamla föreställningar och konservativa seder utövar.

Icke i något av dessa företag är någon någonsin oersättlig. Vad gäller vår egen teosofiska

rörelse kan vi vara mycket vissa om att De Stora som stått bakom kommer att taga vara på den såsom en helhet. Först på sistone, sedan jag fått återupptaga mycket arbete för kyrkan, har jag funnit hur noga denna organisation styres, vilket nära förhållande som kan uppstå mellan dem som leder kyrkan här nere och kyrkans verkliga Överhuvud där uppe, om dessa som arbetar här nere gör sig till sådana kanaler de borde vara. Att de i många fall inte gjort detta utan arbetat för egen makt och eget intresse är tyvärr sant, och de som handlat så har därmed hindrat sig själva att få andlig kraft, bli användbara och verksamma, som de annars hade kunnat, och i stort mått. Men det är först alldeles nyligen jag upptäckt vilka oerhörda möjligheter som finns och hur okunniga om dessa de flesta människor är, och jag är alldeles viss efter det jag sett att det motsvarande måste gälla i många andra, alldeles oanade riktningar.

Jag skall aldrig mer förvånas över att finna spår av Den Stora Vita Logens arbete i något gott som utföres någonstans, vare sig stort eller litet, ty De Stora försummar icke det ringaste tillfälle. Om det finns något gott i en rörelse, används denna så långt detta goda räcker. Det kan i rörelsen finnas mycket som inte är gott. Detta är beklagligt och måste övervinnas, men det synes icke hindra De Stora från att använda minsta smul av gott som också finns där. Trångsynthet, tyranni, högmod, egennytta och många andra oönskade egenskaper kan finnas hos en rörelse eller människa. För trettio år sedan kunde jag ha trott att dylika egenskaper nog torde ha hindrat den människa som hade dem från att alls användas. De står henne allvarligt i vägen och hindrar henne från att på allvar skrida framåt. Men om denna människa äger någon god egenskap, används hon så långt denna goda egenskap räcker.

Den metod Brödraskapet använder är högeligen uppmuntrande. Vi är alla mycket medvetna om att själva vara så långt ifrån fullkomliga att vi kanske tänker: "Hur kan en Mästare finna något att använda hos mig, när jag så ofta begår misstag?" Men det är vår plikt att göra vårt bästa, och allt gott som finns hos oss kommer Han då att använda. Samtidigt ålägger oss detta en ännu större plikt: att göra oss av med det som försvårar för Honom att använda oss. Han kommer då att bruka oss så mycket Han kan. Låt oss då underlätta det för Honom genom att göra oss till fulländade kanaler.

Det finns många utvecklingsbanor för människor, och det tar många liv att till fulländning utveckla de förmågor som kännetecknar en dylik bana. Jag har tillbragt det mesta av detta liv med att utveckla den psykiska sidan av min natur, med att lära mig se klärvoajant och skriva om det. I vårt samfund träffade jag och arbetade sedan med sir William Crookes, som ägnade sitt liv åt att studera kemi, och detta ämne kände han grundligt. Om och om igen tänkte jag: "Om jag ägt hans kunskap eller han min klärvoajans, vilket arbete hade vi inte kunnat göra!" Det synes beklagligt att man i ett visst liv inte kan utvecklas på båda dessa sätt. Det tar en livstid att ägna sig åt ettdera. Han ägnade sitt liv åt kemin, och när han kommer tillbaka i sin nästa inkarnation, blir det inte med den detaljerade kunskap han ägde men väl med förmågan att åter inhämta allt nästan automatiskt. Jag har tillbragt detta liv med att utveckla den psykiska sidan. Jag vet inte hur mycket därav jag kommer att kunna överföra till min nästa kropp, men jag skall taga med mig så mycket jag kan. Sedan skall jag börja på någon av de andra banorna, om arbetet tillåter mig. Under tiden sätts de, som är villiga att göra vårt arbete, också till att göra det, och vi har inte så mycken tid till annat.

Vi måste uppnå allt men med en sak i taget. Dessa saker kommer, ty vi mister ej någon när vi släpper den och börjar med en annan. Om vi i detta liv råkar ha den teosofiska utvecklingen, så kanske i nästa liv intellektet eller den högre hängivelsen öppnas för oss med mycket större lätthet, eftersom vi i det nuvarande livet fått denna skolning, och tillkommer även den stora fördelen att vi kommer att vara praktiskt taget vissa om att inte missbruka dem när vi får dem.

Vi måste snabbt tränga vidare. Vi kan vara den högre utvecklingen mycket närmare än vi vet. Om vi behöver ägna ett par liv åt att förvärva dessa förmågor, så än sen då? Det är gott om tid framför oss, så låt oss sätta målet högt och försöka utveckla allt vad andlighet, intellekt och inre kunskap heter. Vi är mitt uppe i att gräva oss igenom den mur av okunnighet och

förutfattade åsikter vi byggt omkring oss under många livs lopp, vi liknar en fånge som söker rymma ur fängelset. Han fortsätter gräva, han vet icke i vilken stund hackan slår igenom muren. När han väl får lönen för sin möda, sker det plötsligt. Vi har fortfarande mycket kvar att uppnå, men kanske utvecklingen sker snabbt. För detta måste vi följa De Stora i spåren och lära vad De vill att vi lär.

Den adertonde regeln är återigen en kommentar av Chohanen. Den varnar aspiranten för att någonsin mista sin försiktighet och vaksamhet utan alltid vara rädd för sig själv, som en romersk filosof uttryckte det, fastän han upphört att vara rädd för något annat.

18. Den kunskap, som nu är din, är din blott emedan din själ blivit ett med alla rena själar och med den innersta. Det är ett förtroende den Allrahögste skänkt dig. Svik det, missbruka din kunskap eller försumma den, och det blir även nu möjligt för dig att falla från den höga ställning du nått. Stora ryggar tillbaka, rent av på tröskeln, ur stånd att bära tyngden av sitt ansvar, oförmögna att gå vidare. Se därför alltid framåt med bävan och darrande mot denna stund och var beredd för striden.

Att stora ryggar tillbaka rent av på tröskeln förefaller omöjligt. Ju närmare man nalkas deras nivå, desto mindre troligt synes det, ty allt sådant som själviskhet torde förefalla alldeles omöjligt för någon som står på detta stadium. Emellertid måste det så vara, eftersom det är sagt av En som vet vad Han talar om. Tanken på självet är mycket svärfångad och dyker upp i oväntad förklädnad på nivåer, där något dylikt icke borde finnas. Därför gör vi nog klokt i att beakta varningen och ej alltför snart tro oss trygga för själviskhetens angrepp. Denna är den enda boja, som håller oss kvar, men den har många skepnader och är sannerligen mycket svår att uppfatta.

De tre sista aforismerna är återigen sådana som bildar en följd. Den nittonde rymmer en förberedande kommentar av Chohanen:

19. Det står skrivet att för honom, som står på tröskeln till gudomligheten, kan ingen lag utformas, kan ingen vägledare finnas.

Lärjungen är på detta stadium fullständigt bortom behovet av undervisning utifrån. Han har läst naturens bok i den mänskliga evolutionens alla fem världar. Han står i begrepp att kasta av sig den sista bojan – avidyā. Hädanefter kommer livets lag alldeles inifrån honom själv. Därför är ingen kommentar möjlig. Chohanen säger:

Likväl kan för lärjungens upplysning den slutgiltiga kampen så uttryckas:

Därpå kommer de tre reglerna:

Håll fast vid det som har varken substans eller existens.

20. Lyssna endast till den röst som är ljudlös.

21. Se endast på det som är osynligt för såväl det inre som det yttre sinnet.

FRID VARE MED EDER

